

เพศต้องห้าม: การวิเคราะห์ในเชิงอาชญาวิทยาและวิพากษ์โดยใช้ทฤษฎีเควีย์ถึงความรุนแรง
ในครอบครัวต่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ในสังคมไทย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาอาชญาวิทยาและงานยุติธรรม ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2562

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE FORBIDDEN GENDER: THE CRIMINOLOGICAL ANALYSIS
AND QUEER THEORETICAL CRITIQUE OF THE DOMESTIC VIOLENCE AGAINST
THE MALE LGBTQ CHILDREN IN THE THAI SOCIETY

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Criminology and Criminal Justice

Department of Sociology and Anthropology

FACULTY OF POLITICAL SCIENCE

Chulalongkorn University

Academic Year 2019

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	เพศต้องห้าม: การวิเคราะห์ในเชิงอาชญาวิทยาและ วิพากษ์โดยใช้ทฤษฎีเคเวียร์ถึงความรุนแรงในครอบครัวต่อ ทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ใน สังคมไทย
โดย	นายณรงค์ศักดิ์ กล้าปราบใจ
สาขาวิชา	อาชญาวิทยาและงานยุติธรรม
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กীরติ ชื่นพิทยาธร

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

----- คณะบดีคณะรัฐศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.เอก ตังทรัพย์วัฒนา)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

----- ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐิติยา เพชรมณี)

----- อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กীরติ ชื่นพิทยาธร)

----- กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย)

ณรงค์ศักดิ์ กล้าปราบใจ : เพศต้องห้าม: การวิเคราะห์ในเชิงอาชญาวิทยาและวิพากษ์โดยใช้ทฤษฎีควีนีย์ถึง
 ความรุนแรงในครอบครัวต่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ในสังคมไทย. (THE
 FORBIDDEN GENDER: THE CRIMINOLOGICAL ANALYSIS AND QUEER THEORETICAL CRITIQUE OF
 THE DOMESTIC VIOLENCE AGAINST THE MALE LGBTQ CHILDREN IN THE THAI SOCIETY) อ.ที่
 ปริญญาหลัก : ผศ. ดร. กิรติ ชื่นพิทยาธร

งานวิจัยดังกล่าวเป็นการศึกษาถึงปัญหาความรุนแรงในครอบครัวของสังคมไทยต่อทายาทชายที่มีความ
 หลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ซึ่งมีรูปแบบของสาเหตุความรุนแรงที่มี “ลักษณะพิเศษ” เนื่องจากการใช้ความรุนแรงต่อทายาท
 ชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) นั้นล้วนเกิดจากการมลทินประทับ (Stigmatization) ว่าบุคคลที่มีอัตลักษณ์ทาง
 เพศที่แตกต่างจากบรรทัดฐานทางสังคมนั้นเป็นสิ่งที่ “ผิดปกติ” และ “น่าอับอาย” จึงส่งผลให้พ่อและแม่เลือกวิธีการใช้ความ
 รุนแรงในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเบี่ยงเบน (Deviant Behavior) ของทายาทให้กลับสู่ความเป็น “ปกติ” ตามบรรทัดฐานของ
 สังคมที่ได้กำหนดไว้

จากการศึกษาวิจัย พบว่า สาเหตุของการใช้ความรุนแรงในครอบครัวต่อทายาทเพศต้องห้าม (LGBTQ) ของ
 สังคมไทย ล้วนเกิดจากการมลทินประทับ (Stigmatization) ของสมาชิกในครอบครัว ว่าเป็นสิ่งที่ “แตกต่าง” ไปจากบรรทัดฐาน
 ทางสังคมโดยทั้งสิ้น ซึ่งการมลทินประทับต่อเพศสภาพที่หลากหลาย (LGBTQ) ของครอบครัวในสังคมไทยสามารถจำแนกได้ 4
 รูปแบบ ดังนี้ 1) การมลทินประทับบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ว่าเป็นผู้ที่มีความ “ผิดปกติ” “วิปริต” หรือเป็น
 ความบกพร่องทางจิตรูปแบบหนึ่ง 2) การมลทินประทับว่าการมีทายาทชายที่เป็นบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ)
 เป็นการบ่อนทำลายภาพลักษณ์ของครอบครัว 3) การมลทินประทับว่าทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ไม่
 สามารถสืบต่อสกุล / วงศ์ตระกูลได้ 4) การมลทินประทับว่าอนาคตของทายาทชายที่เป็นบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ
 (LGBTQ) จะต้องเผชิญกับความล้มเหลวในชีวิต ซึ่งจากการวิพากษ์โดยใช้ทฤษฎีควีนีย์ (Queer Theory) ต่อการมลทินประทับของ
 ครอบครัวไทยต่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ทั้ง 4 รูปแบบ ก็ถือว่าการยืนยันถึงการ “ดำรงอยู่” ของ
 บรรทัดฐานทางสังคมแบบกลุ่มคนรักเพศตรงข้าม (Heteronormativity) ว่ายังคงมีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของคนในสังคมไทยอยู่

ทั้งนี้ แนวทางการยุติความรุนแรงความรุนแรงในครอบครัวต่อทายาทเป็นผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ)
 มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องได้รับความร่วมมือจากครอบครัว ชุมชน และภาครัฐในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว
 ควบคู่ไปกับการรื้อถอนการประกอบสร้างทางสังคม (Deconstruction) ว่าด้วยเรื่องของการไม่เท่าเทียมทางเพศที่เกิดขึ้นในบริบท
 ของสังคมไทย เพื่อสร้างไว้ซึ่งความเสมอภาคกันทางเพศ ตลอดจนการเคารพสิทธิและเสรีภาพในการเป็น “มนุษย์” คนหนึ่ง

สาขาวิชา อาชญาวิทยาและงานยุติธรรม

ลายมือชื่อนิสิต

ปีการศึกษา 2562

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

6180928324 : MAJOR CRIMINOLOGY AND CRIMINAL JUSTICE

KEYWORD: The Forbidden Gender, Queer Theory, Domestic Violence, LGBTQ, Thai Society

Narongsak Klaprabjone : THE FORBIDDEN GENDER: THE CRIMINOLOGICAL ANALYSIS AND QUEER THEORETICAL CRITIQUE OF THE DOMESTIC VIOLENCE AGAINST THE MALE LGBTQ CHILDREN IN THE THAI SOCIETY. Advisor: Keerati Chenpitayaton, Ph.D.

This thesis analyzes the domestic violence against the male LGBTQ children in the Thai society using the qualitative method. It argues that the primary cause of this specific type of violence came from the stigmatization of the target group, whose gender identity deviated from the heterosexual norms, by being labeled as the "abnormal" and "shameful" people in the society. As such, their parent's violent behaviors that happened after the stigmatization resulted from the intention to revert their children's deviant behaviors back to the "normal" heterosexual norms.

This research found that the primary cause of the domestic violence against the target group that this thesis explained by the stigmatization; can be categorized into the Four following forms; 1) the stigmatization of the LGBTQ people as the "abnormal", "warp" or persons with some mental disorders; 2) the stigmatization of them as the persons could undermine the image of the institution family; 3) the stigmatization of them as unable to inherit the family's lineage; and 4) the stigmatization of them based on the perception that they would face a failure in their future lives. Moreover, using the queer theory to critique this Four forms of stigmatization, This thesis confirms the existence and on-going construct of the heteronormativity that constantly reproduce the myths, images and stereotypes of the male LGBTQ children in the Thai society.

Nevertheless, the preventive measures to reduce the domestic violence against the LGBTQ male children is urgently required. They must come from the cooperation among the Thai families, communities, governmental agencies to solve this problem as well as to create an awareness of how they can deconstruct the gender identity and heteronormativity within the Thai society. Finally, this thesis genuinely wishes to be a gateway to support gender equality as well as to pay respect to the human rights, and after all, the freedom of being a "human."

Field of Study: Criminology and Criminal Justice

Student's Signature

Academic Year: 2019

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาอย่างสูงจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิริติ ชื่นพิทยากร ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้า ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือ คำแนะนำ ตลอดจนกำลังใจเป็นอย่างดีเยี่ยมในทุกกระบวนการของการศึกษาวิจัย จนเสร็จสิ้นสมบูรณ์ ครั้นยังช่วยปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ เพื่อให้วิทยานิพนธ์ออกมาดีและเป็นประโยชน์ต่อสังคมให้มากที่สุด

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตติยา เพชรมณี ประธานกรรมการ และ รองศาสตราจารย์ ดร. จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย กรรมการจากภายนอกมหาวิทยาลัย ที่กรุณาให้เกียรติมาเป็นคณะกรรมการในการสอบวิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้า และให้คำแนะนำข้อเสนอแนะแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ไม่เพียงเท่านั้นอาจารย์ทั้งสองท่าน ยังเป็นผู้เปี่ยมเพาะองค์ความรู้ด้านอาชีวศึกษาและงานยุติธรรมให้กับผู้วิจัยตั้งแต่วันแรกที่ได้เข้ามาศึกษา จบจนวันสุดท้ายของการเป็นนิสิตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ร่วมวิจัย (Key Informant) ทุกท่านที่ได้นำประสบการณ์ความรุนแรงในครอบครัวที่เป็นบาดแผลในอดีตมาบอกเล่าให้กับผู้วิจัยได้นำมาเป็นข้อมูลในการทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และผู้วิจัยเชื่อมั่นอย่างยิ่งว่า วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะเป็นอีกหนึ่งแรงขับเคลื่อนให้สังคมไทยเข้าใจและเคารพบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ไม่มากก็น้อย

สำหรับงานวิจัยดังกล่าวยังได้รับโอกาสไปนำเสนอในการประชุมวิชาการระดับชาติ เรื่อง คุณภาพการบริหารจัดการและนวัตกรรม ครั้งที่ 5 ณ มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น ในวันที่ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2563 โดยผู้วิจัยได้นำเสนอบทความวิจัยเรื่อง เพศต้องห้าม: กระบวนการและผลกระทบจากความรุนแรงในครอบครัวต่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) และได้รับคำชมเชยจากท่านคณะกรรมการในการประชุมวิชาการครั้งนี้ ว่างานวิจัยชิ้นนี้จะสามารถช่วยให้สังคมไทยหันมาสนใจความเท่าเทียมกันทางเพศมากขึ้นอย่างแน่นอน

และในท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณตัวเองที่ต่อสู้กับอุปสรรคทั้งหลายที่เข้ามาในช่วงจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และยังคงดำรงไว้ซึ่งความมุ่งมั่นที่อยากจะทำงานวิชาการที่มีส่วนช่วยให้เกิดความเท่าเทียมกันในสังคมไทยไว้สักครั้งหนึ่งในชีวิต ผ่านการสะท้อนปัญหาความรุนแรงในครอบครัวของสังคมไทยที่ยังไม่เข้าใจและเคารพบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ทั้งนี้ ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการศึกษาค้นคว้านี้จะสามารถเปิดมุมมองใหม่ให้กับผู้อ่านและผู้สนใจที่มีโอกาสเข้ามาศึกษางานชิ้นนี้ นำไปต่อยอดองค์ความรู้และสร้างสังคมไทยให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้นให้จงได้ต่อไป

ณรงค์ศักดิ์ กล้าปราบใจ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญแผนภาพ.....	ณ
บทที่ 1 บทนำ (Introduction)	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา (Statement of Problem)	1
1.2 โจทย์วิจัย/ปัญหาวิจัย (Research Questions).....	9
1.3 วัตถุประสงค์ (Objectives of Research).....	9
1.4 ขอบเขตการวิจัย (Scope of Research).....	9
1.5 นิยามศัพท์ (Definitions).....	10
1.6 ผลการวิจัยที่คาดว่าจะได้รับ (Expected Finding).....	13
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Literature Review).....	15
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัว (The Concept of Domestic Violence)	15
2.1.1 ความรุนแรงกับความสัมพันธ์เชิงอำนาจ (Violence and Power Relations)	15
2.1.2 แนวคิดเกี่ยวกับหัวหน้าครอบครัว (Patriarchal Perspective)	17
2.1.3 วงล้อแห่งอำนาจและการควบคุม (The Power and Control Wheel)	19
2.1.4 วัฏจักรความรุนแรงในครอบครัว (Cycle of Family Violence).....	21
2.1.5 ที่มาความรุนแรงในครอบครัว (Root Causes of Family Violence)	22
2.1.6 เกณฑ์ลักษณะพฤติกรรมที่รุนแรง (Violent Behavioral Criteria)	25
2.2 ทฤษฎีมลทินประทับ (Stigma Theory).....	30

2.3 ทฤษฎีควีียร์ (Queer Theory).....	38
2.4. แนวคิดเกี่ยวกับความหลากหลายทางเพศ (The Concept of Gender Diversity).....	54
2.4.1 ความหลากหลายทางเพศ.....	54
2.4.2 กระบวนการแสดงอัตลักษณ์ของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ (Coming out Process).....	56
2.5. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงในครอบครัว (Domestic Violence Laws).....	59
2.5.1 ประมวลกฎหมายอาญา.....	59
2.5.2 พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550	62
2.5.3 คดีอุทุม.....	66
2.6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Related Research)	67
บทที่ 3 ระเบียบวิธีการวิจัย (Research Methodology).....	89
3.1 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants).....	90
3.2 เครื่องมือและเทคนิคการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย	91
3.3 ข้อยกจำกัดของการวิจัย (Limit of Research)	92
3.4 การวิเคราะห์และตีความข้อมูล (Data Analysis and Interpretation).....	92
3.5 จริยธรรมของผู้วิจัย (Research Ethics).....	94
บทที่ 4 ผลการศึกษารายวิจัย: เพศต้องห้าม (Research Finding: The Forbidden Gender)	95
4.1 ประวัติผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant's Background)	95
4.2 กระบวนการมลทินประทับที่ก่อให้เกิดความรุนแรงต่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (The Stigma Process that Leads to Violence Against The Male LGBTQ Children).....	107
4.3 ผลกระทบจากประสบการณ์ความรุนแรงที่ครอบครัวได้กระทำต่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ)	146

บทที่ 5 การวิพากษ์โดยใช้ทฤษฎีเควี่รถึงความรุนแรงในครอบครัวต่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) (Queer Theoretical Critique of The Domestic Violence Against The Male LGBTQ Children)	166
บทที่ 6 อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ (Discussion and Recommendation)	180
บรรณานุกรม	208
ประวัติผู้เขียน.....	213

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่ 1	วงล้อแห่งอำนาจและการควบคุม (The Power and Control Wheel)	20
แผนภาพที่ 2	วัฏจักรความรุนแรงในครอบครัว (Cycle of Family Violence).....	21
แผนภาพที่ 3	กรอบแนวคิดของทฤษฎีอัตลักษณ์ทางสังคม	87
แผนภาพที่ 4	สรุปข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant)	105
แผนภาพที่ 5	สรุปข้อมูลผู้ที่กระทำความรุนแรงต่อทนายทเพศต้องห้าม	112
แผนภาพที่ 6	รูปแบบความรุนแรงในครอบครัวต่อทนายทเพศต้องห้าม.....	128
แผนภาพที่ 7	การมลทินประทับทนายทเพศต้องห้ามของครอบครัวในสังคมไทย.....	138
แผนภาพที่ 8	กระบวนการมลทินประทับที่ก่อให้เกิดความรุนแรงต่อทนายทชาย ที่มีความ หลากหลายทางเพศ.....	139
แผนภาพที่ 9	โครงสร้างของการมลทินประทับ (Stigmatization)	143
แผนภาพที่ 10	การประกอบสร้างทางสังคมต่อประเด็นเพศต้องห้าม ผ่านกรอบทฤษฎีเควีเยอร์... 176	
แผนภาพที่ 11	สรุปข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant)	180
แผนภาพที่ 12	กระบวนการมลทินประทับที่ก่อให้เกิดความรุนแรงต่อทนายทชาย ที่มีความ หลากหลายทางเพศ.....	184
แผนภาพที่ 13	โครงสร้างของการมลทินประทับ (Stigmatization)	185
แผนภาพที่ 14	การประกอบสร้างทางสังคมต่อประเด็นเพศต้องห้าม ผ่านกรอบทฤษฎีเควีเยอร์... 188	

บทที่ 1

บทนำ (Introduction)

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา (Statement of Problem)

สำหรับใครหลาย ๆ คนอาจคิดว่า ครอบครัวเป็นสถานที่พักผ่อนปลอดภัยมากที่สุด แต่นั่นไม่ใช่ความคิดที่ถูกต้องสักเท่าไรนัก เพราะยังมีสมาชิกในสังคมอีกหลายคนที่ต้องเผชิญกับความรุนแรงภายใต้ชายคาบ้านของตนเอง ซึ่งโดยส่วนใหญ่ความรุนแรงในครอบครัวที่เกิดขึ้นในสังคมไทย พบว่ามีสาเหตุอยู่ 2 ปัจจัยหลัก ๆ อันได้แก่ ปัจจัยแรก คือ ปัจจัยเชิงโครงสร้างวัฒนธรรมแบบชายเป็นใหญ่ที่ฝังรากลึกในสังคมไทย ทำให้ผู้ชายมองว่าตนเป็นใหญ่ในครอบครัว และมองการลงโทษหรือความรุนแรงเป็นเรื่อง “ปกติ” ส่วนปัจจัยที่สอง ผลกระทบจากโครงสร้างทางเศรษฐกิจแบบทุนนิยมที่บีบบังคับให้หัวหน้าครอบครัวต้องดิ้นรนเพื่อหารายได้มาดูแลสมาชิกคนอื่น ๆ ในครอบครัว จึงส่งผลให้หัวหน้าครอบครัวที่มีหน้าที่ต้องหารายได้เกิดความเครียดสะสม และในบางครอบครัวก็เลือกวิธีการใช้ความรุนแรงในครอบครัวเป็นการระบายความเครียดที่เกิดขึ้น โดยข้อมูลสรุปสถิติจำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัวของประเทศไทยประจำปี พ.ศ. 2554-2559 โดยสำนักกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พบว่าปีพ.ศ. 2556 เป็นปีที่มีเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัวสูงที่สุด คือ จำนวน 1,295 เหตุการณ์ และภายหลังปี 2559 เป็นต้นมาพบว่า ตัวเลขเหตุการณ์เพิ่มสูงขึ้นถึงประมาณ 1,400 เหตุการณ์ และบางปีเกือบ 1,500 เหตุการณ์ ทั้งนี้ยังไม่รวมถึงการกระทำความรุนแรงที่ไม่ได้รับแจ้งมายังเจ้าหน้าที่อีกเป็นจำนวนมาก ซึ่งจากข้อมูลที่ได้กล่าวไปในเบื้องต้นนี้ ถือว่าเป็น 2 ปัจจัยหลักที่ก่อให้เกิดความรุนแรงในครอบครัวที่มี “ลักษณะทั่วไป” ซึ่งหากเป็นครอบครัวที่มี “ลักษณะพิเศษ” ของสมาชิกในครอบครัว อย่างเช่น เด็กหรือทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาใน 2 ปีเจ็ดดังกล่าวยังไม่สามารถอธิบายถึงปรากฏการณ์ความรุนแรงในครอบครัวที่เกิดขึ้นได้ เพราะสาเหตุของการใช้ความรุนแรงต่อเด็กหรือทายาทชายที่

¹ Voice TV, “เดวีร์ อนาคตของเพศที่รักรอบ [ออนไลน์], 26 กันยายน 2014,

แหล่งที่มา <https://www.voicetv.co.th/read/118983>

มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ล้วนมาจากการมลทินประทับ (Stigmatization) ว่าเป็นผู้ที่มีอัตลักษณ์ทางเพศที่แตกต่างจากบรรทัดฐานทางสังคมนั้นเป็นสิ่งที่ “ผิดปกติ” และ “น่าอัปอาย” ในสังคม จึงส่งผลให้พ่อหรือแม่เลือกที่จะใช้ความรุนแรงเพื่อเป็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของลูกให้กลับสู่ความเป็น “ปกติ” ของสังคมที่ได้กำหนดไว้ และเพื่อขยายความให้เห็นภาพชัดยิ่งขึ้นสำหรับความรุนแรงในครอบครัวที่มีสาเหตุจากการมลทินประทับ (Stigma) จึงขอยกตัวอย่างจากบทสัมภาษณ์ทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) “...ป้ารู้สึกว่ พวกเขาเนียเหมือนเป็นพวกวิปริต และป้ามักจะพูดกับเราว่า ทำไม่ต้องเป็นกะเทย ป้าทำเวรทำกรรมอะไรไว้ แล้วยกดีที่เราโดยใช้ไม่หวายดี...” (ID4) ฉะนั้น ปัจจัยเชิงโครงสร้างทางวัฒนธรรมและโครงสร้างทางเศรษฐกิจจึงไม่สามารถนำมาอธิบายปรากฏการณ์ความรุนแรงในครอบครัวลักษณะนี้ได้

สำหรับในปัจจุบันปัญหาความรุนแรงในครอบครัว (Domestic Violence) ต่อเด็กหรือทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ในประเทศไทยยังคงมีผลการศึกษาวิจัยอยู่ค่อนข้างน้อยมาก ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้หนึ่งที่แสดงให้เห็นว่าสังคมไทยยังไม่ให้ความสำคัญ หรือตระหนักถึงอาชญากรรมดังกล่าว อันเป็นผลให้ความรุนแรงต่อเด็กหรือทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) เป็นอาชญากรรมที่ถูกเก็บไว้ใต้พรมของสังคม รอคอยนับถอยหลังวันที่จะปะทุออกมา โดยสำหรับงานวิจัยด้านอาชญาวิทยาส่วนใหญ่ในประเทศไทยที่ศึกษากับกลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) จะไปเน้นทางด้านอาชญากรรมทางเพศ และประเด็นการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม เช่น การถูกข่มเหง (Bully) หรือถูกทำร้ายร่างกาย เป็นต้น จึงส่งผลให้งานวิจัยด้านความรุนแรงในครอบครัวของกลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) แทบจะไม่ปรากฏหรือได้รับการศึกษาวิจัยเลย ซึ่งสาเหตุหนึ่งเพราะประเด็นเรื่องทายาทที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ยังคงเป็นเรื่องอ่อนไหวอยู่มากในสังคมไทย ทั้งในมิติอัตลักษณ์ทางสังคมของกลุ่มที่มีเพศสภาพหลากหลายที่สังคมยังตีตรา (Labeling) ว่า “ผิดปกติ” อยู่ ทั้งในสถาบันครอบครัวและสังคมภายนอก รวมไปถึงค่านิยมของสังคมกระแสหลักที่มองว่าเพศสภาพ (Gender) มีเพียง 2 เพศเท่านั้น คือ เพศชาย และเพศหญิง ส่วนเพศอื่น ๆ นั้นถือว่าเป็นบุคคลที่มีความ “ผิดปกติ” และ “น่าอัปอาย” ในสังคม อันส่งผลให้งานวิจัยนี้มีความท้าทายอย่างมากทั้งในด้านการเข้าถึง

ข้อมูลส่วนตัวของเหยื่ออาชญากรรม และทำทนายสังคมที่ยังไม่เคยพบถึงความเสมอภาคทางเพศ ให้ตระหนักถึงความสำคัญของความหลากหลายในสิ่งมีชีวิตที่เรียกว่า “มนุษย์”

ถึงแม้ว่าในปัจจุบันจะมีข้อมูลสถิติปัญหาความรุนแรงในครอบครัว (Domestic Violence) ทั้งในระดับนานาชาติ อาทิ องค์การสหประชาชาติ (United Nations : UN) ก็ได้ยกประเด็นความรุนแรงในครอบครัว (Family Violence) เป็นวาระสำคัญหนึ่งที่ประเทศสมาชิกต้องช่วยกันแก้ไข ปัญหาดังกล่าวอย่างยั่งยืน โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสหประชาชาติ พบว่า ร้อยละ 35 ของผู้หญิงทั่วโลกเคยถูกกระทำความรุนแรง ทั้งทางร่างกายและทางเพศ จากสามีของตนเอง และในบางประเทศพบว่าผู้หญิงร้อยละ 70 มีประสบการณ์ถูกทำร้ายร่างกาย หรือถูกกระทำความรุนแรงทางเพศจากคู่ชีวิตของตนเอง ทั้งนี้หลักฐานสำคัญที่เป็นตัวบ่งบอกว่า ผู้หญิงที่เคยมีประสบการณ์ถูกกระทำความรุนแรงทั้งทางร่างกายหรือทางเพศ คือ รายงานอัตราการเกิดภาวะซึมเศร้า การทำแท้ง และการติดเชื้อ HIV ของผู้หญิงที่มีครอบครัวหรือภรรยาที่สูงขึ้นอย่างน่าตกใจ เมื่อเปรียบเทียบกับผู้หญิงที่ยังไม่ได้มีคู่สมรสหรือสามีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ² และเด็กในครอบครัวร้อยละ 30 ถึง 60 ที่พ่อแม่มีการใช้ความรุนแรง ก็จะได้รับผลกระทบกระทำความรุนแรงดังกล่าวไปด้วยเช่นกัน³ และสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข สำนักงานการแพทย์กรุงเทพมหานคร โรงพยาบาลตำรวจ ศูนย์ช่วยเหลือสังคม สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มูลนิธิวิจัยทางสุขภาพเพื่อเด็กและสตรี สมาคมหญิงชายก้าวไกล ฯลฯ โดยจากข้อมูลของกระทรวงสาธารณสุข ได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลสถานการณ์ความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และความรุนแรงในครอบครัว ในปี 2558 พบว่ามีผู้เข้ารับบริการที่ศูนย์พึ่งได้ในโรงพยาบาล จำนวน 523 แห่ง จำนวนทั้งสิ้น 23,977 ราย โดยในจำนวนนี้เป็นเด็กที่ถูกกระทำความรุนแรงจำนวน 10,712 ราย (ร้อยละ 44.68) ส่วนสตรีถูกกระทำความรุนแรงจำนวน 13,265

² สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, รายงานข้อมูลสถานการณ์ด้านความรุนแรงในครอบครัว สำหรับการรายงานตามมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 ประจำปี 2558 [ออนไลน์], 12 สิงหาคม 2559, แหล่งที่มา https://library2.parliament.go.th/giventake/content_nla2557/d120859-06.pdf

³ ifbprides, LGBTQ+ คืออะไรแล้วมีความหมายอะไรกับเราหรือไม่ [ออนไลน์], 7 กุมภาพันธ์ 2018, แหล่งที่มา <https://www.ifbprides.org/lgbtqคืออะไรแล้วมีความหมาย>

ราย (ร้อยละ 55.32) เฉลี่ยเด็กและสตรีถูกกระทำความรุนแรง 66 ราย/วัน ซึ่งถือว่าอยู่ในอัตราที่สูงมากสำหรับระบบสังคมที่เรียกว่า “ครอบครัว” อันเป็นแหล่งรวมกันของคนที่รักและดูแลซึ่งกันและกันตามค่านิยมของสังคมไทย ซึ่งจากข้อมูลในข้างต้นไม่ได้มีการจัดเก็บข้อมูลโดยจำแนกเพศสภาพของเด็กหรือทายาทที่ถูกทำร้ายร่างกายว่าเป็นผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ไว้เลย ว่าอัตราส่วนเท่าไรของจำนวนเด็กทั้งหมด ส่งผลให้เหยื่ออาชญากรรมที่เกิดขึ้นจากความรุนแรงในครอบครัว ไม่ได้ถูกนำมาแก้ไขได้อย่างตรงจุด หรือครอบคลุมกับเหยื่อทุก ๆ กลุ่ม อันส่งผลให้เด็กหรือทายาทที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ยังคงเป็นเหยื่ออาชญากรรมที่ไม่ได้รับการเหลียวแลและเยียวยาให้ดีขึ้นจวบจนถึงปัจจุบัน

สำหรับความแตกต่างระหว่างความรุนแรงในครอบครัวต่อทายาทที่มีเพศสภาพชายหญิง กับความรุนแรงในครอบครัวต่อทายาทที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) คือ มูลเหตุและแรงจูงใจในการกระทำความรุนแรงต่อทายาทที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) จะมีความซับซ้อนมากกว่าทายาทที่มีเพศสภาพชายหญิง เนื่องจากในระบบทางสังคมยังมองว่า ผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ถือเป็นบุคคลที่มี “ผิดแปลก” หรือ “ผิดปกติ” ในสังคมอยู่ อันนำไปสู่การมลทินประทับ (Stigma) ทางสังคม ว่ากลุ่มคนเหล่านี้มีอัตลักษณ์ทางสังคมที่ไม่ได้เป็นไปตามบรรทัดฐานทางสังคมกระแสหลัก ส่งผลให้ทายาทที่มีความหลากหลายทางเพศเป็นสิ่งต้องห้ามโดยอัตโนมัติ ซึ่งถึงแม้ทายาทที่มีความหลากหลายทางเพศไม่ได้กระทำความผิดใด ๆ เลยก็ตาม

ทั้งนี้หากกล่าวถึง “สถาบันครอบครัว” โดยทั่วไปมักจะให้ความหมายว่าเป็นสถาบันแรกเริ่มของมนุษย์และมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อระบบโครงสร้างทางสังคม เพราะถือเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้กระบวนการขั้นพื้นฐานของชีวิตมนุษย์ ตลอดจนเป็นเป้าหมายพฤติกรรม อุดมคติที่จะติดตัวมนุษย์คนนั้นไปตลอดชีวิต และเนื่องจากสถาบันครอบครัวก็เป็นระบบสังคมรูปแบบหนึ่งที่มีบุคคลหลายคนมาอาศัยอยู่ร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็น พ่อ แม่ ลูก ปู่ ย่า ตา ยาย โดยรูปแบบของสถาบันครอบครัว สามารถแบ่งได้อยู่ 2 ประเภท ประเภทแรก ครอบครัวแบบขยาย (Extended-Family) ซึ่งครอบครัวลักษณะนี้จะสามารถพบเห็นได้น้อยในสังคมปัจจุบัน เนื่องจากยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป ประกอบกับค่านิยมเชิงปัจเจกบุคคลของคนในสังคมมีเพิ่มมากขึ้น ประเภทที่สอง

ครอบครัวเดี่ยว (Nuclear Family) จึงกลายมาเป็นค่านิยมหลักของสถาบันครอบครัวในสังคมโลก ณ ปัจจุบัน และเมื่อสถาบันครอบครัวเป็นรูปแบบหนึ่งของระบบสังคม จึงหลีกเลี่ยงไม่พ้นความขัดแย้งกันระหว่างบุคคลในครอบครัว ซึ่งความขัดแย้งดังกล่าวเป็นจุดตั้งต้นความรุนแรงในครอบครัว (Family Violence)

สำหรับแง่มุมของกฎหมายไทยในปัจจุบันได้มีการเล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าว โดยได้มีการบัญญัติถึงความหมายและบทลงโทษสำหรับ ความรุนแรงในครอบครัว (Family Violence) ไว้ในกฎหมายพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ซึ่งสำหรับมาตรา 3 ได้กล่าวถึงความรุนแรงในครอบครัวความว่า “การกระทำใด ๆ โดยมุ่งประสงค์ให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพ หรือกระทำโดยเจตนาในลักษณะที่น่าจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพของบุคคลในครอบครัว หรือบังคับหรือใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรมให้บุคคลในครอบครัวต้องกระทำการ ไม่กระทำการ หรือยอมรับการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดโดยมิชอบ แต่ไม่รวมถึง การกระทำโดยประมาท” ซึ่งภายหลังจากการออกบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวจึงไม่ใช่เรื่องส่วนตัวอีกต่อไป แต่เป็นเรื่องผิดกฎหมาย หากมีการแจ้งเหตุเข้ามา เจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องสอบสวนดำเนินคดี หากศาลพิจารณาว่าผิดจริง ผู้กระทำต้องถูกลงโทษ ผู้เสียหายต้องได้รับการคุ้มครองเยียวยา นับเป็นเวลา 12 ปีที่พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการช่วยเด็กและผู้หญิงที่ตกเป็นเหยื่อ แต่ด้วยสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ยังมีหลายบทหลายตอนของกฎหมายที่มี “ช่องโหว่” และ “อุปสรรค” ในการปฏิบัติจึงเป็นที่มาของการยกร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาและคุ้มครองสถาบันครอบครัว พ.ศ. 2562 ขึ้นใหม่ เพื่อใช้เป็นกลไกในการแก้ปัญหาในเรื่องนี้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ทั้งนี้ นายเลิศปัญญา บูรณบัณฑิต อธิบดีกรมกรรมาธิการสตรีและสถาบันครอบครัวกล่าวว่า ร่างกฎหมายนี้มี 7 หมวด 47 มาตรา และบทเฉพาะกาล สารหลักคือ การอุดช่องโหว่และอุปสรรคของกฎหมายปัจจุบัน อย่างการยกเลิกความผิดฐานกระทำความรุนแรงในครอบครัวอัน

ยอมความได้ เพื่อมุ่งคุ้มครองผู้ถูกระทำ ความรุนแรง รวมถึงเพิ่มกลไกระดับชาติ ด้วยคณะกรรมการส่งเสริมพัฒนาและคุ้มครองครอบครัว ที่มีรองนายกรัฐมนตรีเป็นประธานเพิ่มกลไกระดับจังหวัดด้วยศูนย์ส่งเสริมและคุ้มครองครอบครัวและสร้างมาตรฐานกลไกระดับชุมชนกับศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนที่ปัจจุบันมีอยู่แล้ว 7,000 กว่าแห่งทั่วประเทศ เพื่อการทำงานที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้นโดยถือเป็นเรื่องใหม่ที่ต่อไปนี้จะไม่ต้องรอให้ผู้เสียหายมาแจ้งความร้องทุกข์ก่อนถึงจะเข้าไปช่วยเหลือคุ้มครองได้ ขอเพียงมีเบาะแสแจ้งเข้ามา พนักงานสอบสวนหรือตำรวจสามารถดำเนินคดีอาญาผู้กระทำได้ทันที ขณะที่หัวหน้าศูนย์ส่งเสริมและคุ้มครองครอบครัวในที่นี้ คือพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ.) สามารถออกคำสั่งคุ้มครองชั่วคราวได้ 48 ชั่วโมง ทั้งการเข้าไปคุ้มครองผู้เสียหายที่อาจเกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย หรือจิตใจ และสั่งห้ามผู้กระทำเข้าใกล้หรือคุกคามทั้งทางตรงและทางอ้อมแก่ผู้เสียหาย และกฎหมายดังกล่าวยังระบุถึงมิติใหม่อื่น ๆ อาทิ คุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสหรือข้อมูลการกระทำ ความรุนแรงในครอบครัวโดยสุจริต ไม่ต้องรับผิดชอบทางกฎหมาย ให้สิทธิพิเศษต่อผู้กระทำ ความรุนแรงอันเนื่องมาจากตนเองถูกกระทำ ความรุนแรงซ้ำกันอย่างต่อเนื่องมาก่อน เช่น คดีภรรยาฆ่าสามี เพื่อให้ศาลพิจารณาคดีอาญาลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนด ซึ่งมีผลย้อนหลังไปยังคดีเก่า ๆ ที่พิจารณาถึงที่สุดแล้ว สามารถยื่นต่อศาลได้สวนพิจารณาแก้ไขโทษใหม่ได้ ขณะที่ผู้กระทำ ความรุนแรงจะต้องขึ้นทั้ง 2 ศาล คือศาลอาญาในความผิดคดีอาญา และศาลเยาวชนและครอบครัว ซึ่งจะต้องรับโทษพร้อมทั้งปรับพฤติกรรม เช่น การเลิกสูรา เลิกยาเสพติด โดยหากปรับพฤติกรรมได้สำเร็จ สามารถเสนอต่อศาลอาญาเพื่อขอรอกการลงโทษหรือบรรเทาโทษได้⁴

โดยสำหรับแง่มุมของกฎหมายของทั้งสองฉบับ บ่งชี้ให้เห็นถึงภาครัฐตระหนักและให้ความสำคัญต่อความรุนแรงในครอบครัวมากขึ้น ภายหลังจากออกกฎหมายฉบับแรกพบว่ามี “ช่องโหว่” ค่อนข้างมากในทางปฏิบัติ จึงออกกฎหมายเพิ่มเติมเพื่อมาปิด “ช่องโหว่” ทางกฎหมายให้มีประสิทธิภาพในทางปฏิบัติมากขึ้น ซึ่งหากมองถึงประเด็นความรุนแรงในครอบครัวต่อเด็กหรือ

⁴ สสส., 'กฎหมายครอบครัว' ฉบับใหม่ 'ใส่ใจครอบครัว-เหยื่อความรุนแรง [ออนไลน์], 24 เมษายน 2562,

แหล่งที่มา <https://www.thaihealth.or.th/Content/48539-'กฎหมายครอบครัว'%20ฉบับใหม่%20ใส่ใจครอบครัว-เหยื่อความรุนแรง.html>

ทายาทที่มีความหลากหลายทางเพศ กฎหมายทั้งสองฉบับก็ครอบคลุมอาชญากรรมที่เกิดขึ้น เนื่องจากตัวบทกฎหมายมิได้มีการกีดกันทางเพศแต่ประการใด “บุคคล” ที่เป็นสมาชิกในครอบครัวล้วนอยู่ภายใต้การดูแลและควบคุมในกฎหมายฉบับดังกล่าว แต่ถึงกระนั้นหากมองถึงกฎหมายของไทยฉบับอื่น ๆ อาทิ กฎหมายรัฐธรรมนูญ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประมวลกฎหมายอาญา ฯลฯ ก็ยังคงไม่เปิดกว้างพอสำหรับประชาชนทุกคนในสังคม เช่น กฎหมายที่สูงสุดของประเทศอย่างกฎหมายรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 27 ระบุว่า “บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกันชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่าด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ...หรือเหตุอื่นใด จะกระทำมิได้” ซึ่งจากบทบัญญัติในมาตราดังกล่าว ก็ยังคงใช้คำว่า “ชายและหญิง” ซึ่งเป็นการสะท้อนให้เห็นเป็นนัยยะว่ากฎหมายยังไม่ได้ให้ความสำคัญต่อความเสมอภาคของประชาชนทุกคนในสังคม

สำหรับในเวทีระดับโลกอย่างองค์การสหประชาชาติ (United Nations : UN) ได้มีการกำหนดนโยบายว่าด้วย “เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน” หรือ “Sustainable Development Goals (SDGs)” เพื่อเป็นตัวกำหนดทิศทางให้กับบรรดาชาติภาคีสมาชิกประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกนำไปบังคับใช้ภายในประเทศ โดยหนึ่งในเป้าหมายที่สำคัญและเป็นเป้าหมายเดียวที่สามารถเชื่อมโยงกับเป้าหมายอื่น ๆ อีก 16 เป้าหมาย ก็คือ เป้าหมายที่ 5 ว่าด้วยความเสมอภาคทางเพศ (Gender Equality) สำหรับประเทศไทยได้มีการตอบรับนโยบายอย่างรวดเร็ว โดยได้ออกกฎหมายพระราชบัญญัติ ความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ.2558 ที่ระบุความหมายของ การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศอย่างชัดเจน ครอบคลุมถึงบุคคลที่มีการแสดงออกที่แตกต่างจากเพศโดยกำเนิด (มาตรา 3) และได้มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 8 กันยายน 2558

พ.ร.บ.ความเท่าเทียมระหว่างเพศได้กำหนดให้มีคณะกรรมการส่งเสริมความเท่าเทียมระหว่างเพศ (สทพ.) ที่มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน (มาตรา 5) ซึ่งหนึ่งในอำนาจหน้าที่ที่สำคัญคือการกำหนดนโยบาย มาตรการ และแผนปฏิบัติงานเพื่อให้มีการส่งเสริมความเท่าเทียมระหว่างเพศ

ในทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น นอกเหนือจาก คณะกรรมการ สทพ.แล้ว ยังมีคณะกรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ (วลพ.) อีกคณะหนึ่งซึ่งมีที่มาจากการสรรหา และได้รับการแต่งตั้งจากรัฐมนตรีผู้รักษาการตาม พ.ร.บ.ฉบับนี้ โดยมีหน้าที่สำคัญคือการวินิจฉัยปัญหาที่มีการยื่นคำร้องว่ามีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศตามมาตรา 18 และเป็นที่น่าสนใจว่า พ.ร.บ.ฉบับนี้มีบทกำหนดโทษสำหรับผู้ใดที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการ วลพ.ด้วย กล่าวคือ ระวังโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ สะท้อนให้เห็นว่าเป็นกฎหมายที่มีบทบังคับใช้อย่างชัดเจนไม่เพียงแต่ส่งเสริมเท่านั้น

ดังนั้น สำหรับวิทยานิพนธ์นี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาประเด็นประสบการณ์การตกเป็นเหยื่อความรุนแรงในครอบครัว โดยกระทำต่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) เพื่อนำมาวิเคราะห์ถึงสาเหตุ หรือปัจจัยที่ก่อให้เกิดความรุนแรงในครอบครัวผ่านกรอบทฤษฎีอาชญาวิทยา (Criminological Analysis) เช่น ทฤษฎีการตีตรา (Labeling Theory) ทฤษฎีเกี่ยวกับการตกเหยื่ออาชญากรรม (Victimology) วัฏจักรความรุนแรงในครอบครัว (Cycle of Family Violence) ฯลฯ รวมไปถึงศาสตร์และทฤษฎีในแขนงอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ ทฤษฎีมลทินประทับ (Stigma Theory) ทฤษฎีอัตลักษณ์ทางสังคม (Social Identity Theory) และอื่น ๆ เพื่อนำมาวิเคราะห์ปรากฏการณ์ได้อย่างครบถ้วนมากขึ้น ทั้งนี้ภายหลังจากทราบถึงปัจจัยที่เป็นสาเหตุของความรุนแรงในครอบครัวที่เกิดขึ้น ผู้วิจัยจะใช้ทฤษฎีควีเยอร์ (Queer Theory) มาวิพากษ์บริบทของสังคมไทยที่แสดงถึงความไม่เท่าเทียมกันทางเพศ อันส่งผลให้เกิดความรุนแรงในครอบครัวต่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ทั้งนี้เพื่อนำมาเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวต่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ทั้งในด้านนโยบายของภาครัฐ การสนับสนุนของภาคเอกชน และที่สำคัญ คือ สื่อ ที่ปัจจุบันมีอิทธิพลอย่างมากต่อการรับรู้และตระหนักของประชาชนถึงประเด็นต่าง ๆ ในสังคม อันนำไปสู่การสร้าง ความเข้าใจและการลดอาชญากรรม สำหรับประเด็นที่ผู้วิจัยกำลังศึกษา

1.2 โจทย์วิจัย/ปัญหาวิจัย (Research Questions)

1. การกระทำความรุนแรงในครอบครัวต่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) มีกระบวนการที่ก่อให้เกิดความรุนแรงในครอบครัว ตามแนวคิดทฤษฎีมลทินประทับ (Stigma Theory) ตลอดจนผลกระทบจากความรุนแรงในครอบครัว และความเข้าใจของครอบครัวไทยต่อประเด็นความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) เป็นอย่างไร

2. วิพากษ์บริบทของสังคมไทยด้วยทฤษฎีควีเรียร์ (Queer Theory) ต่อประเด็นความไม่เท่าเทียมกันทางเพศ อันส่งผลให้เกิดความรุนแรงในครอบครัวต่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ได้อย่างไร

3. ปัจเจกบุคคลและสังคมควรทำอย่างไร เพื่อยุติความรุนแรงต่อกรณีทายาทเป็นผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ)

1.3 วัตถุประสงค์ (Objectives of Research)

1. เพื่อศึกษาถึงกระบวนการที่ก่อให้เกิดความรุนแรงในครอบครัว ตามแนวคิดทฤษฎีมลทินประทับ (Stigma Theory) ตลอดจนผลกระทบจากความรุนแรงในครอบครัว และความเข้าใจของครอบครัวไทยต่อประเด็นความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ)

2. เพื่อวิพากษ์บริบทของสังคมไทยด้วยทฤษฎีควีเรียร์ (Queer Theory) ต่อประเด็นความไม่เท่าเทียมกันทางเพศ อันส่งผลให้เกิดความรุนแรงในครอบครัวต่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ)

3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการยุติความรุนแรงต่อกรณีทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ)

1.4 ขอบเขตการวิจัย (Scope of Research)

การศึกษาวิจัยนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยสามารถจำแนกขอบเขตการวิจัยได้ 2 ประการดังนี้

1.4.1 ขอบเขตด้านประชากรกลุ่มตัวอย่าง / ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant)

สำหรับการวิจัยนี้เป็นความรุนแรงในครอบครัว ซึ่งสังคมไทยมองว่าเป็นเรื่องส่วนตัว จึงส่งผลให้ผู้ให้ข้อมูลหลักหรือผู้ให้ข้อมูล (Key Informants) หาได้ค่อนข้างยาก จึงต้องใช้เครือข่ายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือความสัมพันธ์ของผู้วิจัยต่อ ผู้ให้ข้อมูลหลักหรือผู้ให้ข้อมูล (Key Informants) ให้มาถ่ายทอดประสบการณ์ความรุนแรงในครอบครัวของตนเอง โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กับกลุ่มประชากรที่เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) โดยคุณสมบัติของผู้ให้ข้อมูลหลักหรือผู้ให้ข้อมูล (Key Informants) คือ ทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศโดยมีช่วงอายุ 20 ปีขึ้นไป ซึ่งกำลังถูกครอบครัวใช้ความรุนแรงทางกายภาพและทางจิตใจอยู่ หรือเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ความรุนแรงจากครอบครัวตั้งต้นทั้งทางกายภาพและทางจิตใจ

1.4.2 ขอบเขตด้านพื้นที่

ในการศึกษาวิจัยนี้ ผู้วิจัยศึกษากลุ่มตัวอย่าง / ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ที่มีประสบการณ์ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวในประเทศไทย

1.5 นิยามศัพท์ (Definitions)

1.5.1 **เพศต้องห้าม (The Forbidden Gender)** หมายถึง บุคคลที่มีเพศสภาพ (Gender) ที่แตกต่างหรือไม่สอดคล้องกับกรอบแนวคิดหลักของสังคม ไม่ว่าจะเป็นแนวคิดทางด้านศาสนา วัฒนธรรม ค่านิยมของสังคม อันส่งผลให้บุคคลดังกล่าวถูกจำแนกให้กลายเป็นคนชายขอบ หรือในบางสังคมอาจถึงขั้นตราหน้าว่าเป็นบุคคลที่ “ผิดปกติ” หรือ “ผิดธรรมชาติ” บางสังคมมีกฎหมายลงโทษบุคคลดังกล่าว ทั้งในทางนิติบัญญัติและพฤตินัย อันส่งผลให้บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) กลายเป็นเพศต้องห้ามที่จำต้องห้ามเปิดเผยตัวตนที่แท้จริงของบุคคลเหล่านี้

1.5.2 **ความรุนแรงในครอบครัว (Family Violence)** คือ การกระทำใด ๆ จากผู้ที่เป็นบิดาหรือมารดา โดยมุ่งประสงค์ให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพ หรือกระทำโดย

เจตนาในลักษณะที่น่าจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพของบุคคลในครอบครัว หรือบังคับหรือใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรมให้บุคคลในครอบครัวต้องกระทำการ ไม่กระทำการ หรือยอมรับการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดโดยมิชอบ

1.5.3 บุคคลในครอบครัว (Family Member) คู่สมรส คู่สมรสเดิม ผู้ที่อยู่กินหรือเคยอยู่กินฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรส บุตร บุตรบุญธรรม สมาชิกในครอบครัว รวมทั้งบุคคลใด ๆ ที่ต้องพึ่งพาอาศัยและอยู่ในครัวเรือนเดียวกัน

1.5.4 ผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ หรือ LGBTQ โดยในยุคก่อนคริสต์ทศวรรษ 1980 กลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศจะถูกนิยามกลุ่มว่า LGBT เท่านั้น แต่ภายหลังวิกฤตการณ์โรคเอดส์ (Aid Crisis) ในปี ค.ศ.1981 ที่เหตุการณ์ดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อกลุ่มที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBT) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “เกย์ (Gay)” และ “กะเทย (Transgender)” จึงได้มีการออกมาเคลื่อนไหวทางการเมืองอย่างจริงจังมากขึ้น เพื่อเรียกความยุติธรรมและความเสมอภาคกันทางเพศจากคนในสังคม พร้อมทั้งยังได้รับการสนับสนุนจากบุคคลที่มีรสนิยมทางเพศอื่น ๆ ร่วมอุดมการณ์ในการเคลื่อนไหวทางการเมือง เพื่อเรียกร้องความเสมอภาคกันทางเพศด้วย จึงส่งผลให้เดิมที่องค์กรของกลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ คือ LGBT ได้เพิ่ม “Q-Queer” เข้าไปในอีก 1 ตัว เป็น “LGBTQ” โดยองค์กรที่ก่อตั้งขึ้นใหม่นี้ เป็นการสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างกลุ่มคนที่ถูกกีดกันว่าเป็นคน “ผิดปกติ” ในสังคม คำว่า “ควีเอร์ (Queer)” จึงเป็นการขยายขอบเขตของความหมายผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศครอบคลุมให้มากยิ่งขึ้น ตลอดจนเพื่อใช้ในการต่อสู้เพื่อสิทธิเสรีภาพที่เท่าเทียมกับกลุ่มคนที่รักเพศตรงข้าม (Heterosexual) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. L – Lesbian “เลสเบี้ยน” เป็นคำเรียกของคนที่เป็นหญิงรักหญิง ซึ่งสามารถเป็นได้ทั้งในความหมายที่ว่า “ทอม” กับ “ดี้” ที่บ้านเรามักใช้เรียกกับผู้หญิงคนหนึ่งที่ทำตัวห้าว ๆ ตัดผมสั้น รัทหน้าอกให้แบนเหมือนผู้ชาย มีท่าทางเหมือนผู้ชายกับคนรักของเขาที่เป็นผู้หญิงทั่วไปแต่ชอบคนเพศเดียวกัน กับอีกประเภทที่เป็นหญิงรักหญิงแต่ไม่จำเป็นต้องแสดงออกว่าคนหนึ่งเป็นชายก็ได้

2. G – Gay “เกย์” คือสถานภาพของชายรักชาย คำว่า “เกย์” ในความหมายที่แท้จริงไม่ได้หมายความว่าผู้ชายที่แต่งตัวเป็นหญิงแล้วชอบผู้ชาย แต่จะหมายถึงว่าผู้ชายที่ทำตัวภายนอกเหมือนกับผู้ชายทั้งแท่งแต่มีลักษณะการชอบความรักในเพศเดียวกัน ไม่รู้สึกชอบในเพศหญิงหากต้องการได้มาเป็นแฟนหรือคู่ครองก็ต้องการผู้ชายมากกว่า จะไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงลักษณะตัวเองเหมือนกับ “กะเทย” หรือ “ตุ๊ด” แต่อาจมีการแสดงออกเรื่องท่าทางบ้าง

3. B – Bisexual เป็นกลุ่มคนที่สามารถชอบได้ทั้งผู้ชายและผู้หญิง การแสดงออกของกลุ่มที่คนไทยเรียกว่า “เสื่อใบ” จะแสดงออกด้วยความเป็นตัวเองคือ ถ้าเป็นผู้ชายก็แสดงออกว่าตนเองเป็นชายแต่สามารถชอบในฐานะคนรักหรือมีความสัมพันธ์ได้กับทั้งเพศชายและเพศหญิงไม่ได้กำหนดว่าต้องเป็นเพศตรงข้ามหรือเพศเดียวกันเท่านั้น

4. T – Transsexual / Transgender ความหมายคือ คนที่เกิดมาโดยการมีเพศธรรมชาติซึ่งก็หมายถึงว่ามีอวัยวะที่แสดงออกว่าตนเองเพศอะไร แต่ในใจกลับรู้สึกว่าจะตนเองไม่ต้องการเป็นเพศนี้ต้องการเปลี่ยนแปลงให้ตัวเองเป็นเพศอย่างที่เราต้องการ บ้านเราจะเรียกกลุ่มคนลักษณะนี้ว่า ลักษณะเพศไม่ตรงกับเพศกำเนิด เช่น “กะเทย” ที่ต้องการแปลงเพศให้ตัวเองเป็นผู้หญิง เป็นต้น

5. Q – Queer เป็นกลุ่มบุคคลสุดท้ายที่หมายถึงว่าจะชอบเพศอะไรก็ได้ในบรรดา LGBTQ ไม่ว่าจะ เป็น “ผู้ชาย” “ผู้หญิง” “ทอม” “ดี้” “เลสเบี้ยน” “เกย์” “กะเทย” ถ้าหากถูกใจก็คือชอบได้ทั้งหมด

และสำหรับกลุ่มที่มีรสนิยมทางเพศแบบ “รักร่วมเพศ” ก็เป็นหนึ่งในความหมายหนึ่งของ LGBTQ แต่เนื่องจากเป็นวาทกรรมที่สังคมไทยได้ใช้กันอย่างแพร่หลายและยาวนาน ทั้งนี้เพื่อไม่ให้เป็นการสับสนเมื่อวิจัยดังกล่าวนั้นมีการใช้คำแทนบุคคลว่า “ผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ” ว่ากลุ่มที่มีรสนิยมทางเพศแบบ “รักร่วมเพศ” หรือ “LGBTQ” นั่นคือ บุคคลที่มีลักษณะประเภทเดียวกัน

1.5.5 เควียร์ (Queer) หมายถึง “แปลกประหลาด” ไม่เป็นไปตามค่านิยมปกติ ซึ่งสื่อถึงนัยยะทางลบ แต่ในช่วงทศวรรษที่ 1980s นักวิชาการและนักเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิทางเพศ เริ่มใช้คำ

นี้ในเชิงบวก เพื่ออธิบายถึงกลุ่มเพศทางเลือกโดยรวม สร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างกลุ่มคนที่ถูกกีดกันว่าเป็นคน "ผิดปกติ" ในสังคม คำว่าควีเยอร์ จึงกลายเป็นสัญลักษณ์ของการรวมพลังของชาวเพศทางเลือกทั้งหมด ในการต่อสู้เพื่อสิทธิเสรีภาพที่เท่าเทียมกับชายรักหญิง ที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นความถูกต้องดีงามเพียงหนึ่งเดียวของสังคมมาโดยตลอด ซึ่งจริงแล้วนั้นควีเยอร์ (Queer) ก็คือการไม่จำกัดกรอบทัศนคติทางเพศใด ๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่สอดคล้องกับความเปิดกว้างในการแสดงออกทางเพศและรสนิยมทางเพศที่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ในสังคมยุคใหม่ ควีเยอร์ไม่ได้หมายรวมถึง “เกย์” “กะเทย” “เลสเบี้ยน” เท่านั้น แต่ยังรวมถึงผู้ที่มีรสนิยมทางเพศหลากหลาย เปลี่ยนไปมา หรือไม่ต้องการจำกัดตัวเองอยู่ภายใต้กรอบใดกรอบหนึ่งของความสัมพันธ์ทางเพศ ซึ่งคนกลุ่มนี้มักถูกมองเป็นตัวประหลาดหรือแปลกแยก แม้แต่กับในกลุ่มเพศทางเลือกด้วยกัน ที่สำคัญยิ่งไปกว่านั้น ควีเยอร์ ยังถูกขยายจากการเป็นคำจำกัดความทางเพศ มาเป็นคำอธิบายแนวคิดทางการเมืองด้วย เช่นคนที่บอกว่าตนเองเป็นควีเยอร์ อาจเป็นผู้ชายที่ชอบผู้หญิง หรือหญิงที่ชอบชาย แต่มีแนวคิดเปิดกว้างต่อเพศทางเลือก และเห็นว่าคนกลุ่มนี้สมควรได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกับคนทั่วไปในสังคม โดยไม่มีการอคติหรือแบ่งแยก นอกจากนี้ ควีเยอร์ ยังขยายวงออกไปรวมถึง ศิลปะควีเยอร์ เพลงควีเยอร์ หรือแม้แต่ทฤษฎีเศรษฐกิจแบบควีเยอร์ที่ไม่ยึดติดกับกรอบแนวคิดหลักหรือค่านิยมหลักที่ยึดถือกันทั่วไป และให้คุณค่ากับกลุ่มที่ถูกเอารัดเอาเปรียบ ละเลย หรือถูกมองเป็นชนชั้นล่างของสังคมได้อีกด้วย⁵

1.6 ผลการวิจัยที่คาดว่าจะได้รับ (Expected Finding)

1. เพื่อให้ทราบถึงกระบวนการประกอบสร้างทางสังคมไทยที่เป็นต้นตอของการใช้ความรุนแรงต่อทายาทที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) โดยผ่านทฤษฎีมลทินประทับ (Stigma Theory)
2. สร้างพื้นที่การวิพากษ์ผลการศึกษาวิจัยด้วยทฤษฎีควีเยอร์ ต่อประเด็นความรุนแรงในครอบครัวทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศของสังคมไทย เพื่อสร้างความตระหนักถึง

⁵ VoiceTV, “ควีเยอร์ อนาคตของเพศที่ไร้กรอบ [ออนไลน์], 26 กันยายน 2014, แหล่งที่มา

ประเด็นเพศสภาพ (Gender) และนำมาวิพากษ์วิจารณ์กันในวงกว้างทางสังคม เพื่อร่วมกันกระตุ้น และค้นหาแนวทางการแก้ไขปัญหาที่ร่วมกันต่อไป

3. สามารถนำองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัยนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมการยอมรับความหลากหลายทางเพศของมนุษย์ ผ่านกระบวนการกำหนดนโยบายทางภาครัฐ ต่อประเด็นความรุนแรงในครอบครัวและความเท่าเทียมกันทางเพศต่อไป

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Literature Review)

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงในครอบครัวภายใต้บริบททางเพศ เป็นผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้ารวบรวมเอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาตอบคำถามวิจัย กำหนดกรอบการวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนกำหนดทิศทางวิจัยให้มีขอบเขตที่ชัดเจนยิ่งขึ้น ทั้งนี้ การทบทวนวรรณกรรมแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนี้เปรียบเสมือนกรอบในการศึกษา “แผนที่การเดินทาง” (Map of Journey) เพื่อให้ทราบถึงวิถียานพาหนะนี้จะขับเคลื่อนการวิจัยในทิศทางไหน โดยสอดแทรกเข้าไปในการวิเคราะห์และวิพากษ์ ในกรณีศึกษาความรุนแรงในครอบครัวต่อทายาท ชายเป็นที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ทั้งนี้ผู้วิจัยจึงแบ่งการทบทวนวรรณกรรมที่มี สาระสำคัญโดยสังเขปทั้งหมด 6 ส่วน ดังต่อไปนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัว (The Concept of Domestic Violence)
- 2.2 ทฤษฎีมลทินประทับ (Stigma Theory)
- 2.3 ทฤษฎีเคียวีร์ (Queer Theory)
- 2.4 แนวคิดเกี่ยวกับความหลากหลายทางเพศ (The Concept of Gender Diversity)
- 2.5 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงในครอบครัว (Domestic Violence Laws)
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Related Research)

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัว (The Concept of Domestic Violence)

2.1.1 ความรุนแรงกับความสัมพันธ์เชิงอำนาจ (Violence and Power Relations)

ความสัมพันธ์เชิงอำนาจถือเป็นหนึ่งในองค์ประกอบพื้นฐานของการอยู่ร่วมกันในสังคมซึ่ง อำนาจมักจะแสดงออกมาในรูปแบบที่หลากหลาย ยิ่งสังคมพัฒนาและมีความซับซ้อนมากขึ้นเท่าไร รูปแบบของอำนาจก็จะมีมากขึ้น แนวคิดเกี่ยวกับอำนาจเป็นกรอบความคิดใหญ่ที่นักสังคมวิทยาให้ความสนใจ เนื่องจากการแสดงอำนาจเป็นดั่งบั้งซึ่งถึงสถานะทางสังคม ทั้งนี้ อำนาจ (Power) สามารถแบ่งได้ 2 ระดับ คือ 1) อำนาจในระดับปัจเจกบุคคล คือ พลัง

หรือความสามารถที่จะกระทำ (Simple Capacity to Act) เป็นศักยภาพของมนุษย์ที่จะเข้าไปจัดการกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ในโลก และเปลี่ยนแปลงเหตุการณ์เหล่านั้น 2) อำนาจในระดับสังคม คือ การที่ตัวแทนของอำนาจหรือผู้ที่มีอำนาจสามารถก่อให้เกิดผล (Causal effects) ต่อสังคมรอบตัวตามที่คาดหวังไว้

ฮานน่า อาเร็นด์ท์ (Hannah Arendt) นิยามอำนาจ (Power) ว่าเป็น ความสามารถของมนุษย์ในการกระทำร่วมกันอย่างเป็นหมู่คณะ (Human Ability Not Just to Act But to Act in Concert) อำนาจ จึงไม่สามารถมีคุณลักษณะของความเป็นปัจเจกบุคคลหรือของปัจเจกบุคคลใดเพียงลำพังได้ หากแต่เป็นของกลุ่มและจะยังคงอยู่ได้เมื่อกลุ่มยังคงดำรงอยู่ร่วมกันเท่านั้น (ณัฐญาณ, 2555) ความสัมพันธ์เชิงอำนาจจะปรากฏขึ้นในกลุ่มการอยู่ร่วมกันทุกระดับซึ่งรวมถึงสถาบันครอบครัวด้วย นอกจากนี้ ระบบของสถาบันครอบครัวก็เช่นเดียวกับระบบอื่น ๆ ทางสังคมที่อยู่ภายใต้สิ่งบังคับจากภายนอก (Force) เสมือนอำนาจแฝงที่มีอิทธิพลต่อการทำงานของสถาบันทางสังคม เช่น กฎหมาย ระบบเศรษฐกิจ วัฒนธรรม เป็นต้น

โดยทั่วไปคนมักเข้าใจผิดว่าความขัดแย้ง (Conflict) คือ ความรุนแรง (Violence) ทั้ง ๆ ที่ทั้งสองมีความแตกต่างกัน กล่าวคือ ความขัดแย้งถือเป็นธรรมชาติของการมีปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์ (Conflict is An Inherent Part of Human Interaction) ในขณะที่ความรุนแรงคือหนึ่งในวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้ง (Violence is One Method of Resolving a Conflict) (Burke, 2016) ทั้งนี้ อาจกล่าวได้ว่าความรุนแรงเสมือนเครื่องมือ (Tool) ที่ปัจเจกบุคคลใช้เพื่อที่จะบรรลุวัตถุประสงค์บางประการ

แนวคิดข้างต้นส่วนใหญ่จะเป็นการอธิบายความรุนแรงในเชิงการเมือง แต่อย่างไรก็ตาม ดังที่กล่าวไปแล้วว่า มิติเชิงอำนาจเข้ามาเกี่ยวข้องกับทุกความสัมพันธ์ของมนุษย์ทุกระดับ ซึ่งรวมถึงความสัมพันธ์พื้นฐานระหว่างสมาชิกในครอบครัวด้วย ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำ 2 แนวคิดสำคัญที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์เชิงอำนาจมาอธิบายปรากฏการณ์ความรุนแรงในครอบครัว ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับผู้ปกครองหรือหัวหน้าครอบครัว (Patriarchal Perspective) และแนวคิดวงล้อแห่งอำนาจและการควบคุม (The Power and Control Wheel)

2.1.2 แนวคิดเกี่ยวกับหัวหน้าครอบครัว (Patriarchal Perspective)

แนวคิดเกี่ยวกับผู้ปกครองหรือหัวหน้าครอบครัว (Patriarchal Perspective) สะท้อนให้เห็นว่า ผู้ที่มีอำนาจสูงสุดในครอบครัวหรือผู้ที่เป็นหัวหน้าครอบครัว มักได้รับสิทธิหน้าที่ในการบังคับ (Authority) สมาชิกในครอบครัวให้กระทำหรือไม่กระทำกรใด ๆ จึงกล่าวได้ว่าความสัมพันธ์เชิงอำนาจภายในสถาบันครอบครัว คือ ความสามารถที่สมาชิกในครอบครัวบางคนมีอิทธิพลต่อสมาชิกคนอื่น ๆ เพื่อให้ได้ซึ่งเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยทั่วไปผู้ที่มีอำนาจมากที่สุดในครอบครัว มักจะเป็นเพศชายในฐานะผู้นำครอบครัว ซึ่งเป็นผู้ที่มีรายได้หาเลี้ยงครอบครัว เป็นผู้นำทรัพยากรมาให้ครอบครัวแนวความคิดนี้เป็นผลมาจากรากฐานความคิด ความเชื่อที่ถูกประกอบสร้างในสังคมมาอย่างยาวนานซึ่งเกี่ยวข้องกับกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของสังคม เช่น กฎเกณฑ์ของความ เป็นสามี (Rule of Husbands) กฎเกณฑ์ของความ เป็นพ่อ (Rule of Father) กฎเกณฑ์ทางสังคมของชาวพุทธที่ให้สิทธิความเป็นผู้นำทางศาสนาแก่เพศชายมากกว่าเพศหญิง เป็นต้น

จะเห็นได้ว่า เดิมสังคมสร้างกฎเกณฑ์ดังกล่าว ให้เพศชายมีอำนาจเหนือเพศหญิงในความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรส สามีจึงมีอำนาจเหนือภรรยาและบุตรที่ต้องการทั้งการปกป้องคุ้มครองและการควบคุมการใช้ความรุนแรงของชายจึงเป็นเครื่องมือในการรักษาอำนาจที่เหนือกว่าซึ่งผู้หญิงส่วนใหญ่ก็ยอมรับสถานะภาพที่ดีน้อยกว่า สิ่งเหล่านี้เสมือนกรอบทางสังคมที่ให้ความชอบธรรมกับสังคมชายเป็นใหญ่มาเป็นกลไกในการขับเคลื่อนสถาบันทางสังคมทุกระดับ ซึ่งแนวความคิดนี้ถูกทำให้กลายเป็นบรรทัดฐานทางสังคม (Norms) มาอย่างยาวนานและยังคงมีอิทธิพลอยู่ในสังคม

รากเหง้าของการถูกกระทำ ความรุนแรงของผู้หญิงเกิดจากการกำหนดบทบาทของสังคมที่กำหนดให้ผู้หญิงด้อยกว่าผู้ชาย ให้เสียเปรียบในเรื่องต่าง ๆ ถ้าใครก็ตามถูกสังคมกำหนดบทบาทให้ด้อยกว่าในความสัมพันธ์เชิงอำนาจกับคนอื่น โอกาสที่เขาจะถูกกระทำ ความรุนแรงมีอยู่เสมอ (กฤตยา, 2555) นอกจากนี้ ความสัมพันธ์เชิงอำนาจในสถาบันครอบครัวยังเกี่ยวข้องกับทรัพยากรจากภายนอกด้วย เช่น อำนาจทางการเงิน การเมือง ความสำเร็จในหน้าที่การงาน สถานะทางสังคม เป็นต้นซึ่งล้วนมีความสำคัญต่อกระบวนการต่อรองเชิงอำนาจระหว่างสมาชิกในครอบครัวทั้งสิ้น

ความแตกต่างระหว่างสถานภาพทางเศรษฐกิจของสมาชิกในครอบครัวทำให้แต่ละคนมีอำนาจในการจัดหาทรัพยากรในครอบครัวที่แตกต่างกัน เป็นปัจจัยก่อให้เกิดปัญหาความรุนแรงในครอบครัวในระดับที่แตกต่างกันด้วย เช่น ครอบครัวที่อยู่ในสถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำ มีรายได้น้อยมักจะไม่สามารถจัดสรรทรัพยากรภายนอกมาให้สมาชิกในครอบครัวได้ เป็นเหตุให้เกิดสภาพทางอารมณ์และจิตใจที่คับข้อง มีโอกาสที่จะเกิดปัญหาความรุนแรงในครอบครัวสูงกว่าครอบครัวที่มีสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่ดี เป็นต้น อย่างไรก็ตามไม่ได้หมายความว่าครอบครัวที่มีสถานะทางเศรษฐกิจต่ำจะมีการใช้ความรุนแรงในครอบครัวเสมอไป ทั้งนี้ เพราะปัจจัยที่ทำให้เกิดการใช้ความรุนแรงในครอบครัวนั้นมีมากมายดังที่จะได้ศึกษาต่อไป หนึ่งในนั้นคือปัจจัยทางเศรษฐกิจซึ่งเกี่ยวข้องกับการต่อรองเชิงอำนาจในครอบครัวโดยตรง โดยเฉพาะในบริบทสังคมปัจจุบัน

เนื่องจากบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป จึงเป็นเหตุให้ลักษณะครอบครัวเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ส่งผลให้ผู้ที่ทำหน้าที่หัวหน้าครอบครัวในยุคปัจจุบันมีความแตกต่างจากในอดีตมากขึ้น การแบ่งประเภทครอบครัว (Family Type) ตามสิทธิอำนาจในครอบครัว (Authority in The Family) จำแนกได้ 3 ประเภท ดังนี้

2.1 ครอบครัวที่บิดาปกครอง (Patriarchal Family) พ่อหรือสามีเป็นใหญ่มีอำนาจในการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ของครอบครัว

2.2 ครอบครัวที่มารดาปกครอง (Matriarchal Family) แม่หรือภรรยาเป็นใหญ่มีอำนาจในการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ของครอบครัว

2.3 ครอบครัวเสมอภาค (Equalitarian Family) พ่อหรือสามีและแม่หรือภรรยา มีความเสมอภาคกันทั้งสองฝ่ายร่วมกันตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ของครอบครัว

แนวคิดข้างต้นยังอธิบายครอบคลุมถึงสิทธิอำนาจในครอบครัวที่เกิดจากการแต่งงานของกลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ด้วย สะท้อนให้เห็นพลวัตของสังคม (Social Dynamics) ในมิติด้านความสัมพันธ์เชิงอำนาจในสถาบันครอบครัวที่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย

2.1.3 วงล้อแห่งอำนาจและการควบคุม (The Power and Control Wheel)

แนวคิดวงล้อแห่งอำนาจและการควบคุมในการทำร้ายผู้อื่น (The Power and Control Wheel Of Abuse) เป็นแนวคิดที่ใช้ในการอธิบายลักษณะโดยทั่วไปของความรุนแรงหรือการทำร้ายกันในครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งมิติความสัมพันธ์เชิงอำนาจหรือการใช้อำนาจเหนือสมาชิกผู้อื่นในครอบครัว ซึ่งแนวคิดดังกล่าวถูกพัฒนามาตั้งแต่ ปี ค.ศ. 1982 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโปรแกรมการจัดการปัญหาความรุนแรงในครอบครัวในสหรัฐอเมริกา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความรู้แก่ประชาชนได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาและเข้ามามีส่วนร่วมในการหาทางออก ร่วมกัน (McClennen, 2010) แนวคิดนี้แสดงมิติของการใช้อำนาจและการควบคุมผู้อื่นในความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว โดยเฉพาะความสัมพันธ์ที่มีการทำร้ายกัน (Abusive Relationships) มีความหมายครอบคลุมถึงพฤติกรรมที่มีการทำร้ายกันในความสัมพันธ์นั้น ๆ ซึ่งไม่ใช่เพียงแค่การทำร้ายต่อร่างกายที่ทิ้งบาดแผลให้เห็นเด่นชัดเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงความรุนแรงที่มองไม่เห็นบาดแผลอย่างชัดเจนเช่น การทำร้ายทางจิตใจหรือพฤติกรรมที่ทำให้อีกฝ่ายเจ็บช้ำใจ ด้วย ซึ่งจากการศึกษาพบว่ารูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างผู้กระทำกับผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงเหล่านี้จะมีลักษณะคล้ายวงล้อซึ่งถูกควบคุมโดยการใช้อำนาจและการควบคุม (Power & Control) เสมือนแกนกลางหรือกลไกที่ใช้ในการขับเคลื่อนความรุนแรง ซึ่งจะแสดงออกผ่านพฤติกรรมต่าง ๆ สามารถสรุปได้ดังนี้

3.1 การทำให้กลัว (Using Intimidation) การแสดงกริยาทางหรือพฤติกรรมที่จงใจทำให้อีกฝ่ายหวาดกลัว เช่น การกระแทก/ขว้าง/ปาข้าวของ ทำลายข้าวของส่วนตัว พกพาอาวุธให้เห็น ทำร้ายสัตว์เลี้ยง เป็นต้น

3.2 การทำร้ายจิตใจทุกรูปแบบ (Using Emotional and Mental Abuse) เป็นการทำให้อีกฝ่ายรู้สึกว่าเป็นคนไม่ดี ไร้เวลา เหยียดหยามว่าเป็นคนไร้ค่า เรียกชื่อด้วยสมญานามที่ทำให้รู้สึกต่ำต้อยต่ำ การทำให้อีกฝ่ายกังวลในความผิดพลาดและรู้สึกว่าเป็นต้นเหตุแห่งความผิดนั้น

3.3 การทำให้โดดเดี่ยว ทอดทิ้ง ไม่ใส่ใจ (Using Isolation) เช่น ห้ามไม่ให้อีกฝ่ายกระทำในสิ่งที่ผู้อื่นอยากทำ หรือบังคับให้ทำในสิ่งที่ไม่อยากทำ ห้ามไม่ให้พบปะพูดคุยกับบุคคลอื่น จำกัดสถานที่ ไม่ยอมฟังเหตุผลและความต้องการของอีกฝ่าย เป็นต้น

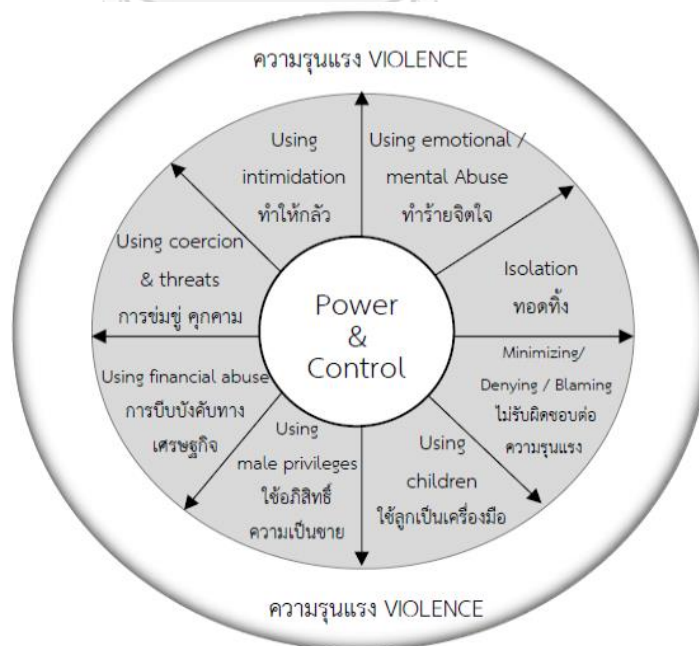
3.4 ไม่รับผิดชอบต่อเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้น ปฏิเสธการกระทำ และกล่าวโทษอีกฝ่ายว่าเป็นต้นเหตุ (Minimizing, Denying and Blaming)

3.5 ใช้ลูกเป็นเครื่องมือ (Using Children) เช่น ชูบังคับสร้างความกดดันว่าจะทอดทิ้งไม่เลี้ยงดูหรือจะทำร้ายลูก เป็นต้น เพื่อให้อีกฝ่ายกังวล ไม่สบายใจ

3.6 การใช้สิทธิของผู้ชาย (Using Male Privileges) เช่น กำหนดบทบาททุกคนในครอบครัว ผูกขาดการตัดสินใจ ปฏิบัติต่อผู้อื่นเหมือนอยู่ใต้เบื้องล่างของตน

3.7 การบีบบังคับทางเศรษฐกิจ (Using Financial Abuse) เช่น กีดกันไม่ให้อีกฝ่ายทำงานนอกบ้าน บังคับให้เลิกทำงานพิเศษที่สามารถสร้างรายได้ด้วยตนเอง เพื่อให้อีกฝ่ายรู้สึกวุ่นวายในสถานะต้องพึ่งพาทางการเงิน ทำให้ตนมีอำนาจเหนือกว่าในการตัดสินใจต่าง ๆ ภายในบ้าน

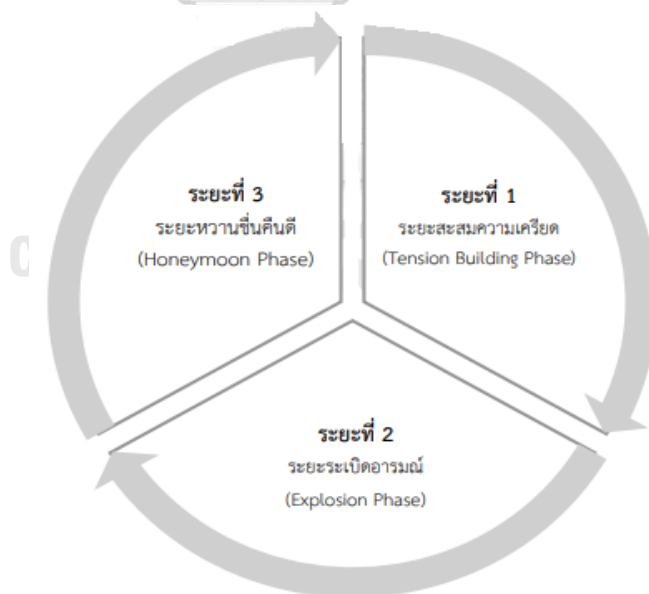
3.8 การควบคุมการดำเนินชีวิต (Using Coercion and Threats) การข่มขู่ คุกคามว่าจะทำร้ายผู้อื่น โดยวิธีการต่าง ๆ เช่น การขู่ว่าจะทอดทิ้ง จะฆ่าตัวตาย จะเล่าเรื่องราวเพื่อประจาน เป็นต้น

แผนภาพที่ 1 วงล้อแห่งอำนาจและการควบคุม (The Power and Control Wheel)

2.1.4 วัฏจักรความรุนแรงในครอบครัว (Cycle of Family Violence)

โดยทั่วไปความรุนแรงในครอบครัวไม่ใช่เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเพียงครั้งเดียวแต่มักจะเกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำอีก และยังแสดงออกมาหลากหลายรูปแบบไม่เพียงแต่การทำร้ายทางร่างกาย (Physical Abuse) หรือการทำร้ายทางเพศ (Sexual Abuse) เท่านั้น แต่มักเริ่มต้นจากการสะสมความขัดแย้งระหว่างกัน มีการทะเลาะเบาะแว้งหรือทำร้ายกัน ทางอารมณ์และจิตใจ (Emotional and Psychological Abuse) หรือทางคำพูด (Verbal Abuse) มาก่อนที่จะประทุเป็นความรุนแรงรูปแบบที่ต้องลงไม้ลงมือกัน เมื่อเริ่มมีการใช้ความรุนแรงแล้ว ไม่ได้รับการแก้ไขหรือจัดการปัญหาที่เหมาะสม ก็มีแนวโน้มที่จะกระทำความรุนแรงซ้ำ ๆ อีกทั้งระดับความรุนแรงก็อาจจะเพิ่มขึ้นโดยไม่รู้ตัว ในปี ค.ศ. 1979 Lenore Walker นักจิตวิทยาชาวอเมริกัน ได้เสนอแนวคิดวัฏจักรความรุนแรงในครอบครัว (Cycle of Family Violence) เพื่ออธิบายธรรมชาติความรุนแรงในครอบครัวที่มักเกิดขึ้นเป็นวัฏจักรหรือวงจรซ้ำไปซ้ำมา ซึ่งทำให้ความรุนแรงนี้แตกต่างจากความรุนแรงรูปแบบอื่นที่เกิดขึ้นในความสัมพันธ์อื่น ๆ โดยสามารถแบ่งได้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

แผนภาพที่ 2 วัฏจักรความรุนแรงในครอบครัว (Cycle of Family Violence)
(Lenore Walker, 1979 อ้างถึงใน ทายาทความรุนแรง, นงญา พรหมหันธ์, 2560)

ระยะที่ 1 ระยะสะสมความเครียด (Tension Building Phase) เป็นระยะช่วงต้นที่ก่อให้เกิดความรุนแรงในครอบครัว โดยปัจจัยที่ทำให้บุคคลเกิดความเครียดมีมากมาย เช่น ปัญหาการเงิน การงาน สุขภาพ เป็นต้น การนำความเครียดเหล่านั้นเข้ามาในความสัมพันธ์ หรือการใช้อารมณ์ความรู้สึกที่ไม่เหมาะสมระหว่างกัน เป็นเหตุให้เกิดการทะเลาะเบาะแว้งในครอบครัวได้ง่ายและมีแนวโน้มที่จะใช้ความรุนแรงในการจัดการความขัดแย้งต่อไป

ระยะที่ 2 ระยะระเบิดอารมณ์ (Explosion หรือ Acute Battering Phase) เป็นระยะของการไม่สามารถควบคุมอารมณ์ความรู้สึกของตนเองให้เป็นปกติได้ ส่งผลให้บุคคลจะระเบิดอารมณ์ ที่อยู่ภายในออกมาในทางที่ไม่เหมาะสม ซึ่งพัฒนารูปแบบจากความรุนแรงเล็กน้อยไปจนพัฒนาระดับมากขึ้นเรื่อย ๆ โดยการระเบิดอารมณ์นี้อาจแสดงออกมาในลักษณะทางคำพูดหรือการกระทำที่ไม่พึงประสงค์ รวมถึงการใช้กำลังในการต่อสู้ระงับควบคุมสถานการณ์

ระยะที่ 3 ระยะหวานชื่นคืนดี (Honeymoon Phase) เป็นระยะต่อมาหลังจากระยะระเบิดอารมณ์ เมื่อบุคคลได้ระบายความรู้สึกอารมณ์ออกมาเรียบร้อยแล้ว มักจะรู้สึกสำนึกผิด (Remorse) ทำให้ผู้นั้นกลับมาขอความเห็นใจ ขอโทษในการกระทำ (Wooing) และให้คำมั่นตกลงกับ อีกฝ่ายว่าจะไม่กระทำแบบเดิมอีก โดยการขอคืนดีนั้นอาจมีการนำเอารางวัล สิ่งของมาเพื่อขอให้คืนดี รวมถึงการแสดงพฤติกรรมที่ดีกับผู้ถูกกระทำ ความรุนแรงให้รู้สึกว่าการเกิดความสำนึกผิดแล้ว ซึ่งทั้งคู่ก็จะกลับเข้าสู่โหมดความรักต่อกันอีกครั้งก่อนที่จะกลับไปสู่ระยะเกิดความตึงเครียดอีกครั้ง

2.1.5 ที่มาความรุนแรงในครอบครัว (Root Causes of Family Violence)

งานของนักสังคมวิทยาเจลและสเตรส (Gells and Straus) ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1979 ได้อธิบายสาเหตุที่ทำให้ครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมที่มักเกิดความขัดแย้งไว้ 11 ประการ (วิลลาซินี พนานครทรัพย์, 2546) ซึ่งถือเป็นแนวคิดที่ยังคงนำมาอธิบายปรากฏการณ์ความรุนแรงในครอบครัวยุคปัจจุบันได้ จากการศึกษาพบว่าสาเหตุของความขัดแย้งหลายประการที่ นำไปสู่ความรุนแรงในครอบครัว สรุปได้ดังนี้

5.1 ช่วงเวลาที่อยู่ด้วยกันยาวนาน (Time as Risk) เนื่องจากในแต่ละวันสมาชิกครอบครัวเดียวกันจะใช้เวลาในการมีปฏิสัมพันธ์ (Social Interaction) ระหว่างกันวันละหลายชั่วโมง ดังนั้นโอกาสที่จะเกิดความขัดแย้งและความรุนแรงในครอบครัวจึงมีมากกว่าสมาชิกในระบบสังคมอื่น ๆ

5.2 ขอบข่ายของกิจกรรมและความสนใจที่กว้างและหลากหลาย (Range of Activities and Interest) การมีปฏิสัมพันธ์ของกลุ่มอื่น ๆ มักมีจุดมุ่งหมายเฉพาะ ในขณะที่ปฏิสัมพันธ์ของครอบครัวครอบคลุมกิจการในหลายด้าน จึงทำให้มีเหตุการณ์ที่จะเกิดข้อขัดแย้งและไม่เป็นไปตามความหวังได้มากกว่ากลุ่มทางสังคมอื่น ๆ เพราะไม่สามารถที่จะตอบสนองความต้องการของสมาชิกในครอบครัวได้อย่างครบถ้วน

5.3 ความเข้มข้นของความเกี่ยวพัน (Intensity of Involvement) เนื่องจากสมาชิกในครอบครัวเดียวกันมีความผูกพันกันอย่างลึกซึ้ง เมื่อคนในครอบครัวคนหนึ่งทำอะไรผิดพลาด เราอาจจะรู้สึกเดือดร้อนใจมากกว่าการที่คนนอกครอบครัวทำเรื่องเดียวกันและอาจนำไปสู่ข้อขัดแย้งที่เป็นสาเหตุของความรุนแรงได้

5.4 กิจกรรมที่มีความขัดแย้งกัน (Impinging Activities) กิจกรรมในครอบครัวมีลักษณะ zero sum กล่าวคือ เมื่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้ประโยชน์ อีกฝ่ายหนึ่งจะเสียผลประโยชน์ความขัดแย้งจะเกิดขึ้นจากการที่คนแต่ละคนอยากทำกิจกรรมที่ไม่สอดคล้องกัน หรือความขัดแย้งอาจเกิดจากการที่แต่ละคนมีนิสัย ความเคยชินแตกต่างกัน

5.5 สิทธิในการกำหนดพฤติกรรม (Right to Influence) สมาชิกในครอบครัวเดียวกัน มักคิดว่าตนมีสิทธิในการที่จะกำหนดพฤติกรรมของกันและกัน ดังนั้นความรู้สึกไม่พอใจในพฤติกรรมของอีกฝ่ายหนึ่งจึงเลยเถิดไปถึงขั้นพยายามที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลอื่น ทำให้เกิดความไม่พอใจกันและกัน ซึ่งนำไปสู่ความขัดแย้งขึ้นได้

5.6 ความแตกต่างทางด้านอายุและเพศ (Age and Sex Discrepancies) การที่ครอบครัวประกอบไปด้วยบุคคลต่างเพศต่างวัย มักจะมีโลกทัศน์ พื้นฐานความคิดที่แตกต่างกันทำให้ครอบครัว เป็นสถานที่ที่มีความขัดแย้งระหว่างสามีและภรรยา ระหว่างพ่อแม่กับลูก ระหว่างพี่กับน้อง เป็นต้น

5.7 บทบาทที่ได้มาแต่กำเนิด (Ascribed Role) กล่าวคือ ความไม่เสมอภาคทางเพศ กำหนดโดยสังคม โดยมีพื้นฐานมาจากความแตกต่างทางชีวภาพ ดังนั้น สังคมที่เน้นความเสมอภาค การแบ่งแยกเพศในครอบครัวย่อมทำให้เกิดความขัดแย้งได้ หรือในกรณีที่สามีไม่สามารถทำหน้าที่ผู้นำครอบครัวตามที่สังคมกำหนดได้ ก็จะทำให้เกิดความขัดแย้งได้เช่นกัน

5.8 ความเป็นส่วนตัวของครอบครัว (Family Privacy) ในหลายสังคม กฎเกณฑ์ที่กำหนดความสัมพันธ์ในครอบครัวได้กลายเป็นเกราะป้องกันไม่ให้สังคมเข้าไปควบคุมแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในครอบครัว โดยเฉพาะระบบครอบครัวเดี่ยวในสังคมอุตสาหกรรมเมืองเป็นตัวอย่งที่เห็นได้ชัด เมื่อเกิดความขัดแย้งขึ้นทำให้ไม่มีใครเข้าไปห้ามปรามเป็นเหตุให้ความขัดแย้งรุนแรงขึ้น

5.9 การเป็นสมาชิกกลุ่มโดยไม่สมัครใจ (Involuntary Membership) กล่าวคือ ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างสามีภรรยาเป็นไปโดยไม่สมัครใจ ทำให้สามี/ภรรยา จำต้องทนอยู่ด้วยกัน เช่น การตอบสนองทางด้านอารมณ์ การดูแลบุตร บังคับด้านทรัพย์สินและกฎหมาย รวมทั้งยึดติดกับความคาดหวัง ภาพลักษณ์ทางสังคม ความเชื่อว่าสามีภรรยาต้องอยู่ด้วยกันจนกระทั่งตายจากกัน สิ่งเหล่านี้ เป็นเหตุให้เมื่อเกิดความขัดแย้งระหว่างกันแทนที่จะยุติความสัมพันธ์ด้วยการหย่าร้าง คู่สมรสกลับต้องจำทนอยู่ด้วยกันส่งผลให้ความขัดแย้งที่มีอยู่สะสมเพิ่มพูนมากขึ้นเรื่อย ๆ

5.10 ระดับความเครียดสูง (High Level of Stress) ความสัมพันธ์ของคนในครอบครัวมีลักษณะของความไม่มั่นคง กล่าวคือ ครอบครัวต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างหน้าที่สำคัญ ซึ่งเป็นไปตามวงจรชีวิตครอบครัว เช่น การเกิดการบรรลุนิติภาวะ การล่วงเข้าวัยชรา การเกษียณอายุ สิ่งเหล่านี้ล้วนมีผลกระทบต่ออารมณ์ความรู้สึกของสมาชิกในครอบครัว ครอบครัวจึงเป็นสถานที่ที่มีความเครียดสูงกว่ากลุ่มสังคมอื่นทำให้เกิดความขัดแย้งได้ง่าย

5.11 ความรู้เกี่ยวกับประวัติชีวิตของกันและกัน (Extensive Knowledge of Social Biographies) เนื่องจากสมาชิกในครอบครัวจะรู้ประวัติ เช่น รู้ถึงความสามารถ ความชอบ/ไม่ชอบของกันและกันเป็นอย่างดี ซึ่งต่างจากความสัมพันธ์ที่รู้จักกันอย่างผิวเผิน ทำให้เมื่อเกิดความขัดแย้ง จึงรุนแรงกว่าระบบอื่น เพราะสามารถโจมตีจุดอ่อนหรือข้อบกพร่องของอีกฝ่ายได้ตรงจุด จากลักษณะเฉพาะของครอบครัวทั้ง 11 ประการนี้ อธิบายสาเหตุที่ทำให้สถาบันครอบครัวมี

โอกาสที่จะเกิดความขัดแย้งได้สูงกว่ากลุ่มทางสังคมอื่น ๆ ซึ่งความขัดแย้งดังกล่าวจะนำไปสู่สถานการณ์ความรุนแรง ดังนั้นความรุนแรงในครอบครัวจึงเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นอยู่เสมอในทุกสังคม แต่การที่สังคมมองภาพของครอบครัวว่าเป็นที่ปลอดภัยของสมาชิก ความรุนแรงจึงเป็นแง่มุมที่ขัดแย้งกับความคิดอุดมคติของครอบครัวทำให้ความรุนแรงในครอบครัวถูกบิดเบือนให้เป็นเพียงปัญหาเล็กน้อยเป็นเรื่องของคนในครอบครัวเท่านั้น

2.1.6 เกณฑ์ลักษณะพฤติกรรมที่รุนแรง (Violent Behavioral Criteria)

ใช้จำแนกรูปแบบความรุนแรงในครอบครัวซึ่งอธิบายถึงลักษณะการกระทำผิด (Maltreatment) หรือการทำร้าย (Abuse) สมาชิกในครอบครัวมิติของความรุนแรงในครอบครัว (Dimensions of Family Violence) มีหลายระดับหากแบ่งตามลักษณะพฤติกรรมที่เป็นอันตราย (A Range of Harmful Behaviors) ทั้งนี้ ผู้วิจัยรวบรวมลักษณะพฤติกรรมที่รุนแรงได้ 5 รูปแบบ คือ การทำร้ายทางร่างกาย (Physical Abuse) การทำร้ายทางอารมณ์และจิตใจ (Emotional and Psychological Abuse) การทำร้ายทางคำพูด (Verbal Abuse) การทำร้ายทางเพศ (Sexual Abuse) การทำร้ายทางการเงิน (Financial Abuse) และความรุนแรงจากภาวะขาดแคลนปัจจัยที่จำเป็นในการดำรงชีวิตหรือการละเลย/ทอดทิ้ง (Deprivation or Neglect) ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

6.1 การทำร้ายทางร่างกาย (Physical abuse) การกระทำทารุณกรรมต่อผู้อื่น

การทำให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บทางด้านร่างกาย มักทิ้งบาดแผล (Visible Wound) ปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนผ่านการใช้กำลังหรือการใช้เครื่องมือที่เหนือกว่ามาควบคุมผู้อื่น เช่น การตบตี มัดผูก กักขัง บีบคอตั้ง/กระชากผม จับผม/แขนขาลาก ใช้อาวุธทำร้ายร่างกาย และใช้กำลังทำร้ายหรือทำให้สัตว์เลี้ยงหรือทรัพย์สินของอีกฝ่ายเสียหาย ซึ่งเมื่อเกิดขึ้นมักจะทำให้เกิดความรุนแรงและความถี่ของการกระทำเพิ่มขึ้น โดยการกระทำดังกล่าวอาจเกิดจากการใช้ความรุนแรงหรือการพยายามให้เกิดความเจ็บปวด บาดเจ็บ หรือเป็นอันตราย โดยบุคคลที่กระทำส่วนใหญ่มักจะอยู่ในสถานะที่มีกำลังเหนือกว่าหรือมีอำนาจในการต่อรอง ซึ่งครอบคลุมถึงการลงโทษด้วยความรุนแรงด้วย

6.2 การทำร้ายทางอารมณ์และจิตใจ (Emotional and Psychological Abuse)

การกระทำทำให้ผู้อื่นได้รับความเจ็บปวดทุกข์ทรมานทางจิตใจ สร้างบาดแผลมากมายที่มองไม่เห็น (Invisible Wound) และเป็นบาดแผลที่มีอิทธิพลต่อความคิด อารมณ์และการแสดงพฤติกรรมของผู้ถูกรักษา เช่น พฤติกรรมที่แสดงถึงความลำเอียง ปฏิบัติต่อสมาชิกในครอบครัวอย่างไม่เท่าเทียมมีหลายมาตรฐาน เปรียบเทียบสมาชิกในครอบครัวกับผู้อื่นให้อีกฝ่ายรู้สึกน้อยเนื้อต่ำใจ การนอกใจ ความหึงหวง การเพิกเฉยไม่เอาใจใส่ การไม่เคารพในความคิดเห็นของอีกฝ่าย การปฏิเสธหรือไม่ยอมรับ การทำให้หวาดกลัว การลดรสนิยมหรือให้แยกจากสังคม การเอาเปรียบด้วยวิธีต่าง ๆ รวมทั้งการดูถูกเหยียดหยามอีกฝ่ายด้วยการกระทำหรือคำพูด เป็นต้น

6.3 การทำร้ายทางเพศ (Sexual Abuse)

เป็นการล่วงละเมิดทางเพศต่อบุคคลในครอบครัว โดยคนในครอบครัว ทั้งนี้ ผู้ถูกรักษาหรือเหยื่อความรุนแรงอาจถูกบังคับขืนใจ (force) หรือถูกล่อลวง (seduce) ให้ร่วมประเวณีระหว่างผู้ใกล้ชิดทางพันธุกรรม (Incest) ที่มีความผูกพันทางสายเลือด หรือถูกใช้กำลังประทุษร้าย เช่น ถูกบังคับให้มีกิจกรรมทางเพศ (forced to perform sex act) ถูกข่มขืน (raped) ถูกล่วงละเมิดทางเพศ (molested) ถูกบังคับให้ค้าประเวณี โดยปราศจากความสมัครใจ เป็นต้น ถือเป็นการใช้ความรุนแรงต่อเพศซึ่งมีอยู่มากมายในสังคม

6.4 การทำร้ายทางการเงิน (Financial Abuse)

การทารุณกรรมด้านการเงินเป็นความรุนแรงที่ซ่อนเร้นอยู่ในสถาบันครอบครัว (Covert violence) เกิดขึ้นในความสัมพันธ์ระหว่างคนใกล้ชิด เมื่อผู้หนึ่งมีอำนาจในการควบคุม (Control Over) การเข้าถึงทรัพยากรทางเศรษฐกิจ (Access to Economic Resources) ของอีกฝ่าย มีลักษณะเป็นการคุกคามทางการเงินและของมีค่าของอีกฝ่าย เช่น การใช้สิ่งของหรือทรัพย์สินโดยไม่ขออนุญาต หลอกลวง ขโมย บังคับ ชูเชื้อเอาเงินหรือทรัพย์สินของผู้อื่น รวมทั้งการยึด/ครอบครอง/ขาย/จำนอง หรือบังคับให้เซ็นหรือขายทรัพย์สินของผู้อื่นโดยไม่ได้รับการยินยอมด้วยส่วนใหญ่ผู้ถูกรักษา มักเป็นผู้สูงอายุหรือผู้ที่มีทรัพยากรทางการเงินเพียงพอให้อีกฝ่ายเอาเปรียบ

6.5 การละเลย/ทอดทิ้ง (Neglect)

การไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่และคุ้มครองอย่างเหมาะสมเพียงพอ ส่วนใหญ่เหยื่อมักจะเป็นเด็ก เป็นความบกพร่องในการจัดหาสิ่งจำเป็นสำหรับพัฒนาการของเด็กในทุกด้าน ตั้งแต่ด้านสุขภาพ การศึกษา พัฒนาการทางอารมณ์ โภชนาการ ที่อยู่อาศัย สภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย นอกจากนี้ยังรวมถึงความบกพร่องในการดูแลและปกป้องเด็กจากอันตรายต่าง ๆ อย่างเหมาะสม มีโอกาสที่จะเกิดอันตรายต่อสุขภาพของเด็กหรือก่อให้เกิดอันตรายต่อพัฒนาการทางร่างกาย จิตวิญญาณ ศีลธรรม เช่น การทำให้เด็กในปกครองเกิดภาวะขาดอาหาร (Nutritional deprivation) หรือไม่ได้รับสารอาหารอย่างเพียงพอ และการละเลยไม่สนใจที่จะรักษาอาการเจ็บป่วยของเด็ก (Medical care neglect) เป็นต้น

การทอดทิ้งนับได้ว่าเป็นรูปแบบของการละเลยระดับที่รุนแรง โดยเฉพาะกรณีที่เด็กหรือทารกถูกทิ้งให้อยู่ในสภาพที่อาจเป็นอันตรายแก่ชีวิต ตัวอย่างเช่น กรณีที่ทารกถูกทิ้งไว้กลางแจ้ง แม้จะมีเจตนาให้ถูกค้นพบโดยบุคคลอื่นก็ตาม ซึ่งโดยมากแล้วการทอดทิ้ง เป็นผลจากการที่พ่อแม่ไม่มีความสามารถในการรับมือหรือดูแลทารกที่เกิดขึ้นใหม่ จากรายงานการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กฯ กล่าวว่า โดยทั่วไปแล้วเด็กที่ถูกละเลยทอดทิ้ง จะเป็นกลุ่มที่สังเกตได้ยากซึ่งอาจจะไม่ปรากฏตัวให้เห็นเลยในสังคม เช่น เด็กพิการที่ถูกแอบซ่อนไว้ในบ้าน หรือแม้กระทั่งเด็กที่ปรากฏตัวให้เห็นในสังคมตลอดเวลาแต่ก็มักถูกมองข้าม เช่น เด็กข้างถนน เป็นต้น สำหรับประเภทของการละเลยทอดทิ้งเด็ก มีทั้งการละเลยทอดทิ้งทางกายภาพ (Physical Neglect) การละเลยทอดทิ้งทางอารมณ์ (Emotional Neglect) การละเลยในการให้ความดูแลและอบรมสั่งสอน (Supervisory Neglect) การละเลยทอดทิ้งทางการศึกษา (Educational Neglect) เป็นต้น

7. เกณฑ์ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัว

พฤติกรรมของพ่อแม่ที่มีลักษณะทำร้ายลูก โดยงานของซูซาน ฟอว์เวิร์ดและแคร็ก บัค (Susan Forward and Craig Buck) (2002) เรียกว่า “Toxic Parents” แบ่งได้ 6 ลักษณะ ดังนี้

7.1 พ่อแม่เต็มไม่เต็ม (The Inadequate Parents) มีลักษณะให้ความสนใจแต่ปัญหาของตัวเอง ไม่สนใจความรู้สึกของลูก ลูกกลายเป็นที่รองรับ/ระบายอารมณ์/เป็นที่ปรึกษา/เติมเต็มความรู้สึกให้ผู้ใหญ่ (Mini Adults) คอยให้คำปรึกษา ปลอดภัย และดูแลปัญหาของพ่อแม่

7.2 พ่อแม่เจ้ากี้เจ้าการ (The Controllers) จะมีลักษณะชอบเข้าไปควบคุมบงการชีวิตในชีวิตลูกมากเกินไป หรือบางครั้งอาจมีลักษณะของการให้ความช่วยเหลือลูกมากเกินไป (Overhelpfulness) จนทำให้ลูกไม่สามารถตัดสินใจทำอะไรได้ด้วยตนเอง

7.3 พ่อแม่ขี้เมา (The Alcoholics) แอลกอฮอล์เป็นตัวแปรสำคัญที่สร้างความวุ่นวายภายในบ้าน ก่อให้เกิดการทะเลาะเบาะแว้งในครอบครัว ผู้ที่เสพติดสุรา ส่วนใหญ่มักมีอาการปรวนแปร หรือที่เรียกว่า “น้ำมาเปลี่ยนนิสัย” หากควบคุมอารมณ์ไม่ได้อาจมีการลงไม้ลงมือทำร้ายคนใกล้ชิด ส่งผลกระทบต่อผู้ถูกกระทำหรือลูกที่เป็นพยานเหตุการณ์ความรุนแรงนั้น ๆ

7.4 พ่อแม่ปากร้าย (The Verbal Abusers) ใช้คำพูดทำร้ายลูกไม่ทางตรงก็ทางอ้อม เช่น การใช้คำพูดถากถาง ประชดประชัน (Sarcastic) ทำให้ลูกเสียขวัญ/หมดกำลังใจ (Demoralize) โดยการต่อว่า ทำให้ลูกรู้สึกด้อยต่ำ เป็นเหตุให้ลูกขาดความมั่นใจ

7.5 พ่อแม่ชอบใช้กำลัง (The Physical Abusers) มีลักษณะที่ไม่สามารถควบคุมอารมณ์โกรธของตัวเองได้ ใช้กำลังในการลงโทษลูก

7.6 พ่อแม่ล่วงเกินทางเพศ (The Sexual Abusers) ผู้ที่ใช้กำลังทำร้าย กระทำอนาจาร หรือใช้กลยุทธ์ที่แยบยลในการล่อลวง (Seductive) เด็กในปกครองเพื่อล่วงละเมิดทางเพศซึ่งถือเป็นความรุนแรงที่เลวร้ายมากสำหรับเด็ก

8. ปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เกิดความรุนแรงในครอบครัว (Risk Factors Lead to Family Violence)

สำหรับของสาเหตุความรุนแรงในครอบครัว (Causation of Family Violence) มีหลากหลายปัจจัย (Multitude Factors) มาเกี่ยวข้อง ทั้งนี้ สามารถอธิบายโดยใช้กรอบแนวคิดเชิงนิเวศวิทยา (The Ecological Framework) ซึ่งมองว่าความรุนแรงคือผลลัพธ์ของการมีปฏิสัมพันธ์

ระหว่างกัน (The Outcome of Interaction) เป็นแนวคิดที่ใช้อธิบายปัจจัยเสี่ยง (Risk Factor) อันเป็นสาเหตุทำให้เกิดปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ซึ่งแตกต่างกันไปตามช่วงชีวิตของแต่ละคน (different stage of life) แบ่งการวิเคราะห์ได้ 4 ระดับ ได้แก่ ระดับบุคคล ระดับของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ระดับชุมชนและระดับสังคม (World Health Organization, 2017)

8.1 ระดับบุคคล (Individual) หมายถึง ภูมิหลังชีวิตที่แตกต่างกันไปของแต่ละบุคคล (personal history) เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมในการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น เป็นผู้ที่เคยตกเป็นเหยื่อหรือถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว มีบุคลิกภาพแปรปรวน (Personality Disorders) มีนิสัย/ทัศนคติเชิงลบ ติดสุราหรือสารที่ทำให้เสพติด (Alcohol or substance abuse) มีการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมที่ก้าวร้าว มีประสบการณ์ทำร้ายตนเองหรือผู้อื่น เป็นต้น ทั้งหมดล้วนถือเป็นปัจจัยพื้นฐานระดับบุคคลที่มีส่วนในการกำหนดพฤติกรรมที่รุนแรงทั้งสิ้น

8.2 ระดับของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Personal relationships) ซึ่งหมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับผู้อื่น เช่น ครอบครัว เพื่อน คู่รักหรือคู่สมรส เพื่อนร่วมงาน ความสัมพันธ์ที่มีความตึงเครียดมีแนวโน้มที่จะใช้ความรุนแรงเพิ่มไปด้วย เช่น ปัจจัยเรื่องคู่สวามี แอลกอฮอล์ สารเสพติด การพนัน มีส่วนทำลายความสัมพันธ์ในครอบครัว และเพิ่มแนวโน้มในการใช้ความรุนแรงระหว่างกัน รวมทั้งการคบหากับเพื่อนที่อยู่ในวงจรความรุนแรง พัวพันอยู่กับสารเสพติดการพนันต่าง ๆ มีอิทธิพล สามารถชักจูงบุคคลนั้นเข้าสู่วงจรความรุนแรงได้ง่ายขึ้น เป็นต้น

8.3 ระดับชุมชน (Community) เสมือนบริบทที่รายล้อมบุคคล หรือสภาพแวดล้อมทางสังคม อาทิ โรงเรียน เพื่อนบ้าน และที่ทำงาน เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาความรุนแรงในครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อการเกิดความรุนแรงทั้งสิ้น ปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาความรุนแรงในระดับนี้มีมากมาย เช่น อัตราการว่างงานในชุมชน ความหนาแน่นของประชากรในชุมชนเป็นชุมชนแออัด มีความยากจนหรือผู้คนมีการประกอบอาชีพที่ผิดกฎหมาย ชุมชนเป็นแหล่งอาชญากรรม เต็มไปด้วยกลุ่มคนติดสารเสพติด ชุมชนเหล่านี้ ย่อมมีความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาความรุนแรงมากกว่าชุมชนทั่วไป

8.4 ระดับสังคม (Society) เป็นการมองมุมกว้าง ไม่ว่าจะ เป็นในมิติบรรทัดฐานทางสังคม ค่านิยม ความเชื่อ ค่านิยม ประเพณี วัฒนธรรม รวมไปถึงกฎหมายและนโยบายด้านต่าง ๆ เช่น นโยบายด้านเศรษฐกิจ การศึกษา สังคม สาธารณสุข เป็นต้น ในฐานะกลไกทางสังคม ว่าเป็น ปัจจัยที่มีส่วนทำให้เกิดปัญหาความรุนแรงในครอบครัวได้ทั้งสิ้น

การวิเคราะห์ที่มา สาเหตุและปัจจัยเสี่ยงที่ก่อให้เกิดความรุนแรงในครอบครัว ตามแนวคิด เชิงนิเวศวิทยา แสดงให้เห็นที่มาความรุนแรงในมิติที่มีความซับซ้อน โดยที่มีหลากหลายปัจจัย มาเกี่ยวข้อง มีลักษณะคล้ายวงแหวนที่มีความทับซ้อนกันในแต่ละระดับที่แสดงให้เห็นว่าแต่ละ ปัจจัยส่งผลซึ่งกันและกัน การที่จะตัดสินว่าความรุนแรงเกิดจากปัจจัยใด จำเป็นต้องวิเคราะห์ ปัจจัยในทุกระดับเพื่อที่จะมองเห็นภาพรวมของที่มาความรุนแรงได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2.2 ทฤษฎีมลทินประทับ (Stigma Theory)

เออร์วิง กอฟแมน (Erving Goffman, 1922-1982) เกิดที่ประเทศแคนาดา เขาจบปริญญาตรีที่ Toronto ในปี ค.ศ. 1945 จบปริญญาโทและเอกที่มหาวิทยาลัย Chicago ในปี ค.ศ. 1949 และปี ค.ศ. 1953 ต่อมาได้เข้าเป็นอาจารย์ที่มหาวิทยาลัย California ที่ Berkley โดยมี ผลงานที่สำคัญคือ The Presentation of Everyday Life, Asylums และ Stigma ซึ่งเป็นเรื่อง que ผู้ ศึกษาให้ความสนใจและกำลังจะกล่าวรายละเอียดทฤษฎีในส่วนต่อไป (สุภาวงศ์ จันทวานิช, 2549, น. 130) ในความจริงแล้ว กอฟแมนไม่ได้กล่าวถึงเรื่องมลทินประทับเพียงอย่างเดียว แต่ทั้งนี้ศึกษา พบว่า มลทินประทับของกอฟแมนนั้น ได้ร้อยเรียงต่อมาจากงานเขียนเรื่องเรือนจำ (Asylums, 1961) โดยงานเขียนนั้น ได้กล่าวถึง การวิเคราะห์ถึงบรรดาที่ถูกกักขังอยู่ในที่ต่าง ๆ ซึ่งถูกเรียกในความหมายที่ในเชิงสังคมวิทยาว่า สถาบัน (Institution) ต่าง ๆ นั่นคือ เรือนจำ โรงพยาบาลจิตเวช ค่ายกักกัน ซึ่งเท่ากับว่าผู้คนในสถาบันเหล่านั้นถูกแยกออกจากสังคมภายนอก อยู่ช่วงเวลาหนึ่งเพราะฉะนั้นในจุดนี้ กอฟแมนในฐานะนักทฤษฎีปฏิสัมพันธ์สัญลักษณ์ จึงได้ วิเคราะห์ไปถึงการปลดเปลื้องตัวตนตามปกติของตนเองลง นั่นคือจากบุคคลทั่วไป ซึ่งอาจสวม บทบาทเป็นพ่อ แม่ พี่น้อง เจ้านาย กล่าวคือ ทุกสิ่งที่เคยประกอบสร้างเป็นตัวของเขา/เธอทิ้งไป แล้วสวมตัวตนที่สถาบันนั้นมอบให้โดยไม่สมัครใจ เช่น กลายเป็นคนไข้จิตเวชเมื่อต้องเข้ารับ การ รักษาในโรงพยาบาลจิตเวชหรือจากคนธรรมดากลายเป็นนักโทษ กระบวนการนี้ได้นำคุณค่า

ความภูมิใจของบุคคลออกไป จากนั้นจึงเริ่มสร้างตัวตนใหม่ให้กับบุคคล เช่นการโกนผมสำหรับนักโทษ สวมเครื่องแบบ หรือกล่าวโดยสรุป คือ ไม่ว่าในอดีต ผู้คนจะเคยเป็นอย่างไร ท้นที่ที่เข้ามาในสถาบันเหล่านี้ ทุก ๆ คนต้องกลายเป็นแบบเดียวกันทั้งหมด ทรงผมทรงเดียวกัน สวมเครื่องแบบเหมือนกัน หรือแม้กระทั่งมีหมายเลขประจำตัว แทนที่ชื่อเดิมของตนเองเป็นต้น

ที่กล่าวมาข้างต้น นั่นคือ วิธีคิด วิเคราะห์ของกอฟแมนในหนังสือเรื่องเรือนจำของเขา และพิจารณาเนื้อหาให้ลึกซึ้งก็จะพบว่า เป็นก้าวที่สำคัญ อันเชื่อมโยงไปสู่ความคิดเรื่องมลทินประทับ (Stigma, 1963) ของเขา

พื้นฐานความคิดของมลทินประทับนั้น มีความเชื่อว่าสังคมเป็นผู้ประกอบสร้างทุก ๆ อย่างขึ้นมา หรือกล่าวอีกนัย คือ สังคมสร้างความหมายของสรรพสิ่งต่าง ๆ รวมถึงการเข้าไปจัดการจำแนกแยะแยะผู้คนออกจากกันให้เป็นหลากหลายประเภท ไม่เท่านั้น ยังกำหนดสร้างความเป็นปกติ (Normal) ให้กับผู้คนในสังคม จัดการให้ผู้คนจำแนกแยะแยะ (Dividing) ยกตัวอย่างเช่น ท้นที่ที่เราพบเห็นบุคคลอื่น ความคิดของเราจะเริ่มจำแนกคนเหล่านั้นท้นที่ เราจะคาดการณ์บุคคลที่เราพบเห็นนั้นเป็นอย่างไร ยิ่งไปกว่านั้น เรายังมองคนอื่น ๆ พร้อมกับการลดคุณค่าของพวกเขาไปพร้อม ๆ กันเสมือนว่าเขาเหล่านั้นด้อยต่ำกว่าคนอื่น ๆ ในสังคมที่เป็นคนปกติ เช่น คนพิการ หญิงวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ ผู้ต้องขังในเรือนจำ ผู้ป่วยโรคจิต และรสนิยม “รักร่วมเพศ” การเหมารวม (Stereotype) จากสิ่งที่คนเหล่านั้นมี ไม่ว่าจะเป็ความผิดปกติทางร่างกายที่สังเกตเห็นได้ในคนพิการ หรือลักษณะบางอย่างที่เป็นปกติ ก่อให้เกิดเป็นมลทินประทับกับบุคคลกลุ่มนั้นโดยไม่คำนึงถึงความสามารถในด้านอื่น ๆ หรือมิติอื่นของเขา/เธอ เช่น การมองว่าคนพิการไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ ต้องพึ่งพิงผู้อื่นตลอดเวลาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้มลทินประทับที่เกิดขึ้นนั้นอาจเป็นคำที่เชื่อมโยงกับลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ที่เกิดขึ้นกับบุคคล แต่แท้จริงแล้วเป็นความสัมพันธ์ของภาษากับการให้ความหมาย มิใช่ลักษณะนั้น ๆ โดยตรง (รพีพงษ์ กัญยะมี, 2555, น. 13) กล่าวคือ มลทินประทับนั้นไม่ได้มีปฏิบัติการไปกับทุกบริบทของสังคม หรือกับทุก ๆ คน หากแต่เลือกทำงานเฉพาะเจาะจง ในคนบางคนเขาอาจไม่รู้สึกรู้สึว่าสิ่งที่เกิดขึ้นนั้นเป็นมลทิน แต่ในบางในคน ก็กิจกรรมเดียวกัน/ในเงื่อนไขเดียวกัน อาจก่อให้เกิดความรู้สึกว่ากำลังเผชิญกับการมลทินจาก

สังคมก็เป็นได้ดังตัวอย่างที่กอฟแมน (Goffman) ได้เขียนในหนังสือเรื่อง มลทิน (Stigma) ของเขา ว่า

“...บางอาชีพในประเทศอเมริกาทำให้แรงงานที่ไม่ได้จบการศึกษาจากวิทยาลัยที่คาดหวัง (มีชื่อเสียง) ปิดบังความจริงนี้ อย่างไรก็ตาม ในอาชีพอื่น ๆ ทำให้แรงงานที่มีการศึกษาสูงจำนวนน้อยปกปิดเรื่องนี้ ด้วยเกรงว่าจะถูกจัดว่าเป็นผู้ล้มเหลวและผู้ไร้ความชำนาญ . . . ทำนองเดียวกัน หนุ่มชนชั้นกลางอาจไม่รู้สึกรู้สึกรู้สึกผิดที่ถูกจับได้ว่าไปห้องสมุด อาชญากรมีอาชีพกล่าวว่า ผมจำได้ว่า มากกว่า 1 ครั้งก่อนหน้านี้ที่ไปห้องสมุดสาธารณะใกล้ที่ที่ผมอยู่ ผมต้องมองซ้ายมองขวาอยู่ สองครั้งก่อนผมจะเดินเข้าไปจริง ๆ เพื่อให้แน่ใจว่าไม่มีใครรู้ว่าผมยืนอยู่แถวนั้นและเห็นผมทำมันลงไป” (Goffman, 1963)

ข้อความที่ผู้วิจัยแปลมาจากหนังสือเรื่อง Stigma: Notes of the Management of Spoiled Identity ของกอฟแมน ซึ่งเขาได้ยกตัวอย่างของปฏิบัติการของกระบวนการมลทินประทับ ซึ่งไม่จำเป็นต้องเกิดขึ้นกับทุกคน เนื่องจากข้อความนั้นถูกแปลมาจากต้นฉบับ แต่มิได้ผ่านการตีความของความหมาย ดังนั้นผู้ศึกษาใคร่ขอตีความความหมายของตัวอย่างดังกล่าว

จากตัวอย่างนั้นสะท้อนให้เห็นกระบวนการประทับมลทินที่เกิดขึ้นกับแรงงานในสหรัฐอเมริกา กล่าวคือ ท่ามกลางแรงงานทั้งหมด ย่อมเป็นธรรมชาติที่แต่ละคนจะเรียนจบจากมหาวิทยาลัยที่ต่างกัน บางคนจบจากมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียง หรือบางคนจบจากมหาวิทยาลัยที่ไม่มีชื่อเสียง แรงงานที่ไม่ได้จบจากสถาบันมีชื่อ ก็พยายามเก็บงำเรื่องสถาบันการศึกษาของตนเอาไว้ไม่ป่าวประกาศให้ผู้คนรู้ไม่ว่าตนเองจะมีการศึกษาสูงเพียงใดก็ตาม นอกจากนั้น ยังมีการเปรียบเทียบให้เห็นถึงท่าที/ความรู้สึกที่เกิดขึ้นกับพฤติกรรมกรเข้าใช้ห้องสมุด ซึ่งคนทั่วไป (ชนชั้นกลาง) สามารถเดินเข้าไปในห้องสมุดได้โดยไม่รู้สึกรู้สึกรู้สึกผิดที่ทำนั้นผิดหรือรู้สึกผิดแปลกอะไร แต่ในทางตรงกันข้ามสำหรับอาชญากรกลับรู้สึกว่าการเข้าห้องสมุดนั้นเป็นเรื่องที่ไม่ปกติสำหรับเขา/เธอ เป็นเรื่องที่ต้องทำอย่างลับ ๆ สำหรับผู้ศึกษา การเข้าห้องสมุดอาจเป็นเรื่องที่ผูกติดกับค่านิยมบางอย่าง หรือความดีงาม ดังนั้น อาชญากรจึงไม่สมควรเดินเข้าห้องสมุด และการอธิบายปรากฏการณ์เหล่านี้ในเชิงสังคมนิยม ต้องอธิบายโดยมีฐานคิดจากปัจจัยทางสังคมที่

ส่งผลต่อพฤติกรรม ซึ่งเรียกได้ว่าอาชญากรคนดังกล่าวมีความรู้สึกมีมลทินเกิดขึ้นกับตนเอง เป็นต้น

สำหรับตัวอย่างที่ยกขึ้นมา นั้น เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ทั่วไป และน่าจะเป็นพื้นฐานของการทำความเข้าใจการทำงานของมลทินประทับ แต่ทั้งนี้กรณีตัวอย่างที่หยิบยกมานั้น เป็นเพียงความผิดปกติที่เกิดขึ้นจากภายใน เป็นนามธรรม แต่สำหรับหลายกรณีนั้น คนชายขอบต่าง ๆ มีสภาพร่างกายและภาพลักษณ์ที่ผิดแปลกโดยสังเกตได้จากภายนอก อาทิเช่น ผู้พิการทางด้านการเคลื่อนไหว (ขา) หรือเป็นการแต่งกายตามเพศสภาพ (Gender) ของกลุ่มที่มีความหลากหลายทางเพศ เพราะฉะนั้นผู้ศึกษาจึงมีความเห็นว่า ปฏิบัติการของมลทินประทับน่าจะเข้มข้นมากกว่าตัวอย่างที่ยกมาของกอฟแมน (Goffman)

ดังนั้นมลทิน คือ เครื่องหมายแห่งตราบาปหรือความอัปยศที่สังคมตีตราให้แก่บุคคลอื่น เนื่องจากความผิดปกติทางร่างกายหรือมีการพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากมาตรฐานของสังคม (พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา, 2549) ฉะนั้นในโลกแห่งปฏิสัมพันธ์ของผู้คนในสังคมบุคคลใดที่มีคุณลักษณะแตกต่างออกไปจากคุณลักษณะที่สังคมคาดหวัง นำไปสู่ความรู้สึกว่าตนเองมีมลทิน ซึ่งชัดเจนในตัวอย่างของกอฟแมนเกี่ยวกับสถาบันการศึกษาของแรงงานในสหรัฐอเมริกา ดังนั้นผู้ที่มีคุณลักษณะของตนเองแตกต่างไปจากคนอื่นจะพยายามปิดบังคุณลักษณะเหล่านั้น เท่าที่จะทำได้ เช่น กลุ่มคนรักร่วมเพศบางส่วนยังคงปิดบังรสนิยมทางเพศของตนเอง หรือแม้แต่คนศีรษะล้านใส่วิกปกปิดศีรษะ ความรู้สึกมีมลทินนั้นไม่ได้เกิดขึ้นในเชิงส่วนตัว ทว่าเป็นผลของการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น (สุภาวงศ์, 2551)

กอฟแมน (Goffman) ได้จำแนกประเภทของมลทินเอาไว้ทั้งหมด 3 ประเภท ดังนี้

1. มลทินประทับที่เกิดจากความอัปยศ พิกลพิการทางด้านร่างกาย ซึ่งเป็นสิ่งที่สามารถเห็นได้จากภายนอก เช่น คนพิการทางการเคลื่อนไหว หรือผู้ป่วยด้วยโรคทางกายอื่น ๆ ที่ส่งผลให้ร่างกายมีความผิดปกติอย่างชัดเจนเช่นโรคเท้าแบนปมเป็นต้น หรือตุ่มหนองของผู้ติดเชื้อ HIV

2. มลทินแปรเปลี่ยน อันเป็นคุณลักษณะที่เกิดจากพฤติกรรมของบุคคลหรือประวัติในอดีตที่บุคคลได้เคยใช้ชีวิตอยู่ในสถาบันต่าง ๆ อาทิ เป็นผู้ผิดปกติทางจิตที่อยู่ในโรงพยาบาลโรคจิตซึ่งเป็นที่ผู้ศึกษาสนใจ ผู้ติดยาเสพติด คนตกงานเร่ร่อน หรือกลุ่มที่มีความหลากหลายทางเพศ (กิติพัฒน์, 2555) หรือคำพูดสามัญของผู้คนที่มีต่อนักโทษ เช่น ชี้คุกกี้ตาราง (วารุณี, 2548)

3. มลทินประทับอันเนื่องมาจากเป็นชนเผ่า เชื้อชาติ ศาสนาซึ่งจะสามารถพบเห็นได้ เช่น การดูถูกแอฟริกันอเมริกัน หรือการดูถูก เบียดขับชาวเมียนมา ลาว และ ชาวกัมพูชาของคนไทยว่าเป็นคนที่ต่ำกว่า เป็นแรงงานไร้ฝีมือราคาถูก หรือโดยสรุป ผู้ศึกษาเห็นว่า มลทินประเภทนี้ก่อเกิดจากความแตกต่างของกลุ่มวัฒนธรรมย่อยต่าง ๆ ในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มวัฒนธรรมที่พยายามคงวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ดั้งเดิมของตนเองเอาไว้ เช่น คนไทยภูเขาต่าง ๆ การสวมเครื่องประดับ การแต่งกายที่พยายามรักษาวรรณธรรมของตนเองไว้ในพื้นที่ที่ไม่ใช่บริบทของตนเอง เช่นชนเผ่าปกากะญอ การแต่งชุดประจำเผ่า/การพูดภาษาถิ่นของตนเองในพื้นที่ที่ไม่ใช่ของตนเองพื้นที่ที่คนอื่น ๆ พูดอีกภาษาหนึ่ง เป็นต้น

มลทินประทับที่เกิดขึ้นนั้นอาจมีระดับของความเข้มข้นที่แตกต่างกันไป ถึงกระนั้นคนทั้ง 3 ประเภท ที่กล่าวไว้ข้างต้น เป็นเสมือนไม่ใช่คน ดังนั้น เรื่องของมลทินประทับจึงมีความปกติ (Normal) เข้ามาเกี่ยวข้อง กล่าวคือ คนปกติคือคนที่ไม่มียุทธินประทับติดตรึงอยู่ ด้วยความคิดเช่นนี้สังคมย่อมก่อร่างสร้างแบบแผนเชิงมายาคติที่ค่อนข้างจะตายตัวขึ้นมาเพื่อใช้ในการตอกย้ำความผิดปกติของผู้คนเหล่านั้นกลายเป็นคนชายขอบที่มีมลทินของสังคม นำมาซึ่งการทำให้คนเหล่านั้น สูญเสียความน่าเชื่อถือ (Discredited) ไปถูกลดคุณค่าความเป็นมนุษย์

มลทินประทับไม่สามารถเกิดขึ้นมาลอย ๆ ได้ และไม่ได้เกิดจากปัจจัยภายในของตัวบุคคลเอง แต่ทว่าเป็นผลพวงจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้คน ผ่านกระบวนการหล่อหลอมทางสังคม (Socialization) โดยในตอนแรกบุคคลที่ถูกประทับมลทินจะเรียนรู้การมีพฤติกรรมกระทำเช่นคนปกติทั่วไป ต่อมาเมื่อบุคคลนั้นได้เรียนรู้ว่าตัวเองมีคุณลักษณะบางอย่างที่เป็นมลทิน เช่น ผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ เขาหรือเธอก็จะถูกหล่อหลอมให้รับมลทินนั้นไปโดยตลอด และได้รับผลจากการมีมลทินนั้นติดตามไปในชีวิตของตน และเมื่อมลทินได้แปรเปลี่ยนกับบุคคลใดบุคคลหนึ่ง

บุคคลนั้นย่อมต้องปรับตัวเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของสังคมหรือชุมชนที่เขา/เธออาศัยอยู่ ทั้งนี้เพื่อให้สามารถผ่านมลทินประทับเหล่านั้นไปได้ในลักษณะที่แตกต่างกัน บ้างซ่อนเร้นความลับของตนเองในกรณีที่เป็นความผิดปกติที่ไม่สามารถสังเกตเห็นได้จากภายนอกเช่นการป่วยเป็นโรคเอดส์ แต่สำหรับมลทินอื่น ๆ ที่มาพร้อมกับความพิการของร่างกายเช่นพิการทางการเคลื่อนไหว (ขา) ก็อาจหันมาใช้ขาเทียมเพื่อให้สามารถกลับมาเดินได้คล้ายคลึงกับคนปกติทั่วไปซึ่งไร้มลทิน แต่ถึงกระนั้น สำหรับมลทินประทับที่มาจากกรณการถูกเหมารวมว่า “รักร่วมเพศ” ซึ่งมักพ่วงมาพร้อมกับวาทกรรมว่าเป็นผู้แพร่ระบาดของโรคเอดส์ ส่งผลให้ผู้คนเกิดความหวาดกลัว เกรงว่าผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ หรือ “รักร่วมเพศ” จะเป็นอันตรายไปเสียทุกคน ทั้งที่ “รักร่วมเพศ” นั้นมีอยู่อย่างหลากหลายและไม่เป็นโรคเอดส์ที่จะก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้อื่นได้ หากแต่ว่า “รักร่วมเพศ” มักจะถูกมองไปในมุมมองของความอันตราย

ทั้งนี้ ในการจัดการกับมลทินประทับของบุคคลยังส่งผลให้เกิดความรู้สึกสองฝักสองฝ่ายให้กับตัวตนของบุคคล และยังส่งผลกระทบสำคัญต่อตัวบุคคลดังนี้

1. การเป็นคนมีความลับ ต้องคอยปกปิดตลอดเวลา
2. ความวิตกกังวลว่าจะมีคนล่วงรู้ถึงความลับของตนเอง นำไปสู่ ผลกระทบ
3. การไม่มีความรู้สึกไว้วางใจผู้ที่มีมลทินประเภทเดียวกัน และ สุดท้าย คือ ความรู้สึกไม่ซื่อสัตย์ต่อคนอื่น ๆ ที่ไปหลอกว่าตนเองไม่มีมลทิน เช่นนั้น (กิติพัฒน์, 2555) ซึ่งบุคคลที่มีความไม่ซื่อสัตย์ต่อคนอื่น ๆ นี้จะพยายามเคลื่อนย้ายมลทินออกจากตัวเอง ผ่านการเสริมพลังอำนาจ

ซึ่งผู้ศึกษาเห็นว่าเป็นสิ่งสำคัญในการที่จะจัดการกับมลทินประทับที่ถูกติดไว้กับความรู้สึกของบุคคลชายขอบต่าง ๆ เพราะมิฉะนั้น การรับเอามลทินที่สังคมสร้างไว้นั้นอาจนำไปสู่ภาวะชะงักงัน ในตัวตนของเขา/เธอ นำไปสู่ความรู้สึกไร้อำนาจที่จะกำหนดชีวิตของตนเอง ดังนั้นการเสริมพลังอำนาจย่อมช่วยให้บุคคลสามารถโต้ตอบหรือนิยามตัวตนของตนเองขึ้นมาใหม่ เพื่อให้ตนเองสามารถกลับสู่ความเป็นปกติ (Normalized) และไร้มลทิน ดังเช่น คนทั่วไป

นอกจากนั้น ยังมีงานศึกษาเกี่ยวกับมลทินประทับที่น่าสนใจของ วัชรวุฒิ ชื่อสัตย์ ได้นำเสนอบทความที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับวาทกรรมทางการแพทย์เกี่ยวกับกะเทยในสังคมไทยซึ่งนำไปสู่การเกิดขึ้นของมลทินประทับตามแนวคิดของกอฟแมน กล่าวโดยสรุป คือ ไม่ว่าจะมองด้วยกรอบทฤษฎีการตีตรา หรือแนวคิดมลทินประทับ ผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศนั้นเป็นเสมือนวัตถุให้ตีตราความไม่ปกติอยู่แล้ว ซึ่งการตีตราความผิดปกตินั้น ๆ มักเกิดคู่กับเหตุปัจจัยบางประการ เช่น ในตะวันตกที่ผู้คนให้คุณค่ากับการทำงาน การหาเลี้ยงตนเอง ดังนั้นเมื่อบุคคลหนึ่งเกิดความเจ็บป่วยส่งผลให้เขาไม่สามารถทำงานหารายได้ตามปกติ ก็เสมือนว่าเป็นคนไม่มีคุณค่า เพราะฉะนั้นจึงเท่ากับว่ามลทินประทับที่เกิดขึ้นในกรณีนี้ เป็นมลทินที่มีความสัมพันธ์กับความคิด ความเชื่อของผู้คนในบริบททางวัฒนธรรม

มลทินประทับถือเป็นแนวคิดที่มีอิทธิพลอย่างมากต่องานศึกษาของผู้วิจัย แต่ถึงกระนั้น ทฤษฎีการตีตรา (Labeling Theory) ยังเป็นอีกหนึ่งทฤษฎีที่ควรค่าให้ความสำคัญอีกหนึ่งในกลุ่มทฤษฎีปฏิสัมพันธ์สัญลักษณ์ โดยทฤษฎีนี้มีความเชื่อมโยงกับแนวคิด เรื่องความเบี่ยงเบนทางสังคม (Social Deviance) ซึ่งคือ พฤติกรรมใด ๆ ก็ตามที่ไม่ได้เป็นไปตามบรรทัดฐานของสังคมในขณะนั้น ดังนั้นพฤติกรรมเบี่ยงเบนจึงไม่ใช่เรื่องของปัจเจก หรือเกิดขึ้นจากปรากฏการณ์ทางจิตวิทยา หากแต่เป็นเรื่องของการนิยามทางสังคมและความสัมพันธ์เชิงอำนาจ ผู้ที่มีอำนาจจะเป็นผู้กำหนดว่าพฤติกรรมใดคือ พฤติกรรมการเบี่ยงเบนหรือปกติ (วารุณี, 2548) สำหรับนักสังคมวิทยา กลุ่มโครงสร้างนิยม อย่างเช่น เดอร์ไคม์ (Emile Durkheim, 1858-1917) ซึ่งมองว่า พฤติกรรมเบี่ยงเบนนั้นเป็นเรื่องที่ปกติที่เกิดขึ้นในสังคม และมีตัวสังคมเองเป็นสาเหตุของ พฤติกรรมเบี่ยงเบนต่าง ๆ หรือแม้กระทั่งงานศึกษาที่สำคัญของเขา คือ การฆ่าตัวตาย ซึ่งพบว่า มีความสัมพันธ์กับแรงยึดเหนี่ยวทางสังคม ซึ่งเป็นข้อพิสูจน์เบื้องต้นสำหรับผู้ศึกษาเพื่อยืนยันว่า พฤติกรรมเบี่ยงเบนเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากผลผลิตของการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของคนกับสิ่งแวดล้อม

จากที่กล่าวมาจะพบสิ่งสำคัญที่เชื่อมโยงโลกของโครงสร้างนิยม (Structuralism) เข้ากับโลกหลังสมัยใหม่ (Post Modernism) นั่นคือ โครงสร้างนิยมของเดอร์ไคม์ (Durkheim) พยายามศึกษาความจริงทางสังคม (Social Facts) ที่เป็นผลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างบรรทัดฐานทางสังคม

ตัวบทกฎหมายกับพฤติกรรมของมนุษย์ว่ามีผลซึ่งกันและกันอย่างไร ซึ่งเมื่อพิจารณา จะพบว่า เมื่อโครงสร้างนิยมพูดถึงกฎหมาย หรือบรรทัดฐาน ส่งผลให้ผู้ศึกษานึกถึงกลุ่มแนวคิดยุคหลังสมัยใหม่ขึ้นมา นั่นคือ เรื่องของการใช้อำนาจผ่านทางตัวบทกฎหมายโดยเฉพาะเมื่อนำมาวิเคราะห์หรือร่วมกับแนวคิดเกี่ยวกับมลทินประทับที่เป็นผลของการถูกชุดความรู้ เช่น ชุดความรู้ทางชายเป็นใหญ่ การจำแนกเพศด้วยทางวิทยาศาสตร์การแพทย์ และการเกิดขึ้นของชุดความคิดเพศสภาพและเพศวิถี ซึ่งถ้ามองตามทฤษฎีการตีตราแล้ว ไม่ว่าจะเป็นค่านิยมหรือผู้มีอำนาจในการกำหนดทิศทางของสังคม ล้วนแต่เป็นผู้ตีตรา/แปะป้ายความผิดปกติให้กับผู้คนต่าง ๆ

สิ่งที่นักทฤษฎีตีตราสนใจ คือ การศึกษากระบวนการตีตราที่เกิดขึ้น รวมถึงผลกระทบของการตีตรา โดยมีฐานคิดเชิงปฏิสัมพันธ์สัญลักษณ์ว่า เมื่อใดที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งถูกตีตราว่ามีพฤติกรรมที่ไม่เป็นที่ยอมรับหรือมีความผิดปกติย่อมส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ทางสังคมของเขา/เธอในทันที โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นบทบาทหน้าที่ที่อาจต้องปรับเปลี่ยนไป อาทิ ในกรณีผู้ป่วยจิตเวช บุคคลอาจมีบทบาทหน้าที่ทั้งในครอบครัว และองค์กรในแบบหนึ่ง คือ สามารถเป็นพ่อหรือเป็นสามีที่ดี เป็นพนักงานที่ดีขององค์กร แต่เมื่อเกิดอาการทางจิตขึ้น เขาผู้นั้นอาจไม่สามารถรักษาบทบาทดังกล่าวนี้ได้ทั้งจากอาการทางจิตที่เกิดขึ้น ส่งผลให้การรับรู้ การคิดที่ผิดแปลกไป หรือแม้กระทั่งผลกระทบที่เกิดขึ้นจากข้อกำหนดและกระบวนการในการรักษาที่ต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลหรือสถาบันจิตเวช ซึ่งเท่ากับว่าทันทีที่เขาเริ่มเจ็บป่วย การเดินเข้าโรงพยาบาลหรือสถาบันจิตเวชเป็นจุดเริ่มต้นของการปลดเปลื้องตัวตน และยอมรับเอาตัวตนใหม่ในฐานะผู้เป็ยงเบนเข้ามาในชีวิต เป็นต้น โดยมีความปลอดภัยของส่วนรวมเป็นความคาดหวังของสังคมที่ปฏิบัติการอยู่เบื้องหลัง และมีกฎหมายสุขภาพจิตเป็นสิ่งรับรองอำนาจดังกล่าว

มลทินประทับ (Stigma) และการตีตรา (Labeling) อาจเป็นที่มีความใกล้เคียงกัน แต่ความต่างของ 2 ทฤษฎีนี้ คือ มลทินประทับนั้นมีพื้นที่ปฏิบัติการวนเวียนอยู่กับตัวของบุคคลเสียมากกว่า เป็นความรู้สึกว่ามีมลทิน หรือถูกประทับมลทินต่าง ๆ แต่สำหรับการตีตรา จะมุ่งเน้นไปที่สิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะอย่างยิ่งการพิจารณาจากอำนาจของสถาบันต่าง ๆ หรือกฎข้อบังคับ และอีกประการหนึ่ง คือ นักทฤษฎีการตีตราเชื่อว่าแทบจะไม่เกิดการกลับบทบาท (Role Reversal) ซึ่งนั่นเท่ากับว่า ในสายตาของนักทฤษฎีการตีตราคงเป็นไปได้ยากที่จะนำกระบวนการเสริมพลัง

อำนาจ (Empowerment) มาใช้ตอบโต้และพยายามย้อนกลับสู่สภาวะปกติวิสัยอย่างเช่นในแนวคิดมลทินประทับของกอฟแมน

สำหรับในวิทยานิพนธ์นี้ทฤษฎีมลทินประทับ (Stigma Theory) ของกอฟแมน (Goffman) ถือเป็นทฤษฎีหลักในการศึกษาวิจัยความรุนแรงในครอบครัวต่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ เนื่องจากสาเหตุของการใช้ความรุนแรงต่อเด็กหรือทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ล้วนมาจากการมลทินประทับ (Stigma) ว่าผู้ที่มีอัตลักษณ์ทางเพศที่แตกต่างจากบรรทัดฐานทางสังคมนั้นเป็นสิ่ง “ผิดปกติ” และ “น่าอับอาย” ในสังคม จึงส่งผลให้พ่อหรือแม่เลือกที่จะใช้ความรุนแรงเพื่อเป็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของลูกให้กลับสู่ความเป็น “ปกติ” ของสังคมที่ได้กำหนดไว้ ฉะนั้นทฤษฎีมลทินประทับ (Stigma Theory) จึงมีบทบาทสำคัญที่สุดในการอธิบายปรากฏการณ์ความรุนแรงในครอบครัวในรูปแบบนี้ ส่วนทฤษฎีอื่น ๆ ผู้วิจัยนำมาประกอบการอธิบายปรากฏการณ์ให้ครอบคลุมมากขึ้น สำหรับในประเด็นที่นอกเหนือจากทฤษฎีมลทินประทับ (Stigma Theory)

2.3 ทฤษฎีควีเยอร์ (Queer Theory)

ทฤษฎีควีเยอร์ (Queer Theory) เป็นหนึ่งในแนวคิดที่ต่อสู้เพื่อความเสมอภาคกันทางเพศ โดยมองว่าคนทุกเพศควรได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน อย่างไม่อคติหรือแบ่งแยกระหว่างเพศ ซึ่งความแตกต่างทางเพศไม่อาจนำมาเป็นข้ออ้างในการเลือกปฏิบัติ การแบ่งแยก การกีดกัน หรือการจำกัดสิทธิ และโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากร และสวัสดิการของรัฐ ฉะนั้นแล้ว ทฤษฎีควีเยอร์จึงเป็นแนวคิดที่ต้องการรื้อถอน (Deconstruction) บรรทัดฐานทางสังคม (Norm) ที่แบ่งแยกเพศออกเป็น 2 กลุ่ม คือ คนที่รักเพศตรงข้าม (Heterosexual) กับ กลุ่มคนที่รักเพศหลากหลาย (Homosexuality) และทฤษฎีควีเยอร์มองเรื่องเพศเป็นสิ่งที่สามารถลื่นไหลได้ ไร้ซึ่งกรอบทางเพศสภาพ (Gender) และเพศวิถี (Sexual Orientation)

ทฤษฎีควีเยอร์ (Queer Theory) แปลเป็นภาษาไทยจะหมายความว่า “ชอบกลวิทยา”, “ลักเพศศึกษา” และอีกความหมายหนึ่งใน Introducing หลังสตรีนิยม กล่าวว่า “ในปัจจุบัน

“เควีย์ร์” ถูกมองว่าเป็นคำชั่วคราวสำหรับเรียกสิ่งตรงข้ามกับทุกรูปแบบของการทำให้เป็นปกติตามบรรทัดฐานทางเพศ” (ไซเฟีย โปคา และ รีเบคก้า ไรท์, 2548)

สำหรับการอยู่ร่วมในสังคมของกลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศและการแสดงถึงอัตลักษณ์ทางเพศนั้น มีตัวตนที่มีใช้ตัวตนตามเพศทางชีวภาพ (Sex) ที่มักมีคำว่า “เบี่ยงเบน” หรือคำว่า “ผิดปกติ” พ่วงท้ายในการดำเนินชีวิตอยู่เสมอ ซึ่งตัวตนตามเพศชีวภาพมีลักษณะเป็นอุดมคติที่มีกฎเกณฑ์กำหนดไว้เป็นแบบแผนที่ไม่อาจปรับเปลี่ยนได้ง่าย (Butler, 1993) แต่เป็นตัวตนตามเพศสภาพ (Gender) ที่เป็นสภาวะทางเพศอันเกิดจากการประกอบสร้างทางสังคม โดยมีวาทกรรม, กฎเกณฑ์, แบบแผนต่าง ๆ เป็นปัจจัยที่กำหนด และปัจจัยทั้งหลายเหล่านั้นเป็นส่วนที่ก่อให้เกิดประสบการณ์ชีวิต และการเล่าเรื่องประสบการณ์ชีวิตจะเป็นกระบวนการที่บอกถึงประสบการณ์ที่ประกอบสร้างกันขึ้นมาเป็นตัวตนของปัจเจก กระบวนการดังกล่าวเกี่ยวข้องกับขั้นตอน Dis/Identification ของจูดิธ บัตเลอร์ (Judith Butler) จนกลายมาเป็นกระบวนการ Becoming (S. a. W. Smith, Julia. Woman, 1998) ทั้งนี้จูดิธ บัตเลอร์ (Judith Butler) เป็นนักวิชาการด้านสตรีนิยมและด้านทฤษฎีเควีย์ร์ (Queer Theory) ที่กล่าวถึงกระบวนการสร้างตัวตน, กระบวนการเปลี่ยนแปลง และการแสดงออกทางด้านเพศสภาพ (Gender Performativity) ว่าในการพูดถึงเพศสภาพนั้นจะต้องพูดตามกฎ พูดตามกรอบที่มีอยู่ก่อน รวมไปถึงต้องทำตามกฎด้วย เพราะวาทกรรมและจารีตประเพณีที่มีอยู่ก่อนแล้วนั้นสังคมได้สร้างขึ้น เพื่อให้มนุษย์ต้องทำตามกฎอย่างเลี่ยงไม่ได้ จูดิธ บัตเลอร์ (Judith Butler) เรียกสภาวะนี้ว่า Identification

และเมื่อปัจเจกกระทำแล้ว ไม่สามารถทำตามกฎได้ทั้งหมด เพราะความแตกต่างบางประการอันส่งผลให้ไม่สามารถทำตามกฎได้ทุกข้อ ดังที่บอกว่าเมื่อทำตามกฎครบทุกข้อแล้วสามารถจะเป็นคนปกติได้ เมื่อไม่สามารถทำตามกฎได้ทั้งหมด ทุกคนก็จะมีความเป็นอื่นอยู่ในตัว อันเป็นเหตุให้เกิดกระบวนการทำให้ปกติ ซึ่งในทางตรงกันข้ามก็จะทำให้เกิดไม่มีความสมบูรณ์หรือสิ่งที่ผิดปกติด้วยเช่นกัน โดยตัวอย่างหนึ่งที่ถูกฐานความคิดนี้ครอบอยู่ นั่นคือ เพศสภาพ (Gender) ที่ต้องทำตามกฎเช่นเดียวกัน ซึ่งหากใครอยู่ในเพศใดก็ต้องปฏิบัติตัวตามแบบแผนหรือกรอบของสังคมนั้น และเมื่อมีการแปลความ, การตีความกฎในชีวิตประจำวัน ทำให้การปฏิบัติหรือ

นำไปใช้ตามกฎหมายจะมีกระบวนการสร้างสรรค์ (Creative) รวมอยู่ด้วย บัตเลอร์ (Butler) เรียกสภาวะนี้ว่า Disidentification (Butler, 1993)

วิธีการในการใช้กฎหมายที่มีการสร้างสรรค์ปรับเปลี่ยนกฎหมายเข้ามากับสถานการณ์, บริบทกับความต้องการของตนเอง ซึ่งจะมีการปรับเปลี่ยนอยู่เสมอทั้ง Identification กับ Disidentification ไม่สามารถจะบอกว่ายู่ตรงข้าม คนละฟากกับกฎได้ทั้งหมด อัตลักษณ์ที่ออกมาจะมีลักษณะที่ถูกเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของสังคมเรียบร้อยแล้ว และรับเอากฎหมายเข้ามาใช้ซึ่งในขณะที่รับกฎหมายเข้ามา ก็จะมีแรงต่อต้านผสมอยู่ด้วยเสมอ อัตลักษณ์ที่เกิดจากช่องว่างระหว่างการทำตามกฎ และการทำลักลั่นกับกฎ เป็นอัตลักษณ์ที่มีความสามารถในการปรับเปลี่ยน (Agency) ซึ่งต่างจากอัตลักษณ์ตามแบบสองขั้ว (Binary Opposition) เป็นขั้วตรงข้ามที่อยู่คนละฝั่งโดยสิ้นเชิง แบบไม่เป็นผู้กระทำ ก็เป็นผู้ถูกกระทำ อีกทั้งยังมีความไม่เท่าเทียมระหว่างขั้วอีกด้วย

ส่วนใหญ่แล้วผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) จะรู้ตัวได้จากการค้นพบตัวเองจากภายนอก จากสังคม จากสื่อ ว่ามีส่วนเหมือนกับตนเอง รับรู้จากการปะทะกับสังคมภายนอก จนรู้ว่าในรูปแบบนี้คือ สิ่งที่เป็นรูปแบบของตนเอง ผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศรับรู้ความต่างของตนจากสังคม รับรู้ความรู้สึกที่ไม่ง่ายอยู่ภายในตนเอง และเมื่อผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศให้สัมภาษณ์หรือเล่าเรื่องของตนเอง ก็คือการเอาเรื่องเล่าที่คนอื่นเล่ามาก่อนหรือนำเรื่องที่มีอยู่ในสังคมมาหมุนเวียนปรับเปลี่ยนให้เป็นเรื่องของตนเอง ซึ่งเป็นการ Identification ต้องนำเรื่องที่สังคมมีอยู่และพูดถึงผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศมาหมุนเวียนปรับเปลี่ยนใหม่เกี่ยวกับตัวปัจเจกเอง เป็นการ Disidentification เพราะเมื่อพูดแล้ว สังคมจะรับรู้และเข้าใจว่ากำลังพูดถึงอะไร แต่ในขณะเดียวกันเรื่องของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศเล่าก็จะมี ความหลากหลาย ที่เพิ่มรายละเอียดให้กับภาพจำเดิม ซึ่งหมายความว่าภาพเหมารวมของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศไม่เพียงพอสำหรับที่จะอธิบายประสบการณ์ของปัจเจกเอง ดังที่ Butler ได้เรียกกระบวนการนี้ว่า Dis/identification เพราะ Identification กับ Disidentification ดำเนินการไปพร้อม ๆ กัน เพื่อสร้างเอกภาพให้กับตัวตน

ทั้งนี้ จูดีธ บัตเลอร์ (Judith butler) ได้พูดถึงการแสดงทางเพศสภาพ หรือที่เรียกว่า Gender Performativity ซึ่งมีความแตกต่างจาก Gender Performance เพราะ Gender Performance นี้จะมีผู้แสดงอย่างชัดเจน ส่วน Gender Performativity แทบจะไม่ทราบถึงตัวผู้แสดงเลยด้วยซ้ำ เนื่องจากจะเน้นไปที่ “การกระทำ” ของผู้แสดงเสียมากกว่า และ Gender Performativity คือผลของการกระทำที่ต้องถูกผลิตซ้ำไปซ้ำมา มีลักษณะเฉพาะผันแปรตามสังคมนั้น ๆ ถ้าขยายให้เข้าใจมากกว่านี้ ก็คือ เป็นการให้คำนิยามคำว่า เพศ เพศสภาพ เพศวิถี ของแต่ละสังคมผ่านสถาบันหลักทางสังคม เช่น โรงเรียนบังคับให้ผู้หญิงต้องใส่กระโปรง ส่วนผู้ชายให้ใส่กางเกง ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนแต่เป็นการปฏิบัติกรอย่างที่เป็นทางการของสถาบันต่าง ๆ ในสังคม

ไม่เพียงแค่ว่า จูดีธ บัตเลอร์ (Judith butler) เท่านั้นที่ให้ความสนใจกับทฤษฎีควีเยอร์ ยังมีนักวิชาการอีก 2 คนที่ได้รับการยอมรับในแวดวงนักสังคมวิทยาและมานุษยวิทยาว่าเป็นผู้คิดค้นเกี่ยวกับทฤษฎีควีเยอร์ นั่นคือ ไดอาน่า ฟัส (Diana Fuss) และอีฟ โคซอฟสกี เซดจ์วิก (Eve Kosofsky Sedgwick) โดยทั้งสองคนได้อธิบายว่า ทฤษฎีควีเยอร์มีจุดตั้งต้นมาจากแนวคิดของเลสเบี้ยน (Lesbian) และเกย์ (Gay) ครั้นตั้งแต่ 1950 ภายหลังจากได้มีการก่อตั้งองค์กรทางการเมือง เพื่อคุ้มครองและรักษาสิทธิของกลุ่มเกย์และเลสเบี้ยนขึ้น ซึ่งภายหลังจากก่อตั้งองค์กรทางการเมืองขึ้น ก็ได้มีการเคลื่อนไหวทางสังคม (Social Movement) มาโดยตลอดตั้งตั้งแต่ปี 1960 – 1980 เพื่อสร้างความตระหนักรู้แก่สังคมให้เคารพถึงความเท่าเทียมกันทางเพศ ซึ่งกว่าจะได้รับการยอมรับจากประเทศ หรือองค์การระดับนานาชาติก็ใช้เวลาไปเกือบ 2 ทศวรรษ (Seidman, 2013) ทั้งนี้การยอมรับดังกล่าวเป็นการยอมรับของการมีอยู่ของกลุ่มรักร่วมเพศเป็นชนกลุ่มน้อยกลุ่มหนึ่งที่เพิ่มเข้ามาในสังคมเท่านั้น ซึ่งการจัดประเภทของกลุ่มคนในลักษณะดังกล่าวยังมีนัยแอบแฝงว่ากลุ่มรักร่วมเพศ ยังถือว่ามีควม “ไม่ปกติ” หรือ “ไม่เป็นธรรมชาติ” เหมือนกลุ่มคนในสังคม ไดอาน่า ฟัส (Diana Fuss) และอีฟ โคซอฟสกี เซดจ์วิก (Eve Kosofsky Sedgwick) ได้มองเห็นถึงประเด็นดังกล่าวที่ทฤษฎีเกย์และเลสเบี้ยนยังไม่สามารถสร้างความเป็นปกติในด้านเพศสภาพ (Gender) ได้ จึงได้พัฒนาทฤษฎีควีเยอร์ขึ้นมาเพื่อผลักดันอัตลักษณ์ทางเพศที่หลากหลายให้เป็นสิ่ง “ปกติที่ธรรมชาติสร้างขึ้น” กับสิ่งมีชีวิตบนโลกใบนี้ โดยทั้งสองคนได้สร้างกรอบแนวคิดเรื่องอัตลักษณ์ทางเพศใหม่ในกรอบทฤษฎีควีเยอร์ คือ กลุ่มคนที่รักเพศตรงข้าม

(Heterosexual) กับ กลุ่มคนที่รักเพศหลากหลาย (Homosexuality) เพื่อพยายามผลักดันให้เรื่องอัตลักษณ์ทางเพศที่หลากหลายเป็นเรื่องทั่ว ๆ ไป (Sedgwick, 1990) และเป็นโดยธรรมชาติสร้างสรรค์ขึ้น กล่าวโดยสังเขปแก่นทฤษฎีเคเวียร์ คือ การละลายกรอบความคิดเรื่องเพศสภาพไม่ใช่อัตลักษณ์ที่ตายตัว แต่เป็นอัตลักษณ์ที่มีความลื่นไหลตามแต่ปัจเจกบุคคล ซึ่งถือว่าเป็น “ธรรมชาติของโลกใบนี้” สร้างสรรค์ขึ้นมาทั้งในมนุษย์และสัตว์

สำหรับการการใช้ทฤษฎีเคเวียร์ในการวิพากษ์ถึงความรุนแรงในครอบครัวต่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ในสังคมไทย จึงจำเป็นที่จะต้องศึกษาประวัติศาสตร์การประกอบสร้างทางสังคมว่าด้วยเรื่องเพศของทั้งในบริบทของประวัติศาสตร์โลกและประวัติศาสตร์ของประเทศไทย เพื่อที่จะสามารถนำมายืนยันผลการศึกษาวิจัยว่ากลุ่มคนที่รักเพศตรงข้าม (Heterosexual) ได้ประกอบสร้างทางสังคม (Social Construction) และกำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องของเพศของสังคมไทยเป็นอย่างไร เพื่อจำแนกชัดตรงข้าม นั่นคือ กลุ่มคนที่รักเพศหลากหลาย (Homosexuality) ให้กลายเป็นบุคคลที่เป็น “ชายขอบ” ของสังคม อันเนื่องมาจากมีอัตลักษณ์ทางเพศที่ขัดต่อบรรทัดฐานทางสังคม ฉะนั้นแล้วในลำดับถัดไปผู้วิจัยจะนำเสนอประวัติศาสตร์การประกอบสร้างทางสังคมว่าด้วยเรื่องเพศในมุมมองการวิพากษ์ของทฤษฎีเคเวียร์ ออกเป็น 2 ประเด็น โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.3.1 ประวัติศาสตร์โลกว่าด้วยเรื่องเพศกับแนวคิดของทฤษฎีเคเวียร์

ทฤษฎีเคเวียร์เป็นแนวคิดการวิพากษ์เรื่องเพศที่มีต้นกำเนิดมาจากซีกโลกตะวันตก (Western World) ฉะนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องศึกษาประวัติศาสตร์โลกที่เป็นจุดกำเนิดการประกอบสร้างแนวคิดทฤษฎีเคเวียร์เป็นลำดับแรก เพื่อที่จะสามารถนำแก่นของทฤษฎีมาประยุกต์ใช้กับบริบทของสังคมไทยได้ ทั้งนี้ สำหรับการศึกษาด้านประวัติศาสตร์ในรูปแบบของทฤษฎีเคเวียร์ต่อประเด็นความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) จะเป็นการศึกษาถึงพฤติกรรมทางเพศ (Sexual Behavior) ที่ผ่านแนวคิดแบบประกอบสร้างทางสังคม (Social Construction) ซึ่งมองพฤติกรรมทางเพศที่มีความหลากหลายว่า เป็นเพียงบุคคลที่มีความต้องการทางเพศต่อคนเพศเดียวกันในประวัติศาสตร์ ซึ่งบุคคลเหล่านี้ไม่ได้สร้างอัตลักษณ์ของตัวเองที่แสดงถึงรสนิยมทางเพศกับคนเพศ

เดียวกัน เนื่องจากไม่ได้มองว่าตนมีลักษณะที่แตกต่างออกไปเพียงเพราะความพึงพอใจทางเพศ กับคนเพศเดียวกันของตน ซึ่งพฤติกรรมทางเพศที่มีความหลากหลายถือเป็นพฤติกรรมทางเพศ (Sexual Behavior) รูปแบบหนึ่งที่มีอยู่คู่สังคมมนุษย์ทุกยุคทุกสมัย เช่นเดียวกับพฤติกรรมทางเพศแบบชายหญิงทั่วไป โดยพฤติกรรมทางเพศนี้จะมีความหมายที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับช่วงเวลาและบริบททางสังคมนั้น ๆ ว่าได้กำหนดพฤติกรรมทางเพศที่มีความหลากหลายไว้อย่างไร⁶ (Halperin, 2000)

จากการศึกษาค้นคว้าด้านเอกสารทางประวัติศาสตร์โลก พบว่า มนุษย์มีพฤติกรรมทางเพศที่มีความหลากหลาย มีมาตั้งแต่ยุคสมัยกรีก-โรมัน โดยความสัมพันธ์ทางเพศระหว่างผู้ชายถือเป็นเรื่องปกติ โดยเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างผู้ชายด้วยกัน และระบบชนชั้นในสังคมโรมัน โดยผู้ชายชาวโรมันสามารถมีความสัมพันธ์ทางเพศกับผู้ชายที่มีฐานะต่ำกว่าได้ เช่น เด็กผู้ชาย ทาส โสเภณีชาย หรือนักแสดง แต่การมีความพฤติกรรมทางเพศนี้ผู้ชายที่มีชนชั้นสูงกว่าจะต้องแสดงบทบาทเป็นฝ่ายรุก (Active Partner) ในความสัมพันธ์นี้เท่านั้น และถือว่าการสัมพันธ์ทางเพศนี้ไม่ได้ทำให้สูญเสียชื่อเสียงความเป็นชายไป⁷ (Peter A. Jackson, 2000) แนวปฏิบัติเหล่านี้สูญหายไปเมื่อศาสนาคริสต์เข้ามามีอิทธิพลในอาณาจักรโรมัน และแผ่ขยายไปทั่วยุโรป

ภายหลังจากการล่มสลายของจักรวรรดิโรมัน ศาสนาคริสต์ได้เข้ามามีบทบาทในบริบททางสังคมมากขึ้น และได้ประกอบสร้างบรรทัดฐาน (Social Reconstruction) เกี่ยวกับเรื่องเพศใหม่ โดยยึดถือความเชื่อที่ว่าความร่วมมือเพศทางทวารหนัก และการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างคนเพศเดียวกันเป็นความผิดบาป ผิดศีลธรรม และผิดกฎหมาย จำต้องได้รับบทลงโทษที่รุนแรงประกอบกับองค์ความรู้ทางการแพทย์แบบตะวันตกก็มีส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดการตีตราทางเพศ อันนำไปสู่การเลือกปฏิบัติและความไม่เท่าเทียมทางสังคมแก่กลุ่มความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ)

⁶ David M. Halperin (2000), How to Do The History of Male Homosexuality, GLQ: A Journal of Lesbian and Gay Studie: Page 87 - 123

⁷ Peter A. Jackson (2000), An Exposition of Thai Identities: Global Queering and Re-Imagining Queer Theory. Culture, Health & Sexuality Vol.2, No.4

ทั้งนี้ แนวคิดทางวิทยาศาสตร์และการแพทย์แบบสมัยใหม่นั้นได้รับอิทธิพลจากแนวคิดวิวัฒนาการของชาร์ลส์ ดาร์วิน (Charles Darwin) นักชีววิทยาชาวอังกฤษ ที่มองเพศเป็นเพียงกลไกหนึ่งในการอยู่รอดและดำรงเผ่าพันธุ์ของมนุษย์ เพศจึงมีเพียง "ชาย" และ "หญิง" ฉะนั้นแล้วชายกับหญิงต้องคู่กันเท่านั้น "ความเป็นชาย" และ "ความเป็นหญิง" จึงได้ถูกกำหนดจากกลุ่มคนและสถาบันหลักของสังคมให้เป็น "เพศที่มีความปกติ" ส่วนพฤติกรรมทางเพศในรูปแบบอื่น ๆ จึงถือเป็น "สิ่งที่ผิดปกติ" หรือ "ผู้ที่มีความปัญหาทางจิตเวช" โดยความเชื่อทางศาสนาและแนวคิดทางการแพทย์ทำให้เกิดบรรทัดฐานทางสังคมว่าด้วยเรื่องเพศวิถี (Sexual Orientation) ที่แบ่งออกเป็น 2 ขั้ว นั่นคือ กลุ่มคนที่รักเพศตรงข้าม (Heterosexual) และ กลุ่มคนที่รักเพศหลากหลาย (Homosexuality) โดยกลุ่มคนและสถาบันทางสังคมที่กำหนดตัวเองว่าเป็น "เพศที่ปกติ" ได้ทำการควบคุมทางสังคมที่เข้มงวดและรุนแรงกับเพศรั้วตรงข้าม ผ่านทางสถาบันที่ออกกฎหมายของสังคมให้สามารถจับกุม จำคุก ตลอดจนการประหารชีวิต (ชีวา, 2560)

โดยในช่วงของยุคกลางจนถึงกลางคริสต์ศตวรรษที่ 20 แนวคิดการเอาผิดและลงโทษคนรักเพศเดียวกันนี้แผ่ขยายไปทั่วยุโรปและส่วนอื่น ๆ ของโลกด้วยเช่นเดียวกัน เนื่องจากอิทธิพลของประเทศเจ้าอาณานิคม ซึ่งส่วนใหญ่เป็นประเทศในแถบยุโรปที่มีบรรทัดฐานทางสังคมในรูปแบบเดียวกัน การปราบปรามเอาผิดกับผู้รั้วเพศเดียวกัน หรือร่วมประเวณีทางทวารหนักเกิดขึ้นมากมายในยุโรปและมีโทษถึงประหารชีวิต ไม่เพียงเท่านั้นในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 กองทัพนาซีได้กวาดล้างและจับกุมบุคคลที่เป็นคนรั้วเพศเดียวกันไว้ในค่ายกักกันด้วย นอกเหนือจากชาวยิว ซึ่งการประกอบสร้างดังกล่าวนี้ จึงส่งผลให้จากเดิมที่พฤติกรรมทางเพศ (Sexual Behavior) และเพศวิถี (Sexual Orientation) ที่หลากหลายไม่ถือว่าเป็น "ตัวอันตรายต่อสังคม" ได้กลายเป็นภัยต่อบรรทัดฐานทางสังคม ภายใต้การควบคุมของสถาบันทางศาสนาและแนวคิดทางวิทยาศาสตร์ส่งผลให้แนวคิดเกี่ยวกับเพศ นั้นจะต้องมีเฉพาะคนที่รั้วเพศตรงข้ามเป็นบรรทัดฐานหลักทางสังคม (Heteronormativity) ของโลกนับแต่นั้นเป็นต้นมา

สำหรับปี ค.ศ.1948 องค์การอนามัยโลก (WHO) ได้มีการจัดทำบัญชีจำแนกโรคระหว่างประเทศแก้ไขฉบับที่ 6 (ICD-6) เพื่อให้ข้อมูลโรค และแนวทางการป้องกันแก่เจ้าหน้าที่ด้านสาธารณสุขทั่วโลก โดยบรรจุรั้วร่วมเพศ เป็นความผิดปกติทางจิตและพฤติกรรม โดยให้เหตุผลว่า

เป็นพฤติกรรมที่สะท้อนถึงความผิดปกติทางบุคลิกภาพ ซึ่งภายหลังจากทศวรรษ 1950 ได้มีตีความใหม่เกี่ยวกับประเด็นเรื่องความหลากหลายทางเพศ เป็นประเด็นเรื่องสิทธิเสรีภาพ และสิทธิมนุษยชน ซึ่งประเทศอื่น ๆ ทั่วโลกต่างก็เริ่มมีการตื่นตัวเรื่องสิทธิ เสรีภาพ รวมถึงความเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น โดยในปี ค.ศ. 1969 ประเทศสหรัฐอเมริกาได้เกิดเหตุการณ์จลาจลที่เรียกว่า “Stonewall Riots” โดยกลุ่มนักเคลื่อนไหวสิทธิความหลากหลายทางเพศกับตำรวจ ณ กรุงนิวยอร์ก ในวันที่ 28 มิถุนายน ค.ศ. 1969 ซึ่งการเคลื่อนไหวดังกล่าวได้กลายเป็นเหตุการณ์สัญลักษณ์ของการต่อสู้เพื่อความเสมอภาคระหว่างเพศของกลุ่มความหลากหลายทางเพศ ซึ่งได้ภายหลังจากนั้นการประท้วงได้มีการแผ่กระจายไปทั่วสหรัฐอเมริกา และถือเป็นจุดเริ่มต้นของการเคลื่อนไหวทางสังคมในการเรียกร้องสิทธิ และความเท่าเทียมของกลุ่มความหลากหลายทางเพศ

โดยภายหลังจากเหตุการณ์ Stonewall Riots ก็เริ่มมีการเคลื่อนไหวทางการเมืองมากขึ้นเพื่อเรียกร้องถึงความเสมอภาคเพศ โดย “เกย์ (Gay)” และ “เลสเบี้ยน (Lesbian)” ในสหรัฐอเมริกาได้ก่อตั้งองค์กรเพื่อเคลื่อนไหวทางการเมืองร่วมกัน และได้นิยามคำศัพท์ใหม่ของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศที่นอกเหนือจากเกย์และเลสเบี้ยน ว่า “LGBT” ขึ้น จนในที่สุดเมื่อปี ค.ศ. 1973 สมาคมจิตเวชศาสตร์สหรัฐอเมริกา (American Psychiatric Association) ได้ถอดการรักเพศเดียวกันออกจากคู่มือการวินิจฉัยและสถิติสำหรับความผิดปกติทางจิต เพื่อรับรองว่าการรักเพศเดียวกันไม่ใช่อาการป่วยทางจิต แต่การรื้อถอนบรรทัดฐานทางสังคมว่าด้วยเรื่องเพศต้องหยุดชะงักลง (APA, 1973) เมื่อมีเหตุการณ์ Aids Crisis ที่ประเทศสหรัฐอเมริกาในปี ค.ศ. 1981 โดยมีรายงานว่ามีผู้ป่วยโรคเอดส์คนแรกเป็นบุคคลที่มีรสนิยมชายรักร่วมเพศป่วยเป็นปอดบวมจากเชื้อ Pneumocystis Carinii ทั้งที่เป็นคนแข็งแรงมาก่อน และไม่เคยใช้ยากดภูมิต้านทาน ต่อมาพิสูจน์ได้ว่าสาเหตุของโรคเกิดจากเชื้อไวรัสเข้าสู่ร่างกายและแพร่กระจายไปติดเชื้อเพิ่มในเม็ดเลือดขาว ส่งผลให้เม็ดเลือดขาวถูกทำลายลดจำนวนลงเรื่อย ๆ จนทำให้ระบบภูมิคุ้มกันในร่างกายไม่สามารถทำหน้าที่ต่อสู้ทำลายเชื้อโรคและเซลล์มะเร็งได้ ซึ่งการที่ผู้ป่วยโรคเอดส์คนแรกเป็นผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ ทำให้สังคมตีตรา (Labeling) ว่ากลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBT) เป็นภัยอันตรายต่อมนุษยชาติ อันเนื่องมาจากเป็นกลุ่มที่มีเพศวิถีที่แตกต่างจากบรรทัดฐานทางสังคมกระแสหลัก และยังเป็นสาเหตุของโรคร้ายแรงชนิดใหม่นี้ขึ้นด้วย ส่งผลให้

ช่วงหลังปี ค.ศ.1981 เป็นต้นมาได้เกิดวาทกรรมว่า “เอดส์ เท่ากับ เกย์” ขึ้น และอาชญากรรมที่เกิดจากความเกลียดชัง (Hate Crime) ต่อผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “เกย์” และ “กะเทย” มีเพิ่มขึ้นอย่างมากในสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นผลพวงการมลทินประทับของวาทกรรม “เอดส์ เท่ากับ เกย์” (The U.S. Center for Disease Control, 1981)

และภายหลังจากปรากฏการณ์ Aids Crisis ก็ส่งผลให้ผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “เกย์” และ “กะเทย” ออกมาเคลื่อนไหวทางการเมืองอย่างจริงจังมากขึ้น เพื่อเรียกความยุติธรรมและความเสมอภาคกันทางเพศจากคนในสังคม พร้อมทั้งยังได้รับการสนับสนุนจากบุคคลที่มีรสนิยมทางเพศอื่น ๆ ร่วมอุดมการณ์ในการเคลื่อนไหวทางการเมือง เพื่อเรียกร้องความเสมอภาคกันทางเพศด้วย จึงส่งผลให้เดิมที่องค์กรของกลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ คือ LGBT ได้เพิ่ม Q-Queer เข้าไปในอีก 1 ตัว เป็น “LGBTQ” โดยองค์กรที่ก่อตั้งขึ้นใหม่นี้ เป็นการสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างกลุ่มคนที่ถูกกีดกันว่าเป็นคน “ผิดปกติ” ในสังคม คำว่าควีเยอร์ (Queer) จึงกลายเป็นสัญลักษณ์ของการรวมพลังของชาวเพศทางเลือกทั้งหมด ในการต่อสู้เพื่อสิทธิเสรีภาพที่เท่าเทียมกับกลุ่มคนที่รักเพศตรงข้าม (Heterosexual) ที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นความถูกต้องดีงามเพียงหนึ่งเดียวของสังคมมาโดยตลอด ซึ่งแท้จริงแล้วนั้นควีเยอร์ (Queer) ก็คือ การไม่จำกัดกรอบทัศนคติทางเพศใด ๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่สอดคล้องกับความเปิดกว้างในการแสดงออกทางเพศและรสนิยมทางเพศที่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ในสังคมยุคใหม่ ควีเยอร์ไม่ได้หมายรวมถึง “เกย์” “กะเทย” “เลสเบี้ยน” เท่านั้น แต่ยังรวมถึงผู้ที่มีรสนิยมทางเพศหลากหลาย เปลี่ยนไปมา หรือไม่ต้องการจำกัดตัวเองอยู่ภายใต้กรอบใดกรอบหนึ่งของความสัมพันธ์ทางเพศ ซึ่งคนกลุ่มนี้มักถูกมองเป็นตัวประหลาดหรือแปลกแยก แม้แต่กับในกลุ่มเพศทางเลือกด้วยกัน ที่สำคัญยิ่งไปกว่านั้น ควีเยอร์ ยังสลายอัตลักษณ์ทางเพศที่เดิมกลุ่ม LGBT ยังเป็นการจัดประเภทกันอยู่ ให้เกิดความหมายใหม่นั้นคือ กลุ่มผู้ที่มีรสนิยมทางเพศหลากหลายทุกประเภท ตลอดจนเป็นแนวคิดทางการเมืองที่ใช้ในการเคลื่อนไหวทางสังคม อันมีวัตถุประสงค์เพื่อรื้อถอนการประกอบสร้าง (Deconstruction) ของกลุ่มแนวคิดหลักของสังคม ว่าด้วยเรื่องบรรทัดฐานของกลุ่มรักเพศตรงข้าม (Heteronormativity)

จนต่อมาใน ค.ศ. 1990 องค์การอนามัยโลกได้ถอดการรักเพศเดียวกันออกจากบัญชีจำแนกทางสถิติระหว่างประเทศของโรคและปัญหาสุขภาพที่เกี่ยวข้อง ฉบับที่ 10 (International Classification of Diseases' 10th Revision: ICD-10) และล่าสุดปี ค.ศ. 2018 ICD-11 ของ WHO รับรองคนข้ามเพศ (Transgenderism) โดยเปลี่ยนจากคำว่า ลักเพศ เป็น ความไม่สอดคล้องทางเพศ (Gender incongruence) แทน พร้อมทั้งลบ ลักเพศ ออกจากกลุ่มความผิดปกติทางจิตและพฤติกรรม ทั้งนี้ บัญชีจำแนกโรคระหว่างประเทศแก้ไขฉบับดังกล่าวจะเริ่มประกาศใช้อย่างเป็นทางการทั่วโลก ในวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 2022

ทั้งนี้ สำหรับการเปลี่ยนแปลงบรรทัดฐานเรื่องความหลากหลายทางเพศนี้แสดงให้เห็นถึงบรรทัดฐานทางเพศสามารถเปลี่ยนแปลงไปได้ตามยุคสมัย ตามความเชื่อทางวัฒนธรรม และทัศนคติที่เปลี่ยนแปลงไปของสังคม ซึ่งในปัจจุบันบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศไม่ถือว่าเป็นความผิดหรือความผิดปกติในหลาย ๆ ประเทศที่พัฒนาแล้ว อย่างไรก็ตามยังมีบางประเทศที่ยังถือว่าการสนิยมทางเพศที่หลากหลายยังเป็นอาชญากรรม เช่น ในประเทศที่นับถือศาสนาอิสลาม และประเทศแถบแอฟริกา

2.3.2 ประวัติศาสตร์ไทยว่าด้วยเรื่องเพศกับแนวคิดของทฤษฎีเคียวีย์ร์

สำหรับประเทศไทย ประเด็นเรื่องความหลากหลายทางเพศได้อยู่คู่กับสังคมไทยมานานแล้วเช่นเดียวกับนานาประเทศ โดยจากหลักฐานกฎหมายตราสามดวง ซึ่งเป็นระบบกฎหมายที่สันนิษฐานว่าใช้สืบต่อกันมาตั้งแต่ต้นกรุงศรีอยุธยา หรือก่อนก่อตั้งกรุงศรีอยุธยา จวบจนถึงในต้นกรุงรัตนโกสินทร์ได้มีการกล่าวถึง “กะเทย” ในพระอัยการลักษณะฎีกาน ในส่วนที่กล่าวถึงบุคคล 33 จำพวกที่จะเอามาเป็นพยานมิได้ ได้แก่ คนที่ไม่อยู่ในศีล คนที่ไม่มีเรื้อน คนจรจัด คนที่กุ่มนี้ยมสินหรือเป็นลูกหนี้ของคู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง คนขอทาน คนที่เป็นทาสของของคู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง คนหูหนวก คนตาบอด คนที่เป็นญาติของคู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง คนที่เป็นมิตรสหายหรือเพื่อนสนิทของคู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หญิงโสเภณี หญิงแพศยา หญิงมีครรภ์ คนที่ทะเลาะวิวาทกับคู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง กะเทย บัณเฑาะก์ คนมักมาก คนที่ผูกเวรกับคู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง พ่อมดแม่มด คนที่เป็นโรคร้ายแรง คนวิกลจริต เด็กอายุไม่ถึง 7 ปี คนแก่อายุเกิน 70 ปี คนที่เป็น

หมอลือไม่ได้เรียนตาราแพทย์ ช่างเกือก คนที่พูดส่อเสียด ชาวประมง คนที่เดินกินรากินเลี้ยงชีพ นักเลงพนัน คนเล่นดนตรีขอทาน โจร คนที่มีโทโสมาก และเพศผสมชาติ (เทอดศักดิ์, 2545)

จากตัวอย่างนี้ จะเห็นได้ว่าบุคคลประเภทต่าง ๆ ที่ไม่สามารถมาเป็นพยานได้นั้น ถือเป็นผู้ที่อยู่นอกกรอบศีลธรรมที่สังคมกำหนด หรือเป็นบุคคล “ชายขอบ” ที่สังคมไม่ยอมรับให้เท่าเทียมเท่ากับผู้อื่น อย่างไรก็ตามกฎหมายตราสามดวงยังกำหนดข้อยกเว้นว่า ถ้าหากคู่ความยินยอมก็สามารถนำบุคคลเหล่านี้มาเป็นพยานได้ จะเห็นได้ว่าการกำหนดประเภทบุคคลที่เป็นกะเทย และบุคคลที่เป็นบัณเฑาะก์นั้น แสดงให้เห็นการยอมรับการมีตัวตนอยู่ในสังคมของบุคคลเหล่านี้ในสังคมในอดีต และความแตกต่างระหว่างบุคคลสองประเภท โดยเทอดศักดิ์ ร่มจำปา⁸ (2545) ได้กล่าวว่า “กะเทย” และ “บัณเฑาะก์” ในกฎหมายตราสามดวง มีการบัญญัติคำแยกออกจากกัน แสดงว่าคน 2 ประเภทนี้มีความแตกต่างกัน “บัณเฑาะก์” จะหมายถึงคนที่ไม่ปรากฏเพศหญิงหรือเพศชาย หรือคนที่มีอวัยวะเพศที่ไม่สามารถระบุบอกเพศได้แน่ชัด (Intersex, Hermaphrodite) ซึ่งตามทัศนะของผู้วิจัยมองว่ามีรูปแบบคล้ายคลึงกับควีร์ (Queer) ส่วนคำว่า “กะเทย” ในกฎหมายตราสามดวงจะหมายถึง บุคคลที่มีกิริยาท่าทางตรงข้ามกับเพศของตน และเป็นคำภาษาถิ่นดั้งเดิมที่ใช้เรียกคนกลุ่มนี้กันอยู่แล้ว และเป็นที่ยุ้จักกันทั่วไป จึงสามารถอนุมานได้ว่า กะเทย และบัณเฑาะก์เป็นกลุ่มบุคคลที่มีตัวตน เป็นส่วนหนึ่งในสังคมไทยตั้งแต่อดีต และระบบกฎหมายในสมัยนั้นก็ยอมรับการมีอยู่และกำหนดสิทธิบางประการ ในที่นี้ คือ สิทธิในการเป็นพยาน

ทั้งนี้ จากข้อมูลประวัติศาสตร์ไทยในยุคก่อนรัตนโกสินทร์ที่ได้กล่าวในเบื้องต้น จะพบว่าประเทศไทยเองก็มีแนวคิดทางเพศแบบ 2 ขั้วเช่นเดียวกัน คือ กลุ่มคนที่รักเพศตรงข้าม (Heterosexual) และ กลุ่มคนที่รักเพศหลากหลาย (Homosexuality) โดยความแตกต่างทางประวัติศาสตร์ควีร์ของประเทศไทยที่เห็นได้ชัด คือ การมีตัวตนในสังคมของกลุ่มคนที่รักเพศหลากหลาย แม้ว่าจะมีเฉพาะผู้ที่มีอัตลักษณ์ทางเพศแบบ “กะเทย” เท่านั้น ซึ่งเหตุที่มีเฉพาะกะเทย เนื่องจากการแสดงออกถึงอัตลักษณ์ของกะเทยมีความชัดเจนในเชิงกายภาพสูง เช่น การแต่งกาย บุคลิกภาพต่าง ๆ ที่แสดงออกเหมือนมีเพศสภาพหญิง จึงส่งผลให้สามารถจำแนก

⁸ เทอดศักดิ์ ร่มจำปา (2545). วาทกรรมเกี่ยวกับ “เกย์” ในสังคมไทย พ.ศ. 2508-2542 (วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร์). มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ความแตกต่างทางอัตลักษณ์ได้ ส่วนบุคคลที่มีความหลากหลายอื่น ๆ นั้นยังไม่ปรากฏการนิยาม ศัพท์ขึ้นในยุคสมัยดังกล่าว เช่น “เกย์” “เลสเบี้ยน” “ทอม” และอื่น ๆ ซึ่งตามทัศนะของผู้วิจัยมองว่า มีความใกล้เคียงกับความหมายของคำว่า “บัณเฑาะก์” ตามบัญญัติในกฎหมายตราสามดวง แต่ถึงกระนั้นการมีตัวตนของทั้ง “กะเทย” หรือ “บัณเฑาะก์” ล้วนไม่ได้มีสถานะทางสังคมที่เท่าเทียม เชกเช่นเดียวกับ เพศชายและเพศหญิง ในทางตรงกันข้ามกลับถูกสังคมมองว่าเป็นบุคคลที่ไม่ น่าเชื่อถือ การนำมาเป็นพยานจึงต้องได้รับการยินยอมจากคู่กรณีก่อนเท่านั้น ซึ่งลักษณะดังกล่าว สะท้อนให้เห็นถึงบรรทัดฐานทางสังคมว่าด้วยเรื่องเพศที่จัดชั้นลำดับเพศให้กับ “กะเทย” มีคุณค่าที่ ต่ำกว่าชาย-หญิงทั่วไป (Heteronormativity) แต่หากนำเทียบกับบรรทัดฐานทางสังคมตะวันตก แล้วนั้น สังคมไทยมีความเอื้ออาทรต่อกลุ่มคนที่รักเพศหลากหลายมากกว่า ประกอบกับไม่มี มาตรการทางอาญาอย่างรุนแรงเหมือนในศาสนาคริสต์

สำหรับจุดเปลี่ยนที่สำคัญของประเทศไทยในการสร้างบรรทัดฐานของทางเพศแบบ 2 ขั้ว ให้เด่นชัดขึ้น โดยเกิดขึ้นในยุคคริสตสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้มีการ ปฏิรูปกฎหมายบ้านเมืองใหม่ โดยทรงยกเลิกกฎหมายตราสามดวง และใช้จัดระเบียบการบริหาร บ้านเมืองตามอย่างประเทศตะวันตก เช่น การปรับปรุงระบบกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 ซึ่งเป็นกฎหมายแรก และกฎหมายเดียวในประเทศไทยที่มีการระบุถึงความผิดฐานชำเราผิดธรรมเนียมตามนุษย์และบทลงโทษของพฤติกรรมรักเพศเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็หญิงหรือชายอย่างชัดเจน ใน มาตราที่ 242 หมวดที่ 1 ความผิดฐานกระทำอนาจารอันเกี่ยวแก่สาธารณะ “ผู้ใดกระทำชำเราผิด ธรรมเนียมตามนุษย์ ด้วยชายก็ดี หญิงก็ดี หรือทำชำเราด้วยสัตว์เดียรฉานก็ดี ทว่าว่ามันมีความผิด ต้อง รวางโทษติดคุกตั้งแต่ 3 เดือน ขึ้นไปจนถึง 3 ปี แลให้ปรับตั้งแต่ 50 บาทขึ้นไปจนถึง 500 บาท”⁹ (หยุด, 2548) อย่างไรก็ตาม นักวิชาการด้านกฎหมายได้แสดงความคิดเห็นว่า กฎหมายมาตรา ดังกล่าวไม่ได้เกิดจากความต้องการที่จะกำจัดพฤติกรรมรักเพศเดียวกันในหมู่ประชาชน แต่ เป็นการพยายามสร้างระบบกฎหมายใหม่โดยลอกเลียนระบบกฎหมายอาญาของชาติตะวันตก ซึ่ง มีการกำหนดโทษและความผิดเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ทางทวารหนัก และการมีเพศสัมพันธ์ระหว่าง เพศเดียวกัน (Sodomy Law) โดยประเพณีความเชื่อทางศาสนาคริสต์ การเลียนแบบดังกล่าวมี

⁹ หยุด แสงอุทัย (2548), คำอธิบายกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.127. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: วิทยุชน

จุดประสงค์จะพัฒนาระบบกฎหมายไทยให้มีความเป็นสากล ทัดเทียมและทันสมัยเช่นเดียวกับประเทศตะวันตก และเพื่อให้ชาติมหาอำนาจเหล่านี้ยอมรับกฎหมายไทย และไม่สามารถนำมากล่าวอ้างมาเพื่อขอสืบทินอกอาณาเขตทางการศาลได้ อันจะทำให้เกิดผลเสียและเกิดความไม่มั่นคงต่ออำนาจอธิปไตยของสยามประเทศ ณ ขณะนั้น กฎหมายอาญามาตราดังกล่าวก็มิได้มีผลบังคับใช้จริง เนื่องจากในเวลาต่อมาได้มีการประกาศให้ลดหย่อนโทษความผิดนี้เหลือเพียงโทษจำคุกตั้งแต่ 3 เดือน ขึ้นไปจนถึง 3 ปีเท่านั้น และภายหลังเมื่อมีการตรวจชำระประมวลกฎหมายลักษณะอาญา และจัดทำประมวลกฎหมายอาญาฉบับใหม่ซึ่งได้ประกาศใช้ใน พ.ศ. 2499 คณะกรรมการร่างประมวลกฎหมายจึงมีมติให้ยกเลิกความผิดฐานนี้ไปเสีย เพราะเห็นว่าไม่ค่อยมีคดีลักษณะดังกล่าวขึ้นเกิดขึ้น ดังนั้นหลังจาก พ.ศ. 2499 เป็นต้นมา พฤติกรรมรักเพศเดียวกันในประเทศไทยจึงไม่ถือเป็นความผิดอาญาฐานกระทำความผิดธรรมดาตามนุษย์อีกต่อไป

ถึงแม้ว่าความหลากหลายทางเพศจะไม่เป็นความผิดทางกฎหมาย แต่วาทกรรมทางการแพทย์สมัยใหม่จากซีกโลกตะวันตก ก็ได้เข้ามามีบทบาทในการตีตรา (Labeling) ความหลากหลายทางเพศในสังคมไทยให้กลายเป็นความวิปริต ผิดปกติ ผิดธรรมชาติ (Abnormal) ตั้งแต่ พ.ศ. 2500 เป็นต้นมา โดยนายแพทย์สุต แสงวิเชียรเป็นนายแพทย์คนแรก ๆ ของไทยที่ให้ความสนใจในความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย โดยพยายามจำแนกประเภทของ “กะเทย” โดยกำหนดว่า เป็นผู้ที่มีอวัยวะกำกวม ไม่สามารถระบุได้ว่าเป็นหญิงหรือชาย และเป็นบุคคลที่มีพฤติกรรมตรงข้ามกับเพศกำเนิดโดยได้สร้างวาทกรรมเรียก “กะเทย” ใหม่ว่า “ลักเพศ” ซึ่งหมายถึงการที่บุคคล “ลัก” เอาพฤติกรรมของเพศตรงข้ามมาเป็นของตน และในปี พ.ศ. 2508 นายแพทย์สุต แสงวิเชียรได้ตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์สยามนิกรโดยพาดหัวข่าวว่า “วิจัยกะเทย แก้ปัญหารักร่วมเพศ ระบุอาการป่วยทางจิต” โดยระบุว่าพฤติกรรมดังกล่าวเป็นความผิดปกติทางจิต ซึ่งรักษาได้ยากกว่าทางร่างกาย แต่สามารถบำบัดได้¹⁰ ผลงานของนายแพทย์สุตได้กลายเป็นต้นแบบของการศึกษาในเวลาต่อมา เช่น การศึกษาของอรุณ ภาคสุวรรณ ซึ่งได้สร้างวาทกรรมเรื่องความหลากหลายทางเพศว่าเป็น “โรค” และเป็นความผิดปกติทางจิตใจ ที่จะต้องป้องกันตั้งแต่เด็กด้วย

¹⁰ พัชรินทร์ สิริสุนทร และ วัชรวุฒิ ชื่อสัตย์. (2015). บทความวิจัย สุขภาวะทางเพศ และกิจกรรมทางเพศของนักศึกษาชายรักร่วม. ภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2558.

การเลี้ยงดูและอบรมอย่างใกล้ชิดในครอบครัว หรือทำการรักษาบำบัดเพื่อให้บรรเทาจากอาการดังกล่าว อิทธิพลทางการแพทย์เข้าไปมีส่วนร่วมในการผลิตวาทกรรมความวิปริตตีพิมพ์และอคติทางสังคมให้เพิ่มพูนเติบโตขึ้นในสังคมวงกว้าง และเป็นที่มาของความเชื่อเรื่องความผิดปกติ ผิดธรรมชาติของกลุ่มความหลากหลายทางเพศที่ยังฝังรากลึกในความเชื่อของคนในสังคมไทย ถึงแม้ว่าในวงการการแพทย์สากลจะปฏิเสธ และพยายามรื้อถอนการประกอบสร้าง (Deconstruction) นี้แล้วก็ตาม

จุดเปลี่ยนที่สำคัญหนึ่งที่เป็นกรรื้อถอนการประกอบสร้างทางสังคมว่าด้วยเรื่องเพศและหลากหลายทางเพศทางการแพทย์สมัยใหม่ คือ เมื่อวันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2545 ประเทศไทยได้รับรองว่าการรักเพศเดียวกันไม่ใช่ความผิดปกติทางจิต โดยกรมสุขภาพจิตได้ออกหนังสือราชการเพื่อแจ้งว่าการรักเพศเดียวกันไม่ถือเป็นความผิดปกติทางจิตและถูกตัดออกจากการจัดกลุ่มโรคระดับนานาชาติโดยองค์การอนามัยโลก (WHO) แล้ว ซึ่งประเทศไทยได้ยอมรับว่าความหลากหลายทางเพศไม่ใช่เรื่องความผิดปกติทางจิตใจโดยใช้ระยะเวลา 10 ปี ภายหลังจากองค์การอนามัยโลก (WHO) ได้ออกมาประกาศในประเด็นดังกล่าว แต่กระนั้นถึงแม้ว่าจะเกิดการรับรองอย่างเป็นทางการในด้านการแพทย์ แต่ในทางปฏิบัติกลุ่มความหลากหลายทางเพศยังได้รับผลกระทบจากการมลทินประทับ (Stigma) ทางเพศ การเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศ และการถูกเหยียดหยามจากมุมมองของสังคม (วัชรวุฒิ, 2558)

และอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลให้การมลทินประทับ (Stigma) ทางเพศยังคงถูกผลิตซ้ำและฝังรากลึกในสังคมไทย นั่นคือ สื่อ ซึ่งเป็นสถาบันหลักของสังคมที่ก่อให้เกิดการประกอบสร้างว่าด้วยเรื่องบรรทัดฐานของกลุ่มรักเพศตรงข้าม (Heteronormativity) ในสังคมมากขึ้น โดยตั้งแต่หลังปี พ.ศ.2500 เป็นต้นมา คือ ช่วงที่การผลิตองค์ความรู้ทางการแพทย์ชีวภาพ ได้เข้ามามีอิทธิพลต่อสังคมไทยอย่างกว้างขวาง ดังพบว่า มีความเข้มข้นเกี่ยวกับการจัดการเพศนอกขนบ ในหลากหลายลักษณะ ดังจะเห็นได้จากข่าวในหนังสือพิมพ์สยามนิกร ฉบับวันที่ 18 ตุลาคม พ.ศ. 2508 ที่พาดหัวข่าวว่า “วิจัยกะเทย แก้ปัญหารักร่วมเพศ ระบุอาการป่วยทางจิต” โดยเนื้อหาข่าวได้กล่าวถึง สุดแสงวิเชียร ผู้ให้คำจำกัดความของ คำสามคำ คือ ลักเพศ-ลักร่วมเพศ ลักร่วมเพศในเพศชาย ลักร่วมเพศในหญิง โดยระบุไว้อย่างชัดเจนว่า พฤติกรรมดังกล่าวเป็นความ

ผิดปกติทางจิต ซึ่งรักษาได้ยากกว่าทางกาย แต่สามารถบำบัดได้¹¹ จากข่าวดังกล่าวสะท้อนให้เห็นการเคลื่อนไหวสิทธิพลของแนวคิดทางการแพทย์แบบชีวภาพแบบตะวันตก และต่อมาผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศได้ถูกนิยามว่า เป็นผู้แสดงทางสังคมที่สำคัญ ที่กลายเป็นปัญหาที่ต้องทำการกวาดล้าง ดังจะเห็นได้จากข่าวในหนังสือพิมพ์สยามนิกร ฉบับวันที่ 23 ตุลาคม พ.ศ. 2508 พาดหัวข่าวว่า “กวาดล้างลักเพศครั้งใหญ่”¹² จากเนื้อหาของข่าว อธิบายถึง “กะเทย” ในฐานะที่เป็นกลุ่มคนที่ประกอบอาชีพโสเภณี หรือเที่ยวเตร่ในเวลากลางคืน แล้วถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย แต่ในเนื้อหาของข่าวไม่ได้ระบุไว้อย่างชัดเจนว่า กะเทยดังกล่าวถูกจับกุมด้วยเหตุผลใดและได้รับบทลงโทษอย่างไร แต่ภาพสะท้อนที่เกิดขึ้นส่งผลให้กะเทยถูกจับตามองจากสังคมไทยในฐานะ “ปัญหาสังคม” เพิ่มมากขึ้น แต่ถึงกระนั้นผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศก็ไม่ได้ออกมาเคลื่อนไหวทางการเมืองแต่อย่างใด เพราะเนื่องจากเรื่องความหลากหลายทางเพศในสังคมไทยในช่วงนี้ค่อนข้างมีความรุนแรง ทำให้บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศต่างหวาดกลัว จนไม่กล้าที่จะออกมาเรียกร้องสิทธิขั้นพื้นฐาน เช่น เหตุการณ์ Stonewall Riots ในประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีการเคลื่อนไหวของกลุ่ม LGBT ภายหลังจากตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมแห่งความเกลียดชังของสังคม (วัชรวุฒิ, 2558)

นอกจากนี้ได้มีนิตยสารทางการแพทย์หลายฉบับในช่วงปี พ.ศ.2527-2545 เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติเกี่ยวกับคนรักเพศเดียวกัน และมีการผลิตคำศัพท์ใหม่เกี่ยวกับการจำแนกเพศนอกขนบเพิ่มเติม นอกเหนือจากคำว่า “กะเทย” เช่น “รักร่วมเพศ” “เกย์” “เลสเบี้ยน” และ “กะเทย” ซึ่งการเปลี่ยนแปลงในการให้ความหมายของความหลากหลายทางเพศ และการผลิตองค์ความรู้ เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความหลากหลายทางเพศในสังคม ได้ปรากฏในสื่อสาธารณะเพิ่มมากขึ้น และในมิติที่หลากหลายมากขึ้น เช่น นิตยสารไกล้มหมอน นิตยสารผู้บริโภค ฯลฯ โดยการพาดหัวบทความบางส่วนยังสะท้อนความรุนแรงต่อคนรักเพศเดียวกันในสังคมอยู่ ตัวอย่างเช่น นิตยสารผู้บริโภค บทความเรื่อง “สังคมไทยกำลังวิปริต เกย์ กะเทย เลสเบี้ยน เกล็ดอนกรู” ฉบับเดือนมิถุนายน-กรกฎาคม พ.ศ.2527 ในเนื้อหาเป็นการอธิบายถึงกามโรค โรคเอดส์ และปัญหา

¹¹ วิจัยกะเทย(2508). แก่ปัญหารักร่วมเพศ ระบุอาการป่วยทางจิต. สยามนิกร; 19(พิเศษ): 1.

¹² กวาดล้างลักเพศครั้งใหญ่(2508). สยามนิกร 23 ตุลาคม 2508; 29: 1.

สังคม ในบทความดังกล่าวชี้ให้เห็นถึงการเชื่อมโยงของจำนวนเกย์ที่เพิ่มจำนวนมากขึ้น โดยการสร้างวาทกรรมว่า เกิดจากพฤติกรรมการเลียนแบบจากสื่อ ดังนั้นพ่อแม่ผู้ปกครองควรดูแลบุตรที่มีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งการนำเสนอบทความดังกล่าวนับว่าส่งผลทางลบต่อผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ การมุ่งอธิบายสาเหตุของการเพิ่มจำนวนของประชากรเกย์ และกะเทย ควบคู่กับการแพร่ระบาดของกามโรค และโรคเอดส์ ทำให้เกิดความทับซ้อนระหว่าง กลุ่มคนรักเพศหลากหลาย (Homosexual) กับปัญหาสังคมเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสภาพดังกล่าว ส่งผลเสียหายต่อภาพลักษณ์ของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ พร้อม ๆ กับการสร้างการรับรู้ใหม่ในสังคม ว่ากลุ่มคนรักเพศหลากหลาย คือ มูลเหตุปัจจัยสำคัญของปัญหา

สำหรับปัจจุบันสังคมไทยมีความเปิดกว้างกับกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ มากขึ้นกว่าในอดีต แต่การเปิดกว้างนั้นก็ยังไม่เพียงพอที่จะทำให้กลุ่มคนรักเพศหลากหลาย (Homosexual) นี้สามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขและเท่าเทียมกับกลุ่มคนรักเพศตรงข้าม (Heterosexual) ตลอดจนการได้รับสิทธิเท่าเทียมกับประชาชนคนอื่น ๆ นอกจากนี้ยังมีสถาบันบางส่วนในสังคมยังเห็นว่า ผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศมีความ “ผิดปกติ” และต้องได้รับการแก้ไขฟื้นฟูให้กลับสู่เพศสภาพที่เป็นบรรทัดฐานทางสังคม เช่น สถาบันครอบครัว สถาบันโรงเรียน สถาบันการเมือง ฯลฯ เป็นต้น

ทั้งนี้ จากประวัติศาสตร์ประเทศไทยกับแนวคิดของทฤษฎีควีเรียที่ได้อ้างมาในข้างต้น พบว่า ประเทศไทยยังไม่เข้าสู่กระบวนการถอดถอนบรรทัดฐานทางสังคม (Deconstruction) ว่าด้วยเรื่องของเพศได้ เนื่องจากขาดองค์ประกอบทางด้าน การเคลื่อนไหวทางการเมือง (Social Movement) ซึ่งถือเป็นกระบวนการที่สำคัญต่อการผลักดันแนวคิดความเสมอภาคกันทางเพศ ให้สังคมได้ตระหนักและยอมรับถึงความหลากหลายทางเพศของทุกคนในสังคม โดยกระบวนการถอดถอนบรรทัดฐานทางสังคม (Deconstruction) ของซีกโลกตะวันตก ล้วนประชาชนทั้งผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศและประชาชนทั่วไปต่างเข้าไปมีบทบาททางการเมืองโดยทั้งสิ้น จึงส่งผลให้เกิดแรงกระเพื่อมทางสังคมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงบรรทัดฐานทางสังคม ไม่ว่าจะเป็นกฎหมาย นโยบายสาธารณะ โรงเรียน สถาบันครอบครัว ตลอดจนทัศนคติของคนในสังคมต่อการเคารพสิทธิ

และเสรีภาพของคนทุกเพศสภาพและเพศวิถี ซึ่งสำหรับประเทศไทยนั้นยังคงอยู่ในระหว่างทางของกระบวนการดังกล่าว จึงส่งผลให้ประเทศไทยยังคงมีเป็น “เควีย์ร์” ที่ยังไม่สมบูรณ์อยู่

2.4. แนวคิดเกี่ยวกับความหลากหลายทางเพศ (The Concept of Gender Diversity)

2.4.1 ความหลากหลายทางเพศ

สมาคมจิตวิทยาอเมริกัน (American Psychological Association) ได้ให้คำนิยามคำว่า ความหลากหลายทางเพศ ว่าหมายถึง รูปแบบที่ยั่งยืนของความสนใจหรือดึงดูดใจ (Attraction) ทั้งทางอารมณ์และทางเพศต่อเพศชาย เพศหญิง หรือทั้งสองเพศ ความหลากหลายทางเพศยังหมายถึงการรับรู้ของบุคคลที่อยู่บนพื้นฐานของความดึงดูดใจ พฤติกรรมที่เกี่ยวข้อง และการเป็นสมาชิกในชุมชนผู้ที่มีความดึงดูดใจแบบเดียวกัน งานวิจัยจำนวนมากแสดงให้เห็นว่าความหลากหลายทางเพศมีหลายรูปแบบ แต่อย่างไรก็ตามความหลากหลายทางเพศมักจะถูกกล่าวถึงสามประเภท คือ รสนิยมทางเพศแบบ “รักต่างเพศ” (Heterosexual) (มีความดึงดูดใจทางอารมณ์หรือทางเพศกับเพศตรงข้าม), รสนิยมทางเพศแบบ “รักเพศเดียวกัน” (Homosexual) (มีความดึงดูดใจทางอารมณ์หรือทางเพศกับเพศเดียวกัน) และรสนิยมทางเพศแบบ “รักทั้งสองเพศ” (Bisexual) (มีความดึงดูดใจทางอารมณ์หรือทางเพศกับทั้งเพศชายและเพศหญิง) ในหลายวัฒนธรรมและประเทศทั่วโลกได้มีการอธิบายพฤติกรรมและความดึงดูดของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศนี้ด้วยคำเรียกที่หลากหลาย คำเรียกที่พบได้บ่อยคือ “เลสเบี้ยน”, “เกย์” และ “ไบเซกซวล” แต่บางคนอาจจะใช้คำเรียกอื่นหรือไม่ใช้คำเรียกใด ๆ เลย โดยในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยจะใช้คำว่า ผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) (Association, 2008)

หากพิจารณาความหลากหลายทางเพศว่าเป็นเพียงลักษณะบุคคล เช่นเดียวกับเพศทางชีววิทยา, อัตลักษณ์ทางเพศ หรืออายุ อาจเป็นการพิจารณาที่ไม่สมบูรณ์ เพราะความหลากหลายทางเพศนั้น ไม่ได้เป็นเพียงองค์ประกอบด้านเพศสภาพ (Gender) และเพศ (Sex) ซึ่งพิจารณาจากเพศชีววิทยา (ลักษณะทางกายวิภาค สรีระ และพันธุกรรมที่เกี่ยวข้องกับเพศชายหรือหญิง), อัตลักษณ์ทางเพศ (การรับรู้ทางจิตวิทยาของการเป็นชายหรือหญิง) และบทบาทเพศทางสังคม (บรรทัดฐานทางวัฒนธรรมที่กำหนดพฤติกรรมของผู้หญิงและผู้ชาย) แต่ความหลากหลายทางเพศมีความหมายรวมไปถึงแง่ของความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น บุคคลจะแสดงความหลากหลายทางเพศ

ผ่านพฤติกรรมการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น เช่น การจับมือ หรือ การจูบ ดังนั้นความหลากหลายทางเพศจึงเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ส่วนบุคคล ที่เชื่อมโยงความรู้สึกต้องการความรัก ความผูกพันและความใกล้ชิดอย่างลึกซึ้ง ความสัมพันธ์นี้ยังรวมถึงความรู้สึกทางกายภาพที่นอกเหนือจากเรื่องทางเพศ ที่นอกเหนือไปจากพฤติกรรมทางเพศ เช่น การมีเป้าหมายร่วมกัน การสนับสนุนซึ่งกันและกัน และการผูกมัดกันในระยะยาว อีกด้วย ดังนั้นความหลากหลายทางเพศจึงไม่ใช่เพียงลักษณะภายในบุคคลเท่านั้น แต่เป็นการแสดงถึงกลุ่มบุคคลที่ตนเองจะพึงพอใจและสามารถตอบสนองของความสัมพันธ์ทางอารมณ์

จากการศึกษาในปัจจุบันพบว่าส่วนมากนั้นความดึงดูดใจที่เป็นรากฐานของความหลากหลายทางเพศในวัยผู้ใหญ่มักจะเริ่มเกิดขึ้นในช่วงวัยเด็กตอนกลางจนถึงวัยรุ่นตอนต้น (Clinard & Meier, 2001) รูปแบบของความดึงดูดใจทางอารมณ์และทางเพศนี้อาจเกิดขึ้นได้โดยไม่เคยมีประสบการณ์ทางเพศมาก่อนบุคคลที่ไม่เคยมีความรักก็อาจสามารถรับรู้ความหลากหลายทางเพศของตนได้ ไม่ว่าจะเป็นหญิงรักหญิง ชายรักชาย ผู้ที่รักทั้งสองเพศหรือผู้ที่รักต่างเพศ ทั้งผู้รักเพศเดียวกันและรักทั้งเพศมีประสบการณ์ที่แตกต่างกันมากมายหลายแบบเกี่ยวกับความหลากหลายของพวกเขา บางคนรู้ว่าพวกเขารักเพศเดียวกันหรือรักทั้งสองเพศก่อนที่จะเริ่มมีเพศสัมพันธ์แบบคนรักเป็นเวลานาน บางคนเคยมีกิจกรรมทางเพศ ไม่ว่าจะเป็นกับบุคคลเพศเดียวกันหรือบุคคลต่างเพศ ก่อนที่จะรู้ความหลากหลายทางเพศของพวกเขาอย่างชัดเจน แต่อคติและการเลือกปฏิบัติทำให้การยอมรับอัตลักษณ์ทางเพศของบุคคลเหล่านี้เกิดขึ้นได้ยาก จึงอาจกล่าวได้ว่ากระบวนการพัฒนาอัตลักษณ์ทางเพศของผู้รักเพศเดียวกันและผู้รักทั้งสองเพศเป็นกระบวนการที่ช้า (Eccles, 2004)

ยังไม่มีข้อสรุปที่แน่ชัดทางวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้บุคคลพัฒนาความหลากหลายทางเพศ ทั้งการรักต่างเพศ การรักเพศเดียวกัน และการรักทั้งสองเพศ แม้ว่าจะมีงานวิจัยจำนวนไม่น้อยที่ศึกษาถึงอิทธิพลของความเป็นไปได้ทางพันธุกรรม, ด้านฮอร์โมน ด้านการพัฒนาการ ด้านสังคมและด้านวัฒนธรรมต่อความหลากหลายทางเพศ แต่ก็ไม่พบผลที่ทำให้สามารถสรุปได้ว่าความหลากหลายทางเพศจะถูกกำหนดโดยปัจจัยหนึ่งโดยเฉพาะหรือปัจจัยใด ๆ ร่วมกัน ซึ่งมีความเป็นไปได้ว่าทั้งปัจจัยทางธรรมชาติและการเลี้ยงดูต่างก็มีอิทธิพลอย่างซับซ้อนที่

ส่งผลให้คนส่วนใหญ่ไม่มีหรือมีโอกาสน้อยที่จะมีประสบการณ์ที่ต้องเลือกเกี่ยวกับความหลากหลายทางเพศของพวกเขา (APA, 2008)

2.4.2 กระบวนการแสดงอัตลักษณ์ของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ (Coming out Process)

ในภาษาอังกฤษคำว่า "Coming out" นั้นมาจากวลีว่า "Coming out of the Closet" ซึ่ง "The Closet" หรือ ตู้ นั้นเป็นคำเปรียบเทียบที่แสดงถึงการปกปิดความหลากหลายทางเพศของตนเองไว้ไม่ให้ผู้อื่นรู้ เกิดขึ้นในยุคที่มีการต่อต้านการรักร่วมเพศด้วยกันหรือรักรั้งสองเพศอย่างหนักในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 (Seidman, 2004) ต่อมาเมื่อมีการพยายามลบตราบาปของความผิดปกติทางเพศออกไปจากความหลากหลายทางเพศเหล่านี้ บุคคลกลุ่มนี้จึงได้เริ่มมีการเปิดเผยตนเองเพื่อเรียกร้องความเท่าเทียม จึงเกิดคำว่า "Coming out" ขึ้น

การแสดงตนนี้มีการใช้ในหลายความหมายและหลายแง่มุมเกี่ยวข้องกับประสบการณ์ของผู้รักร่วมเพศด้วยกันหรือรักรั้งสองเพศ โดยทั่วไปมักจะหมายถึงการเปิดเผยอัตลักษณ์ทางเพศสู่สาธารณะแต่ในทางจิตวิทยาและสังคมวิทยานั้น จะหมายรวมทั้งในด้านการสร้างและการเปิดเผยอัตลักษณ์ทางเพศ ซึ่งการสร้างเปิดเผยอัตลักษณ์ทางเพศจะประกอบไปด้วย การตระหนักถึงความหลากหลายทางเพศหรือความดึงดูดใจต่อเพศเดียวกันของตน การยอมรับในความหลากหลายทางเพศของตน จนถึงการบูรณาการความหลากหลายทางเพศเข้ากับชีวิตจนเกิดอัตลักษณ์ทางเพศของตน ส่วนการเปิดเผยอัตลักษณ์ทางเพศของตนประกอบไปด้วย การบอกให้บุคคลหนึ่งคนหรือไม่กี่คนถึงอัตลักษณ์ทางเพศของตน การเปิดเผยอัตลักษณ์ทางเพศของตนให้คนทั่วไปได้รับรู้ และการเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนหรือสังคมผู้รักร่วมเพศด้วยกัน เนื่องจากกระบวนการนี้เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับอัตลักษณ์ทางเพศในบางครั้งจึงมีการใช้แทนคำว่า การพัฒนาอัตลักษณ์การรักร่วมเพศเดียวกัน (Homosexual Identity Development)

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการแสดงตนที่ได้รับการยอมรับและอ้างถึงอย่างแพร่หลายที่สุด คือ ทฤษฎีพัฒนาการอัตลักษณ์ของกลุ่มรักร่วมเพศเดียวกัน (Homosexual Identity Development) ของ คาส (Cass) (1979 อ้างถึงใน Hunter, Shannon, Knox, Martin, 1998) เนื่องจากเป็นทฤษฎีแรกที่ถูกเสนอขึ้นเพื่ออธิบายกระบวนการสร้างอัตลักษณ์ทางเพศ (Sexual

Identity Formation) มีการอธิบายถึงปัจจัยทางสังคมและปัจจัยทางจิตวิทยา ที่แสดงให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงทั้งด้านความคิด อารมณ์ และพฤติกรรม (Hunter, 1998) คาส (Cass) ได้พัฒนากระบวนการสร้างอัตลักษณ์ทางเพศบนพื้นฐานของทฤษฎีความสอดคล้องระหว่างบุคคล (Interpersonal Congruence Theory) ที่มองว่าความมั่นคงและความเปลี่ยนแปลงในชีวิตของบุคคลนั้นได้รับอิทธิพลมาจาก ความสอดคล้องระหว่างสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกตัวบุคคล การที่บุคคลจะก้าวไปสู่ขั้นต่อไปนั้น เริ่มจากการเกิดความไม่สอดคล้องขึ้นในมิติระหว่างบุคคล (Interpersonal Matrix) ที่ประกอบไปด้วย การรับรู้ตนเอง การรับรู้พฤติกรรม และการรับรู้การตอบสนองของผู้อื่น เมื่อบุคคลแก้ไขความไม่สอดคล้องที่เกิดขึ้นจะทำให้เกิดการก้าวไปสู่ขั้นต่อไป และทำให้เกิดความสอดคล้องระหว่างมิติทั้งสามมากขึ้นเรื่อย ๆ จนกระทั่งถึงขั้นสุดท้ายจึงเกิดการยึดถืออัตลักษณ์ (Identity Foreclosure) โดยในแต่ละขั้นรายละเอียดดังต่อไปนี้ (Cass, 1984)

1. ขั้นสับสนในอัตลักษณ์ (Identity Confusion) บุคคลเริ่มได้รับข้อมูลเกี่ยวข้องกับการรักเพศเดียวกันและเกิดความสงสัยว่าตนเองอาจมีความหลากหลายทางเพศหรือพฤติกรรมในลักษณะรักเพศเดียวกันหรือไม่ ยังคงมีความคิดว่าตนเองยังมีความรักแบบต่างเพศอยู่ และปฏิเสธหรือต่อต้านความรู้สึกภายในของตน หากปฏิเสธความสงสัยนั้นและพยายามลดพฤติกรรมหรือความสนใจต่อการรักเพศเดียวกันลงได้สำเร็จ ก็จะมีการยึดอัตลักษณ์ว่าตนเองมีความรักแบบต่างเพศ หากยอมรับว่าตนเองเป็นผู้รักเพศเดียวกันโดยไม่มีข้อสงสัยหรือต้องการหาความหมายและไม่สนใจในเรื่องที่ตนไม่ปรารถนา ก็จะมีการยึดอัตลักษณ์ว่าตนเองมีความหลากหลายทางเพศแบบรักเพศเดียวกัน แต่หากเริ่มมีการยอมรับแต่ยังมีความสงสัยในการรักเพศเดียวกันของตนเองหรือมีการปฏิเสธและลดพฤติกรรมรักเพศเดียวกันไม่สำเร็จบุคคลก็จะก้าวสู่ขั้นต่อไป

2. ขั้นเปรียบเทียบอัตลักษณ์ (Identity Comparison) บุคคลมีความสงสัยในการรักเพศเดียวกันของตนแต่ยังคงแสดงออกว่าตนเองมีความรักแบบรักต่างเพศจะเกิดความไม่สอดคล้องระหว่างการรับรู้ของตนเองกับการรับรู้ของผู้อื่นต่อตน จนเกิดความรู้สึกไร้ทิศทาง แยกแยกแตกต่างจากคนอื่นและอดีตของตนเอง เนื่องจากมีความคิดที่ว่าตนไม่ใช่คนเดิมอีกต่อไป ในขั้นนี้

บุคคลอาจไว้วางใจที่จะบอกเพื่อนที่สนิทหรือที่ปรึกษา กระบวนการแก้ไขความไม่สอดคล้องในขั้นนี้ จะเกิดจากการพิจารณาหาความหมายการรักเพศเดียวกันของตน

3. ขั้นทนรับอัตลักษณ์ (Identity Tolerance) บุคคลรับรู้ตนเองว่ามีความโน้มเอียงทางเพศแบบรักเพศเดียวกันและเริ่มเกิดความต้องการทางสังคม ทางอารมณ์และทางเพศ จึงยิ่งรู้สึกแปลกแยกออกจากสังคมคนรักต่างเพศมากยิ่งขึ้น และพยายามมองหาผู้รักเพศเดียวกันหรือสังคมรักเพศเดียวกันเพื่อยืนยันอัตลักษณ์ที่ตนเลือก

4. ขั้นยอมรับอัตลักษณ์ (Identity Tolerance) บุคคลมีการติดต่อกับผู้รักเพศเดียวกันบ่อยขึ้น มีความพึงพอใจในสังคมรักเพศเดียวกัน และมีการพัฒนามิตรภาพในสังคมนั้น เกิดทัศนคติในเชิงบวกต่อการรักเพศเดียวกัน รู้สึก “ใช่” หรือรู้สึกว่า “ปกติ” ที่อยู่ในสังคมรักเพศเดียวกันอย่างไรก็ตามขั้นนี้อาจจะยังมีการแสดงตนเป็นรักต่างเพศอยู่บ้าง แต่จะพยายามเปิดเผยต่อคนรอบตัวเช่น ครอบครัว หรือเพื่อนสนิทมากขึ้น เพื่อลดความไม่สอดคล้องระหว่างการรับรู้ตนเองและการรับรู้ของคนอื่น

5. ขั้นภูมิใจในอัตลักษณ์ (Identity Pride) บุคคลเกิดความผูกพันต่อสังคมรักเพศเดียวกัน รู้สึกถึงอัตลักษณ์ของกลุ่ม มีความพึงพอใจในอัตลักษณ์การรักเพศเดียวกันมากกว่าอัตลักษณ์การรักต่างเพศ ความรู้สึกภาคภูมิใจในความหลากหลายทางเพศอย่างล้นเหลือ ยอมรับอย่างเต็มที่ว่าเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนรักเพศเดียวกัน และอาจจะมีความรู้สึกโกรธที่สังคมมองผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศด้วยทัศนคติและความเชื่อเชิงต่อต้าน แต่จะแปรเปลี่ยนความโกรธนั้นเป็นกำลังในการเคลื่อนไหวเรียกร้องสิทธิและความเปลี่ยนแปลงมาสู่สังคม ผู้รักเพศเดียวกันบางคนอาจตอบสนองต่อปฏิกิริยาทางลบจากผู้รักต่างเพศโดยปล่อยให้ผ่านไปเองก็จะเกิดการยึดถืออัตลักษณ์การรักเพศเดียวกันในขั้นนี้

6. ขั้นหลอมรวมอัตลักษณ์ (Identity Synthesis) บุคคลจะเกิดการบูรณาการอัตลักษณ์การรักเพศเดียวกันเข้ากับชีวิตตนเองจนเกิดความสอดคล้องกันระหว่างพฤติกรรม อัตลักษณ์ส่วนตัว และอัตลักษณ์ในที่สาธารณะของตนเอง พบสันติสุขในอัตลักษณ์ของตน คือ ไม่ได้รู้สึก

ละอายในความหลากหลายทางเพศของตน แต่ก็ไม่ได้ภูมิใจหรือโอ้อวดต่อบุคคลอื่น สามารถอยู่กลมกลืนกับทั้งสังคมรักเพศเดียวกัน และสังคมรักต่างเพศได้อย่างดี

2.5. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงในครอบครัว (Domestic Violence Laws)

2.5.1 ประมวลกฎหมายอาญา

การกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวส่วนใหญ่จะเข้าลักษณะเป็นความผิดอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับลักษณะของการกระทำอันก่อให้เกิดความรุนแรงนั้นว่าจะเป็นความผิดฐานใด ซึ่งหากการกระทำใดเข้าลักษณะเป็นความผิดอาญาตามประมวลกฎหมายอาญาแล้ว ผลที่ตามมาคือผู้กระทำความรุนแรงต้องถูกดำเนินคดีตามกระบวนการยุติธรรมและได้รับโทษต่าง ๆ เช่น จำคุก เป็นต้น โดยบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายอาญาที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดของผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัว โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ความผิดต่อชีวิต

การกระทำรุนแรงในครอบครัวอันเป็นความผิดต่อชีวิต ได้แก่ การทำให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายโดยเจตนา¹³ เช่น การกระทำความรุนแรงในครอบครัวโดยใช้อาวุธปืนยิง ใช้มีดแทง ใช้ไม้ตี การใช้ยาพิษ เป็นต้น อันเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำความรุนแรงถึงแก่ความตาย และหากมีเหตุฉกรรจ์ต่าง ๆ เช่น การกระทำความรุนแรงในครอบครัวโดยฆ่าบุพการี ฆ่าโดยไตร่ตรองไว้ก่อน ฆ่าโดยทรามานหรือกระทำทารุณโหดร้าย ก็เป็นเหตุให้ผู้กระทำความรุนแรงได้รับโทษหนักขึ้นด้วย¹⁴ นอกจากนี้ แม้ผู้กระทำความรุนแรงมีเจตนาเพียงต้องการทำร้ายร่างกายผู้ถูกกระทำเท่านั้น โดยมิได้มีเจตนาฆ่า แต่การทำร้ายดังกล่าวเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำถึงแก่ความตาย โดยความตายเป็นผลโดยตรงจากการถูกทำร้าย ผู้กระทำความรุนแรงก็จะได้รับโทษตามกฎหมายได้¹⁵

นอกจากนี้หากผู้กระทำความรุนแรงกระทำการปฏิบัติอันทารุณแก่บุคคลในครอบครัวซึ่งต้องพึ่งตนในการดำรงชีพหรือในการอื่นใด โดยผู้กระทำมีเจตนาเพื่อให้ผู้นั้นฆ่าตนเองและ

¹³ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 288

¹⁴ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 289

¹⁵ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 290

ผู้ถูกระทำได้กระทำการฆ่าตนเอง ผู้กระทำความรุนแรงก็มีความผิด¹⁶ นอกจากนี้ หากผู้กระทำได้กระทำการสนับสนุนหรือแนะนำส่งเสริมให้กำลังใจให้บุคคลในครอบครัวที่มีจิตใจอ่อนแอฆ่าตนเอง เช่น ยุยงให้บุตรที่ร่างกายไม่สมประกอบฆ่าตนเอง ผู้กระทำก็มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาด้วยเช่นกัน¹⁷

2. ความผิดต่อร่างกาย

ลักษณะการกระทำความรุนแรงในครอบครัวที่จะเป็นความผิดอาญา ได้แก่ การใช้กำลังกาย ผลัก มัด ผูก กักขัง การใช้กำลังทำร้ายจนเป็นแผลถลอก ฟกช้ำ เลือดออก รอยเจาะ รอยแตก รอยไหม้ รอยขีด ขูด ข่วนต่อร่างกาย การใช้กำลังเค้นคอ หรือบีบคอ ใช้กำลังตีขมก กระทบก ใช้อาวุธทำร้ายร่างกาย หรือทำให้เสียหายซึ่งสัตว์เลี้ยงหรือทรัพย์สินของอีกฝ่าย โดยความผิดอาญาต่อร่างกายที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงในครอบครัว เช่น ความผิดฐานทำร้ายร่างกายจนเป็นเหตุให้เกิดอันตรายต่อกายหรือจิตใจ¹⁸ กล่าวคือ เป็นการกระทำความรุนแรงในครอบครัวที่มีผลให้ร่างกายหรือจิตใจเจ็บป่วย ไม่ว่าจะเป็นการใช้กำลังทางกายหรืออาจมีอาวุธด้วย และหากเป็นการกระทำโดยมีเหตุฉกรรจ์ เช่น กระทำต่อบุพการี โดยไตร่ตรองไว้ก่อน หรือโดยทรมานหรือใช้วิธีการทารุณโหดร้าย¹⁹ หรือหากผลของการกระทำทำให้ผู้ถูกระทำได้รับบาดเจ็บสาหัสจากการถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว เช่น ตาบอด เสียอวัยวะสืบพันธุ์ เสียแขน มือ เท้า นิ้วหรืออวัยวะอื่นใด พุพพลภาพหรือป่วยเจ็บเรื้อรังซึ่งอาจถึงตลอดชีวิตหรือเกินกว่าสี่สิบวัน เป็นต้น²⁰ ผู้กระทำความรุนแรงก็ต้องรับโทษหนักขึ้น แต่หากเป็นการกระทำที่ไม่รุนแรงมาก เช่น สามีใช้มือชกหรือเตะภริยาจนมีรอยช้ำรักษา 2 วัน หรือ 5 วัน หาย หรือผลทำให้ล้มลงมีเพียงแผลถลอกเล็กน้อย ผู้กระทำความรุนแรงก็มีความผิดฐานทำร้ายผู้อื่นโดยไม่เป็นเหตุให้ได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจอันเป็นความผิดลหุโทษ²¹ ซึ่งความผิดฐานนี้สามารถตกลงประนีประนอมยอมความได้ตามกฎหมาย และ

¹⁶ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 292

¹⁷ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 293

¹⁸ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 295

¹⁹ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 296

²⁰ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 297

²¹ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 391

แม้จะมีการแจ้งความเพื่อดำเนินคดีกับผู้กระทำความรุนแรงแล้ว พนักงานสอบสวนสามารถทำการพิจารณาเปรียบเทียบปรับผู้กระทำความรุนแรงได้ ซึ่งจะมีผลทำให้คดีอาญายุติลงตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

3. ความผิดฐานทอดทิ้งเด็ก คนป่วยเจ็บ หรือคนชรา

การทอดทิ้ง หมายถึง การกระทำด้วยประการใด ๆ ที่ทำให้ผู้ถูกกระทำที่อยู่ในความดูแลของตนเองไม่ว่าจะเป็นทารกหรือทารกนั้นไปเสียจากตนเอง เช่น การนำตัวไปปล่อยไว้ตามสถานที่ต่าง ๆ โดยการทอดทิ้งเด็ก คนป่วย หรือคนชราซึ่งเป็นบุคคลในครอบครัวถือเป็นความรุนแรงในครอบครัว และยังถือเป็นความผิดอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแม้การกระทำ ความผิดลักษณะนี้ ผู้กระทำจะมีได้ใช้กำลังประทุษร้ายทางร่างกายหรือจิตใจของผู้ถูกกระทำจนเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำได้รับบาดเจ็บหรือถึงแก่ความตายก็ตาม แต่ผลของการกระทำ ความผิดฐานนี้อาจจะทำให้ผู้ถูกกระทำได้รับอันตรายแก่กายและจิตใจในภายหลังได้ โดยการกระทำ ความรุนแรงในครอบครัวที่จะถือเป็นความผิดในฐานนี้ ได้แก่ การทอดทิ้งเด็กที่มีอายุยังไม่เกิน 9 ปี²² การทอดทิ้งผู้ซึ่งพึ่งพาตนเองมิได้²³ การทอดทิ้งเด็ก คนป่วยเจ็บ คนชรา หรือผู้ซึ่งพึ่งพาตนเองมิได้ โดยมีเหตุฉกรรจ์²⁴ และการทารุณเด็ก คนป่วยเจ็บ หรือคนชรา²⁵

4. ความผิดต่อเสรีภาพและชื่อเสียง

การกระทำความรุนแรงในหลายรูปแบบอาจเป็นการทำอันตรายต่ออารมณ์หรือจิตใจของผู้ถูกกระทำ เช่น การขู่ข่มขู่จะทำอันตราย ข่มขู่ ทำให้เกรงกลัว การข่มขู่หรือทำลายทรัพย์สินหรือสัตว์เลี้ยงของอีกฝ่าย หรือการปฏิบัติต่อเหมือนทาส โดยการกระทำตามที่ได้กล่าวมาบางลักษณะ อาจเป็นความผิดอาญาได้ เช่น การข่มขืนใจบุคคลในครอบครัวให้กระทำการใด ไม่กระทำการใด หรือจ่ายอมต๋อสิ่งใดโดยทำให้กลัวว่าจะเกิดอันตรายต่อชีวิตร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียง หรือทรัพย์สินของผู้ถูกข่มขืนใจนั้นเองหรือของผู้อื่น หรือโดยใช้กำลังประทุษร้ายจนผู้ถูกข่มขืนใจต้อง

²² ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 306

²³ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 307

²⁴ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 308

²⁵ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 398

กระทำการนั้น²⁶ หรือการหน่วงเหนี่ยวกักขังหรือกระทำด้วยประการใดให้บุคคลในครอบครัว ปราศจากเสรีภาพในร่างกาย²⁷ ก็ถือเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาดังที่ได้กล่าวมา จะเห็นได้ว่า การกระทำความรุนแรงในครอบครัวในหลายรูปแบบเข้าลักษณะเป็นความผิดอาญาตาม ประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งมีผลทำให้ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวได้รับโทษ ดังนั้น จึงถือได้ ว่าประมวลกฎหมายอาญาถือเป็นมาตรการทางกฎหมายประเภทหนึ่งที่จะช่วยคุ้มครองผู้ถูกกระทำ ด้วยความรุนแรงในครอบครัว โดยเป็นการกันบุคคลผู้กระทำความรุนแรงต่อตนออกไปจากสังคม โดยให้เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม

2.5.2 พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 เป็นกฎหมายที่กำหนดขั้นตอน วิธีการและสาระสำคัญในการคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรง ในครอบครัว บำบัดฟื้นฟูผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวให้มีโอกาสกลับตัวและยับยั้งการกระทำ ความผิดซ้ำ โดยมีจุดประสงค์สำคัญในการรักษาความสัมพันธ์อันดีงามในครอบครัว โดยใน พระราชบัญญัตินี้ได้ให้คำนิยามของ “ความรุนแรงในครอบครัว” ว่าหมายถึง การกระทำใด ๆ ที่มุ่ง ประสงค์ให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพ หรือกระทำโดยเจตนาในลักษณะที่น่าจะ ก่อให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพของบุคคลในครอบครัว หรือบังคับหรือใช้อำนาจ ครอบงำผิดคลองธรรมให้บุคคลในครอบครัวต้องกระทำการ ไม่กระทำการ หรือยอมรับการกระทำ อย่างหนึ่งอย่างใดโดยมิชอบแต่ไม่รวมถึงการกระทำโดยประมาท²⁸

ทั้งนี้ การมีพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 เพื่อนำมาใช้ในการคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว จึงมีความเหมาะสมกว่า กระบวนการทางอาญา เพราะมีรูปแบบที่เหมาะสมกว่าการใช้ประมวลกฎหมายอาญา กล่าวคือ พระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดรูปแบบ วิธีการและขั้นตอนที่มีลักษณะแตกต่างจากการดำเนิน คดีอาญา เพื่อถูกคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรง ทั้งให้ผู้กระทำความผิดมีโอกาสกลับตัวและ

²⁶ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 309

²⁷ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 310 มาตรา 310 ทวิ และมาตรา 312 ทวิ

²⁸ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 มาตรา 3

ยับยั้งการกระทำผิดซ้ำอีก รวมทั้งจะรักษาความสัมพันธ์อันดีในครอบครัวไว้ได้ ทั้งพระราชบัญญัตินี้มีเจตนารมณ์มุ่งเน้นความสมานฉันท์ในครอบครัว เพื่อคงความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัวให้มากที่สุด หากมีการกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว กฎหมายอาญาจะนำตัวผู้กระทำผิดมารับโทษ ต่างกับพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งกำหนดโทษไว้ในเชิงเยียวยาทั้งผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ ความรุนแรงในครอบครัว เป็นความผิดอันยอมความได้ และมีมาตรการคุ้มครองชั่วคราวในการเยียวยา บำบัดฟื้นฟูทั้งผู้กระทำและผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรง และเพื่อเป็นการยับยั้งมิให้มีการกระทำ ความผิดซ้ำ นอกจากนี้ พระราชบัญญัตินี้เป็นการเสริมความหมายของคำว่า “ความรุนแรงในครอบครัว” มีผลทำให้ความรุนแรงบางลักษณะที่ยังไม่เข้าองค์ประกอบความผิดทางอาญาซึ่งเป็นผลให้ไม่อาจดำเนินคดีกับผู้ที่มีความรุนแรงในครอบครัวได้ แต่สามารถเข้าลักษณะเป็น “ความรุนแรงในครอบครัว” ตามพระราชบัญญัตินี้ และรัฐสามารถใช้กระบวนการคุ้มครองตามพระราชบัญญัตินี้เพื่อดำเนินการกับความรุนแรงประเภทนั้น ๆ ได้ และพระราชบัญญัตินี้ยังได้สร้างระบบและกลไกใหม่ที่กฎหมายอาญามีได้บัญญัติไว้ เช่น การกำหนดให้ผู้พบเห็นหรือทราบการกระทำ ความรุนแรงในครอบครัวมีหน้าที่แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ อันเป็นการให้ชุมชนมีส่วนร่วม เพื่อชี้ให้เห็นว่าเรื่องการใช้ความรุนแรงในครอบครัวเป็นเรื่องของสังคม ไม่ใช่เป็นเรื่องส่วนตัวอีกต่อไป ทั้งเมื่อการแจ้งดังกล่าวได้กระทำโดยสุจริต ผู้แจ้งก็ย่อมได้รับความคุ้มครองจากที่กล่าวมา จึงสรุปได้ว่า พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติที่มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาสังคมอันเป็นการส่งเสริมสถาบันครอบครัวให้มีความเข้มแข็ง และจากความจำเป็นดังที่กล่าวมานี้เอง จึงนำไปสู่การเสนอให้มีการบัญญัติพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ขึ้น

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 มีบทบัญญัติ 18 มาตรา มีสาระสำคัญกำหนดหลักเกณฑ์กว้าง ๆ เพื่อแก้ปัญหการกระทำรุนแรงในครอบครัว โดยสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ลักษณะการกระทำที่ถือว่าเป็นความรุนแรงในครอบครัว

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ได้ให้คำนิยามของ “ความรุนแรงในครอบครัว” ไว้ว่าหมายถึง การกระทำใด ๆ ที่มุ่งประสงค์ให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพ หรือกระทำโดยเจตนาในลักษณะที่น่าจะก่อให้เกิดอันตรายแก่

ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพของบุคคลในครอบครัว หรือบังคับหรือใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม ให้บุคคลในครอบครัวต้องกระทำการ ไม่กระทำการ หรือยอมรับการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดโดยมิชอบแต่ไม่รวมถึงการกระทำโดยประมาท ดังนั้น หากพิจารณาจากบทนิยามนี้แล้วสามารถแบ่งลักษณะของการกระทำที่เป็นความรุนแรงในครอบครัวได้ 3 ลักษณะ ดังนี้

1.1 การกระทำใด ๆ โดยมุ่งประสงค์ให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพของบุคคลในครอบครัว

1.2 การกระทำโดยเจตนาในลักษณะที่น่าจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพของบุคคลในครอบครัว

1.3 การบังคับหรือใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรมให้บุคคลในครอบครัวต้องกระทำการ ไม่กระทำการ หรือยอมรับการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งโดยมิชอบ

2. ผู้ที่ได้รับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

เมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้แล้ว พบว่าบุคคลผู้ได้รับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัตินี้คือ “บุคคลในครอบครัว” ซึ่งพระราชบัญญัตินี้ให้คำนิยามบุคคลในครอบครัวว่าหมายถึง คู่สมรส คู่สมรสเดิม ผู้ที่อยู่กินหรือเคยอยู่กินฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรส บุตร บุตรบุญธรรม สมาชิกในครอบครัว รวมทั้งบุคคลใด ๆ ที่ต้องพึ่งพาอาศัยและอยู่ในครัวเรือนเดียวกัน²⁹ ซึ่งจากบทนิยามนี้ ทำให้เห็นว่า เป็นการตีความบุคคลในครอบครัวให้มีความหมายอย่างกว้าง เนื่องจากต้องการให้มีการคุ้มครองครอบครัวในลักษณะที่เป็นกฎหมายมหาชน จึงได้กำหนดให้มีความหมายที่กว้างกว่าครอบครัวตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กล่าวคือ ให้รวมถึงบุคคลดังต่อไปนี้

- 1) คู่สมรส
- 2) คู่สมรสเดิม
- 3) ผู้ที่อยู่กินหรือเคยอยู่กินฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรส

²⁹ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 มาตรา 3

- 4) บุตร บุตรบุญธรรม
- 5) สมาชิกในครอบครัวอื่น ๆ เช่น พี่น้อง ปู่ ย่า ตา ยาย รวมทั้งเครือญาติอื่น ๆ เป็นต้น
- 6) บุคคลใดที่ต้องพึ่งพาอาศัยและอยู่ในครัวเรือนเดียวกัน

ตามบทนิยามที่กล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่า ผู้เช่าบ้านซึ่งเป็นผู้ที่มีความสัมพันธ์ตามสัญญาเช่า ไม่ใช่บุคคลในครอบครัวเพราะมิใช่ผู้ที่มีความสัมพันธ์กันในครอบครัวและต้องพึ่งพาอาศัยกัน ส่วนกรณีลูกจ้างหรือคนใช้ที่อยู่ภายในครัวเรือนนั้น มีความเห็นว่า เนื่องจากเป็นลักษณะของการมีสัญญาจ้างแรงงาน จึงมีแนวโน้มที่จะใช้บุคคลที่พึ่งพาอาศัยและอยู่ในครัวเรือนเดียวกัน แต่อย่างไรก็ตาม ได้มีผู้ให้ความเห็นว่า กรณีนายจ้างลูกจ้างนั้น หากอยู่กันโดยไม่มีสัญญาชัดเจน มีความเอื้อเพื่อเอื้อแก่กัน อยู่ร่วมกันเสมือนหนึ่งเป็นคนในครอบครัวมิใช่คนแปลกหน้า โดยอยู่มาจนจนมีอายุมากขึ้นเรื่อย ๆ หากมีการทำร้ายกันก็น่าจะใช้กฎหมายนี้มาคุ้มครองได้ เพราะมีการพึ่งพิงกันทั้งด้านความเป็นอยู่และด้านเศรษฐกิจ

3. มาตรการลงโทษสำหรับผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัว

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 ได้กำหนดความผิดทางอาญาขึ้นใหม่ โดยกำหนดว่า หากผู้ใดกระทำการอันเป็นความรุนแรงในครอบครัว ดังปรากฏลักษณะตามความหมายของการกระทำที่เป็นความรุนแรงในครอบครัวที่ได้กล่าวไปข้างต้น ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดฐานกระทำความรุนแรงในครอบครัว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ³⁰

อนึ่ง แม้ผู้กระทำความผิดตามมาตรานี้จะใช้ถ้อยคำว่า “ผู้ใด” ก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาจากบทนิยามในมาตรา 3 ในส่วนของความรุนแรงในครอบครัวและบุคคลในครอบครัวแล้ว จะเห็นว่าผู้กระทำตามมาตรา 4 นี้หมายถึงเฉพาะบุคคลที่อยู่ในครอบครัวเท่านั้น

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ได้กำหนดให้ความผิดฐานกระทำความรุนแรงในครอบครัวเป็นความผิดอันยอมความได้ และหากการกระทำความผิดฐานกระทำความรุนแรงในครอบครัวเป็นความผิดฐานทำร้ายร่างกายตาม

³⁰ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 มาตรา 4 วรรคหนึ่ง

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 295 ด้วย พระราชบัญญัตินี้ได้บัญญัติให้ความผิดฐานทำร้ายร่างกายเป็นความผิดอันยอมความไม่ได้ด้วย³¹ ซึ่งเดิมความผิดฐานทำร้ายร่างกายตามประมวลกฎหมายอาญาเป็นความผิดอันยอมความไม่ได้ เหตุที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นความผิดอันยอมความไม่ได้เช่นนี้เพราะเจตนารมณ์ของกฎหมายฉบับนี้ไม่ได้มุ่งเน้นให้ลงโทษทางอาญาแก่ผู้กระทำ หากแต่ต้องการฟื้นฟูผู้ถูกระทำและบำบัดผู้กระทำ เพื่อคงความสัมพันธ์อันดีงามในครอบครัวอันเป็นการรักษาสภาพครอบครัวไว้ จึงต้องมีการกำหนดโทษเพื่อให้เป็นเงื่อนไขให้รัฐเข้าไปแทรกแซงในครอบครัวเพื่อทำการคุ้มครองผู้ถูกระทำและบำบัดผู้กระทำได้ อันจะเป็นผลให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติฉบับนี้และเป็นการป้องกันการดำเนินคดีไม่ให้เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางหนึ่ง และการให้ความผิดฐานทำร้ายร่างกายเป็นความผิดอันยอมความได้ก็เพื่อช่วยถนอมรักษาครอบครัวอีกประการหนึ่งด้วย

ส่วนกรณีที่มีความผิดฐานกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวนี้เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาที่มีโทษมาตรา 295 หรือกฎหมายอื่นด้วยนั้น ให้ถือว่าเป็นกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท

2.5.3 คดีอุทลุม

คำว่า "อุทลุม" เป็นคำใช้มาตั้งแต่สมัยโบราณ ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ให้ความหมายว่า ผิดประเวณี ผิดธรรมะยังหมายถึงนอกแบบนอกทาง เช่น "คดีอุทลุม" คือ คดีที่ลูกหลานฟ้องบุพการีของตนต่อศาล เรียกลูกหลานที่ฟ้องบุพการีของตนต่อศาลว่า "คนอุทลุม" สมัยอดีตมีกฎหมายลักษณะรับฟ้อง บทที่ 21 บัญญัติว่า "อนึ่ง ในฟ้องนั้นเป็นคนอุทลุม มิได้รู้คุณพ่อแม่ ปู่ ย่า ตา ยาย อันหาความแก่พ่อแม่ ปู่ ย่า ตา ยาย ก็ดี ให้ยกฟ้องเสีย" และข้อที่ 25 ยังบัญญัติว่า "ผู้ใดเป็นคนอุทลุมมิได้รู้คุณบิดามารดา ปู่ ย่า ตา ยาย มัน ทำนให้มีโทษทวนมันด้วยลวดหนังโดยฉก้น อย่าให้มันคนร้ายผู้นั้นดูเยี่ยงอย่างกันต่อไป แล้วอย่าให้บังคับบัญชาว่ากล่าวคดีของมันนั้นเลย" สำหรับในปัจจุบันก็เช่นเดียวกัน กฎหมายได้บัญญัติห้ามมิให้ผู้สืบสันดานฟ้องบุพการีของตนเอง ภาษากฎหมายเรียกว่า "คดีอุทลุม" ดังบัญญัติ

³¹ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 มาตรา 4 วรรคสอง

ไว้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1562 ว่า "ผู้ใดจะฟ้องบุพการีของตนเป็นคดีแพ่งหรือคดีอาญามีได้ แต่เมื่อผู้นั้นหรือญาติสนิทของผู้นั้นร้องขออัยการจะยกคดีขึ้นว่ากล่าวก็ได้" หลักการที่ห้ามมิให้ผู้สืบสันดานฟ้องบุพการีของตนนี้ ห้ามฟ้องทั้งทางคดีแพ่งและคดีอาญา แต่ก็ไม่ใช่ว่าเป็นการห้ามเด็ดขาด เพราะกฎหมายยังได้เปิดโอกาสให้ผู้สืบสันดานหรือญาติสนิทของผู้สืบสันดานร้องขอให้อัยการยกคดีนั้นขึ้นว่ากล่าวแทนได้ ก็คือกฎหมายยังเปิดโอกาสให้ฟ้องบุพการีของตนเองได้ แต่จะฟ้องตรง ๆ ไม่ได้ต้องร้องขอให้อัยการดำเนินการแทนได้ และการที่พนักงานอัยการฟ้องคดีเช่นนี้ เป็นการเข้าดำเนินคดีในฐานะเป็นโจทก์ ไม่ใช่ฐานะทนายความจึงไม่มีการแต่งตั้งทนายความ ข้อสังเกตอีกประการหนึ่งของคดีประเภทนี้ก็คือ กฎหมายห้ามการฟ้องก็แต่เฉพาะกรณีผู้สืบสันดานฟ้องบุพการี แต่มิได้ห้ามบุพการีฟ้องผู้สืบสันดานความหมายของคำว่าบุพการี คือ บิดา มารดา ปู่ย่า ตายาย และทวด ผู้สืบสันดาน คือ ลูก หลาน เหลน และเหลื้อ โดยเฉพาะผู้สืบสันดานนี้ให้ถือตามกฎหมายคือ หากเป็นบุตรก็ต้องเป็นบุตรที่ชอบด้วยกฎหมายเท่านั้น ไม่รวมถึงบุตรที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายแม้บิดาจะรับรอง สาเหตุเพราะตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 1562 นี้ เป็นบทบัญญัติที่จำกัดสิทธิต้องตีความโดยเคร่งครัด

ทั้งนี้ สำหรับกรณีถ้าทายาทฟ้องร้องบุพการี ความผิดฐานกระทำความรุนแรงทางร่างกาย กิตติ หรือจิตใจกิตติ ก็ถือว่าเข้าชาย "คดีอุทลุม" ดังบัญญัติไว้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1562 ว่า "ผู้ใดจะฟ้องบุพการีของตนเป็นคดีแพ่งหรือคดีอาญามีได้ แต่เมื่อผู้นั้นหรือญาติสนิทของผู้นั้นร้องขออัยการจะยกคดีขึ้นว่ากล่าวก็ได้" แต่ถึงกระนั้นกฎหมายยังเปิดโอกาสให้ฟ้องบุพการีของตนเองได้ แต่จะต้องร้องขอให้อัยการดำเนินการแทนตนจึงจะสามารถฟ้องร้องต่อศาลได้

2.6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Related Research)

2.6.1 ทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่ (Structural Functionalism Theory)

แนวความคิดในการพัฒนาทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่ เป็นผลมาจากการนำเอาแนวความคิดทางด้านชีววิทยามาใช้ โดยอุปมาว่า โครงสร้างของสังคมเป็นเสมือนร่างกายที่ประกอบไปด้วย

เซลล์ต่าง ๆ และมองว่า หน้าที่ของสังคมก็คือ การทำหน้าที่ของอวัยวะส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย โดยแต่ละส่วนจะช่วยเหลือและเกื้อกูลซึ่งกันและกันเพื่อให้ระบบทั้งระบบมีชีวิตดำรงอยู่ได้

อูกุสต์ ก็องต์ (Auguste Comte, 1798-1857) นักปรัชญาชาวฝรั่งเศส ผู้ได้รับการยกย่องให้เป็นบิดาแห่งสังคมวิทยา เป็นนักทฤษฎีผู้ก่อตั้งสาขาวิชาสังคมวิทยา เป็นคนสำคัญคนแรกผู้วางรากฐานทฤษฎีโครงสร้างสังคม และเป็นผู้วางรากฐานการคิดของแนวคิดแบบปฏิฐานนิยม (Positivism) ก็องต์อธิบายปรัชญาเกี่ยวกับแนวคิดแบบปฏิฐานนิยมในหนังสือชุด *The Course in Positive Philosophy* (1830) ซึ่งตีพิมพ์เผยแพร่ในช่วงปี ค.ศ. 1830-1842 ก็องต์ (Comte) เป็นนักปรัชญาคนแรกที่ได้สร้างทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่ (Functionalism) ขึ้นมา โดยก็องต์ (Comte) อธิบายว่า สังคมเปรียบเสมือนร่างกายมนุษย์ ซึ่งประกอบด้วยระบบย่อยต่าง ๆ ซึ่งมีหน้าที่ของตนเอง เช่นระบบประสาทการรับรู้และการเคลื่อนไหว ระบบความคิดและสั่งการระบบการไหลเวียนของโลหิต ระบบย่อยอาหาร ระบบขับถ่าย แต่ละระบบต่างก็ทำหน้าที่ประสานสัมพันธ์กัน มีความสำคัญต่อกัน สังคมมนุษย์ก็มีระบบย่อยเหล่านี้ อย่างเช่น ระบบการผลิตอาหาร ระบบการแจกจ่ายอาหาร ระบบเศรษฐกิจ การผลิตการบริโภค ระบบการเมืองการปกครอง ระบบการศึกษา ระบบการลงโทษ แต่ละระบบก็จะมีบทบาทหน้าที่แตกต่างกัน แต่มีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันในลักษณะการประสานสัมพันธ์ หากระบบใดระบบหนึ่งบกพร่องก็จะส่งผลกระทบไปยังระบบอื่น ๆ ก็องต์ (Comte) ปฏิเสธแนวทางการศึกษาสังคมโดยการศึกษาบุคคล (Individualistic Approach) แต่เขาเห็นว่าต้องศึกษา “ระบบสังคม” (Social) โดยศึกษาการทำหน้าที่ของระบบต่าง ๆ ที่มีความเชื่อมโยงกัน และเราศึกษาได้จากปรากฏการณ์ทางสังคม และหน่วยย่อยทางสังคมที่มีอยู่ เช่น ครอบครัว โรงเรียน ศาสนา กฎหมาย แนวคิดของก็องต์ (Comte) นี้เอมีล เดอร์ไคม์ (Emile Durkheim) ได้นำมาสานต่อ จนได้เสนอแนวคิดเรื่อง “ข้อเท็จจริงทางสังคม” (Social Facts) หลักการของทฤษฎีโครงสร้างการหน้าที่ (Functionalism Theory) คือ สังคมเปรียบเสมือนร่างกายมนุษย์ที่ประกอบด้วย สังคมส่วนรวม (Whole) อันประกอบด้วยระบบย่อยย่อยต่าง ๆ (Part) ที่ยึดโยงกันระบบย่อยแต่ละระบบต่างก็มีหน้าที่ของตนเอง และมีความสัมพันธ์กับระบบย่อยอื่น ๆ ระบบย่อยต่าง ๆ นี้ จะต้องอยู่ในสภาวะที่สมดุลหรือมีดุลยภาพ (Equilibrium) สังคมจึงจะเป็นปกติสุข การเปลี่ยนแปลงของระบบย่อยส่วนใดส่วนหนึ่งย่อมส่งผล

กระทบถึงระบบย่อยอื่น ๆ และกระทบต่อโครงสร้างโดยรวม การเปลี่ยนแปลงของระบบย่อยถือเป็นเรื่องปกติ ตราบเท่าที่ยังเกิดความสมดุลหรือดุลยภาพ ในทางสังคมก็เช่นเดียวกันการเปลี่ยนแปลงทางสังคมก็ถือว่าเป็นปรากฏการณ์ปกติ ตราบเท่าที่ยังมีดุลยภาพ เดอร์ไคม์ (Durkheim) เห็นว่า "...อาชญากรรมที่ปรากฏขึ้นในทุกสังคม และในรูปแบบที่แตกต่างกันนั้น เป็นลักษณะที่แสดงออกถึงความเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมของมนุษย์ที่แตกต่างกันในสังคม..." (Siegel, Larry J., 2010 อ้างถึงในบทความทฤษฎีอาชญาวิทยา, ณัฐรัฐวัฒน์, 2016) Durkheim ถือว่า อาชญากรรมเป็นสภาวะปกติและเป็นความเป็นจริงทางสังคมที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ไม่ว่าจะเป็นสังคมในอดีตหรือในปัจจุบัน และไม่ว่าในสังคมที่กำลังพัฒนาหรือสังคมที่พัฒนาแล้ว ต่างก็ประสบกับปัญหาอาชญากรรม เพราะไม่มีสังคมใดที่สามารถบังคับให้สมาชิกทุกคนยอมปฏิบัติตามได้ในทุกเรื่องภายใต้เงื่อนไขทุกสถานการณ์ อาชญากรรมจึงเป็นสิ่งที่ขัดแย้งกับสังคมปัจจุบัน แต่เป็นการปูพื้นฐานสำหรับวิถีชีวิตและจริยธรรมสำหรับอนาคต

รูปแบบหน้าที่นิยมและประเพณีความคิดทางมานุษยวิทยาสำหรับแนวความคิดทางมานุษยวิทยาของมาลินนอฟและแรพคราฟ บราวน์ (Malinowski and Radcliffe-Brown) ได้รับอิทธิพลความคิดอินทรีย์นิยม (Organicism) ของเดอร์ไคม์ Durkheim เขาพยายามหาทางแก้ไขปัญหาคัดข้อในการใช้อินทรีย์ ปัญหาสำคัญที่เขาเจอ คือ ปัญหาเรื่องอันตวิทยา (Teleology) คือ อะไรที่กำหนดไว้ได้ก่อนการศึกษาว่าจะต้องมี หรือสาเหตุอะไรที่สามารถกำหนดไว้ได้ก่อนล่วงหน้าแล้ว ถือว่าเป็นเรื่องสาเหตุสุดท้าย ซึ่งเป็นเรื่องของปรัชญาไม่ใช่เรื่องของวิทยาศาสตร์ แรพคราฟ บราวน์ (Radcliffe-Brown) ให้ความหมายของ ความต้องการจำเป็นว่าเป็นภาวะที่จำเป็นในการคงอยู่ เขาคิดว่าหากกำหนดเช่นนี้แล้ว ความต้องการจำเป็นแบบสากลทั่วไปของมนุษย์หรือของสังคม ก็ไม่มีอยู่ในทฤษฎีแต่จะต้องค้นหาโดยหลักฐานประจักษ์ แต่ละสังคมมนุษย์จะมีความต้องการจำเป็นไม่เหมือนกัน เพราะแต่ละสังคมไม่เหมือนกัน เมื่อเป็นเช่นนั้นเวลาวิเคราะห์สังคมก็สามารถหลีกเลี่ยงได้ว่า ทุกส่วนของวัฒนธรรมมีหน้าที่หรือส่วนของวัฒนธรรมที่ต่างกันจะต้องมีหน้าที่ต่างกันจะต้องมีหน้าที่เหมือนกัน

การวิเคราะห์สังคมเชิงหน้าที่มีฐานคติหลายประการ ดังต่อไปนี้

1. ภาวะจำเป็นในการดำรงอยู่ของสังคมอย่างหนึ่ง คือ บุรณาการของส่วนต่าง ๆ อย่างน้อยก็จะต้องมีขั้นต่ำที่สุด แต่จะไม่มีบุรณาการไม่ได้หากจะให้สังคมดำรงชีวิตอยู่ได้
2. คำว่าหน้าที่ หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ที่ดำเนินการไปเพื่อบำรุงรักษาบุรณาการนี้หรือความมั่นคงนี้
3. ผล คือ ส่วนต่าง ๆ ของโครงสร้างในแต่ละสังคม จะสามารถแสดงให้เห็นว่า ได้มีส่วนอำนวยความสะดวกแห่งบุรณาการหรือความมั่นคงนี้ได้อย่างชัดเจน การวิเคราะห์แบบนี้ทำให้เห็นว่าการสร้างทางสังคมและภาวะเงื่อนไขที่จำเป็น สิ่งสำคัญต่อการดำรงชีวิตอยู่ของสังคม

สำหรับมาลินนอฟ (Malinowski) เป็นนักมานุษยวิทยาคนแรกที่ได้ทดลองนำเอาหน้าที่นิยมมาใช้กับอินทรีย์นิยม หลักความคิดในการวิเคราะห์สังคม คือ องค์ประกอบต่าง ๆ ของวัฒนธรรมทุกส่วนทำหน้าที่สนองความต้องการจำเป็นของมนุษย์และวัฒนธรรม “ทัศนะของหน้าที่นิยมที่มีต่อวัฒนธรรมเน้นหลักสำคัญที่ว่าประเพณีทุกอย่าง วัฒนธรรมทุกอย่าง ความคิดทุกความคิด ความเชื่อทุกความเชื่อของวัฒนธรรม สอนอบความต้องการและทำหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่ง มีหน้าที่จะต้องทำหรือเป็นตัวแทนของส่วนที่จะขาดเสียไม่ได้ในวัฒนธรรมนั้น” (จ้านง, 2540)

หากนำแนวคิดทัศนะของหน้าที่นิยมของ Malinowski มาพูดถึงประเด็นเรื่องบทบาทหน้าที่ทางเพศ ก็สามารถบ่งชี้ได้ว่า หากวัฒนธรรมของสังคมได้มีการกำหนดหน้าที่ของเพศชายและเพศหญิงไว้อย่างชัดเจน เช่น ผู้ชายต้องออกรบ หรือมีบทบาทเป็นช่างทำหน้า ส่วนผู้หญิงก็มีบทบาทเป็นช่างทำหลัง หรือทำงานในบ้านเท่านั้น ตามทัศนะ Malinowski ทุกคนที่อยู่ในสังคมจำต้องสนองตอบความต้องการและทำหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งตามที่สังคมกำหนดบทบาทหน้าที่ไว้ ซึ่งหากไม่กระทำหรือละเมิดก็就会被สังคมมองว่าไม่ทำตามกรอบทางสังคมที่ได้ก่อตั้งมา ซึ่งอาจมีผลให้ถูกคนในสังคมนั้น ๆ มองว่าแปลกแยก หรือถ้ามีบทลงโทษกำหนดไว้ก็จะถูกลงโทษตามบทบัญญัติของสังคมนั้น ๆ (จ้านง, 2540)

ทัลคอตต์ พาร์สันส์ (Talcott Parsons) ได้อธิบายถึงระบบการกระทำยุคต้นระบบการกระทำ (System of Action) คือบริบทที่ผู้กระทำมีสถานภาพและแสดงพฤติกรรมตามที่สถานภาพ

กำหนดไว้ สถานภาพและบทบาทต่าง ๆ ในสังคมประสานสัมพันธ์กันในรูปของระบบต่าง ๆ หน่วยการกระทำจึงมีฐานะเป็นระบบการกระทำระหว่างกัน (System of Interaction) ซึ่งการกระทำในที่นี้ คือ แสดงบทบาทของผู้กระทำประกอบไปด้วยผู้กระทำจำนวนมาก ซึ่งก็มีสถานภาพและแสดงบทบาทที่รวมกันเข้าเรียกว่า ระบบสังคม (*The Structure of Social Action, 1937*)

พาร์สันส์ (Parsons) ได้รวบรวมองค์ความรู้เรื่อง ระบบต่าง ๆ ขึ้น โดยระบบแรก คือ ระบบบุคคล คือ ระบบการกระทำระหว่างกัน หรือการกระทำระหว่างมนุษย์หลายคนที่มีลักษณะเป็นระบบ ระบบวัฒนธรรม ซึ่งได้แก่เกณฑ์การปฏิบัติของสังคม ต่อมาเป็นระบบอินทรีย์ ได้แก่ พันธุ์ และกระบวนการกระทำชีวภาพต่าง ๆ ในขั้นแรกระบบต่าง ๆ ตามความคิดของพาร์สันส์ (Parsons) ก็มีเพียงสามระบบเท่านั้น ต่อมาพาร์สันส์ (Parsons) ได้สร้างระบบที่สี่ขึ้น เรียกว่า ระบบสังคม ซึ่งเป็นระบบที่เขาในฐานะนักสังคมวิทยาจะต้องวิเคราะห์ระบบหลังนี้ แสดงให้เห็นความแตกต่างระหว่างระบบสังคม ระบบบุคคลและระบบวัฒนธรรม ซึ่งระบบสังคม คือการบูรณาการในระบบสังคม และระหว่างระบบสังคมกับระบบวัฒนธรรมและระบบบุคคล ตามทัศนะของพาร์สันส์ (Parsons) ซึ่งการบูรณาการของระบบสังคมจะเกิดขึ้นได้ขึ้นอยู่กับความต้องการจำเป็นเชิงหน้าที่ (Functional Requisite) โดยมีองค์ประกอบดังนี้ (*The Structure of Social Action, 1937*)

1. ระบบสังคมจะต้องมีคนหนึ่ง ซึ่งเพียงพอที่จะแสดงบทบาทต่าง ๆ ที่ระบบต้องการ
2. ระบบสังคม จะต้องพยายามหลีกเลี่ยงแบบแผนวัฒนธรรมที่ทิ้งไม่รักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย และกำหนดบังคับให้คนต้องกระทำกรอันเป็นไปไม่ได้ ซึ่งจะทำให้เกิดการเบี่ยงเบนและการขัดแย้งขึ้น

หลังจากนั้นพาร์สันส์ (Parsons) ได้สร้างกรอบความคิดกับความต่อเนื่องสัมพันธ์กันของระบบสังคม คือ สังกกับเรื่องกลายเป็นสถาบัน ซึ่งหมายถึง แบบแผนที่ค่อนข้างถาวรของการกระทำระหว่างกันของบุคคลในสถานภาพต่าง ๆ แบบแผนเหล่านั้นอยู่ในกรอบของวัฒนธรรม การยึดค่านิยมของคนเกิดขึ้นได้สองทาง คือ บรรทัดฐานทางสังคมที่บังคับพฤติกรรมจะสะท้อนค่านิยมทั่วไปและระบบความเชื่อของวัฒนธรรม ส่วนค่านิยมและแบบแผนอื่น ๆ อาจกลายเป็นส่วนหนึ่งใน

ระบบบุคคล ซึ่งย่อมจะก่อผลกระทบหรือสนองต่อความต้องการจำเป็นของระบบ ซึ่งเป็นตัวกำหนดความยินดีเต็มใจในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคคลในระบบสังคมอีกทอดหนึ่ง

สำหรับพาร์สันส์ (Parsons) การกลายเป็นสถาบันเป็นทั้งกระบวนการและโครงสร้าง กระบวนการกลายเป็นสถาบันมีขั้นตอนดังนี้ (*The Structure of Social Action, 1937*)

ขั้นที่ 1 ผู้กระทำซึ่งมีภูมิหลังต่างกัน เข้าสู่ความสัมพันธ์ทางสังคม

ขั้นที่ 2 สิ่งที่ผู้กระทำได้รับการขัดเกลามาก่อน เป็นผลจากความต้องการ การจำเป็นและวิธีการมีความต้องการจำเป็นเหล่านี้จะได้รับการตอบสนอง ตอบด้วยการรับเอาแบบแผนวัฒนธรรม

ขั้นที่ 3 ผ่านกระบวนการกระทำระหว่างกันนี้เอง บรรทัดฐานทางสังคมจะก่อรูปขึ้น เมื่อผู้กระทำปรับการขัดเกลาที่ได้รับมาก่อนเข้าหากัน

ขั้นที่ 4 บรรทัดฐานเหล่านั้นเกิดเป็นแนวทางปรับการขัดเกลาเข้าหากันของผู้กระทำแต่ขณะเดียวกัน ก็ถูกหล่อหลอมโดยวัฒนธรรม

ขั้นที่ 5 บรรทัดฐานเหล่านี้จะทำหน้าที่ควบคุมการกระทำระหว่างกัน อันจะทำให้เกิดเสถียรภาพขึ้น

การกลายเป็นสถาบันเกิดขึ้นได้ตามขั้นตอนที่กล่าวมานี้ แต่ทำนองเดียวกัน การเปลี่ยนแปลงและการบำรุงรักษาสถาบันก็อาศัยขั้นตอนเหล่านี้ด้วย และเมื่อการกระทำระหว่างกันกลายเป็นสถาบันขึ้นมาแล้ว ระบบสังคมก็เกิดขึ้น ระบบสังคมนี้อาจไม่ได้หมายถึง สังคมทั้งสังคมตามความคิดของพาร์สันส์ (Parsons) แต่อาจหมายถึง องค์การสังคมขนาดใดก็ได้ ไม่ว่าจะขนาดเล็กหรือใหญ่ เวลา พาร์สันส์จะพูดถึงระบบสังคมที่หมายถึง ระบบสังคมมนุษย์ขนาดเล็ก เขาใช้คำว่าระบบสังคมย่อย (Subsystem)

สรุปได้ว่า การกลายเป็นสถาบันเป็นกระบวนการที่ทำให้โครงสร้างสังคมเกิดขึ้นและดำรงอยู่ กลุ่มบทบาทที่กลายเป็นสถาบัน แล้วรวมกันเข้าเป็นระบบสังคม พูดอีกอย่างในระบบสังคม คือ

การกระทำระหว่างกันที่เป็นแบบแผนและมั่นคง เมื่อระบบสังคมใดเป็นระบบใหญ่มีสถาบันหลายอย่างผสมผสานกันอยู่ แต่ละสถาบันนั้นจะได้ชื่อว่าเป็นย่อย สังคมมนุษย์ คือ ระบบใหญ่ที่ประกอบด้วยสถาบันที่สัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันหลายสถาบัน เวลาใดก็ตามที่จะวิเคราะห์ระบบสังคมจะต้องคำนึงเสมอว่าระบบสังคมอยู่ในกรอบของวัฒนธรรมและสัมพันธ์กับระบบบุคคล

ทั้งนี้สำหรับบทบาททางเพศก็มีส่วนสำคัญอย่างมาก ต่อการเป็นตัวกำหนดบทบาทหน้าที่ของสถาบันต่าง ๆ ซึ่งหากวิเคราะห์ในเชิงลึกจะพบว่าเพศชายจะเป็นผู้ขับเคลื่อนการก่อรูปของสถาบันต่าง ๆ เกือบทั้งสิ้น ซึ่งอาจเพราะพื้นที่ทางการเมือง หรือแม้กระทั่งเพราะทางกายภาพที่มีร่างกายแข็งแรงกว่าเพศหญิง ส่งผลให้มีอำนาจในการกำหนดบทบาทหน้าที่ในระบบสังคมได้ อย่างไรก็ดีปัจจุบันบทบาททางเพศเริ่มมีความเสมอภาคมากขึ้น ส่งผลให้ปัจจุบันสถาบันและระบบสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปตามบริบทสังคม อันส่งผลให้เกิดบรรทัดฐานทางสังคมใหม่ขึ้นนั่นเอง

ในช่วงที่พัฒนาความคิดเรื่องระบบสังคม พาร์สันส์ได้สร้างสิ่งที่เรียกว่า Pattern Variables ขึ้น ซึ่งเป็นระบบสังกัป แสดงคุณลักษณะของระบบสังคมต่าง ๆ ระบบสังกัปชุดนี้ สามารถใช้จำแนกประเภทแบบของแผนภูมิ (Modes of Orientation) ในระบบบุคคล ระบบค่านิยมของวัฒนธรรมต่าง ๆ และความคาดหวังเชิงบรรทัดฐานของระบบสังคมได้ สังกัปชุดนี้สร้างขึ้นโดยมีตัวแปรเป็นคู่ที่มีลักษณะตรงกันข้าม เวลาวิเคราะห์อาจนำไปใช้จำแนกแนวการตัดสินใจของผู้กระทำ ระบบค่านิยม หรือความคาดหวังตามบทบาทก็ได้ ดังนี้ (*The Structure of Social Action, 1937*)

1. Affectivity-Affective Neutrality เกี่ยวกับปริมาณของอารมณ์หรือความพึงพอใจตามแต่สถานการณ์ที่ใช้ ควรแสดงอารมณ์หรือความรักมากหรือน้อย
2. Diffuseness-Specificity แสดงถึงว่ากรณีนั้น ๆ ควรมีความผูกพันในการกระทำระหว่างกันมากน้อยเพียงใด ความผูกพันควรแคบและเจาะจงหรือความผูกพันควรกว้างขวางไร้ขอบเขต

3. Universalism-Particularism เป็นตัวแปรที่กล่าวถึงหลักการประเมินค่าการกระทำของผู้อื่นในการกระทำระหว่างกันว่า ควรใช้หลักการวัดค่าสากลอันเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป หรือจะใช้หลักจิตวิสัยเฉพาะกรณี

4. Achievement-Ascription เกี่ยวกับการประเมินผู้อื่นว่าควรประเมินจากผลงานเป็นหลักหรือดูจากเชื้อสายเป็นหลัก เช่น จากเพศ อายุ เชื้อสาย หรือสถานภาพทางครอบครัว

5. Self-Collectivity แสดงถึงว่าการกระทำนั้นควรมุ่งประโยชน์ส่วนรวม หรือประโยชน์ส่วนตัวเป็นหลัก

พาร์สันส์ (Parsons) ถือว่าสิ่งที่ปรากฏเหล่านี้เป็นระบบค่านิยมที่ควบคุมบรรทัดฐานของระบบสังคมและควบคุมการตัดสินใจของระบบบุคคล ดังนั้น รูปของระบบ การกระทำแท้จริงสองระบบคือ บุคคลและสังคมเป็นภาพสะท้อน สองระบบค่านิยมในวัฒนธรรม ความสำคัญของระบบวัฒนธรรมในการควบคุมระบบการกระทำอื่น ๆ จะยิ่งชัดเจนขึ้นเมื่ออภิปรายงานชิ้นอื่นต่อมา

พาร์สันส์ (Parsons) พยายามตอบปัญหาที่ว่า ระบบบุคคลผสมผสานเข้าไปในระบบสังคมได้อย่างไร ซึ่งจะทำให้เกิดดุลยภาพมีกลไกสองตัว คือ การขัดเกลาทางสังคมและการควบคุมทางสังคม ช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ การขัดเกลาทางสังคมทำให้ระบบบุคคลมีโครงสร้างที่เหมาะสมเจาะกับระบบสังคม การควบคุมทางสังคม ทำให้ลดบทบาทตามสถานภาพได้รับการจัดระเบียบในระบบสังคม เพื่อลดความตึงเครียดและการเบี่ยงเบน กลไกสำคัญสองอย่างช่วยแก้ปัญหาของระบบสังคมได้ คือ ปัญหาเรื่องเสถียรภาพหรือบูรณาการ ยอมรับว่ากลไกนี้อาจล้มเหลวซึ่งอาจนำไปสู่การเบี่ยงเบนและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมซึ่งก็เป็นสิ่งจำเป็น ทำให้เกิดบูรณาการและดุลยภาพในระบบสังคม

2.6.2 ทฤษฎีการติดตรา (Labeling Theory)

การติดตราเป็นแนวคิดที่มีมาตั้งแต่สมัยกรีก เป็นปรากฏการณ์ทางสังคมว่าด้วยเครื่องหมายที่ปรากฏบนร่างกายอันเนื่องมาจากบุคคลมีการกระทำบางสิ่งบางอย่างผิดไปจากปกติ เช่น นักโทษอาชญากรรมอาจติดตราประทับไว้ที่แขน เป็นตัวบ่งบอกคนทั่วไปว่าบุคคลนั้นเป็นคน

ไม่ดี ทำผิดกฎ ผิดศีลธรรม คนที่ถูกตีตราจะถูกแบ่งแยกให้โดดเดี่ยวไม่ให้เป็นส่วนหนึ่งของสังคม สังคมจะจำกัดสิทธิของเขาเหล่านั้น การตีตราจึงเปรียบเสมือนการตีป้ายบอกให้รู้ว่าบุคคลนี้มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งในแง่ลบ (Stigmatization) ทำให้บุคคลที่ถูกตีตราเปลี่ยนจากบุคคล “ปกติธรรมดา” กลายเป็นบุคคล “ผิดปกติ” เป็นคนที่ไม่บริสุทธิ์ ต่างพร้อม มีรอยมลทิน ไร้คุณค่า แตกต่างไปจากบุคคลอื่น ๆ จึงกล่าวได้ว่าเป็น “การตีตรา” นั้นทำให้เกิด “การเลือกปฏิบัติ” ซึ่งเปรียบเสมือนหรือเท่ากับเป็น “การละเมิดสิทธิมนุษยชน” โดยไม่รู้ตัว (สุทธิดา, 2553) การตีตรา ถือว่าเป็นหนึ่งในกระบวนการสร้างความเป็น “คนชายขอบ” เบียดขับสร้างความเป็นอื่น (The Otherness) แบ่งแยกคนส่วนน้อยให้ออกไปจากกระแสหลักของสังคม ดังนั้น คนชายขอบจึงเปรียบได้กับบุคคลหรือกลุ่มคนที่สังคมไม่สนใจ ไม่รับรู้ ถูกมองข้าม ถูกทำให้เป็นคนที่ไร้ค่า ถูกทำให้มีชีวิตอยู่ตามริมขอบของพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ พื้นที่สังคม พื้นที่ทางความคิด และถูกปฏิเสธจากสังคมกระแสหลัก ทำให้คนเหล่านี้ขาดโอกาสขาดการศึกษา ขาดอำนาจในการต่อรอง ไม่ได้รับความเป็นธรรม ไม่สามารถเข้าถึงทรัพยากร บริการสวัสดิการต่าง ๆ ตามสิทธิขั้นพื้นฐานที่ควรจะได้รับ และยังคงถูกมองว่าเป็นตัวปัญหา เป็นเพียงแหล่งทรัพยากรและแรงงานราคาถูกที่ไม่ได้รับผลประโยชน์ และรับผลกระทบจากการพัฒนา เช่น ชาวเขา ชนกลุ่มน้อย ผู้หญิงชายบริการ กลุ่มรักเพศเดียวกัน กลุ่มผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ หรือคนพิการ เป็นต้น (สุริชัย, 2550)

โฮเวิร์ด เบคเคอร์ (Howard Saul Becker) ได้นำหลักการปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์มาใช้ในการอธิบายพฤติกรรมเบี่ยงเบนว่าเกิดจากปฏิกิริยาโต้ตอบของคนในสังคม กล่าวคือกลุ่มคนในสังคมได้สร้างพฤติกรรมเบี่ยงเบนโดยการกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อทำให้พฤติกรรมที่แตกต่างไปจากค่านิยมหรือบรรทัดฐานทางสังคม เป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบน และได้นำหลักเกณฑ์นี้ไปใช้ตีตรากับบุคคลบางประเภท ทำให้บุคคลเหล่านี้กลายเป็นคนนอกสังคม ซึ่งลักษณะเช่นนี้ทำให้สามารถกำหนดขั้นตอนของการโต้ตอบของสังคมได้จำนวน 3 ขั้นตอน คือ การกำหนดหลักเกณฑ์ การนำหลักเกณฑ์ไปใช้ และการตีตราบุคคลบางคนให้กลายเป็นคนนอกสังคม และโฮเวิร์ด เบคเคอร์ (Howard Becker) เชื่อว่าในสังคมประกอบด้วยบุคคลหลายกลุ่ม แต่ละกลุ่มก็จะมีหลักเกณฑ์แตกต่างกัน ดังนั้นข้อสงสัยก็คือ เพราะเหตุใดบุคคลบางกลุ่มจึงสามารถกำหนดหลักเกณฑ์ขึ้นมาใช้บังคับในสังคมได้ ซึ่งโฮเวิร์ด เบคเคอร์ (Howard Becker) เรียกบุคคลกลุ่มนี้ว่า “บุคคลที่

กลุ่มอำนาจในการกำหนดหลักเกณฑ์” (Moral Entrepreneurs) ในขณะที่ความเห็นหรือค่านิยมของบุคคลบางกลุ่มไม่สามารถใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการกำหนดพฤติกรรมของบุคคลได้ (Outsiders, 1963)

โฮเวิร์ด เบคเคอร์ (Howard Becker) ยังได้กล่าวถึงขั้นตอนในการตีตราบุคคลให้เป็นคนนอกสังคมนั้นสำคัญที่สุดในกระบวนการตีตรา บุคคลใดก็ตามที่จะกลายเป็นคนนอกสังคมขึ้นอยู่กับผลจากการตีตรามากกว่าการกระทำที่ฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ของบุคคลนั้น เนื่องจากมีปัจจัยสำคัญก็คือ พฤติการณ์สภาพแวดล้อม (Circumstances) ซึ่งจะทำให้มีการบังคับใช้หลักเกณฑ์หรือกฎหมายแตกต่างกันไป ตัวอย่างเช่น ผู้ชายผิวดำที่ไปทำร้ายผู้หญิงผิวขาวก็มีแนวโน้มที่จะถูกสังคมลงโทษ เมื่อเปรียบเทียบกับผู้ชายผิวขาวที่กระทำผิดในลักษณะเดียวกัน โฮเวิร์ด เบคเคอร์ได้พยายามที่จะแสดงให้เห็นถึงกระบวนการที่บุคคลถูกตีตราว่าเป็นอาชญากร หรือเป็นผู้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน โดยแสดงให้เห็นว่ากระบวนการนี้จะขึ้นอยู่กับสถานการณ์สภาพแวดล้อมด้วย ดังนั้นจะกล่าวได้ว่า โฮเวิร์ด เบคเคอร์ (Howard Becker) ได้ริเริ่มให้นักอาชญาวิทยาหันมาให้ความสนใจกับความเหมาะสมหรือยุติธรรมของกระบวนการยุติธรรม (Outsiders, 1963)

สำหรับพฤติการณ์สภาพแวดล้อม (Circumstances) ต่อผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ในสังคมก็ถือเป็นคนนอกสังคมที่มีเพศสภาพและรสนิยมทางเพศแตกต่างไปจากค่านิยมในสังคมเช่นกัน จึงส่งผลให้เกิดปฏิกิริยาโต้ตอบของคนในสังคมที่เป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์ของสังคมตีตราว่าเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบน ทำให้กลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) กลายเป็นคนนอกสังคม ตามทฤษฎีการตีตราของโฮเวิร์ด เบคเคอร์ (Howard Becker)

ในปี 1992 โรส แม็ตซึเอเดะ (Ross L. Matsueda) ได้มีการเจาะลึกทฤษฎีที่ตราลงไปในการสถาบันอื่น ๆ ในสังคมมากขึ้นนั่นคือ การตีตราโดยผู้ปกครอง (Parental Labeling Theory) ซึ่งเป็นการพัฒนาองค์ความรู้ของทฤษฎีตีตราในอดีตที่ให้ความสำคัญเฉพาะอิทธิพลของการถูกดำเนินคดีอาญา และการลงโทษทางอาญา ซึ่งเป็นอิทธิพลด้านลบของกลไกควบคุมทางสังคมอย่างเป็นทางการ มาสู่อิทธิพลของกลไกควบคุมทางสังคมอย่างไม่เป็นทางการ

โรส แม็ตซึเอเดะ (Ross L. Matsueda) ได้นำเสนอทฤษฎีตีตราที่มุ่งเน้นศึกษาอิทธิพลของการตีตราแก่เด็กและเยาวชนโดยผู้ปกครอง ทฤษฎีนี้ได้นำเสนอว่าพฤติกรรมอาชญากรรมของเยาวชนเกิดจากกระบวนการตีความหมายหรือความเข้าใจว่า บุคคลอื่นเข้าใจเยาวชนเป็นตัวอ่อนวายเป็นหรือก่อความเดือดร้อน และความเข้าใจนี้เกิดจากการที่ผู้ปกครองตีตราว่าเยาวชนมีพฤติกรรมดังกล่าว นอกจากนี้ความเข้าใจว่าตนเองเป็นตัวอ่อนวายเป็นส่งผลให้เยาวชนมีความผูกพันกับผู้ปกครองน้อยลง และหันไปคบสนิทสนมกับเพื่อนที่พฤติกรรมไม่ดีมากยิ่งขึ้น ในที่สุดทำให้เยาวชนมีพฤติกรรมอาชญากรรม

ทฤษฎีอธิบายว่าเยาวชนที่กระทำผิดหรือมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนครั้งแรกหรือดั้งเดิม หากไม่ได้ถูกผู้ปกครองตีตราหรือประณามว่าเป็นคนเกเรหรือคนที่ไม่สามารถปรับปรุงตัวได้ ก็ยังสามารถที่จะแก้ไขปรับปรุงพฤติกรรมได้ ในทางตรงกันข้ามหากผู้ปกครองได้ตีตราหรือประณามว่าเยาวชนเป็นคนเกเรหรือตัวอ่อนวายเป็นแล้ว จะทำให้เยาวชนดังกล่าวมีพฤติกรรมอาชญากรรมเบี่ยงเบนจนยากที่จะแก้ไขได้ โรส แม็ตซึเอเดะ (Ross L. Matsueda) ยังทำการศึกษาวิจัยแล้วพบว่า เยาวชนคนด้ามีแนวโน้มการกระทำผิดครั้งแรกน้อยกว่าเด็กผิวขาว แต่กลับมีแนวโน้มว่าจะถูกตราหน้าหรือประณามว่าเป็นเด็กเกเรมากกว่า เนื่องจากกระบวนการยุติธรรมและคนในสังคมมีแนวโน้มที่จะเชื่อว่าเด็กผิวด้ามีพื้นฐานเป็นคนไม่ดีและไม่สามารถปรับปรุงตัวเองได้ ซึ่งปรากฏการณ์นี้ส่งผลให้เด็กผิวด้าหรือเยาวชนผิวด้ามีแนวโน้มว่าจะพัฒนาพฤติกรรมอาชญากรรมมากกว่าเยาวชนผิวขาว (Matsueda, 1992)

ซึ่งหากมองตามแนวคิดของโรส แม็ตซึเอเดะ (Ross L. Matsueda) ในประเด็นอิทธิพลของการถูกตีตราในเด็กและเยาวชนที่มีความหลากหลายทางเพศจากผู้ปกครอง จะพบว่ากลุ่มคนและวัยรุ่นที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) เช่น เลสเบียน เกย์ คนรักสองเพศ คนข้ามเพศ และคนที่ไม่ระบุเพศ มีความเสี่ยงที่จะคิดฆ่าตัวตายมากกว่าคนอื่น ๆ ซึ่งไม่ใช่เพราะความเป็นเพศของเขา หากแต่เกิดจากการถูกเลือกปฏิบัติ และถูกตีตราจากครอบครัวที่ไม่ยอมรับ โดยมีรายงานว่าวัยรุ่นที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ที่ครอบครัวไม่ให้การยอมรับในตัวตนของลูก มี

แนวโน้มพยายามจะฆ่าตัวตายถึง 8.4 เท่า³² และผลการวิจัยของประเทศออสเตรเลียร้อยละ 81 ของวัยรุ่นที่มีความหลากหลายทางเพศ ที่เคยถูกล่วงละเมิด และ/หรือ ถูกเลือกปฏิบัติ เพราะไม่ระบุเพศของตัวเองมีความคิดเรื่องฆ่าตัวตาย และร้อยละ 37 พยายามจะฆ่าตัวตาย³³ ซึ่งการยอมรับจากครอบครัวจะช่วยปกป้องภาวะซึมเศร้า พฤติกรรมการฆ่าตัวตาย การดื่มแอลกอฮอล์ และการใช้สารเสพติด รวมถึงการส่งเสริมความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง การสนับสนุนทางสังคม และการดูแลสุขภาพโดยรวม ล้วนเป็นปัจจัยช่วยปกป้องวัยรุ่นสำหรับกรณีดังกล่าวได้³⁴

2.6.3 ทฤษฎีความกดดันทางสังคม (Strain Theory)

บิดาแห่งทฤษฎีความกดดันทางสังคม คือ โรเบิร์ต เมอร์ตัน (Robert Merton) (Merton, 1938; 1957) ได้เริ่มต้นโดยกล่าวว่า วัฒนธรรมของสังคมจะเป็นตัวกำหนดจุดมุ่งหมายหรือความต้องการของคนในสังคมที่บุคคลควรจะมีหรือหามาให้ได้ ซึ่งจุดมุ่งหมายของแต่ละสังคมก็แตกต่างกันไปตามวัฒนธรรม แต่สำหรับประเทศอเมริกาแล้วจุดมุ่งหมายสูงสุดที่วัฒนธรรมกำหนดขึ้นก็คือ ความร่ำรวยหรือความมั่งคั่ง เมื่อบุคคลมีความร่ำรวย มั่งคั่งก็มักจะตามมาด้วยการได้รับการยกย่องทางสังคม และมีสถานภาพทางสังคมสูง

นอกจากนี้ เมอร์ตัน (Merton) ยังเชื่อว่าวัฒนธรรมในอเมริกานั้นกระตุ้นให้บุคคลทุกคนไฝหาคำร่ำรวยนี้ ทั้งนี้เนื่องจากวัฒนธรรมของประเทศมีพื้นฐานมาจากปรัชญาของความเท่าเทียมกันในสังคม (Egalitarian Ideology) ที่เชื่อว่าทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันในการสร้างฐานะด้านเศรษฐกิจ ถึงแม้ว่าทุกคนจะไม่สามารถบรรลุจุดมุ่งหมายนี้ แต่ทุกคนก็มีสิทธิและถูกคาดหวังว่า

³² Ryan, C. (2009). Supportive families, healthy children: Helping families with lesbian, gay, bisexual & transgender children. San Francisco, CA: Family Acceptance Project, Marian Wright Edelman Institute, San Francisco State University.

³³ Elizabeth Smith, Tiffany Jones, Roz Ward, Jennifer Dixon, Anne Mitchell, Lynne Hillier, 2014, From blues to rainbows: the mental health and well-being of gender diverse and transgender young people in Australia, Australian Research Centre in Sex Health and Society, viewed 24 September 2014

³⁴ Ryan, C. (2010). Engaging families to support lesbian, gay, bisexual and transgender (LGBT) youth: The Family Acceptance Project. *The Prevention Researcher*, 17(4), 11-13.

ต้องพยายามสร้างฐานะให้ได้ หากผู้ใดไม่มีลักษณะเช่นนี้ก็อาจถูกสังคมกล่าวหาว่าเป็นบุคคล
เกียจคร้าน หรือไม่มีความทะเยอทะยาน

นอกจากนี้วัฒนธรรมของสังคมยังกำหนดหรือรับรองบรรทัดฐานหรือวิธีการที่ได้รับ
การยอมรับ (Institutionalized Means) ในการนำไปสู่จุดมุ่งหมายของสังคม ซึ่งประชาชนทุกคน
ถูกคาดหวังว่าจะต้องปฏิบัติตาม วิธีการเหล่านี้มาจากค่านิยมของวัฒนธรรม ซึ่งจะเป็นตัวกำหนด
วิธีการหรือเทคนิคในการไปสู่จุดมุ่งหมายของสังคม ตัวอย่างเช่น ในประเทศสหรัฐอเมริกาวิธีการที่
วัฒนธรรมกำหนดไว้ในการมีความร่ำรวยได้แก่ ค่านิยมชนชั้นกลาง หรือจริยธรรมในการทำงาน
ของโปรเตสแตนต์ ซึ่งหมายความรวมถึง การทำงานหนัก ความซื่อสัตย์สุจริต การมีการศึกษา
การควบคุมความพึงพอใจ ส่วนวิธีการอื่น ๆ ที่อาจจะมีประสิทธิภาพในการสร้างความร่ำรวยจะถูก
ห้ามโดยวัฒนธรรม เช่น การใช้กำลัง การฉ้อโกงหรือหลอกลวง ฯลฯ

ความกดดันทางสังคมนี้จะเกิดกับบุคคลหลากหลายในสังคม แต่มักจะเกิดกับบุคคลที่มี
สถานภาพทางสังคมต่ำหรือชนชั้นล่างสุดของสังคม บุคคลประเภทนี้ไม่สามารถบรรลุจุดมุ่งหมาย
ได้เนื่องจากถูกจำกัดด้วยความสามารถและความพยายาม นอกจากนี้ยังถูกจำกัดด้วยโครงสร้าง
ทางสังคมด้วย ดังนั้นในบุคคลกลุ่มนี้ความกดดันจะเกิดขึ้นเนื่องจากเหตุผลที่สำคัญ 2 ประการ
ประการแรก วัฒนธรรมทางสังคมได้นั้นย้ำถึงความสำเร็จในการมีฐานะทางเศรษฐกิจ และยังถือ
ว่าทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันในการบรรลุผลสำเร็จนี้ และประการที่สอง โครงสร้างทางสังคมเองเป็น
ตัวจำกัดความเป็นไปได้ของบุคคลที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ ในการบรรลุจุดมุ่งหมายทางสังคมนี้
ดังนั้นเมอร์ตัน (Merton) ให้คำนิยามว่า “อโนมี” (Anomie) หมายความว่า ความกดดันทางสังคมที่
เกิดขึ้นกับบุคคลในสังคม เนื่องจากความไม่สอดคล้องกันระหว่างจุดมุ่งหมายของสังคมกับวิธีการ
ไปสู่จุดหมายนั้น (Dysfunction between The Goals and Means) (Merton, 1968: 216)

เมอร์ตัน (Merton) ได้เสนอแนวทางที่บุคคลจะตอบโต้ต่อความกดดันนี้ 5 แนวทาง ดังนี้
(Stephen G. Tibbetts, 2015)

1. ลักษณะการตอบโต้แบบ Conformity เป็นรูปแบบการปรับตัวของพฤติกรรมที่มี
ลักษณะโดยปกติ และเป็นส่วนใหญ่ของบุคคลในสังคมนั้นจะยอมรับทั้ง 2 ส่วนของโครงสร้างทาง

สังคม คือ ยอมรับทั้งวัตถุประสงค์และค่านิยมของในสังคม และวิถีทางแห่งสังคมเพื่อที่จะนำไปสู่วัตถุประสงค์หรือค่านิยมในสังคมนั้น ๆ ด้วย ลักษณะการตอบโต้แบบนี้จะไม่ก่อให้เกิดปัญหาอย่างไรแก่สังคม และทำให้สังคมอยู่รอดไปได้

2. ลักษณะการตอบโต้แบบ Innovation เป็นรูปแบบของการปรับตัวของพฤติกรรมของบุคคลในสังคมที่ยอมรับเพียงส่วนหนึ่งของโครงสร้างทางสังคม คือ การยอมรับเพียงวัตถุประสงค์หรือค่านิยมในสังคมนั้น แต่พวกนี้จะไม่ยอมรับวิถีทางแห่งสังคมเพื่อที่จะนำไปสู่วัตถุประสงค์หรือค่านิยมในสังคม เพราะพวกนี้จะปฏิเสธกฎเกณฑ์หรือระเบียบข้อบังคับของสังคมโดยทั้งหมด

3. ลักษณะการตอบโต้แบบ Ritualism เป็นรูปแบบการตอบโต้ของพฤติกรรมของบุคคลในสังคมที่ยอมรับแต่เพียงส่วนหนึ่งของโครงสร้างทางสังคมเช่นเดียวกันกับการปรับตัวแบบ Innovation แต่ว่าในทางตรงกันข้าม พวกที่มีการตอบโต้แบบนี้จะยอมรับวิถีทางแห่งสังคมเพื่อที่จะนำไปสู่วัตถุประสงค์หรือค่านิยมในสังคม แต่จะไม่ยอมรับวัตถุประสงค์หรือค่านิยมในสังคม กล่าวโดยทั่วไปพวกนี้มีลักษณะการตอบโต้แบบนี้จะดำเนินชีวิตไปตามกฎเกณฑ์และระเบียบของสังคม หากแต่ว่าจะตัดความต้องการของตนเองในด้านวัตถุประสงค์ หรือค่านิยมในสังคมต่าง ๆ ออก

4. ลักษณะการตอบโต้แบบ Retreatism รูปแบบการตอบโต้ของพฤติกรรมของบุคคลในสังคมที่ปฏิเสธโครงสร้างทางสังคมทั้ง 2 ส่วน คือ พวกนี้จะปฏิเสธหรือไม่ยอมรับวัตถุประสงค์หรือค่านิยมในสังคมและวิถีทางแห่งสังคม เพื่อที่จะนำไปสู่วัตถุประสงค์หรือค่านิยมในสังคมด้วย กล่าวได้ว่าพวกที่มีลักษณะการตอบโต้แบบนี้อาศัยในสังคมจริง แต่มิได้เป็นส่วนหนึ่งของสังคม และมักจะหันเหไปหาสิ่งอื่น ๆ มาทดแทนโครงสร้างทางสังคมซึ่งมักจะได้แก่ ยาเสพติด เป็นต้น

5. ลักษณะการตอบโต้แบบ Rebellion ลักษณะการตอบโต้แบบนี้อาจจะกล่าวได้ว่ามิได้เป็นรูปแบบของการตอบโต้ของพฤติกรรมของบุคคลในสังคม แต่ว่าเป็นลักษณะของพฤติกรรมของบุคคลที่นอกจากไม่ยอมรับทั้ง 2 ส่วนของโครงสร้างทางสังคมแล้ว พวกนี้ยังพร้อมที่จะเสนอโครงสร้างสังคมแบบใหม่ เพื่อทดแทนโครงสร้างทางสังคมที่มีอยู่แล้ว กลุ่มคนเหล่านี้ได้แก่นักปฏิวัติ นักการเมืองหัวรุนแรง และพวกที่ก่อการร้ายล้มล้างรัฐบาล

ทั้งนี้หากเทียบเคียงประเด็นการมีทายาทที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) กับ ทฤษฎีความกดดันทางสังคมของเมอร์ตันจะพบว่า วัฒนธรรมของสังคมตะวันออกที่มีต่อประเด็น การมีทายาทชาย ได้ถูกกำหนดให้เป็นวิธีการหนึ่งที่จะสามารถได้รับการยอมรับ (Institutionalized Means) เนื่องจากสังคมตะวันออกให้คุณค่ากับเพศชายมากกว่าเพศหญิง เพราะบทบาทในการ ประกอบสัมมาอาชีพเพื่อหารายได้มาเลี้ยงครอบครัวนั้นส่วนใหญ่เป็นของเพศชาย เพศหญิงมี หน้าที่ดูแลความเรียบร้อยของบ้าน จัดเตรียมอาหาร ดูแลบุตร ซึ่งหากครอบครัวใดที่มีทายาท ชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ก็เปรียบเสมือนตราบาปของครอบครัว อันนำไปสู่การ ไม่ได้รับการยอมรับในสังคม ฉะนั้นความกดดันทางสังคมจึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ก่อให้เกิดความ รุนแรงในครอบครัวต่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ)

2.6.4 ทฤษฎีเกี่ยวกับการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม (Victimology)

ทฤษฎีเหยื่อวิทยา (Victimology) เป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นผู้เสียหายที่ได้รับการกระทำอัน เป็นการละเมิดสิทธิตามกฎหมายของผู้กระทำความผิด โดยในอดีตผู้เสียหายจะได้รับการชดใช้ ค่าเสียหาย แต่ในด้านจิตใจผู้เสียหายกลับไม่มีผู้สนใจว่าจะมีชะตากรรมอย่างไร ในขณะที่สังคมมุ่ง ให้การปฏิบัติโดยเน้นการพัฒนา ฟันฟูจิตใจ ให้แต่กับผู้กระทำความผิด ซึ่งหากมองในทางกลับกัน ผู้ที่ได้รับความเสียหาย ซึ่งไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดกลับถูกลืม จึงทำให้ศาสตร์ ด้านเหยื่อวิทยาจึงได้ถือกำเนิดขึ้นเมื่อประมาณกลางศตวรรษที่ 19 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน (สุดสงวน, 2542)

สำหรับงานวิจัยนี้จะวิเคราะห์ถึงประเภทของเหยื่ออาชญากรรมและการตกเป็นเหยื่อ อาชญากรรมในกรณีความรุนแรงในครอบครัว โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ประเภทของเหยื่ออาชญากรรม

ประเภทของเหยื่ออาชญากรรม กรณีความรุนแรงในครอบครัว สามารถจำแนกได้ 2 ทฤษฎี โดยทฤษฎีแรกของฮานส์ ฟอน เฮนติก (Hana Von Hentig) ได้แบ่งประเภทเหยื่อ อาชญากรรม ไว้ 13 ประเภท โดยจากการแบ่งประเภทของอาชญากรรมของฮานส์ ฟอน เฮนติก (Hana Von Hentig) พบว่าอาชญากรรมที่เกิดจากความรุนแรงในครอบครัว เหยื่ออาชญากรรมที่

มักจะเกิดขึ้นอยู่เสมอ ก็คือ ผู้เยาว์ และผู้หญิง ซึ่งก็เป็นไปตามทฤษฎีการจำแนกประเภทเหยื่อ อาชญากรรม โดยยึดปัจจัยทางจิต ทางสังคม และลักษณะทางร่างกายเป็นหลัก

อีกทฤษฎีของสตีเฟน เช็ฟเฟอร์ (Stephen Schafer) ได้แบ่งเหยื่ออาชญากรรมประเภทไว้ 7 ประเภท โดยจากการแบ่งประเภทของอาชญากรรมของสตีเฟน เช็ฟเฟอร์ (Stephen Schafer) พบว่าอาชญากรรมที่เกิดจากความรุนแรงในครอบครัว จะอยู่ในประเภทของ เหยื่อที่กระตุ้นให้เกิดอาชญากรรม เนื่องจาก เหยื่อ(ภรรยา,เด็ก) อาจจะไปกระทำบางสิ่งบางอย่างที่เป็นการขัดใจ อาชญากร และเมื่ออาชญากรได้รับการช่วยเหลือส่งเสริมก็จะลงมือกระทำ ความรุนแรงต่อเหยื่อ และ ความรุนแรงในครอบครัวยังสามารถแบ่งประเภทของเหยื่อได้อีกหนึ่งประเภท คือ เหยื่อที่มีความอ่อนแอทางชีวภาพ เนื่องจากเหยื่อ(ภรรยา,เด็ก) มีความอ่อนแอทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ หรือแม้กระทั่งถูกรบกวนทางสังคมกดทับ ทำให้อาชญากรมีความคิดที่จะทำร้ายหรือกระทำ ความรุนแรงแก่เหยื่อ

2.ทฤษฎีการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

ทฤษฎีการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมในกรณีความรุนแรงในครอบครัว สามารถอธิบายผ่านตัวแบบได้ 2 ทฤษฎี คือ ทฤษฎีดัฑฑ (The Dutch Theory) กับทฤษฎีการมีส่วนร่วมของเหยื่อ (Victim Precipitation) โดยมีสามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้

2.1 ทฤษฎีดัฑฑ (The Dutch Theory) เป็นการอธิบายถึงการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมโดยมีองค์ประกอบ 3 อย่าง นั่นคือ ความใกล้ชิด ความตึงเครียด และการเปิดเผยตัว ซึ่งกระทำ ความรุนแรงในครอบครัวเข้าข่ายองค์ประกอบที่เป็นปัจจัยหลักของการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทั้ง 3 ประการ

2.1.1 ความใกล้ชิด (Proximity) เนื่องจากเป็นสมาชิกในครอบครัว คงเป็นการหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน ไม่ว่าจะ เป็นในบทบาทของสามีภรรยา หรือ พ่อแม่ลูก

2.1.2 ความดึงดูดใจ (Attractiveness) ความรุนแรงในครอบครัวไม่ใช่เพียงแต่ใช้ความรุนแรงทางกายภาพหรือการทำร้ายร่างกาย ยังมีการกระทำความรุนแรงทางเพศด้วย ซึ่งความรุนแรงประเภทนี้จำเป็นอย่างมากที่จะต้องมีความดึงดูดใจในตัวเหยื่อ ที่จะชกจูงหรือกระตุ้นให้ผู้กระทำผิดลงมือกระทำ ความรุนแรง เช่น การข่มขืนภรรยา หรือ การข่มขืนลูกตัวเอง เป็นต้น

2.1.3 การเปิดเผยตัว (Exposure) เนื่องด้วยความเป็นครอบครัว ก็จำเป็นที่จะต้องอาศัยอยู่ร่วมกัน จึงเป็นการยากที่จะไม่เปิดเผยตัวเอง จากผู้กระทำผิดหรืออาชญากรได้ ส่งผลการก่ออาชญากรรมของอาชญากรสามารถกระทำได้ง่าย

2.2 ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของเหยื่อ (Victim Precipitation) โดยมารวิน วูล์ฟแกงก์ (Marvin Wolfgang) ได้อธิบายไว้ว่าเหยื่อบางคนเป็นตัวกระตุ้นทำให้ตัวเองเผชิญกับเหตุการณ์ที่อาจจะเป็นอันตรายได้ ซึ่งถือแม้ว่าเหยื่อจะไม่มี การแสดงออกใด ๆ ก็สามารถตกเป็นเหยื่อได้เช่นกันตามทฤษฎีดังกล่าว โดยส่วนใหญ่มักจะเป็นอาชญากรรมที่เกี่ยวกับการฆาตกรรม การข่มขืน การทำร้ายร่างกาย รวมไปถึงการปล้น ทั้งนี้กระทำ ความรุนแรงในครอบครัวเข้าข่ายกับทฤษฎีดังกล่าวเช่นกัน เนื่องจากเหยื่อซึ่งอาจจะเป็นภรรยาหรือลูก ล้วนแต่มีปฏิสัมพันธ์กับผู้กระทำ ความรุนแรงทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นการต้องอยู่ร่วมชายคาเดียวกัน รวมถึงการทำกิจกรรมต่าง ๆ ภายในบ้าน จึงเป็นการหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้กระทำ ความรุนแรงจะสามารถลงมือกับเหยื่อได้ตลอดเวลา แม้ว่าเหยื่อจะไม่ได้มีการแสดงออกถึงพฤติกรรมที่ก้าวร้าวก็ตาม หรือในบางกรณีเหยื่อก็แสดงพฤติกรรมที่ส่งผลให้ผู้กระทำ ความรุนแรงไม่พอใจก็สามารถเป็นไปได้เช่นกัน

2.6.5 ทฤษฎีอัตลักษณ์ทางสังคม (Social Identity Theory)

อัตลักษณ์ (Identity) คือ คุณลักษณะต่าง ๆ เกี่ยวกับตนที่บุคคลเชื่อและนำมาใช้ในการนิยาม อธิบายตนเองทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกว่าตนมีความสำคัญและมีคุณค่า อัตลักษณ์ที่บุคคลนำมาใช้อาจเป็นการอธิบายถึงลักษณะบุคลิกภาพของตน เจตคติ ความสามารถ หรือลักษณะทางกายภาพของตน อัตลักษณ์เป็นวิธีการที่บุคคลนำไปใช้เป็นคำตอบหากมีบุคคลอื่น

ถามว่า “คุณเป็นใคร” คำตอบที่บุคคลใช้อธิบายตนเองนั้น มาจากการที่บุคคลมีอัตลักษณ์ของตน เช่น การเป็นนักเรียนหรือนักศึกษาในสถาบันใดสถาบันหนึ่ง เป็นบุคคลที่มีความซื่อสัตย์ เป็นบุตรหลานของบุคคลที่มีชื่อเสียง มีผมสีแดง เป็นต้น (Breckler, Olson & Wiggins, 2006) โดยอัตลักษณ์สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. อัตลักษณ์ส่วนบุคคล (Personal Identity) เป็นสิ่งที่มาจากบุคลิกภาพ ลักษณะนิสัย และความสัมพันธ์ส่วนบุคคลที่มีลักษณะเฉพาะของบุคคลหนึ่งกับอีกบุคคลหนึ่ง (Vaughan & Hogg, 1998) อีกทั้งยังถือเป็นค่านิยมส่วนบุคคล ลักษณะที่บุคคลปรารถนา และเป้าหมายของบุคคล (Philipchalk, 1995) นอกจากนี้ Baron, Byrne, และ Branscombe (2006) ได้เสนอว่า อัตลักษณ์ส่วนบุคคล คือ การที่บุคคลคิดเกี่ยวกับตนเองในลักษณะส่วนบุคคล (Individual) มีการบรรยายตนเองว่าตนนั้น แตกต่างกับบุคคลอื่นอย่างไร เช่น เมื่อบุคคลคิดเกี่ยวกับตนเองในระดับอัตลักษณ์ส่วนบุคคล บุคคลจะคิดว่าตนเองเป็นคนร่าเริง สนุกสนานอย่างไรก็ตาม การบรรยายเกี่ยวกับตนเองนี้สามารถนำไปสู่การเกิดกระบวนการเปรียบเทียบทางสังคม (Social Comparison) ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบตัวบุคคลกับบุคคลอื่นในกลุ่มเดียวกัน และความแตกต่างของบุคคลที่นำมาอ้างอิงก็สามารถนำไปสู่ความแตกต่างของเนื้อหาในการบรรยายตนเองได้ เช่น การที่บุคคลบรรยายเกี่ยวกับตนเองโดยนำไปเปรียบเทียบกับคนในครอบครัวย่อมแตกต่างกับการบรรยายตนเองเปรียบเทียบกับกลุ่มเพื่อน เป็นต้น

2. อัตลักษณ์ทางสังคม (Social Identity) จากเทินเนอร์ (Turner) (1982) ได้เสนอว่า อัตลักษณ์ทางสังคม คือกระบวนการระบุตนเอง (Identification) หรือบุคคลอื่นด้วยการจัดประเภททางสังคม เป็นการรับรู้ส่วนบุคคลโดยการแยกบุคคลเข้าในบางกลุ่มประเภท และแยกกลุ่มประเภทนั้น ออกจากกลุ่มประเภทอื่น ๆ ดังนั้น อัตลักษณ์ทางสังคมจึงหมายถึง ความรู้ความเข้าใจส่วนบุคคลว่าตัวบุคคลเป็นสมาชิกของกลุ่มสังคมใดสังคมหนึ่ง และในกลุ่มสมาชิกเองก็มีความเห็นพ้องร่วมกันในด้านอารมณ์ ความรู้สึกและค่านิยมที่สำคัญของกลุ่ม

สำหรับอัตลักษณ์ของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ในส่วนของอัตลักษณ์ส่วนบุคคลมีบุคลิกภาพที่แสดงออกมาที่หลากหลายตามรสนิยมทางเพศ อาทิ “กะเทย” ก็จะแสดง

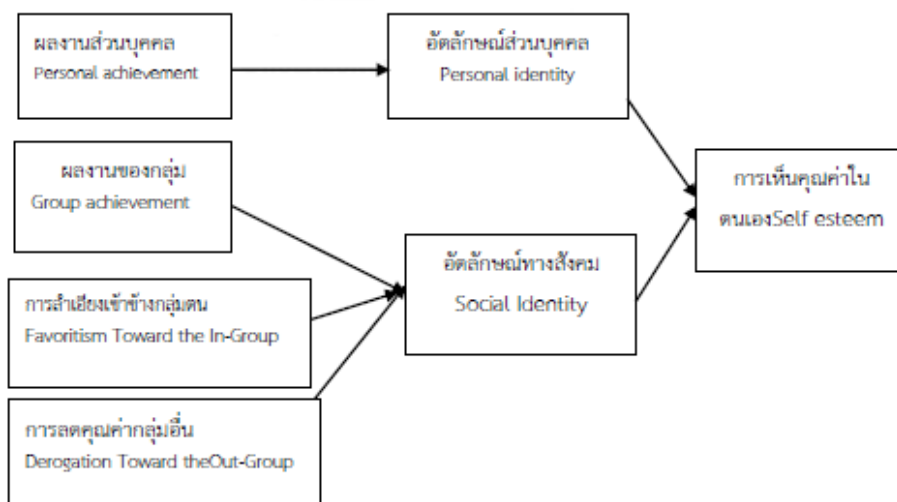
บุคลิกภาพที่คล้ายคลึงกับผู้หญิง ไม่ว่าจะ เป็นทางกายภาพ (การแต่งกาย) และทางจิตใจ เนื่องจากความต้องการของ “กะเทย” คือ การมีรูปร่างหน้าตา เหมือนผู้หญิง ตลอดจนการมีรสนิยมทางเพศกับผู้ชายด้วยตนเอง ซึ่งอัตลักษณ์ส่วนบุคคลของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศปรากฏขึ้นอย่างเด่นชัดโดยส่วนใหญ่จะเป็นช่วงวัยรุ่นหรือวัยเจริญพันธุ์ บุคคลนั้นก็จะเข้าสู่กระบวนการเปรียบเทียบทางสังคม (Social Comparison) ระหว่างอัตลักษณ์ส่วนบุคคลกับอัตลักษณ์ทางสังคม และเมื่ออัตลักษณ์ส่วนบุคคลไม่สอดคล้องกับค่านิยมของสังคม บุคคลนั้นก็จะถูกต่อต้านจากคนกลุ่มใหญ่ของสังคม ให้กลายเป็นบุคคลชายขอบของกลุ่มประชากรทั้งหมด โดยผ่านการคัดกรองจากอัตลักษณ์ทางสังคมที่สังคมนั้น ๆ สร้างไว้

อีกทั้งบาร์ลอน (Baron) และคณะ (2006) ได้อธิบายว่า อัตลักษณ์ทางสังคมเป็นการรับรู้ของบุคคลว่าตนเป็นสมาชิกของกลุ่ม แสดงให้เห็นว่าบุคคลให้ความสำคัญถึงการมีลักษณะที่คล้ายคลึงกันของคนในกลุ่ม และเมื่อบุคคลบรรยายตนเองในระดับอัตลักษณ์ทางสังคม บุคคลนั้นก็จะบรรยายตนเองในลักษณะของกลุ่มตนที่มีความแตกต่างไปจากกลุ่มอื่น เช่น หากบุคคลเป็นผู้หญิง บุคคลนั้นก็จะให้ความสำคัญกับคุณลักษณะร่วมกับผู้หญิงคนอื่น ๆ มีเหมือนกัน เช่น ความอบอุ่น ความเอาใจใส่ บุคคลนั้นจะรับรู้ถึงความแตกต่างระหว่างผู้ชายและผู้หญิง และสามารถแยก 2 กลุ่มนี้ออกจากกันได้ เป็นต้น โดยทั่วไปแล้วจะเห็นได้ว่าแต่ละบุคคลจะมีกลุ่มที่หลากหลาย แต่กลุ่มที่บุคคลจะนำมาใช้บรรยายตนเองต้องเป็นกลุ่มที่มีความโดดเด่นซึ่งก็ขึ้นอยู่กับปัจจัยทางสถานการณ์ในช่วงเวลานั้น

การที่บุคคลนำเอกลักษณ์ของกลุ่มตน (In-Group) ไปเปรียบเทียบกับกลุ่มอื่น ๆ (Out-Group) ทำให้บุคคลเกิดการแยกแยะความแตกต่างระหว่างกลุ่มอย่างเฉพาะเจาะจงจากการเปรียบเทียบทางสังคมจากบนลงล่าง (Downward Social Comparison) นำไปสู่การที่บุคคลมีความรู้สึกว่าคุณค่าของตนดีกว่ากลุ่มอื่น ๆ ส่งผลให้บุคคลสามารถสร้างอัตลักษณ์ทางสังคมทางบวกได้ โดยการเพิ่มคุณค่าในตนเอง (Self-Worth) การแยกแยะความแตกต่างระหว่างกลุ่มตนและกลุ่มอื่น ๆ สามารถทำได้โดยการยกระดับกลุ่มตนให้สูงขึ้นโดยตรงผ่านการมีความเชื่อเหมารวมทางบวก คือ การคิดว่ากลุ่มของตนมีข้อดีหรือจุดเด่นอย่างไร และโดยการลดคุณค่าของกลุ่ม

อื่นลงเพื่อให้บุคคลเห็นว่ากลุ่มตนนั้นดีกว่า อาจด้วยการกีดกันทางสังคมบุคคลที่เป็นสมาชิกในกลุ่มอื่น (Kenrick, Neuberg & Cialdini, 2007)

ทอชเฟล (Tajfel) ศึกษาความเป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มระหว่างคนนอกกลุ่ม-ในกลุ่ม โดยได้เสนอวิธีการทดลองที่ชื่อว่า การมีความเป็นกลุ่มน้อยที่สุด (The Minimal Group Studies) (Tajfel, Flament, Billig & Bundy, 1971) เพราะต้องการทราบถึงความคิดทางลบต่อคนนอกกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตน โดยแบ่งกลุ่มนักเรียนเข้าสู่กลุ่มที่ไม่ได้มีการรู้จักกันมาก่อนและไม่ได้มีการติดต่อปฏิสัมพันธ์กันระหว่างสมาชิกในอนาคตต่อไป โดยที่ผู้ร่วมการทดลองทราบอยู่แล้วว่ากลุ่มนี้คือกลุ่มที่สร้างขึ้นมา และจากนั้นก็ให้ผู้ร่วมการทดลองแบ่งปันเงินแก่บุคคล 2 คนซึ่งมีข้อมูลเพียงแค่ว่าคนนี้เป็นสมาชิกในกลุ่มหรือเป็นนอกกลุ่มตน ผลก็พบว่าสมาชิกในกลุ่มประเมินสมาชิกกลุ่มของตนเองในทางที่ดีกว่าคนนอกกลุ่ม มีอคติเข้าข้างกลุ่มตนโดยให้เงินแก่คนที่ป็นหน้าม้าที่บอกแต่เพียงว่าเป็นสมาชิกกลุ่มตนมากกว่าคนที่ถูกบอกว่าเป็นสมาชิกกลุ่มอื่น จากการศึกษานี้อธิบายได้ว่าบุคคลที่รวมกันเป็นกลุ่มแบบน้อยที่สุด มักมองกลุ่มอื่นเป็นศัตรูและเห็นว่าคนที่อยู่ในกลุ่มเดียวกับตนเป็นมิตร Tajfel และ Turner (1986) จึงได้อธิบายทฤษฎีอัตลักษณ์ทางสังคมว่าเป็นการลำเอียงเข้าข้างกลุ่มตนระหว่างกลุ่มที่มีความแตกต่างกัน หรือความขัดแย้งที่เกิดขึ้นนั้นมาจากการรับรู้ถึงความเป็นอัตลักษณ์ทางสังคมของสมาชิกในกลุ่ม ทฤษฎีอัตลักษณ์ทางสังคม เสนอว่าการลดคุณค่าสมาชิกกลุ่มอื่น เพิ่มการเห็นคุณค่าในตนเองโดยเฉพาะบุคคลที่มีอัตลักษณ์ต่อกลุ่มสูงจะมีการกีดกันกลุ่มสูงอีกด้วย บุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตัวเองสูงอาจเกิดได้จากอัตลักษณ์หรือลักษณะส่วนบุคคลเช่น จากความสามารถหรือผลงานของบุคคล ซึ่งมีการเห็นคุณค่าในตนเองยังมาจากการรับรู้ว่าคุณค่าของตนมีผลงานมีคุณค่า การลำเอียงเข้าข้างกลุ่มตนเห็นว่ากลุ่มตนนั้นมีคุณค่ามีความสามารถ และการลดคุณค่าของคนนอกกลุ่ม ซึ่งแสดงให้เห็นในแผนภาพที่ 3 (หน้า 87)

แผนภาพที่ 3 กรอบแนวคิดของทฤษฎีอัตลักษณ์ทางสังคม
(ทิพย์นิภา หวนสุริยา, 2548)

เมื่อมีการจัดกลุ่มเกิดขึ้น บุคคลจะมีความสามารถในการจัดหมวดหมู่อย่างรวดเร็ว ในการแบ่งแยกเป็นเรา และเขาซึ่งประกอบด้วย

1. ความลำเอียงเข้าข้างกลุ่มตน (Group-Serving Biases) การที่บุคคลมองว่าสมาชิกในกลุ่มตนมีผลงานดีเป็นเพราะกลุ่มมีความสามารถเป็นปัจจัยภายในกลุ่ม ถ้าหากกลุ่มเกิดความผิดพลาดล้มเหลวก็มองว่าเป็นที่ปัจจัยภายนอก เช่น อาจจะเป็นเพราะสิ่งแวดล้อม สภาพอากาศ หรือบุคคลอื่น ตรงข้ามกับการมองคนนอกกลุ่ม ถ้ามีผลงานดีก็ระบุสาเหตุว่าเป็นเพราะโชคช่วยหรืองานง่าย ไม่ได้มาจากความสามารถจริงของคนนอกกลุ่ม ยกตัวอย่างเช่น การจำแนกเพศโดยคุณลักษณะแบบความเชื่อเหมารวมที่บอกว่าผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ นั้นไม่สามารถชนะการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกประเภทชายได้ ถ้าหากผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศสามารถชนะกีฬาเหล่านั้นได้สำเร็จ กลุ่มเพศชายเดิมที่เป็นเจ้าของพื้นที่เดิมก็จะระบุว่าผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศสามารถชนะกีฬาประเภทนั้น ๆ ได้เป็นเพราะไม่มีคู่แข่งที่เก่งหรือเป็นเพราะโชคมากกว่าความสามารถ แต่หากทำไม่สำเร็จก็ระบุไปที่ปัจจัยภายในว่าบุคคลนั้นไม่มีความสามารถหรือเพราะว่าบุคคลนั้นไม่มีความเหมาะสมอยู่แล้ว อันเนื่องมาจากเพศสภาพที่แตกต่างจากเจ้าของ

พื้นที่เดิมนั้นคือเพศชาย (Islam & Hewstone, 1993 อ้างถึงใน Akert, Aronson, Cruz, & Wilson, 2010)

2. การเชื่อว่าตนเหมือนคนในกลุ่ม (Assumed Similarity Effect) เป็นการรับรู้ของสมาชิกในกลุ่มว่ามีความเหมือนกันมากกว่าสมาชิกนอกกลุ่ม ในการศึกษาของ Holtz และ Miller (1985) เกี่ยวกับชมรมของนักศึกษาชายในมหาวิทยาลัยซึ่งพบว่าพวกเขาเชื่อว่าตัวเองมีความคล้ายสมาชิกในกลุ่มมากกว่านักศึกษาคนอื่นที่ไม่ได้อยู่ในชมรม และมีการศึกษาอีกหลาย ๆ งานที่ผู้มนักศึกษาเข้ากลุ่มต่าง ๆ ผลพบว่านักศึกษาประเมินสมาชิกในกลุ่มที่ตนอยู่ว่ามีความคล้ายคลึงกันมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ ซึ่งเช่นเดียวกับกระบวนการขับเคลื่อนทางสังคม (Social Movement) ของกลุ่มเกย์และเลสเบียนในช่วงปี ค.ศ.1960-1970 โดยกลุ่มคนเหล่านี้ล้วนแต่มีความเชื่อว่าทุกคนมีจุดร่วมเดียวกันทั้งในเรื่องของความเสมอภาคในการใช้ชีวิตในสังคม ตลอดจนรสนิยมทางเพศของคนในกลุ่ม

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย (Research Methodology)

สำหรับวิทยานิพนธ์นี้ ที่ศึกษาเรื่อง เพศต้องห้าม: การวิเคราะห์ในเชิงอาชญาวิทยาและ
 วิพากษ์โดยใช้ทฤษฎีเคย์ยอร์ถึงความรุนแรงในครอบครัวต่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทาง
 เพศ (LGBTQ) ในบริบทของสังคมไทยยุคปัจจุบัน ผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ
 (Qualitative Research) โดยจะเริ่มจากการใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง
 (Documentary Research) อันได้แก่ งานวิจัยเรื่ององค์ความรู้เกี่ยวกับเกย์ในสังคมไทยของ Peter
 A. Jackson งานวิจัยเรื่องประสบการณ์การเปิดเผยและไม่เปิดเผยความโน้มเอียงทางเพศต่อ
 ครอบครัว งานวิจัยเกี่ยวกับอัตลักษณ์ทางสังคมของกลุ่มหลากหลายทางเพศผ่านสื่อ ข้อมูลทาง
 สถิติเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวต่อเด็กของกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
 หรือกระทรวงสาธารณสุข กฎหมายรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2560 กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.127
 ประมวลกฎหมายอาญา ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และพระราชบัญญัติคุ้มครอง
 ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 เพื่อปูพื้นฐานให้กับผู้วิจัยสำหรับการสืบค้นถึง
 สถานภาพหรืออัตลักษณ์ทางสังคมของกลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ใน
 สังคมไทย รวมไปถึงประเด็นของการใช้ความรุนแรงต่อกลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ
 (LGBTQ) ทั้งภายในและภายนอกสถาบันครอบครัว กับการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth
 Interview) กับกลุ่มประชากรที่เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ซึ่งเมื่อได้รับข้อมูลเป็นที่
 เรียบร้อยแล้วจะมีการนำมาวิเคราะห์โดยใช้ทฤษฎีสถานราก (Grounded theory) ในการศึกษา
 ปรัชญาการณที่ได้รับจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เพื่อนำมาประกอบการตอบ
 วัตถุประสงค์การวิจัยที่ได้กำหนดไว้โดยอาศัยมุมมองที่ได้จากกรอบแนวคิดในวิจัย เพื่อสังเคราะห์
 ประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้น และวิพากษ์ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาเหล่านี้อีกครั้ง เพื่อนำข้อมูลที่ตกผลึก
 มาอภิปรายพรรณนาเป็นผลการวิจัย

3.1 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

3.1.1 เกณฑ์การคัดเลือก

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) โดยคุณสมบัติของผู้ให้ข้อมูลหลักหรือผู้ให้ข้อมูล (Key Informants) คือ ทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศโดยมีช่วงอายุ 20 ปีขึ้นไป ซึ่งกำลังถูกครอบครัวใช้ความรุนแรงทางกายภาพและทางจิตใจอยู่หรือเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ความรุนแรงจากครอบครัวตั้งต้นทั้งทางกายภาพและทางจิตใจ

3.1.2 เกณฑ์การคัดออก

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ไม่สามารถให้ข้อมูลครบถ้วนตามวัตถุประสงค์การวิจัยอันเนื่องมาจากข้อเท็จจริงที่ขัดแย้งกันหรือไม่สมบูรณ์หรือเกิดความไม่สะดวกใจระหว่างการสัมภาษณ์ในการให้ข้อมูลในบางประการซึ่งส่งผลให้ข้อมูลดังกล่าวไม่สามารถนำไปวิเคราะห์ในงานวิจัยต่อได้

3.1.3 วิธีการติดต่อและเข้าถึงผู้ที่มีส่วนร่วมในการทำวิจัย

(1) ติดต่อประสานกับหน่วยงาน/องค์กรที่ทำงานด้านความหลากหลายทางเพศ เพื่อหาเครือข่ายสำหรับผู้ที่มีส่วนร่วมในการทำวิจัย อาทิ สมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย, เครือข่ายเพื่อนกะเทยไทย, มูลนิธิเพื่อสิทธิและความเป็นธรรมทางเพศ, สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

(2) การเลือกตัวอย่างแบบลูกโซ่ (Snowball Sampling) เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยอาศัยการแนะนำของหน่วยตัวอย่างที่ได้เก็บข้อมูลไปแล้ว เช่น นักวิจัยได้พบ A ที่มีคุณลักษณะตรงกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษาผู้วิจัยได้เข้าไปสัมภาษณ์เก็บข้อมูล จากนั้นผู้วิจัยให้ A แนะนำเพื่อนหรือคนรู้จักที่มีลักษณะตรงกับนักวิจัยต้องการแล้วจดชื่อพร้อมที่อยู่ติดต่อได้ไว้ อาทิ สมมติว่า A ได้แนะนำ B และ C แล้วผู้วิจัยก็ไปสัมภาษณ์เก็บข้อมูลจาก B และ C และให้ B, แนะนำกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาแก่ผู้วิจัยทำแบบนี้ไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งได้กลุ่มตัวอย่างครบตามจำนวนที่ต้องการ

(3) ภายหลังจากทราบถึงรายชื่อผู้ที่มีส่วนร่วมในการทำวิจัยแล้วทางผู้วิจัยจะทำการนัดหมายเพื่อจะสัมภาษณ์โดยสถานที่ในการสัมภาษณ์จะเป็นร้านค้าแฟฟที่เป็นพื้นที่ปิดหรือเป็นมุมที่ห่างจากบุคคลอื่น ๆ ที่มาใช้บริการเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมให้กับทางผู้ที่มีส่วนร่วมในการทำวิจัยเกิดความปลอดภัยที่จะให้สัมภาษณ์ในประเด็นความรุนแรงในครอบครัวซึ่งเป็นเรื่องที่มีความเปราะบางและมีความเป็นส่วนตัวสูง

3.1.4 วิธีการพิทักษ์สิทธิ ป้องกันความเสี่ยงและรักษาความลับของผู้ที่มีส่วนร่วมในการวิจัย

(1) ในกรณีที่ผู้ที่มีส่วนร่วมในการวิจัยมีความรู้สึกอ่อนไหวหรืออาจรู้สึกอึดอัด หรืออาจรู้สึกไม่สบายใจอยู่บ้างกับบางคำถามผู้ที่มีส่วนร่วมในการวิจัยมีสิทธิที่จะไม่ตอบคำถามเหล่านั้นได้รวมถึงผู้ที่มีส่วนร่วมในการวิจัยมีสิทธิถอนตัวออกจากโครงการนี้เมื่อใดก็ได้โดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้าและการไม่เข้าร่วมวิจัยหรือถอนตัวออกจากโครงการวิจัยนี้จะไม่ส่งผลกระทบต่อท่านแต่อย่างใด

(2) ข้อมูลส่วนตัวของผู้ที่มีส่วนร่วมในการวิจัยจะถูกเก็บรักษาไว้ไม่เปิดเผยต่อสาธารณะเป็นรายบุคคล แต่จะรายงานผลการวิจัยเป็นภาพรวมผู้ที่มีสิทธิเข้าถึงข้อมูลของท่านจะมีเฉพาะผู้ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้เท่านั้น

3.2 เครื่องมือและเทคนิคการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยเลือกเครื่องมือหลักในการวิจัยคือ การสัมภาษณ์ (Interview) ซึ่งเทคนิคที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จะเป็นเทคนิคการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi Structured Interview) หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่าคือการ สัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) โดยผู้วิจัยได้เตรียมชุดคำถามไว้เบื้องต้น และสร้างชุดคำถามเพิ่มเติมจากการได้รับฟังคำตอบของผู้ร่วมวิจัยในขณะนั้น ซึ่งตัวอย่างข้อคำถามที่ได้จัดเตรียมไว้เบื้องต้นจำแนกไว้ 1 ชุดคำถามทั่วไป และอีก 4 ชุดคำถามเฉพาะจำแนกตามปัจจัยที่อาจจะเป็นสาเหตุของความรุนแรงในครอบครัวที่มีต่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) มีดังต่อไปนี้

(1) ชุดคำถามทั่วไป: เพื่อจำแนกหาปัจจัยของปัญหา

(2) ชุดคำถามเฉพาะ: โดยจำแนกตามปัจจัยที่อาจจะเป็นสาเหตุของความรุนแรงในครอบครัวที่มีต่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ)

- (2.1) ตัวแบบคำถามที่ 1: ปัจจัยด้านอาชีพ
- (2.2) ตัวแบบคำถามที่ 2: ปัจจัยด้านศาสนา
- (2.3) ตัวแบบคำถามที่ 3: ปัจจัยด้านเชื้อชาติ
- (2.4) ตัวแบบคำถามที่ 4: ปัจจัยด้านชนชั้นทางสังคม

อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยจะมีการนำชุดคำถามทั้งหมดสำหรับดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มประชากร โดยจะมีการทดสอบนำร่องกับตัวอย่างประชากร (Pilot Testing) เพื่อดูความสมบูรณ์ของชุดคำถาม หากพบว่ายังเกิดความไม่สมบูรณ์ หรือไม่สามารถตอบวัตถุประสงค์และคำถามวิจัยได้ทั้งหมด จะมีการนำมาปรับแก้ไขให้สมบูรณ์ที่สุดและพร้อมสำหรับการนำไปใช้จริงในการเก็บข้อมูลในการวิจัยนี้

3.3 ข้อจำกัดของการวิจัย (Limit of Research)

3.3.1 การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพจึงมีข้อจำกัดที่ไม่สามารถใช้อธิบายในวงกว้างที่โยงไปสู่กลุ่มประชากรส่วนใหญ่ (Generalization) ข้อมูลที่ได้รับเป็นข้อมูลเชิงลึกที่ทำให้เกิดความเข้าใจรูปแบบและปัจจัยของเหยื่ออาชญากรรมที่มีลักษณะเป็นผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ต่อประเด็นความรุนแรงในครอบครัว

3.3.2 การวิจัยนี้เป็นความรุนแรงในครอบครัวซึ่งสังคมไทยมองว่าเป็นเรื่องส่วนตัว จึงส่งผลให้ผู้ให้ข้อมูลหลักหรือผู้ให้ข้อมูล (Key Informants) หาได้ค่อนข้างยากจึงต้องใช้เครือข่ายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือความสัมพันธ์ของผู้วิจัยต่อผู้ให้ข้อมูลหลักหรือผู้ให้ข้อมูล (Key Informants) ให้มาถ่ายทอดประสบการณ์ความรุนแรงในครอบครัวของตนเอง

3.4 การวิเคราะห์และตีความข้อมูล (Data Analysis and Interpretation)

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้เลือกใช้ทฤษฎีสถานราก (Grounded theory) ในการศึกษาปรากฏการณ์ทางสังคม โดยทฤษฎีสถานรากมีคุณลักษณะเฉพาะที่ถูกสร้างขึ้นมาจากข้อมูลที่เป็นไปตามปรากฏการณ์จริงมากที่สุด โดยทฤษฎีนี้ถูกค้นพบพัฒนา และได้รับการ

ตรวจสอบ (Verify) จากการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์นั้น ๆ อย่างเป็นระบบ ทฤษฎีสถานฐานรากมีฐานคติความเชื่อพื้นฐานที่ว่า การทำความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์และการอยู่ร่วมกันของมนุษย์จำเป็นต้องเข้าใจถึงกระบวนการที่บุคคลได้สร้างความหมายให้กับสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว เนื่องจากความคิดและการกระทำของมนุษย์มีพื้นฐานที่สำคัญอยู่ที่ความหมายที่ตนมีต่อสิ่งต่าง ๆ โดยวิธีวิทยาแบบนี้จึงเน้นที่การศึกษาปรากฏการณ์ทางสังคม โดยยึดหลักของการทำความเข้าใจสิ่งต่าง ๆ จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้จากเรื่องเล่าของประสบการณ์ (Narrative) ความรุนแรงในครอบครัวของทนายทนายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) มาสร้างการจัดกลุ่มข้อมูล (Groups of Themes) เพื่อหาความเชื่อมโยงระหว่างมโนทัศน์ต่าง ๆ และสังเคราะห์เพื่อหาข้อสรุปเชิงทฤษฎีของปรากฏการณ์ทางสังคมที่ต้องการหาคำอธิบายหรือหลักการ และสำหรับกระบวนการสร้างทฤษฎีสถานฐานราก (Grounded theory) จะประกอบด้วย ดังนี้

1. ผู้วิจัยต้องมีความไวเชิงทฤษฎี (Theoretical Sensitivity) ต่อการที่จะคิดและศึกษาข้อมูลในลักษณะที่จะนำไปสู่การสร้างมโนทัศน์และทฤษฎีในทุกขั้นตอนของการวิจัย
2. ผู้วิจัยต้องทำงานอย่างใกล้ชิดกับกระบวนการวิจัยทุกขั้นตอน
3. กระบวนการสร้างทฤษฎีสถานฐานราก เน้นการเข้าถึงข้อมูล การเก็บข้อมูล การตีความข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ที่จะนำไปสู่การสร้างทฤษฎีที่เหมาะสม
4. การวิจัยเพื่อสร้างทฤษฎีสถานฐานรากถือว่า มโนทัศน์ สมมติฐาน และกรอบแนวคิดสำหรับการอธิบายปรากฏการณ์ที่ศึกษาจะต้องมาจากข้อมูลโดยตรง
5. ทฤษฎีที่ได้มาด้วยวิธีวิจัยแบบทฤษฎีสถานฐานราก ถือเป็นทฤษฎีที่นักวิจัยสร้างขึ้นมาจากข้อมูลโดยตรงและเป็นทฤษฎีที่มุ่งหาคำอธิบายให้แก่ปรากฏการณ์ที่นักวิจัยเลือกมาศึกษาเป็นหลัก ดังนั้น การสร้างทฤษฎีสถานฐานรากเป็นวิธีวิทยาการวิจัยเชิงคุณภาพที่เริ่มต้น จากข้อมูลแล้วไปสู่สมมติฐานและจบลงด้วยทฤษฎีที่เป็นคำอธิบายสำหรับปรากฏการณ์ที่ศึกษา นักวิจัยจะต้องสร้างมโนทัศน์สมมติฐาน และกรอบแนวคิดสำหรับอธิบายปรากฏการณ์ที่ศึกษา กระบวนการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลจะดำเนินไปพร้อม ๆ กัน ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์เป็นข้อมูลที่ให้รายละเอียดเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางสังคมในเรื่องทำศึกษาอย่างรอบด้าน ทฤษฎีที่สร้างขึ้นสามารถใช้อธิบาย

ปรากฏการณ์ที่เฉพาะเจาะจง ด้วยเหตุดังกล่าว การวิจัยเพื่อสร้างทฤษฎีฐานรากจึงเป็น กระบวนการศึกษาที่มีความท้าทายและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการสร้างองค์ความรู้ใหม่ โดยการ สร้างกรอบแนวคิดการวิจัยจากวิธีการทฤษฎีฐานรากมีฐานคติมาจากปรัชญาการใช้เหตุผลแบบ อุกนัย-นิรนัย (Inductive-Deductive Reasoning)

3.5 จริยธรรมของผู้วิจัย (Research Ethics)

ในช่วงก่อนสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ในการวิจัย ตลอดจนผู้วิจัยจะไม่เรียก ผู้ให้ข้อมูลสำคัญว่า “ผู้ถูกวิจัย” หรือ “ผู้ถูกศึกษา” เนื่องจากจะเป็นการไม่ให้ความเคารพ หรือการ ยอมรับว่าอยู่ในฐานะเดียวกับผู้วิจัย ซึ่งทางผู้วิจัยจึงจะเรียกผู้ให้ข้อมูลสำคัญว่าเป็น “ผู้ร่วมวิจัย”

อย่างไรก็ตามในวิธีการดำเนินการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายถึงระเบียบวิธีวิจัย ภาคสนาม โดยผู้วิจัยได้ลงภาคสนามเพื่อสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัย คือ ทายาทชายที่มีความ หลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ที่เคยหรือถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว ซึ่งเทคนิควิธีการเก็บ รวบรวมข้อมูล คือ การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง หรือ การสัมภาษณ์เชิงลึก อย่างไรก็ตามผู้วิจัยได้ วิเคราะห์จากเอกสารที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมด้วย อีกทั้งวิธีวิเคราะห์ข้อมูล และวิพากษ์ข้อมูลที่ผู้วิจัยใช้ เป็นหลักจะเป็นการวิเคราะห์เนื้อหา ที่ได้จากการถอดเทปหลังการสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัย เพื่อให้ได้ คำตอบที่มีความแม่นยำและเที่ยงตรงของข้อมูลที่สูงสุด โดยจะมีการกำกับดูแลเรื่องจริยธรรมในการ วิจัยตั้งแต่ต้นจนจบจนถึงขั้นตอนสุดท้าย นั่นคือ การเผยแพร่ผลการวิจัยสู่สาธารณชน

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการขอความยินยอมโดยบอกกล่าว (Informed Consent) เป็น กระบวนการ (Process) เริ่มต้นจากการติดต่อครั้งแรก และกระบวนการต่อเนื่องไปตลอด ระยะเวลาการศึกษาวิจัย ตลอดจนชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ในการวิจัยให้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญทราบก่อน เริ่มสอบถามข้อมูล เพื่อสร้างความเข้าใจถึงขอบเขตของการศึกษาวิจัย

บทที่ 4

ผลการศึกษาวิจัย: เพศต้องห้าม

(Research Finding: The Forbidden Gender)

สำหรับการศึกษาวิจัยความรุนแรงในครอบครัวต่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) เป็นการสะท้อนเรื่องราวประสบการณ์ความรุนแรงในครอบครัวผ่านการเล่าเรื่องและตีความของแต่ละบุคคล โดยให้ผู้เล่าเรื่อง (Narrator) ทำหน้าที่ถ่ายทอดเรื่องราว ฉายภาพเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในอดีตโดยเชื่อมโยงกับบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสะท้อนประสบการณ์ความรุนแรงที่ตนเคยเผชิญมาจากมุมมองของปัจจุบัน ทั้งนี้สามารถแบ่งกรอบการวิเคราะห์ได้ดังนี้

4.1 ประวัติผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant's Background)

4.2 กระบวนการมลทินประทับที่ก่อให้เกิดความรุนแรงต่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (The Stigma Process that Leads to Violence Against The Male LGBTQ Children)

4.2.1 ใครคือผู้ที่กระทำความรุนแรงต่อทายาทเพศต้องห้าม? (Who?)

4.2.2 ทายาทเพศต้องห้ามถูกกระทำความรุนแรงจากครอบครัวอย่างไร? (How?)

4.2.3 ทำไมจึงเกิดความรุนแรงต่อทายาทเพศต้องห้าม? (Why?)

4.3 ผลกระทบจากความรุนแรงในครอบครัว (The Impact of Domestic Violence)

4.1 ประวัติผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant's Background)

สำหรับการศึกษาวิจัยความรุนแรงในครอบครัวต่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) เป็นการสะท้อนเรื่องราวประสบการณ์ความรุนแรงในครอบครัวผ่านการเล่าเรื่องและตีความของแต่ละบุคคล โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เข้าข่ายในการศึกษาวิจัยนั้นต้องเคยมีประสบการณ์ถูกครอบครัวใช้ความรุนแรงทางกายภาพและจิตใจเป็นตัวตั้งต้น และงานวิจัยดังกล่าวใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพและการสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นเครื่องมือหลักในการเก็บ

รวบรวมข้อมูล โดยให้ทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ที่มีช่วงอายุ 20 ปีขึ้นไป มาถ่ายทอดประสบการณ์ความรุนแรงในครอบครัวที่ตนเคยประสบในอดีต โดยผ่านมุมมอง ณ ปัจจุบันของผู้ร่วมวิจัย ทั้งนี้ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในงานวิจัยนี้ มีจำนวนทั้งสิ้น 8 คน โดยสามารถแจกแจงรายละเอียด ได้ดังนี้

ประวัติผู้ให้ข้อมูลสำคัญรายที่ 1

ID1: เพศสภาพ “เกย์” อายุ 31 ปี ไม่นับถือศาสนา ภูมิลำเนา กรุงเทพมหานคร ปัจจุบันประกอบอาชีพ ข้าราชการ สถานะโสด ไม่มีลูก

สภาพครอบครัวตั้งต้น: ผู้ให้ข้อมูลสำคัญรายที่ 1 มีสมาชิกในครอบครัวทั้งหมด 5 คน ประกอบไปด้วย พ่อ แม่ พี่ชายและพี่สาวต่างบิดา โดยตนเป็นลูกคนเล็กของครอบครัว พี่ชายและพี่สาวอายุห่างจากตน 16 ปีกับ 14 ปี ตามลำดับ ทั้งนี้แม่มีเชื้อสายจีน ส่วนพ่อมีเชื้อสายไทยและมีสถานะเป็นสามีคนที่ 2 ของแม่ โดยทั้งคู่ประกอบอาชีพเป็นช่างฝีมืออยู่ในโรงงานผลิตอัญมณีเดียวกัน สถานภาพทางการเงินในครอบครัวดี และนับถือศาสนาพุทธ

อุปนิสัยของพ่อ มีลักษณะเป็นคนใจเย็น มีความอดทนสูง และที่สำคัญคือ ตามใจภรรยา โดยผู้ร่วมวิจัยกล่าวว่า “พ่อเป็นคนที่สุภาพบุรุษมาก ๆ ผมไม่เคยเจอผู้ชายคนไหนสามารถอดทนในสิ่งที่ตัวเองไม่ชอบ แต่ถ้าแม่ชอบแบบนี้เขาก็ชอบเป็นเพื่อนแม่ได้...” นอกจากนี้ผู้ร่วมวิจัยยังสะท้อนให้เห็นโครงสร้างเชิงอำนาจภายในครอบครัวว่า แม่เป็นผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ภายในครอบครัว

อุปนิสัยของแม่ มีลักษณะเป็นคนมั่นใจในตัวเอง เจ้าระเบียบ และมีความอนุรักษนิยมสูง โดยผู้ร่วมวิจัยกล่าวว่า “...แม่เป็นคนที่หัวแข็งและรั้นเหมือนกับเรา แถมยังมีความมั่นใจในตัวเองสูงมาก ทุกสิ่งทุกอย่างต้องเป็นระเบียบ แม้กระทั่งวิธีการคิด การชอบเอาชนะ ผมก็ได้จากเขาหมดเลย แต่ว่าผมค่อนข้างเป็นคนไม่หัวโบราณแบบแม่...” ทั้งนี้บทบาทของแม่ของผู้ร่วมวิจัยยังสะท้อนให้เห็นโครงสร้างเชิงอำนาจภายในครอบครัวว่า เป็นผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ภายในครอบครัว หรือกล่าวอีกอย่าง คือ หัวหน้าครอบครัว โดยผู้ร่วมวิจัยได้กล่าวว่า “...แม่เขา

เป็นหัวหน้าครอบครัว เขาจะดูแลทุกอย่าง ซึ่งเก่งมากเลยนะที่สามารถจัดการ ไม่ว่าจะที่ทำงาน การดูแลลูก ทำกับข้าว แล้วยังต้องแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ภายในบ้าน”

ลักษณะการแสดงออกอวัตรลักษณะทางเพศของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ: ไม่แสดงออกทางกายภาพ แต่จะแสดงออกในทางคำพูดและกิริยาท่าทางที่ไม่เหมือนเพศสภาพชาย เช่น การพูดเสียงดัง แสดงอวัตรลักษณะชัดเจนเวลาอยู่กับเพื่อน เพื่อแสดงความถึงการมีตัวตน โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้กล่าวว่า “...ระดับการแสดงออกในตัวตนของเราก็แค่จะไว้วางใจ เสียงดัง เพื่อให้คนอื่นสนใจ แต่เราก็ไม่ได้มีพฤติกรรมที่ก้าวร้าวเกินกว่าสังคมที่จะยอมรับได้นะ พอเราอยู่ที่บ้านก็ไม่ได้ถึงขนาดว่าแสบ และเราไม่คิดที่จะแบบแต่งหญิง...” ซึ่งลักษณะดังกล่าวตามนิยามศัพท์ได้ระบุไว้ว่ามีเพศสภาพในรูปแบบของ “เกย์ (Gay)”

ประวัติผู้ให้ข้อมูลสำคัญรายที่ 2

ID2: เพศสภาพ “เกย์” อายุ 28 ปี ไม่นับถือศาสนา ภูมิลำเนา ประจวบคีรีขันธ์ ปัจจุบันประกอบอาชีพ พนักงานบริษัท สถานะโสด ไม่มีลูก

สภาพครอบครัวตั้งต้น: ผู้ให้ข้อมูลสำคัญรายที่ 2 มีสมาชิกในครอบครัวทั้งหมด 4 คน ประกอบไปด้วย พ่อ แม่ และน้องสาว โดยตนเป็นลูกคนโตของครอบครัว พ่อประกอบอาชีพข้าราชการทหาร ส่วนแม่ประกอบอาชีพค้าขาย นับถือศาสนาพุทธ และมีสถานะทางการเงินอยู่ในระดับปานกลาง

อุปนิสัยของพ่อ มีลักษณะเป็นคนเจ้าระเบียบ ชีบ่น และเข้มงวดโดยเฉพาะเรื่องมารยาท โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญกล่าวว่า “...พ่อจะเป็นคนดู ด้วยความที่เค้าเป็นทหาร เค้าก็จะเป็นคนแบบมีระเบียบมาก ถ้าอะไรที่มันดูขัดหูขัดตาเค้าก็จะบ่น เช่น เรื่องมารยาทในโต๊ะอาหาร การเดินค่อมตัว เมื่อผ่านหน้าผู้ใหญ่ เป็นต้น...”

อุปนิสัยของแม่ มีลักษณะเป็นคนที่เข้าอกเข้าใจลูก ดูแลงานบ้านต่าง ๆ ของครอบครัว มีความเจ้าระเบียบน้อยกว่าพ่อ แม่จะชอบทำกิจกรรมทางศาสนาพุทธ โดยเฉพาะการตักบาตร แม่จะทำกับข้าวเพื่อไปใส่บาตรทุก ๆ วันอาทิตย์ที่วัดแถวบ้าน

ลักษณะการแสดงออกอัตลักษณ์ทางเพศของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ: ไม่แสดงออกทางกายภาพ แต่จะแสดงออกในทางคำพูดและกิริยาท่าทางที่ไม่เหมือนเพศสภาพชาย เช่น เรียบร้อย เจ้าสำออง เป็นต้น โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้กล่าวว่า “...ถ้าโรงเรียนฉันจะแบบตุงตุง มันเป็นแค่คาแรกเตอร์หนึ่งที่เรายู่กับเพื่อน แต่ตัวตนฉันจริง ๆ เวลาอยู่ข้างนอก เวลาทำงาน หรืออยู่กับคนไม่สนิท ฉันก็จะนิ่ง ๆ บางคนก็จะมองเหมือนแบบผู้ชายทั่วไป ยิ่งถ้าอยู่บ้านฉันก็จะนิ่ง ๆ เฉย ๆ ไม่ได้แบบจีบปากจีบคอ และรสนิยมฉันก็จะไม่แต่งตัวแนวเกย์จ๋า ฉันจะแต่งตัวเหมือนผู้ชาย ฉันจะไม่ flavor สีส้มพู สีม่วง สีอะไรอย่างเงี้ย แต่เราจะเป็นคนค่อนข้างมีนิสัยเหมือนผู้หญิง เรียบร้อย ชอบอยู่ติดบ้าน ถ้าอยู่บ้าน คือเราจะเป็นคนรับบทเป็นเพศหญิงอะ เราต้องทำงานบ้าน ซักผ้า ถูบ้าน ล้างจาน...” ซึ่งลักษณะดังกล่าวตามนิยามศัพท์ที่ได้รับอนุญาตไว้ว่ามีเพศสภาพในรูปแบบของ “เกย์ (Gay)”

ประวัติผู้ให้ข้อมูลสำคัญรายที่ 3

ID3: เพศสภาพ “เกย์” อายุ 25 ปี นั้บถือศาสนาพุทธ ภูมิลำเนา นครศรีธรรมราช ปัจจุบันประกอบอาชีพ พนักงานราชการ (ครู) สถานะโสด ไม่มีลูก

สภาพครอบครัวตั้งต้น: ผู้ให้ข้อมูลสำคัญรายที่ 3 มีสมาชิกในครอบครัวทั้งหมด 4 คน ประกอบไปด้วย พ่อ แม่ และพี่ชาย โดยตนเป็นลูกคนเล็กของครอบครัว พี่ชายอายุห่างกัน 14 ปี ทั้งพ่อและแม่ประกอบอาชีพ เกษตรกร นั้บถือศาสนาพุทธ และมีสถานะทางการเงินอยู่ในระดับปานกลาง

อุปนิสัยของพ่อ มีลักษณะเป็นคนดุ เจ็บขรุขระ แต่อารมณ์ร้อนง่าย โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญกล่าวว่า “...พ่อจะเป็นคนดุ แล้วก็ไม่ค่อยพูดหรือแสดงออกอะไรมาก แล้วเมื่อก่อนตอนเถียงพ่อ เราโดนตีเลย หลังจากนั้นเราไม่กล้าเลย พ่อจะเป็นคนไม่พูดเลยจริง ๆ จะแบบนิ่ง ๆ ไม่ค่อยดีเรา แต่ถ้าตีคือบอกเลยว่าแรงแน่นอน...”

อุปนิสัยของแม่ มีลักษณะเป็นคนที่ดุ เข้มงวดที่สุดในบ้าน และแม่มีบทบาทเป็นหัวหน้าครอบครัว โดยมีอำนาจในการตัดสินใจและบริหารจัดการเรื่องต่าง ๆ ภายในบ้าน ไม่ว่าจะป็นด้านกฎระเบียบต่าง ๆ การเงิน และอื่น ๆ เป็นต้น โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญกล่าวว่า “...แม่ผมจะดุสุดแล้ว

เพราะด้วยการที่เขาเป็นหัวหน้าครอบครัวด้วย เหมือนพ่อก็กลัวแม่เหมือนกันนะ พ่อเนี่ยเวลาทำงานได้เงินมาจากการขายยางพาราได้ ก็ต้องนำมาเก็บไว้ที่แม่หมดเลย พ่อไม่ได้เก็บนะ เวลาพ่อจะซื้ออะไรพ่อต้องมาขอจากที่แม่...” ทั้งนี้บทบาทของแม่ของผู้ร่วมวิจัยจึงสะท้อนให้เห็นโครงสร้างเชิงอำนาจภายในครอบครัวนี้ว่า แม่ คือ หัวหน้าครอบครัว

ลักษณะการแสดงออกอัตลักษณ์ทางเพศของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ: มีการแสดงออกทางกายภาพที่มีลักษณะของเพศสภาพหญิง เช่น เสื้อผ้า และการแต่งหน้าทาปาก เป็นต้น ตลอดจนการแสดงออกในทางคำพูดและกิริยาท่าทางที่เหมือนเพศสภาพหญิงเช่นกัน โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญกล่าวว่า “...เวลาเราไปข้างนอกกับน้ำหรือเพื่อน คือเราจะมีบุคลิกออกสาวนิดนึงครับ ซึ่งเรามักจะโดนแม่ดูเรื่องการแต่งตัวตลอดว่า มันเป็นชุดของผู้หญิงไม่ต้องใส่ ถอดเดี๋ยวนี้...” ซึ่งลักษณะดังกล่าวมีความคาบเกี่ยวกันระหว่างเพศสภาพ “เกย์” กับ “กะเทย” แต่เนื่องจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญรายที่ 3 ได้กล่าวว่าไม่ได้ปรารถนาที่จะมีอวัยวะเพศหรือตัวตนที่เป็นเพศสภาพ “หญิง” จึงสามารถนิยามศัพท์ได้ว่ามีเพศสภาพในรูปแบบของ “เกย์ (Gay)”

ประวัติผู้ให้ข้อมูลสำคัญรายที่ 4

ID4: เพศสภาพ “กะเทย” อายุ 28 ปี มีเชื้อสายจีน นับถือศาสนาพุทธ ภูมิลำเนา กรุงเทพมหานคร ปัจจุบันเป็น นักศึกษาปริญญาโท สถานะโสด ไม่มีลูก

สภาพครอบครัวตั้งต้น: ผู้ให้ข้อมูลสำคัญรายที่ 4 มีสมาชิกในครอบครัวทั้งหมด 7 คน ประกอบไปด้วย พ่อ แม่ และพี่น้องทั้งหมด 5 คน โดยตนเป็นลูกคนกลาง (คนที่ 3) ของครอบครัว พ่อแม่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว นับถือศาสนาพุทธ และพ่อมีเชื้อสายจีนที่เคร่งขรณธรรมนิยมจีนเป็นพิเศษ โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้กล่าวว่า “...พ่อ คือจีนจ๋า มาก แบบทุกอย่างที่เค้าสอน คือค่อนข้างยึดถือทุกอย่างที่เกี่ยวกับจีนมาหมด อากงเขาก็อ่อนช้ำดู สอนลูกแบบคนจีน ซึ่งเค้าก็คงจ๋า มา เพราะเค้าคงรู้สึกว่าจะเค้าได้ดิบได้ดีจากวิธีการที่อากงอาม่าสอน ซึ่งอากงอาม่าคือชอบลูกผู้ชาย แล้วได้ยินว่าสมัยก่อนก็มีการคลุมถุงชนกันด้วยนะ...” และในส่วนของสถานะทางการเงินอยู่ในระดับดี

อุปนิสัยของพ่อ มีลักษณะเป็นคนเงียบ ๆ ไม่ค่อยแสดงออกเรื่องความรัก และมีความเข้มงวดกับลูก ๆ โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญกล่าวว่า “...เนื่องจากพ่อจะอยู่กับครอบครัวคนจีนมาโดยตลอด เลยจะไม่ค่อยแสดงออกเรื่องความรัก ไม่ค่อยพูดคุยลูก อาจจะเพราะคุยเล่นไม่เป็นก็ได้มั้ง ตั้งแต่สมัยเด็ก ๆ หน้าทีของพ่อ คือ จัดการเรื่องทั้งหมดในบ้าน ขนาดลูกทะเลาะกัน กลับมาจากที่ทำงานก็จะจัดการอบรมสั่งสอนลูก ๆ มีทั้งด่าและตี จริง ๆ เคื่ก็เป็นคนตลกนั้นแหละ แต่วิธีการในการสอนลูกเคื่ำนั่นอาจจะไม่เหมือนกับคนอื่น...” ทั้งนี้บทบาทของพ่อของผู้ร่วมวิจัยจึงสะท้อนให้เห็นโครงสร้างเชิงอำนาจภายในครอบครัวนี้ว่า พ่อ คือ หัวหน้าครอบครัว

อุปนิสัยของแม่ มีลักษณะเป็นคนเข้าอกเข้าใจคนอื่น และเป็นผู้ที่ดูแลทุกคนภายในบ้าน แม่จะมีความสนิทกับลูก ๆ มากกว่าพ่อ โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญกล่าวว่า “...แมื่ก็ไม่ได้เป็นคนพูดเยอะ แต่ก็จะมีบ่น ๆ บ้าง แมื่ก็จะเป็นคนดูแลลูกทุกคน ทำงานค่อนข้างเยอะ ไม่ค่อยมีเวลาในการดูแลเราเท่าไร แต่ว่าแมื่ก็จะดูแลลูกทุกคนมากกว่าพ่อเรา...”

ลักษณะการแสดงออกอัตลักษณ์ทางเพศของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ: มีการแสดงออกทางกายภาพที่มีลักษณะของเพศสภาพหญิง เช่น เสื้อผ้า ของเล่นต่าง ๆ และการแต่งหน้าทาปาก เป็นต้น รวมถึงการแสดงออกในทางคำพูดและกิริยาท่าทางที่เหมือนเพศสภาพหญิงเช่นกัน และภายหลังจากเรียนจบปริญญาตรีได้ไปผ่าตัดแปลงเพศและทำทรวงอกให้มีลักษณะเหมือนกับเพศสภาพ “หญิง” ซึ่งลักษณะดังกล่าวตามนิยามศัพท์ได้ระบุไว้ว่ามีเพศสภาพในรูปแบบของ “กะเทย (Transgender)”

ประวัติผู้ให้ข้อมูลสำคัญรายที่ 5

ID5: เพศสภาพ “เกย์” อายุ 28 ปี มีเชื้อสายจีน นับถือศาสนาพุทธ ภูมิลำเนา กรุงเทพมหานคร ปัจจุบันประกอบอาชีพ พนักงานบริษัท สถานะโสด ไม่มีลูก

สภาพครอบครัวตั้งต้น: ผู้ให้ข้อมูลสำคัญรายที่ 5 มีสมาชิกในครอบครัวทั้งหมด 5 คน โดยประกอบไปด้วย พ่อเลี้ยง (น้ำเชย) แม่เลี้ยง (น้ำสาว) พี่สาวแท้ ๆ 1 คน และน้องชายอีก 1 คนซึ่งเป็นลูกของพ่อเลี้ยงและแม่เลี้ยง ซึ่งตนเป็นลูกคนกลางของครอบครัว สำหรับพ่อแท้ ๆ ของผู้ร่วมวิจัยมาจากตระกูลที่มีเชื้อสายจีน แต่ได้เสียชีวิตไปตั้งแต่ตอนผู้ร่วมวิจัยศึกษาอยู่ประถมศึกษา และ

ภายหลังจากพ่อเสียชีวิต แม่ผู้ให้กำเนิดก็ไปมีครอบครัวใหม่ โดยทิ้งลูกทั้ง 2 คนไว้ให้น้องสาว (น้ำสาว) ของตัวเองเลี้ยงแทน พ่อเลี้ยงแม่เลี้ยงประกอบอาชีพ พนักงานรัฐวิสาหกิจ นับถือศาสนา พุทธ และพ่อเลี้ยงมีเชื้อสายจีนประกอบกับเป็นลูกชายคนโตของตระกูล สำหรับสถานะทางการเงินของครอบครัวอยู่ในระดับปานกลาง

อุปนิสัยของพ่อเลี้ยงมีลักษณะเป็นคนเข้มงวด บ้าอำนาจ และชอบใช้ความรุนแรงในการ แก้ไขปัญหา โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญกล่าวว่า “...เราจะโดนกดดันว่าจะต้องเรียนดี และถ้ามีอาการ แสดงออกมาว่าตึงตึง พ่อเลี้ยงจะต่อว่าเราหนักมาก ซึ่งเราต้องห้ามหลุด เราบังคับตัวเองเราก็ไม่ได้ เป็นคนที่ตึงตึง แต่บางทีมันก็มีหลุด เราไม่สามารถที่จะบังคับได้ตลอดเวลาหรอก ฉะนั้นแล้วเราจึง โดนเค้าจับไฟกัสดตลอด บางครั้งพ่อเลี้ยงจะต่อว่าเราแล้วพูดกดดันว่า ทำไมถึงต้องเป็นเพราะอะไร ไม่เป็นได้ม๊ยะ พอเราเจียบเขาก็ใช้เข็มขัดฟาด เพื่อจะทำยังไงก็ได้ให้เราแบบไม่เป็นเกย์...”

อุปนิสัยของแม่เลี้ยง มีลักษณะคล้ายคลึงกับสามีตัวเอง และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล สำคัญพบว่า มีการใช้ความรุนแรงที่มากกว่าสามี โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญกล่าวว่า “...ความถี่ที่ถูกทำร้ายร่างกายแม่เลี้ยงจะบ่อยสุด ส่วนพ่อเลี้ยงจะไม่บ่อยเท่า แต่ความหนักจะเป็นพ่อเลี้ยง เพราะ เวลาเค้าทำร้ายเรา เค้าจะลงไม้ลงมือรุนแรงกว่า เนื่องด้วยเค้าเป็นผู้ชาย บางครั้งก็ใช้เข็มขัดฟาด บางทีก็ต่อหน้า สรุปลือพ่อเลี้ยงเจ็บกว่าเยอะ แต่ว่าของแม่เลี้ยงจะถี่กว่า...” ในส่วนของ โครงสร้างเชิงอำนาจภายในครอบครัวนี้ เนื่องจากภายหลังแต่งงานพ่อเลี้ยงได้ย้ายมาอาศัยอยู่ ร่วมกับบ้านของภรรยา ซึ่งมีพ่อและแม่ของภรรยาอยู่ด้วย ตลอดจนอำนาจในการตัดสินใจเรื่อง ต่าง ๆ ภายในบ้าน ส่วนใหญ่จะต้องได้รับการอนุญาตจากแม่เลี้ยงก่อนเสมอ ถึงจะสามารถทำ หรือไม่ทำอย่างใดอย่างหนึ่งได้ ซึ่งสะท้อนให้เห็นโครงสร้างเชิงอำนาจภายในครอบครัวนี้ว่า แม่ เลี้ยง คือ หัวหน้าครอบครัว

ลักษณะการแสดงออกอัตลักษณ์ทางเพศของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ: ไม่การแสดงออกทาง ภายนอก แต่จะแสดงออกในทางคำพูดและกิริยาท่าทางที่ไม่เหมือนเพศสภาพชาย เช่น เรียบร้อย ลักษณะท่าเดินที่ตึงตึง โดยลักษณะดังกล่าวตามนิยามศัพท์ได้ระบุไว้ว่ามีเพศสภาพในรูปแบบของ “เกย์ (Gay)”

ประวัติผู้ให้ข้อมูลสำคัญรายที่ 6

ID6: เพศสภาพ “เกย์” อายุ 23 ปี มีเชื้อสายจีน ไม่นับถือศาสนา ภูมิลำเนา นครสวรรค์ ปัจจุบันเป็นนักศึกษาปริญญาตรี สถานะโสด ไม่มีลูก

สภาพครอบครัวตั้งต้น: ผู้ให้ข้อมูลสำคัญรายที่ 6 มีสมาชิกในครอบครัวทั้งหมด 6 คน ประกอบไปด้วยพ่อ แม่ และพี่สาว 3 คน โดยตนเป็นลูกคนเล็กของครอบครัว พ่อแม่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว โดยอดีตพ่อเคยประกอบอาชีพ ตำรวจมาก่อน นับถือศาสนาพุทธ และมีเชื้อสายจีน ทั้งพ่อและแม่ โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญกล่าวว่า “...ทั้งพ่อทั้งแม่มีเชื้อสายจีนครับ อย่างฝั่งป้าก็เป็น ไทย-จีนมาตลอด แต่จะเอนเอียงไปทางวัฒนธรรมจีนมากกว่า อย่างไหว้ก๊งเต็กที่มันเป็นจีน ส่วนของแม่ก็น่าจะเป็นจีนแท้ ๆ เพราะว่าอากงอาม่าเป็นจีน ซึ่งสมัยที่ป้ากับม้า ยังไม่แต่งงานกันนะ ต่างฝ่ายก็ ต่างมีบ้านใหญ่ โดยเฉพาะของม้านี่คือบ้านใหญ่ระดับหนึ่งอยู่กันหลายสิบคน...” และสถานะทางการเงินของครอบครัวอยู่ในระดับดี

อุปนิสัยของพ่อมีลักษณะเป็นอารมณ์ร้อน มักใช้อารมณ์มากกว่าเหตุผลในการพูดคุยกัน กับสมาชิกภายในครอบครัว โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญกล่าวว่า “...ป้าเป็นคนอารมณ์ร้อน แบบอารมณ์ร้อนมาก ถ้าเกิดว่าจะใช้เหตุผลคุยกับเค้าก็ใช้ได้นิดหน่อยเพราะเค้าเป็นคนหงุดหงิดง่าย ซึ่งผมไม่ได้ว่าคนรุ่นเก่านะ แต่คนรุ่นเก่าเค้าจะออกแนวแบบใช้ *emotional* มากกว่า *reason* นะ...” และโดยวิถีการใช้ชีวิตของทั้งพ่อและแม่ต่างซึ่มีซึ่บในรูปแบบชนบประเพณีจีนผู้ที่มีบทบาทเป็นผู้นำหรือหัวหน้าครอบครัวจึงเป็นของฝ่ายชาย ฉะนั้นแล้วโครงสร้างเชิงอำนาจภายในครอบครัวนี้ พ่อ คือหัวหน้าครอบครัว

อุปนิสัยของแม่มีลักษณะเป็นคนอ่อนไหวทางอารมณ์ โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญกล่าวว่า “...แม่จะออกแนวเป็นคนแบบ *sensitive* นิดหนึ่ง ถ้ามีเรื่องอะไรในบ้านจะไม่ค่อยคุยกับแม่ เพราะว่าแม่อารมณ์อ่อนไหวง่าย ซึ่งเคยมีเหตุการณ์ที่พ่อคนอื่น ๆ มาเล่าเรื่องที่สะเทือนใจให้แม่ฟัง หรือแม่ไปรู้มาเองจะชอบร้องไห้ ซึ่งลูกสี่คนก็มักจะแก้ปัญหาด้วยการมาคุยกันเอง เพราะด้วยความที่วัยมันใกล้เคียงกันด้วย เพราะอย่างผมกับพี่คนโตก็ห่างกันแค่สามปี สี่ปีเอง พวกผมสี่คนเป็นคน ที่แบบโอเคกัน ใช้เหตุผลคุยกันได้...”

ลักษณะการแสดงออกอัตลักษณ์ทางเพศของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ: ไม่การแสดงออกทางกายภาพ แต่จะแสดงออกในทางคำพูดและกิริยาท่าทางที่ไม่เหมือนเพศสภาพชาย เช่น เรียบร้อย ประกอบกับสภาพแวดล้อมของผู้ให้ข้อมูลสำคัญมีแต่เพศสภาพหญิง โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้กล่าวว่า “...อยู่กับผู้หญิงมาตลอด นิสัยก็จะออกไปทางแบบคล้าย ๆ ผู้หญิงอยู่แล้ว ยิ่งช่วงที่เจอพี่สาวตอนเป็นเมนส์ แม่ตอนอารมณ์ไม่ดี ยิ่งทำให้เรารู้สึกว่าไม่ชอบผู้หญิง...” โดยลักษณะดังกล่าวตามนิยามศัพท์ได้ระบุไว้ว่ามีเพศสภาพในรูปแบบของ “เกย์ (Gay)”

ประวัติผู้ให้ข้อมูลสำคัญรายที่ 7

ID7: เพศสภาพ “เกย์” อายุ 26 ปี มีเชื้อสายจีน นับถือศาสนาพุทธ ภูมิลำเนา ตรัง ปัจจุบันประกอบอาชีพ Freelance สถานะโสด ไม่มีลูก

สภาพครอบครัวตั้งต้น: ผู้ให้ข้อมูลสำคัญรายที่ 7 มีสมาชิกในครอบครัวทั้งหมด 4 คน ประกอบไปด้วย พ่อ แม่ และพี่สาว โดยตนเป็นลูกคนเล็กของครอบครัว พ่อแม่ประกอบอาชีพข้าราชการครู นับถือศาสนาพุทธ สำหรับพ่อเป็นลูกครึ่งจีน – มาเลย์ เนื่องจากคุณปู่เป็นคนจีน และคุณย่าเป็นคนมาเลเซียที่นับถือศาสนาอิสลาม ในส่วนของสถานะทางการเงินของครอบครัวอยู่ในระดับปานกลาง

อุปนิสัยของพ่อมีลักษณะเป็นคนโมโหง่าย ชอบสั่งการสมาชิกคนอื่น ๆ ในบ้านทำตามสิ่งที่ตัวเองต้องการ โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญกล่าวว่า “...พ่อก็นิสัยเป็นคนค่อนข้างเจ้าอารมณ์ พูดเสียงดัง นิสัยแบบคนจีน ไม่ค่อยมีเหตุผล เพราะคิดว่าตัวเองเป็นหัวหน้าครอบครัว ทุกคนต้องเชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งของเขา...” ซึ่งสะท้อนให้เห็นโครงสร้างเชิงอำนาจภายในครอบครัวนี้ว่า พ่อคือ หัวหน้าครอบครัว

อุปนิสัยของแม่มีลักษณะเป็นคนเงียบ ๆ เป็นแม่บ้านแม่เรือนตามขนบธรรมเนียมจีน มีความเข้าอกเข้าใจลูก ๆ โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญกล่าวว่า “...แม่จะเป็นคนเงียบ ๆ เชื่อฟังพ่อ ตั้งแต่เกิดมาเรายังไม่เคยเห็นแม่ด่าพ่อเลย แต่ถึงเป็นอย่างนั้นเราก้ชอบปรึกษาปัญหา กับแม่มากกว่าพ่อ...”

ลักษณะการแสดงออกอัตลักษณ์ทางเพศของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ: มีการแสดงออกทางกายภาพที่มีลักษณะของเพศสภาพหญิง เช่น เสื้อผ้า และการแต่งหน้าทาปาก เป็นต้น ตลอดจนการแสดงออกในทางคำพูดและกิริยาท่าทางที่เหมือนเพศสภาพหญิงเช่นกัน โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญกล่าวว่า “...เราเป็นคนที่อยู่ในประเภทไม่ได้แสบแมน เราก็เป็นตัวของตัวเอง เราเป็นคนเจ้าสำอองด้วย คือ ต้องทารองพื้นก่อนออกจากบ้านทุกครั้งเพราะได้ตาเราดำมันดูโทรม ซึ่งเราค่อนข้างที่จะแสดงตัวตนชัดเจนนะ เขาก็เลยไม่ค่อยชอบเรามาจนทุกวันนี้ก็ยังรับตัวตนเราไม่ได้อยู่นะ...” ซึ่งลักษณะดังกล่าวมีความคาบเกี่ยวกันระหว่างเพศสภาพ “เกย์” กับ “กะเทย” แต่เนื่องจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญรายที่ 7 ได้กล่าวว่าไม่ได้ปรารถนาที่จะมีอวัยวะเพศหรือตัวตนที่เป็นเพศสภาพ “หญิง” จึงสามารถนิยามศัพท์ได้ว่ามีเพศสภาพในรูปแบบของ “เกย์ (Gay)”

ประวัติผู้ให้ข้อมูลสำคัญรายที่ 8

ID8: เพศสภาพ “เกย์” อายุ 27 ปี นับถือศาสนาพุทธ ภูมิลำเนา อุดรธานี ปัจจุบันประกอบอาชีพ ทันตแพทย์ สถานะโสด ไม่มีลูก

สภาพครอบครัวดั้งเดิม: ผู้ให้ข้อมูลสำคัญรายที่ 8 มีสมาชิกในครอบครัวทั้งหมด 4 คน ประกอบไปด้วยพ่อ แม่ และน้องสาว โดยตนเป็นลูกคนโตของครอบครัว พ่อประกอบอาชีพทหาร ส่วนแม่ประกอบอาชีพข้าราชการครู นับถือศาสนาพุทธ และสถานะทางการเงินของครอบครัวอยู่ในระดับดี

อุปนิสัยของพ่อมีลักษณะเป็นคนเอาแต่ใจ มีความมั่นใจในความคิดของตัวเองสูง โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้กล่าวว่า “...เค้าจะมีความเอาแต่ใจ แล้วเค้าจะมั่นใจในความคิดของเค้า ทุกอย่างของเค้าจะต้องเป็นใหญ่ เค้าจะเป็นคนที่แบบมี self-esteem สูงมาก ปีานี้ก็คือเป็นหัวหน้าครอบครัว ถึงพ่อจะเป็นหัวหน้าครอบครัว เค้าจริง ๆ ในความคิดของเราเลยต่อต้านในเรื่องนี้ เรามีความรู้สึกว่าคนที่ดูแลครอบครัวส่วนใหญ่จะเป็นแม่มากกว่า...” ซึ่งสะท้อนให้เห็นโครงสร้างเชิงอำนาจภายในครอบครัวนี้ว่า พ่อ คือ หัวหน้าครอบครัว

อุปนิสัยของแม่มีลักษณะเป็นคนที่มีความซื่อสัตย์ดี และมีความสามารถในการทำงานที่หลากหลาย โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญกล่าวว่า “...แม่จะเป็นคนที่มีความสามารถในการคอนเนคชั่น

กับผู้คน คำทำงานเป็นครูราชการ นอกจากจะเป็นครูแล้ว คำก็ช่วยงานเลขานุการ ผู้อำนวยการด้วย เนื่องจากเขาสามารถพูดคุยและประสานงานได้ดี...”

ลักษณะการแสดงออกอัตลักษณ์ทางเพศของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ: การแสดงออกทางกายภาพ แต่จะแสดงออกในทางคำพูดและกิริยาท่าทางที่ไม่เหมือนเพศสภาพชาย เช่น เรียบร้อย ลักษณะท่าเดินที่ดูดี โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญกล่าวว่า “...เราอาจจะมั่งคั่งบ้างแต่เราไม่ได้เป็นสายไปกรีดกรีด ไปเดิน ไปแต่งตัว ซึ่งผมแต่งตัวเป็นผู้ชายปกติเลย...” โดยลักษณะดังกล่าวตามนิยามศัพท์ได้ระบุไว้ว่ามีเพศสภาพในรูปแบบของ “เกย์ (Gay)”

ทั้งนี้ จากเรื่องเล่าประสบการณ์ความรุนแรงในครอบครัวของผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง 8 คนที่มีพื้นฐานครอบครัวที่หลากหลาย ตลอดจนความรุนแรงที่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้รับก็มีความเข้มข้นที่แตกต่างกัน โดยผ่านการสะท้อนคิดประสบการณ์ความรุนแรงของตัวเอง (Self-Reflection) และใช้เรื่องเล่า (Narrative) ในการบอกเล่าเรื่องราวต่าง ๆ เกี่ยวกับประสบการณ์ความรุนแรงในครอบครัว ซึ่งในความแตกต่างหลากหลายของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ก็มีจุดร่วมหรือความเหมือนกันอยู่ในหลาย ๆ มิติ ดังที่จะวิเคราะห์ในลำดับถัดไป

ทั้งนี้ สามารถสรุปข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ได้ดังต่อไปนี้

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)	อายุ (Age)	เพศสภาพ (Gender)	สถานภาพทางการเงินของครอบครัว (Family Financial Status)	หัวหน้าครอบครัว (Head of The Family)
ID1	31 ปี	เกย์	ระดับดี	แม่
ID2	28 ปี	เกย์	ระดับปานกลาง	พ่อ
ID3	25 ปี	เกย์	ระดับปานกลาง	แม่
ID4	28 ปี	กะเทย	ระดับดี	พ่อ
ID5	28 ปี	เกย์	ระดับปานกลาง	แม่เลี้ยง (น้ำ)
ID6	23 ปี	เกย์	ระดับดี	พ่อ
ID7	26 ปี	เกย์	ระดับปานกลาง	พ่อ
ID8	27 ปี	เกย์	ระดับดี	พ่อ

แผนภาพที่ 4 สรุปข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant)

ข้อสังเกตหนึ่งที่น่าสนใจสำหรับการลงพื้นที่ไปสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พบว่าแนวคิดเกี่ยวกับผู้ปกครองหรือหัวหน้าครอบครัว (Patriarchal Perspective) ซึ่งจากในอดีตที่สังคมได้สร้างกฎเกณฑ์ให้เพศชายมีอำนาจเหนือเพศหญิงในความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรส สามีจึงมีอำนาจเหนือภรรยาและบุตรที่ต้องการทั้งการปกป้องคุ้มครองและการควบคุมการใช้ความรุนแรงของชายจึงเป็นเครื่องมือในการรักษาอำนาจที่เหนือกว่าซึ่งผู้หญิงส่วนใหญ่ก็ยอมรับสถานะภาพที่ด้อยกว่า สิ่งเหล่านี้เสมือนกรอบทางสังคมที่ให้ความชอบธรรมกับสังคมชายเป็นใหญ่มาเป็นกลไกในการขับเคลื่อนสถาบันทางสังคมทุกระดับ ซึ่งแนวความคิดนี้ถูกทำให้กลายเป็นบรรทัดฐานทางสังคม (Norms) มาอย่างยาวนานและยังคงมีอิทธิพลอยู่ในสังคม โดยรากเหง้าของการถูกกระทำ ความรุนแรงในครอบครัวเกิดจากการกำหนดบทบาทของสังคมที่กำหนดให้ภรรยาและลูกด้อยกว่าสามี โดยผ่านการลดทอนบางสิ่งบางอย่างให้เกิดการเสียเปรียบเชิงอำนาจ ซึ่งถ้าใครก็ตามถูกสังคมกำหนดบทบาทให้ด้อยกว่าในความสัมพันธ์เชิงอำนาจกับคนอื่น โอกาสที่เขาจะถูกกระทำ ความรุนแรงมีอยู่เสมอ (กฤตยา อาชวนิชกุล, 2555) นอกจากนี้ ความสัมพันธ์เชิงอำนาจในสถาบันครอบครัวยังเกี่ยวข้องกับทรัพยากรจากภายนอกด้วย เช่น อำนาจทางการเงิน การเมือง ความสำเร็จในหน้าที่การงาน สถานะทางสังคม เป็นต้น ซึ่งล้วนมีความสำคัญต่อกระบวนการต่อรองเชิงอำนาจระหว่างสมาชิกในครอบครัวทั้งสิ้น

สำหรับประเด็นแนวคิดเกี่ยวกับผู้ปกครองหรือหัวหน้าครอบครัว ตามผลการวิจัยพบว่าหัวหน้าครอบครัวของผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง 8 ครอบครัว ไม่ได้เป็นพ่อหรือผู้ชายตามแนวคิดทฤษฎีครอบครัวที่บิดาปกครอง (Patriarchal Family) อีกต่อไป โดยปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลให้เกิดพลวัตดังกล่าว เกิดจากสถานภาพทางเศรษฐกิจของสมาชิกในครอบครัวทำให้แต่ละคนมีอำนาจในการจัดหาทรัพยากรในครอบครัวที่แตกต่างกัน จึงส่งผลให้สมาชิกคนใดในครอบครัวที่สามารถจัดหาทรัพยากรในครอบครัวได้มากที่สุด จะได้รับบทบาทให้เป็นหัวหน้าครอบครัวแทน ไม่ว่าจะสมาชิกคนนั้นจะเป็นผู้ชายหรือผู้หญิงก็ตาม ฉะนั้นแล้ว บริบทสังคมปัจจุบันปัจจัยทางเศรษฐกิจ จึงเป็นหนึ่งในปัจจัยที่กำหนดอำนาจการต่อรองของสมาชิกในครอบครัว ส่งผลให้ในสังคมไทยมีโครงสร้างทางสังคม ว่าด้วยเรื่องบทบาทหน้าที่ของสถาบันครอบครัวเปลี่ยนแปลงไป โดยได้มีการผสมผสาน

กัน ทั้งในรูปแบบของครอบครัวที่มารดาปกครอง (Matriarchal Family) และครอบครัวเสมอภาค (Equalitarian Family) เพิ่มเติมขึ้นนอกเหนือจากครอบครัวที่บิดาปกครอง (Patriarchal Family) ที่เป็นบรรทัดฐานทางสังคม (Norm) ในยุคสมัยอดีตกาล

4.2 กระบวนการมลทินประทับที่ก่อให้เกิดความรุนแรงต่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (The Stigma Process that Leads to Violence Against The Male LGBTQ Children)

จากการศึกษาเรื่องเล่าประสบการณ์ความรุนแรงในครอบครัวที่มีต่อทายาทที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) โดยวิเคราะห์ภายใต้กรอบแนวคิดทฤษฎีมลทินประทับ (Stigma Theory) ซึ่งเป็นการทำความเข้าใจปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ที่มีสาเหตุการก่อความรุนแรงจากการมลทินประทับต่อบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ว่าเป็นสิ่งที่ “ผิดปกติ” ไปจากบรรทัดฐานทางสังคมว่าด้วยเรื่องเพศ ฉะนั้นแล้วการอธิบายปรากฏการณ์ทางสังคมผ่านกรอบแนวคิดทฤษฎีมลทินประทับ (Stigma Theory) จะสะท้อนให้เห็นถึงความจริงทางสังคม (Norm) อันเป็นผลผลิตจากการประกอบสร้างของมนุษย์ (Social Constuction) ที่เกิดจากกลไกการทำงานของสถาบันต่าง ๆ ในสังคม ซึ่งในขณะเดียวกันมนุษย์เองก็เป็นผลผลิตจากการประกอบสร้างของสังคมด้วยเช่นเดียวกัน

ทั้งนี้ผู้วิจัยจะนำประเด็นสำคัญที่ได้จากการศึกษาวิจัยมาอภิปรายถึงกระบวนการมลทินประทับที่ก่อให้เกิดความรุนแรงต่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) โดยแบ่งออกเป็น 3 ประเด็นหลัก อันประกอบไปด้วย 1) ใครคือผู้ที่กระทำ ความรุนแรงต่อทายาทเพศต้องห้าม? (Who?) 2) ทายาทเพศต้องห้ามถูกกระทำ ความรุนแรงจากครอบครัวอย่างไร? (How?) 3) ทำไมจึงเกิดความรุนแรงต่อทายาทเพศต้องห้าม? (Why?) ดังต่อไปนี้

4.2.1 ใครคือผู้ที่กระทำ ความรุนแรงต่อทายาทเพศต้องห้าม? (Who?)

สำหรับการทำความเข้าใจถึงกระบวนการมลทินประทับที่ก่อให้เกิดความรุนแรงต่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ ในลำดับแรกจำเป็นต้องศึกษาถึงบุคคลที่เป็นผู้กระทำ ความ

รุนแรง (Offender) ซึ่งเป็นสมาชิกในครอบครัวและถือได้ว่าเป็นตัวแสดงหลัก (Actor) ในการก่อความรุนแรงต่อทายาทเพศต้องห้าม ทั้งนี้ เพื่อผู้วิจัยจะนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้ให้ข้อมูลสำคัญมาวิเคราะห์ถึงบทบาทหน้าที่ของสถาบันครอบครัวของสังคมไทย ตลอดจนปัจจัยที่ส่งเสริมให้พ่อหรือแม่เลือกที่จะเป็นผู้ที่กระทำความรุนแรง (Offender) ต่อทายาทเพศต้องห้ามโดยสามารถแจกแจงรายละเอียดของแต่ละครอบครัวผ่านประสบการณ์เรื่องเล่าของผู้ให้ข้อมูลสำคัญดังต่อไปนี้

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญรายที่ 1

ประสบการณ์ความรุนแรงที่มีมูลเหตุจากการเป็นเพศต้องห้าม: พบว่ามีการทำร้ายทางด้านร่างกาย 2 ครั้งโดยใช้อาวุธในการทำร้าย คือ ไม้แขวนเสื้อและไม้หวาย พาดไปที่บริเวณร่างกายหลายครั้ง ส่งผลให้ผู้ร่วมวิจัยมีรอยฟกช้ำตามตัว ซึ่งการทำร้ายทางด้านจิตใจเกิดขึ้นอยู่อย่างสม่ำเสมอเช่นกัน ตั้งแต่สมัยต้นเด็ก ๆ จนมาถึงปัจจุบัน เช่น คำพูดที่ลดคุณค่าในตัวเอง การบังคับให้กระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อเป็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ครอบครัวมองว่า “ผิดปกติ” รวมไปถึงความรุนแรงในรูปแบบของการนิ่งเงียบ ไม่พูดคุยกันในช่วงระยะเวลาหนึ่งเพื่อเป็นการกดดันลูก เป็นต้น ทั้งนี้สำหรับผู้ที่กระทำความรุนแรงต่อผู้ให้ข้อมูลสำคัญรายที่ 1 คือ แม่ ส่วนพ่อกระทำความรุนแรงเลย ตามคำบอกเล่าของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญรายที่ 2

ประสบการณ์ความรุนแรงที่มีมูลเหตุจากการเป็นเพศต้องห้าม: พบว่ามีการทำร้ายร่างกาย 1 ครั้ง ช่วงสมัยประถมศึกษาปลาย โดยได้รับบาดเจ็บถึงขั้นหมดสติไปชั่วขณะหนึ่ง โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้กล่าวว่า “...พ่อตบเราที่หัวเลยอะ หลังจากนั้นก็ตีที่หลัง ตีมือ อยู่ประมาณแบบสี่ห้าที จนฉันไม่รู้สึกตัว เหมือนหลับไป ตื่นมาอีกที คืออยู่ในอกแม่...” และในส่วนของการทำร้ายทางด้านจิตใจเกิดขึ้นอยู่เป็นประจำช่วงเด็ก ๆ จนถึงมัธยมต้น ไม่ว่าจะเป็คำพูดที่ตัดพ้อให้เสียกำลังใจ ตลอดจนการนิ่งเงียบ ไม่พูดคุยกันในช่วงระยะเวลาหนึ่งจนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ครอบครัวมองว่า “ผิดปกติ” รวมไปถึงความรุนแรงในรูปแบบของการนิ่งเงียบ ก็มีเช่นเดียวกัน

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญรายที่ 3

ประสบการณ์ความรุนแรงที่มีมูลเหตุจากการเป็นเพศต้องห้าม: พบว่ามีการทำร้ายร่างกาย และจิตใจอยู่อย่างสม่ำเสมอ ตั้งแต่ช่วงประถมศึกษาจนถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้กล่าวว่า “...ถ้าเกิดเราทำผิด หรือ เกียงแม่ เรื่องที่เราตั่งตั่ง หรือ มีวิกมีชุดแอบไว้ ถ้าแม่เห็นก็จะโดนตีทันที และทุกครั้งที่ดีก็จะพูดว่า ขอเท่าไรก็ไม่ให้ แบบปวดหัวละ ภูน่าจะตาย ๆ ไปซะ เหมือนพูดให้เราารู้สึกท้อและเสียใจ...” ซึ่งความรุนแรงที่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญรายที่ 3 ถูกกระทำมาเป็นเวลานานนั้น ได้สร้างบาดแผลและผลกระทบทางด้านจิตใจมาจนถึงปัจจุบัน

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญรายที่ 4

ประสบการณ์ความรุนแรงที่มีมูลเหตุจากการเป็นเพศต้องห้าม: พบว่ามีการทำร้ายร่างกาย และจิตใจอยู่อย่างสม่ำเสมอ ตั้งแต่ช่วงมัธยมศึกษาตอนต้นที่พ่อแม่ทราบจากคุณครูประจำชั้นว่า ลูกของตนเองมีเพศสภาพเป็น “กะเทย” โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้กล่าวว่า “...ตั้งแต่ครูมาบอกแม่ เรารู้ละว่าเราเป็นแน่ ๆ ส่วนพ่อเริ่มรู้หลังจากแม่บอกเลยเรียกเรามาคุย เราโดนกดดันให้ห้ามอยู่กับเพื่อนกลุ่มที่เป็นกะเทยและบังคับให้กลับบ้านเร็ว บางครั้งก็ตีเราจนถึงแบบลงไม้ลงมือ บางทีเขาเหมือนอารมณ์ไม่ดีมาจากไหน แต่ความที่เราเป็นกะเทยอะ จากที่เราทำผิด 1 กระทั่งก็จะบวกดับเบิลไป แล้วมันก็จะมีระดับการตีที่แรงขึ้นไปเรื่อย ๆ ตั้งแต่ ม.2 ม.3 ม.4 ม.5 ค่อย ๆ เริ่มแรงไปเรื่อย ๆ บางทีเมา ๆ ก็ถามเลยว่า อยากเป็นนักร้อง ถ้าเป็นนักร้องจะตัดให้เลยตอนนี้...” ซึ่งความรุนแรงที่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญรายที่ 4 ถูกกระทำสำหรับมุมมองของผู้วิจัยที่ได้ไปสัมภาษณ์ถือว่า “รุนแรงที่สุด” ในบรรดาผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้งหมด นอกจากจะถูกทำร้ายตามร่างกายมาเป็นเวลานาน ยังต้องเผชิญกับแรงกดดัน การข่มขู่ และการบีบบังคับให้ปรับเปลี่ยนเพศสภาพของตัวเองมาตลอดระยะเวลาหลายปี

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญรายที่ 5

ประสบการณ์ความรุนแรงที่มีมูลเหตุจากการเป็นเพศต้องห้าม: พบว่ามีการทำร้ายร่างกาย และจิตใจอยู่อย่างสม่ำเสมอ โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญกล่าวว่า “...เราโดนทำร้ายร่างกายมาตั้งแต่จำความได้สักตอนประถมจนยาวมาถึงก่อนเริ่มทำงาน ช่วงมหาลัยก็ยังมีโดนนะ แต่เนื่องจากเรา

ออกมาอยู่หอ จะโดนเพราะว่าเรายังต้องขอเงินที่บ้านอยู่บางส่วนเพื่อมาใช้จ่าย ซึ่งครั้งสุดท้าย น่าจะโดนด้วยคำพูดนะเพราะ เหมือนเราโตแล้วอะ แล้วเราต่อต้านมากขึ้น แต่ถึงอย่างนั้นเรา เหมือนมีปมในใจมาตลอดเลยนะ เรื่องความรุนแรงในครอบครัว เพราะไม่มีใครรู้ว่าเราโดนกระทำ แบบนี้ ซึ่งเรามองว่าไม่มีใครสมควรโดนกระทำแบบนี้ คือเรารู้สึกว่าแบบไม่มีใครสักคนที่เป็น LGBT ที่สมควรโดนครอบครัวกระทำแบบนี้ ทั้งโดนตบ โดนตี โดนฟาด โดนจำกัดความคิด จำกัด ทุกอย่าง เราต้องเชื่อฟังเค้าเหมือนเป็นอารมณ์พ่อเลี้ยงแม่เลี้ยงในละคร...” ซึ่งความรุนแรงที่ผู้ให้ ข้อมูลสำคัญรายที่ 5 ได้รับมาตลอดเวลา 16 ปี ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ประกอบกับไม่มี บุคคลที่สามารถเป็นที่พึ่งทางใจ จึงส่งผลให้เกิดเป็นคนที่เก็บกดปัญหาไว้คนเดียว ซึ่งปัจจุบันผู้ให้ ข้อมูลสำคัญรายนี้เป็นผู้ป่วยทางจิตเวช โดยป่วยเป็น โรคซึมเศร้า (Major Depressive Disorder) และยังคงต้องได้รับการรักษากับจิตแพทย์อยู่ในปัจจุบัน

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญรายที่ 6

ประสบการณ์ความรุนแรงที่มีมูลเหตุจากการเป็นเพศต้องห้าม: พบว่ามีการทำร้ายร่างกาย และจิตใจอยู่อย่างสม่ำเสมอ โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญกล่าวว่า “...ถ้าทำร้ายทางกายภาพจะเป็นพ่อ เพราะแม่จะเป็นคนที่ร้องไห้ง่ายมาก พ่อร้องไห้เสร็จ ป้าก็จะมาถามม๊าวว่าเป็นอะไร แล้วพ่อแม่ เล่าทุกอย่างเสร็จปั๊บ อยู่ ๆ ป้าก็เดินมาตบหน้าเราเลย ตอนนั้นยังไม่รู้ว่าพ่อรู้ว่าเราเป็นเกย์แล้ว น่าจะประมาณอายุ 16 ตอนนั้นคือองงมากที่โดนตบหน้าหันเลย แล้วพ่อสักพักมันก็มีมาเรื่อย ๆ ตบ บ้าง ตีบ้าง แบบนั่งกินข้าวอยู่ ป้าก็เอามือมาฟาดหลังบ้าง ส่วนแม่จะชอบบังคับให้ผมต้องไปสวด มนต์ทุกวัน แบบทุกวันจริง ๆ ไม่มีวันไหนที่เค้าไม่นั่งเฝ้าอยู่หน้าห้องพระเลย แต่ว่าเค้าไม่เข้าไป ด้วย ซึ่งเค้าเชื่อว่าแล้วการเป็นเกย์มันเป็นโรคอะไรสักอย่างนึงเลย สวดมนต์คงน่าจะหายเป็นเกย์ ได้มั้ง แล้วแม่ก็จะไม่คุยด้วย ไม่กินข้าวพร้อมกัน นับตั้งแต่เรื่องที่ผมเป็นเกย์ถูกเปิดเผยขึ้น...”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญรายที่ 7

ประสบการณ์ความรุนแรงที่มีมูลเหตุจากการเป็นเพศต้องห้าม: พบว่ามีการทำร้ายร่างกาย และจิตใจอยู่อย่างสม่ำเสมอ โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญกล่าวว่า “...ตอนเด็กมักจะถูกโดนดู โดนว่า และ โดนตี เรื่องที่เราแสดงอาการชัดเจนขึ้น และช่วงที่รุนแรงมากจะเป็นช่วงมัธยมเลย เรามีพฤติกรรม

ที่เปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจน จากคนที่เป็เด็กเรียนกลายเป็นคนที่เริ่มแต่งตัว ดูแลตัวเองมากขึ้น มีชื่อเสียงอย่างแล้วพ่อเขาก็รับไม่ได้ มีทะเลาะกัน ก็โดนตี โดนฟาด อยู่บ่อย ๆ ปีหนึ่งก็โดนประมาณ 2-3 ครั้ง แต่พอขึ้นมหาวิทยาลัยก็ห่าง ๆ ไป เนื่องจากที่บ้านก็เริ่มจะปล่อยวางบ้างแล้ว แต่ไม่ได้ปล่อยขนาดนั้น ซึ่งที่บ้านมีลักษณะเปลี่ยนไปตั้งแต่เราสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้” ไม่เพียงแต่ความรุนแรงในรูปแบบทางร่างกายและจิตใจเท่านั้นที่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญรายที่ 7 เคยได้รับความรุนแรง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญยังถูกใช้ความรุนแรงในรูปแบบของการนั่งเงียบ ไม่พูดคุยกันในช่วงระยะเวลาหนึ่งเพื่อเป็นการกดดันให้ตนปรับเปลี่ยนเพศสภาพที่ครอบครัวมองว่า “ผิดปกติ” นั่นคือเพศสภาพชาย

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญรายที่ 8

ประสบการณ์ความรุนแรงที่มีมูลเหตุจากการเป็นเพศต้องห้าม: พบว่ามีการทำร้ายร่างกายและจิตใจอยู่อย่างสม่ำเสมอ โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญกล่าวว่า “...ส่วนใหญ่จะเป็นพ่อที่จะตีเรา ถ้าวันไหนครูมาฟ้อง ตอนกลางวันแม่จะเป็นคนรับรู้ก่อน ส่วนใหญ่พ่อจะรับสารมาจากแม่ แม่จะมานั่งคุยกับพ่อ พ่อก็จะเรียกเราไปคุย มึงเป็นมัย แล้วเราจะกล้าตอบได้ไ้วะว่าเราเป็น พอหลังจากนั้นก็มีการแบบลงไม้ลงมือ แล้วพอตีบ่อยก็เรื่องจบ เข้าวันต่อไปก็ต้องเริ่มโดนปลุกมาแต่เช้า มาวิ่ง มาออกกำลังกาย ซึ่งก็เป็นอย่างนี้ไปประมาณสักสองสามอาทิตย์ แล้วก็มันก็วนลูปเดิมไปเรื่อย ๆ โดยส่วนใหญ่ตอนโดนพ่อตีก็จะโดนตีเพื่อบังคับให้เลิกคบกับเพื่อนสนิทตอน ม.ต้นที่อยู่ห้องเดียวกัน ซึ่งนางเป็นตุ๊ดเหมือนกัน พอตอน ม.ปลายแม่ก็คือแบบจับแยก เพราะมีอำนาจในการจับแยกห้องนักเรียน...” โดยสำหรับผู้ให้ข้อมูลสำคัญรายที่ 8 ได้รับความรุนแรงตลอดช่วงมัธยมศึกษาทั้งนี้มืออยู่หนึ่งเหตุการณ์ที่ทำให้ผู้ร่วมวิจัยสะเทือนใจ จนทำให้ปัจจุบันเป็นผู้ป่วยทางจิตเวช โดยป่วยเป็นโรคกลัว (Phobia) การนั่งหรือนอนบนพื้นห้องน้ำ ซึ่งล้วนแต่เป็นผลพวงจากความรุนแรงทางร่างกายที่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเคยเผชิญมา จนกลายเป็นบาดแผลภายในจิตใจที่ส่งผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิตมาจนถึงปัจจุบัน

ทั้งนี้ สามารถสรุปข้อมูลผู้ที่กระทำความรุนแรงต่อทายาทเพศต้องห้าม ได้ดังต่อไปนี้

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)	อายุ (Age)	เพศสภาพ (Gender)	หัวหน้าครอบครัว (Head of The Family)	ผู้กระทำความรุนแรง (Offender)	ความรุนแรง (Violence)
ID1	31 ปี	เกย์	แม่	แม่	ร่างกาย, จิตใจ, ความเสีย
ID2	28 ปี	เกย์	พ่อ	พ่อ	ร่างกาย, จิตใจ, ความเสีย
ID3	25 ปี	เกย์	แม่	แม่	ร่างกาย, จิตใจ
ID4	28 ปี	กะเทย	พ่อ	พ่อ	ร่างกาย, จิตใจ
ID5	28 ปี	เกย์	แม่เลี้ยง (น้ำ)	แม่เลี้ยง (น้ำ)	ร่างกาย, จิตใจ
ID6	23 ปี	เกย์	พ่อ	พ่อ	ร่างกาย, จิตใจ, ความเสีย
ID7	26 ปี	เกย์	พ่อ	พ่อ	ร่างกาย, จิตใจ, ความเสีย
ID8	27 ปี	เกย์	พ่อ	พ่อ	ร่างกาย, จิตใจ

แผนภาพที่ 5 สรุปข้อมูลผู้กระทำความรุนแรงต่อทายาทเพศต้องห้าม

ข้อสังเกตหนึ่งที่น่าสนใจสำหรับการลงพื้นที่ไปสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พบว่าแต่ละบุคคลสะท้อนขนาดแผลจากประสบการณ์ความรุนแรงทั้งทางด้านกายภาพและด้านจิตใจในมิติที่แตกต่างกันไป และที่สำคัญคือ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญส่วนใหญ่ก็ยังคงต้องเผชิญกับเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัวอยู่ในปัจจุบัน เพราะฉะนั้นเรื่องราวที่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้ถ่ายทอดออกมาจึงมีความเปราะบางทางจิตใจอย่างมาก โดยจะแสดงออกผ่านสีหน้าประหม่า หรือโศกเศร้า ตลอดจนน้ำเสียงที่สั่นเครือเมื่อได้เล่าเรื่องที่เป็นประสบการณ์อันเลวร้ายของตัวเอง ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงบาดแผลจากประสบการณ์ความรุนแรงนั้นยังคงสดใหม่และสร้างความบอบช้ำให้กับตัวผู้ให้ข้อมูลสำคัญจวบจนถึงปัจจุบัน ในขณะที่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญบางคนก็ได้สะท้อนเรื่องราวความรุนแรงในอดีต ซึ่งปัจจุบันผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้รับการเยียวยาบาดแผลทางจิตใจได้บางส่วนหรือทั้งหมดแล้ว กล่าวคือ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญแต่ละคนได้สะท้อนขนาดแผลในมิติที่แตกต่างกันออกไป ตามบริบทของแต่ละครอบครัว ประกอบกับสภาพความพร้อมทางด้านจิตใจของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งหากมองผ่านกรอบแนวคิดทฤษฎีเหยื่ออาชญากรรม จะพบว่าทายาทเพศต้องห้ามล้วนถูกกระทำความรุนแรงในช่วงวัยเด็กจนถึงวัยรุ่นตอนปลาย ซึ่งถือว่ายังเป็นผู้เยาว์อยู่ จึงส่งผลให้สอดคล้องกับการแบ่งประเภทเหยื่ออาชญากรรมของสตีเฟน เช็ฟเฟอร์ (Stephen Schafer) ซึ่งได้จำแนกอาชญากรรมที่เกิดจากความรุนแรงในครอบครัว ว่าอยู่ในประเภทของเหยื่อที่กระตุ้นให้เกิดอาชญากรรม อันเนื่องจากเหยื่อ (ทายาทเพศต้องห้าม) อาจจะไปกระทำบางสิ่งบางอย่างที่เป็นการ

ชัดใจหัวหน้าครอบครัว และเมื่อหัวหน้าครอบครัวได้รับการช่วยเหลือส่งเสริมก็จะลงมือกระทำ ความรุนแรงต่อเหยื่อ และความรุนแรงในครอบครัวยังสามารถแบ่งประเภทของเหยื่อได้อีกหนึ่งประเภท คือ เหยื่อที่มีความอ่อนแอทางชีวภาพ เนื่องจากเหยื่อ (ทนายทพศต้องห้าม) มีความอ่อนแอทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ หรือแม้กระทั่งถูกรบกวนทางสังคมกดทับ ทำให้หัวหน้าครอบครัวมีความคิดที่จะทำร้ายหรือกระทำ ความรุนแรงแก่เหยื่อ

ไม่เพียงเท่านั้นจากผลการศึกษาวิจัยยังพบสิ่งที่น่าสนใจอยู่อีก 1 ประการ คือ บุคคลในครอบครัวที่เป็นผู้กระทำ ความรุนแรงทางด้านร่างกายต่อบุตรที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) กลับไม่ใช่ผู้ที่เป็นเพศชาย หรือบิดา ตามที่ข้อมูลเชิงสถิติหลาย ๆ สำนักด้านความรุนแรงในครอบครัวระบุไว้ ซึ่งจากผลการศึกษาวิจัยพบว่าอัตราการทำร้ายร่างกายบุตรชายที่มีความหลากหลายทางเพศจะขึ้นอยู่กับปัจจัยความสัมพันธ์เชิงอำนาจในครอบครัวว่าด้วยเรื่องแนวคิดเกี่ยวกับหัวหน้าครอบครัวเป็นสำคัญ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ เป็นบุคคลที่มีอำนาจสูงสุดในครอบครัว ซึ่งมักได้รับสิทธิหน้าที่ในการบังคับสมาชิกในครอบครัวให้กระทำหรือไม่กระทำใด ๆ ได้ ซึ่งโดยปกติแล้วจะเป็นบุคคลที่เป็นเพศชาย แต่สำหรับกรวิจัยดังกล่าวพบว่า เพศชาย (พ่อ) และเพศหญิง (แม่) มีอัตราการกระทำ ความรุนแรงทางร่างกายต่อทายาทที่เท่าเทียมกัน ไม่จำเพาะแค่เฉพาะเพศชาย (พ่อ) อีกต่อไปซึ่งอาจจะเป็นผลสืบเนื่องจากบริบททางสังคมที่แปรเปลี่ยนไป เป็นเหตุให้ลักษณะโครงสร้างทางสถาบันครอบครัวเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ส่งผลให้ผู้ทำหน้าที่หัวหน้าครอบครัวในยุคปัจจุบันมีความแตกต่างหลากหลายจากในอดีต

4.2.2 ทายาทเพศต้องห้ามถูกรกระทำ ความรุนแรงจากครอบครัวอย่างไร? (How?)

จากผลการวิจัยพบว่า รูปแบบความรุนแรงของครอบครัวที่กระทำต่อทายาทเพศต้องห้าม (LGBTQ) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะปรับเปลี่ยนเพศสภาพ (Gender) ของทายาทให้กลับสู่ “ความปกติ” ที่สังคมได้ให้คำนิยามไว้ นั่นคือ “ความเป็นชาย” และ “ความเป็นหญิง” โดยสามารถจำแนกรูปแบบความรุนแรงได้ 3 ประเภท ประกอบด้วย 1) ความรุนแรงทางด้านร่างกาย 2) ความรุนแรงทางด้านจิตใจ 3) ความรุนแรงในรูปแบบความเจ็บ โดยแตกต่างกันไปตามบริบทการกระทำผิดของแต่ละครอบครัวนั้นในแต่ละสถานการณ์ ทั้งนี้ สามารถสรุปตัวอย่างรูปแบบความรุนแรงในครอบครัวผ่านเรื่องเล่าของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้ดังนี้

1. ความรุนแรงทางด้านร่างกาย (Physical Violence)

การกระทำทารุณกรรมต่อบุตร ทำให้บุตรได้รับบาดเจ็บทางด้านร่างกาย โดยจะทิ้งบาดแผลปรากฏให้เห็นอย่างเด่นชัดผ่านการใช้กำลัง เช่น การตบตี การต่อย จับแขนขาลาก ตลอดจนการใช้อาวุธทำร้ายร่างกายบุตร ซึ่งการกระทำ ความรุนแรงทางร่างกายทุกคนในกรณีศึกษา พบว่าจะเกิดการทำความรุนแรงขึ้นซ้ำอีก และยังมีแนวโน้มที่จะมีความถี่เพิ่มขึ้น ตลอดจนความรุนแรงก็จะทวีขึ้นด้วยเช่นกัน เนื่องจากบุคคลในครอบครัวที่เป็นผู้กระทำความรุนแรงยังมองว่าการใช้ความรุนแรงในครั้งก่อนหน้า ยังไม่รุนแรงเพียงพอที่จะทำให้บุตรของตนเกิดความกลัวต่อการแสดงออกพฤติกรรมอันเป็นต้องห้ามนี้ได้ ทั้งนี้ การใช้ความรุนแรงในลักษณะดังกล่าว ส่งผลกระทบต่ออย่างมากต่อทางด้านจิตใจของบุตร ตลอดจนความสัมพันธ์ภายในครอบครัวด้วยเช่นกัน ตัวอย่างจากเรื่องเล่าประสบการณ์ ดังนี้

“...ครั้งแรกที่โดนตี คือ ตอนที่อยู่ ม. 3 ตอนนั้นเรากำลังแตกเนื้อสาวเลยแหละ ก็คือ มีเพื่อนของแม่นั้นแหละมาเล่าให้ฟังว่า ตอนเราอยู่นอกบ้านมันตึงตึงมากเลยนะ แม่ก็เลยมาถามเราว่า มึงอะเป็นไม่ได้ มึงเป็นลูกกู มึงห้ามเป็นอะไรแบบนี้ พอค่าเสร็จปั๊กโดนตีเลย ตอนนั้นจำได้ว่าแม่ตีเราด้วยไม้หวายสุดแรงประมาณ 5 ที่ได้จนเขาเหนื่อย คือตอนนั้นเขาโกรธมากอะ เขาสติหลุด พอตีไปที่แรกเหมือนเขาก็ยังโกรธอยู่ หลังจากนั้นครั้งที่ 2 3 4 5 ก็ตามมาคือ เขาเจ็บจนขาไปทั้งตัวตั้งแต่โดนตีครั้งที่ 2 ละ ซึ่งครั้งนี้ถือว่าเป็นการถูกแม่ตีหนักที่สุดในชีวิตที่เคยเจอมาละ...” ID1

“ส่วนครั้งที่ 2 ที่ถูกแม่ตี เพราะเรื่องที่เราเป็นเกย์ ครั้งนี้ เราไม่ร้องไห้เหมือนครั้งแรกเลยนะ แถมเรายังขัดขิ้นด้วยรอบนี้ คือ แม่เรียกเรามาตีได้ที่นั่งมั้ง แล้วเราก็จับไม้ก่อนที่เขาจะตีเราครั้งถัดไป ซึ่งเราก็กถามแม่นะว่า พอเถอะ ทำไมต้องตีเราด้วย ผมผิดอะไรหรอ ซึ่งเขาตอบไม่ได้ พอตอบไม่ได้ปั๊บ เขาจะเปลี่ยนเป็นเรื่องอื่นแทน คือเขาพยายามหาเรื่องอื่นมาเพื่อจะให้ตีเราอีก พยายามหาเหตุผลอื่นทำให้เราผิดให้ได้ ซึ่งตอนทะเลาะกันแม่ก็จะพูดว่า ถ้ามึงยังขอเงินกูอยู่ มึงก็

ต้องทำตามกฎ พอหลังที่เราจับไม้ที่แม่จะตีเราไว้ พ่อก็มาแยก ซึ่งตอนนั้นพ่อน่าจะเริ่มเข้าใจเราแล้วละ แต่ก็ยังตามใจแม่อยู่...” ID1

“...มันเคยมีเหตุการณ์ตอนฉันน่าจะอยู่ประมาณ ป.5 ป.6 มั้ง ส่วนน้องสาวน่าจะอยู่ประมาณ ป.1 ซึ่งตอนนั้นเราแย่งกันดูทีวีกัน คือฉันจะเป็นคนติดดูกีฬา ส่วนน้องมันก็จะดู cartoon network คือพอกับแม่เราก็นั่งกินข้าวอยู่หลังบ้าน น้องมันก็แบบจะมาแย่งเราดูทีวี ทั้ง ๆ ที่เราดูอยู่ก่อนละ ซึ่งฉันก็ไม่ให้มัน นางก็วอแว แหกปาก ฉันก็เลยหันกลับไปแผดเสียง แบบเสียงออกสาวอะ ว่า อีดอก อีสันดาน หลังจากนั้นไม่กี่นาที พ่อได้ยินเสียงที่เราด่าน้องก็เดินมาจากหลังบ้าน แบบ ดิ่ง ๆ ๆ พาดหัวเข้าให้ทีหนึ่ง คือ ตีด้วยมือเนี่ยแหละ หลังจากนั้นก็ตีหลัง ตีมือ ตีอยู่ประมาณแบบสี่ห้าทีอะ จนฉันไม่รู้สีกตัวเหมือนหลับไปเลย ด้วยความที่แบบแรงผู้ชายอะ แล้วฉันก็ยังเด็กอยู่อะ คือตอนนั้นก็มันไปเลย คือแบบก็รู้สึก ว่าตีเราด้วยอารมณ์นะ หลังจากนั้นแม่ก็น่าจะวิ่งตามมานะ เพราะ พอฉันตื่นมาอีกทีคืออยู่ในอกแม่ แล้วแม่ก็ร้องให้ แม่ก็พยายามเรียกเราให้ฉันตื่น ๆ อยู่ตลอดเวลา แล้วหลังจากนั้นพ่อเราก็รู้สึกผิดนะ แ่ก็ไม่คุยกับเรานานเป็นปีเลยนะ แต่หลังจากการตีครั้งนี้ พ่อก็ไม่เคยตีเราอีกเลยนะ...” ID2

“...ส่วนใหญ่จะโดนแม่ตี เมื่อมีคนมาบอกมากกว่า ซึ่งตอนผมไปโรงเรียน พ่อแม่ไม่ไปส่งอยู่แล้ว เขาจะให้นั่งรถผูกหรือรถโดยสารประจำทาง ซึ่งตอนที่เรออกจากบ้าน แม่ก็จะไปกรีดขาง แม่เราไม่เห็น พอเราไปถึงโรงเรียนบูบ เราก็จะปะแป้ง ทาอุทัยทิพย์กับเพื่อน แล้วคือมีผู้ปกครองของเพื่อนมาเห็นแล้วก็มาเล่าให้แม่ฟัง กลับมาถึงบ้านก็โดนตีเลย แล้วก็มีอยู่ครั้งหนึ่งที่เราเอาวิกผมกลับมาบ้าน ซึ่งเราก็เอาแอบไว้ใต้ที่นอน ซึ่งครั้งนั้นแม่เห็นก็เลยโดนตีตรงมือด้วยไม้กวาด คือเจ็บมาก มือแบบชาเลย ตีแรงจนเราร้องให้เลยอะ หลังจากตีเสร็จมือบวมเลยอะ ตอนนั้นก็เลยกลายเป็นคนกลัวแม่ไปเลย และครั้งที่โดนหนักสุดคือ ถูกตีที่แขนด้วยไม้กวาด แบบเจ็บมาก แขนเขียวและบวมเลย ขนาดผมบอกว่า เจ็บแล้ว ๆ แม่ก็ยังไม่สนใจเรานะ ครั้งนั้นนะแรงสุดพาดประมาณสิบทีได้ ตีจนเราก็นั่งเพื่อ

ป้องกันตัวเอง เราร้องให้ทุกครั้งเลยนะเวลาถูกแม่ตี ซึ่งแม่ก็ไม่เคยร้องให้เลย พอเขาตีเราเสร็จก็กลับไปห้องเขา...” ID3

“...สำหรับความถี่ที่เราโดนตี ถ้าสมัยเด็ก ๆ จำได้ว่าก็บ่อยอยู่นะ ประมาณเดือนหนึ่งครั้งหนึ่ง เพราะตอนนั้นเค้าแบบ strict กับเรามาก เค้าจะเริ่มจับจองเราเป็นพิเศษ แบบดุของ ๆ เรา ไม่ว่าจะเป็นอย่างที่เราใช้ทุกอย่าง เสื้อของเรา กระเป๋าตังค์ ว่าเหมือนของผู้หญิงหรือป่าว รวมถึงเราก็ห้ามกลับบ้านดึกและไม่ให้ยุ่งกับเพื่อนที่เป็นกะเทย คือเค้า strict กับเรามากช่วงนั้น คือถ้ามีพวกตุ๊กตาหรืออะไรที่มันดูสาว ๆ เราเรียกไปโดนตีเลย...” ID4

“...ส่วนถ้าช่วงที่เราโดนตีบ่อยที่สุด ก็จะตั้งแต่ ม.2 ม.3 ม.4 ม.5 ประมาณสี่ปีเนี่ยแทบจะโดนทุกเดือน คือมีบ่อยมากจนเราลึ้นอย่างเดียวว่า กลับมาจะโดนตีม๊วย เราพยายามเลี้ยงเจอพ่อเรา พอป้ากลับมาเราก็รีบนอนก่อนพยายามทำให้เราไม่เจอหรือมีปฏิสัมพันธ์อะไรกับเขาให้มากที่สุดอะ...” ID4

“...ซึ่งครั้งที่เราโดนหนักที่สุด คือ วันเซ็งเม้งแล้ววันนั้นเราตื่นสาย แล้วเขาก็เดินขึ้นมาที่ห้องแล้วจับเราลากลงจากบันได แล้วหลังเราชูดบันไดจนเลือดซิบไปหมด แถมลงมาก็ยังตีเราอีก เราารู้สึกว่า เฮ้ย ทำไมเราต้องโดนขนาดนี้เลยหรอ มันไม่ควรขนาดนั้น คือ ลากเราลงมาจากบันได แล้วเราก็โดนตีซ้ำด้วยไม้หวายอีก เราเจ็บปวดมาก แล้วพอรุ่งเช้าก็ต้องไปเจอเพื่อนที่เรียนพิเศษ ตอนนั้นเพื่อนก็น่าจะเห็นรอยแผลเราแหละ หลังจากนั้นก็มีอีกเหตุการณ์หนึ่งที่เราจำได้ไม่ลืมเลย คือเราก็นั่งร้องไห้อยู่ที่ห้อง แล้วเค้าก็มาถามว่า เราร้องให้ทำไม เค้าก็เลยตอบไปว่าเพื่อนไปญี่ปุ่น อยู่ดี ๆ เค้าก็ตบหน้าเราเลย แล้วถามว่าเพื่อนหรือผัว เราอึ้งมากเลยตอนนั้น เราแบบเฮ้ย มันไม่ควรแบบนี้ม๊วย ไม่ฟังเราหน่อยหรอ ทำไมต้องทำกับเราขนาดนี้เลย รอบนี้เรารู้สึกว่า เฮ้ย ฉันทัดอะไรอะ ฉันทัดผิดอะไร เค้าพาล เอาเรื่องที่เราเป็นกะเทย แล้วเค้าจะคิดว่าเราต้องอย่างงู้อย่างงูอย่างงั้นไปหมดเลย ซึ่งเรารู้สึกว่ามันไม่เท่หวังดี อันนี้มันบ้าแล้วอะ มันไม่ใช่ อ้อเราก็จะเข้ามาคอยปลอบตลอดนะ เพราะเค้าส่งสารเราที่โดนตีทุกครั้งอะ มันหนักมากเลย

นะ เราโดนหน่วยตีจนตัวเราม่วงไปหมดมันไม่เจียวนะ คือมันม่วงเลยอะ เราแบบเจ็บมาก เพราะตอนเค้าฟาด เค้าไม่ได้ตีแบบพ่อแม่ปกติอะ คือเค้าฟาดสุดแรง ฟาดจนเนื้อแตกก็มีนะ แต่ก่อนใช้สายพานฟาด แล้วเปลี่ยนมาเป็นไม้ใหญ่ ๆ แล้วฟาดทีคือเนื้อมันแตกแบบ หุย อาบน้ำบางที่เลือดซิบอะ เค้าไม่ได้ตีให้แบบให้เราจำอะ ตีให้เราหลอนมากกว่า...” ID4

“...ตั้งแต่เด็กเราโดนตีมาตลอด ถ้าเราตั่งตั่งหรือเรียนไม่ดี จะโดยตีด้วยไม้หวายหรือไม้ขีดหม้อที่คนสมัยก่อนเค้าหุงข้าว แล้วเอาไม้ไปขีดไว้อันใหญ่ ๆ คือ ตอนเด็ก ๆ เราต้องอยู่ในครอบครัวมาก แต่ตั้งแต่เค้าเริ่มรู้ว่าเราเป็นเกย์ประมาณช่วงมัธยมต้น ก็ทำให้แม่เลี้ยงเข้ามาใช้กำลัง โดยแม่เลี้ยงก็จะมาแนวบตี ส่วนพ่อเลี้ยงก็จะมาแนวแบบต้อยแล้วพูดว่า ทำไมถึงต้องเป็นเพราะอะไร แล้วกดดันเราตลอดว่า ไม่เป็นได้มัย พ่อเราเจียบเขาก็ใช้เข็มขีดฟาด เพื่อจะทำยังไงก็ได้ให้เราแบบไม่เป็นเกย์ มันส่งผลให้เรามีปมในใจมาตลอดเลยนะ เรื่องความรุนแรงในครอบครัวเพราะเราไม่กล้าเล่าให้ใครฟัง และเรามองว่าไม่มีใครสมควรโดนกระทำแบบนี้ด้วยนะ คือไม่มีใครสักคนที่เป็น LGBT ที่สมควรโดนครอบครัวตัวเองทำร้าย โดนตบ โดนตี โดนฟาด ...” ID5

“...มีอยู่ครั้งหนึ่งที่เราแอบไปดูสื่อที่มันแบบลามกหน่อย เป็นการ์ตูนติดเรพผู้ชายกับผู้ชาย ซึ่งตอนนั้นมันจะฮิต แล้วบังเอิญเค้าไปเจอ เราก็โดนฟาดเลย แถมโดนด่าว่าเอาสิ่งสกปรกเข้ามาในบ้านทำไม แล้วก็ยึดทุกอย่าง ยึดคอม ยึดเน็ต ห้ามให้เราเล่นสามสี่เดือนเลยนะ...” ID5

“...แต่ครั้งที่เราสะเทือนใจมากที่สุด คือเหตุการณ์ตอนที่เราคุยโทรศัพท์กับแฟน คือแต่ก่อนไม่มีมือถือ เราจะโทรศัพท์บ้านซึ่งมันเป็นสายคู่ ตอนนั้นเราอยู่ข้างล่าง เพราะเราต้องเล่นคอมแล้วคุยโทรศัพท์ไปด้วย ทีนี้เหมือนเค้ายกหูแอบฟังเรา โดยที่เราไม่รู้ตัว ขณะที่เรากำลังคุยกับแฟนเพลิน ๆ เค้าก็ลงมาจากข้างบนมาตบตีเรา ตบเราจนรู้สึกที่ไม่ไหวแล้ว เราก็ตะโกนแล้วบอกว่า ทำไมวะ ทำไม เมาถึงเป็นแบบนี้ไม่ได้ ก็มันเป็นแบบนี้แล้วอะ เราไม่ได้ชอบผู้หญิง คือเราโดนหนักถึง

ชั้นโดนฟาด โดนตบหน้า โดนทิ้งผม โดนเยอะจนเราลงไปนอนกองกับพื้น มันเหมือนกับโดนยำและ หลังจากวันนั้นเราไม่ได้ไปเรียนเลย เราต้องหยุด เพราะว่าเราไม่ไหว มันมีรอยฟกช้ำ มีทั้งตัวเลย ขาก็โดน หน้าเราโดนตบ จนหน้ามันชา เป็นรอยมือ เพราะว่าเราโดนหลายรอบมาก แต่ทุกคนก็ไม่กล้าถาม แม้แต่ยายกับตาก็ไม่กล้าถาม ทุก ๆ ครั้งที่ถูกตี เรายังให้ตลอด มันอึดอัดนะ มันอึดอัดในใจ แต่เขาก็ไม่หยุดตี แผลกเนาะ เค้กก็ไม่ได้รู้สึกว่สิ่งที่เค้าทำไปมันผิด ครั้งนี้เป็นบีมครั้งใหญ่ แต่มันก็จะมีครั้งแบบบีมย่อย ๆ ตามมาอีกเรื่อย ๆ เพราะว่าเราโดนกระทำทั้งคำพูดและร่างกายเยอะ ซึ่งเราก็เคยมีปฏิกิริยาตอบโต้กลับนะ แต่มันก็โดนหนักกว่าเดิม เราก็เลยแบบจดจำว่า ถ้าเราหลีก หรือว่าเราไปทำอะไรที่มันต่อต้าน มันจะไม่จบ มันจะโดนกระทำหนักมากขึ้นไปอีก เพราะฉะนั้นเราต้องยอม ณ ตอนนั้น” ID5

“...ถ้าทำร้ายทางกายภาพจะเป็นพ่อ เพราะว่าเวลาแม่รู้ แม่จะเป็นคนที่ร้องไห้ง่ายมาก ป้าก็จะมาถามม๊าวว่าเป็นอะไร แล้วแม่ก็จะเล่าทุกอย่างเสร็จป๊อบ ทีนี้ป้าก็เดินมาตบหน้าเราเลย ตอนนั้นยังไม่รู้ว่าพ่อรู้ว่าเราเป็นเกย์แล้ว น่าจะประมาณอายุ 16 ตอนนั้นคืองมมากที่โดนตบหน้า แล้วก็แบบซ็อก ๆ แต่ก็ไม่ได้จะเถียงอะไรกันอยู่แล้วเพราะว่าเป็นป้าเป็นม๊าว แล้วพอสักพักมันก็มีมาเรื่อย ๆ ตบบ้าง ตีบ้าง แบบนั่งกินข้าวอยู่ ป้าก็เอามือมาฟาดหลังบ้าง...” ID6

“...ครั้งที่โดนทำร้ายหนักสุด ก็คือ วันนั้นผมก็นอนอยู่เฉย ๆ อยู่ ๆ ป้าก็เดินเข้ามาที่ห้องแล้วก็ปลุกขึ้นมาตบหน้าเรา แล้วตบแบบแรงมากจนหน้าหัน แล้วก็โดนถามว่าแบบทำไมถึงเป็นเกย์ ผมก็ไม่ตอบ ผ่านไปประมาณแค่แบบ สามสี่วัน เค้กก็ตบอีกรอบแล้วเค้กก็ถามใหม่ แล้วเค้กก็ตบแล้วก็ถามอีกสักพักใหญ่ ๆ จำได้แค่ว่าตอนนั้นหน้าชาเลย จนผมทนไม่ไหวแล้ว ผมก็เลยลุกออกจากห้องไปแล้วเก็บตัวอยู่ในห้องเก็บของประมาณสองสามวันแบบไม่ออกจากห้องเลย มีเข้าห้องน้ำช่วงที่ไม่มีใครอยู่บ้าน แล้วถ้ามีใครมาเคาะก็ไม่เปิด...” ID6

“...ผมยังถูกทำร้ายร่างกายอีกประมาณสองสามครั้งหลังจากโดนครั้งที่หนักที่สุดไป แต่ส่วนใหญ่ของผมจะหนักไปทางด้านจิตใจมากกว่า แต่มีอยู่ครั้งหนึ่งผมนั่งหลับในรถที่พ่อแม่กำลังพาเราไปหาพระที่ขอนแก่น ปีก็จะหันมาตีไม่ให้หลับ เพราะตีเพื่อปลุกให้ตื่นเพื่อฟังที่แม่กับป้าพูด ซึ่งพูดตั้งแต่นครสวรรค์ยันขอนแก่น ซึ่งมันเป็นเรื่องวนเดิม ๆ ไม่ให้เราเป็นเกย์นั่นแหละ...” ID6

“...ความถี่ในการถูกตีไม่ได้บ่อยมาก แต่ว่าถ้าโดนก็หนักระดับหนึ่ง บางทีก็เป็นรอยช้ำ หรือรอยแดง แต่หลัง ๆ ไม่ค่อยโดนละเพราะพอกลับบ้านก็พยายามหลบหน้าพ่อ ป้าเข้าบ้านผมออกจากบ้าน หรือว่าป้าเข้าห้องผมย้ายไปอยู่อีกห้องหนึ่ง ผมรู้เวลาของเค้าว่าจะมูฟตัวเอง ซึ่งผมโดนครั้งสุดท้ายน่าจะตอน ม.6 ป้าเดินมาถามว่า ยังชอบผู้ชายอยู่มัย ผมก็ใช้ทางเลือกแบบเดิมก็คือ การเงียบ ไม่พูด แล้วเค้าก็ตีแต่ว่าไม่ได้หนักเท่าครั้งก่อน ๆ...” ID6

“...ช่วงมัธยม พอเรามีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจน จากคนที่ป็นเด็กเรียนกลายเป็นคนที่เริ่มแต่งตัว ดูแลตัวเองมากขึ้น มีซื้อเครื่องสำอางมาใช้ พ่อเขาก็รับไม่ค่อยได้ มีทะเลาะกัน แล้วก็โดนตี โดนพาด โดนบ่อยมาก ๆ ปีหนึ่งโดนประมาณ 2-3 ครั้ง เนื่องจากอยู่บ้านเดียวกัน...” ID7

“...ด้วยลักษณะพฤติกรรมที่แสดงออกชัดเจน บวกกับเราเป็นคนชอบเถียงก็เลยทะเลาะกันบ่อย แล้วพ่อก็จะลงไม้ลงมือกับเรา ช่วงแรก ๆ จะเจอเครื่องสำอางเครื่องหนีบผม ช่วงนั้นเรารักสวยรักงาม เขามาคืนเจอแล้วถามว่านี่ของใคร ทำไม่ต้องเอามาใช้ แล้วก็พาดเลย จะไม่พูดเยอะ เขารับไม่ค่อยได้กับเรื่องแบบนี้ อาจเพราะด้วยความที่บ้านเป็นคนจีน...” ID7

“...โดนตีที่เจ็บปวดที่สุด น่าจะช่วงอายุประมาณ 15 ม.3 เราเริ่มมีพฤติกรรมที่มันไม่เหมือนเด็กผู้ชายทั่วไป แต่งหน้า ทาแป้ง เริ่มแบบติดนู่นติดนี่ให้ปากดูแดง เราซื้อลิป tint เพราะเรารู้สึกว่า เราหน้าโทรม แล้วประเด็นคือ พ่อเข้ามาเจอในห้อง เค้าก็เข้ามาหาจนเจอ ซึ่งเราก็ตอบแล้วนะ พ่อก็เอาไปปาทิ้งหมดเลย เราก็ตวาดว่าเอาของ ๆ เราไปทิ้งทำไม แล้วก็เริ่มมีปากเสียงกัน มีการลงไม้ลงมือ โดย

ครั้งนี้เราโดนเข้มงวด โดนตบ แล้วยังโดนกระต๊อบ จากเมื่อก่อนผมไม่เคยโดนอะไรแบบเนี่ย อย่างมากก็โดนแค่ไม่เรียวกเพราะพ่อเป็นครู แต่หลัง ๆ โดนมือโดนตีนเลยเหวอ ซึ่งครั้งนี้เราเห็นรอยแดง ๆ ชัดมาก เหมือนเป็นรอยช้ำเลือด หน้าเราก็โดนตบจนช้ำเขียวไปหมด...” ID7

“ส่วนเหตุการณ์โดนหนักที่สุด น่าจะเป็นช่วง ม.ปลาย เป็นช่วงที่ทะเลาะกันรุนแรง เขาพูดถึงสภาพของตัวเอง เราก็เถียงว่าจะมายุ่งอะไรกับตัวเอง ก็เราเป็นอย่างไร เรื่องเรียนเราก็เต็มที่อยู่แล้ว เรื่องพฤติกรรมจะมายุ่งอะไรกับเรา หลังจากนั้นเราโดนตบ แล้วยังโดนหัวแหวนร่นเค้า แล้วยังเจ็บมาก คือหน้าเราบวม จมูกบวมเยอะมาก จนต้องพาเราต้องไปหาหมอ พบว่ากระดูกอ่อนตรงจมูกมันเคลื่อน แล้วเราต้องไปฉีดฟิลเลอร์ พ่อก็ช็อกว่า เราแรงถึงขนาดนั้นเลยเหวอ เอาจริง ๆ เราเคยตั้งคำถามนะว่า ทำไมถึงรับเราไม่ได้สักที มีปัญหาอะไรกับเรามากมาย ซึ่งเราคิดว่าเค้าคงเป็นห่วงว่าคนอื่นจะมองภาพลักษณ์เราไปในทางที่ไม่ดีหรือถูกเหยียดหยามมั่ง...” ID7

“...ส่วนใหญ่พ่อจะรับสารมาจากแม่ หลังจากนั้นพ่อก็จะเรียกเราไปคุย มึงเป็นมัย แล้วเราจะกล้าตอบได้ไงวะ ว่าเราเป็น แล้วก็มีการแบบลงไม้ลงมือ แล้วพอตีบ๊อบก็จะเรื่องจบ เข้าวันต่อไปเขาก็จะมาปลุกมาแต่เช้า เพื่อไปวิ่ง ไปออกกำลังกาย ก็เป็นอย่างนี้ไปประมาณสักสองสามอาทิตย์ แล้วก็มันก็วนลูปเดิมไปเรื่อย ๆ...” ID8

“...ช่วงมัธยมต้นน่าจะบอยที่สุด เพราะว่าสมัยนั้นก็สนิทกับเพื่อนที่เป็นตุ๊ดอยู่ในห้องเดียวกันด้วยไง แล้วชอบไปไหนมาไหนด้วยกัน แต่ช่วง ม.ปลายก็โดนน้อยลง เพราะต้องโฟกัสเรื่องการเข้ามหาลัย มันทำให้เค้าก็เบนเข็มจากที่จะมาควบคุมเราเรื่อง LGBT เค้าก็เริ่มดูเรื่องการเรียนแทน...” ID8

“...มีครั้งหนึ่งที่เราจำได้ขึ้นใจมาก ๆ เป็นครั้งที่มันทำให้เราไม่เคยลืม แล้วเราก็ค้นพบว่ามันเป็นสาเหตุที่ทำให้เราเป็นโรคกลัวบรรยากาศในห้องน้ำ ครั้งนั้นเหมือนมีอาจารย์ไปฟ้องแม่ว่า ลูกเธอตั้งตั้งนะ แล้วอาจารย์ดันพูดต่อว่า เนี่ย

แหละเนาะ พวกลูกทหารนะ ชอบเป็นตุ๊ดเป็นแต้ว และด้วยประโยคสุดท้ายเนี่ยแหละ ทำให้พ่อเราไม่โอเคมาก ๆ วันนั้นเป็นวันที่เค้าโมโหมาก เราก็เลยโดนหนักที่สุด เราจำได้เหมือนมีโดนตีหลายครั้งมาก แล้วหลังจากโดนตีเสร็จ เราก็เลยหนีเข้าไปอยู่ในห้องน้ำแล้วล็อกประตู ตอนนั้นเรานั่งอยู่ในอ่างแช่น้ำ แล้วเหมือนพ่อก็ยังไม่หายโมโห เค้าก็เหมือนมาเรียกเราก็ไม่ออกไป เค้ามาเคาะประตู เราก็ไม่เปิด เค้าก็เลยคงโมโหมาก เค้าพังประตูเข้ามา แล้วก็ตีต่อด้วยเข็มขัดที่แขวนอยู่หน้าห้องน้ำ ซึ่งส่วนใหญ่เวลาโดนตีก็จะเป็นไม้แขวนเสื้อ ตอนนั้นแม่อยู่ข้างล่างแม่ไม่ได้ขึ้นมาด้วยคือปกติถ้ามีเรื่องแบบเนี่ย แม่ก็จะปล่อยให้พ่อจัดการ และไม่ได้ห้ามอะไร ตอนนั้นจำได้ว่าลงไปร้องกับพื้นห้องน้ำเลยนะ คือเรานอนแบบคืบ ๆ อยู่บนพื้นห้องน้ำเพราะเจ็บมาก ร้องให้ทั้งคืนเลย แต่พอตอนเช้าพอก็มาปลุกให้เราไปวิ่ง ไปออกกำลังกายที่สวนสาธารณะ เสมือนว่าเมื่อวานไม่อะไรเกิดเลย...” ID8

2. ความรุนแรงทางด้านจิตใจ (Psychological Violence)

การกระทำทารุณกรรมต่อบุตรให้ได้รับความเจ็บปวดทุกข์ทรมานทางจิตใจ การบังคับขืนใจ ตลอดจนการสร้างบาดแผลภายในจิตใจอื่น ๆ ที่บุตรกระทบกระเทือนต่อความคิด อารมณ์ และการแสดงออกพฤติกรรมของผู้ถูกกระทำ เช่น พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความลำเอียง โดยการปฏิบัติต่อสมาชิกในครอบครัวอย่างไม่เท่าเทียมกัน ตลอดจนการเปรียบเทียบบุตรกับผู้อื่นให้รู้สึกน้อยเนื้อต่ำใจ โดยลักษณะความรุนแรงทางด้านจิตใจจะออกมาในรูปแบบของคำพูดในเชิงลบที่ทำให้บุตรรู้สึกว่าตนเป็นคนไร้ค่า และผิดปกติ ตัวอย่างจากเรื่องเล่าประสบการณ์ ดังนี้

“...หลังจากที่แม่ตีเราเสร็จก็สั่งเราอีกว่า มึงลงมาราบดินขอโทษๆเดี๋ยวนี้เลยนะ ซึ่งเราก็แบบสงสัยในใจเหมือนกันนะว่าเราทำผิดอะไร ทำไมต้องขอโทษด้วย ทำไมถึงยอมรับที่เราเป็นแบบนี้ไม่ได้ แต่ตอนนั้นผมก็ลงไปกราบขอโทษทั้งน้ำตาเลยนะ เพราะอยากให้เรื่องมันจบ ๆ ไป ซึ่งพอก็ยังมาพูดทั้งทำตอกราบอีกว่า อย่าเป็นเลยนะตุ๊ดเกย์เนี่ย พ่อขอละ...” ID1

“...เรามีอยู่สองครั้งที่โดนตีแรง ๆ อะ แต่โดนประปรายก็อาจจะมีกระทบกระทั่งทางคำพูดมากกว่า เช่น อย่าเป็นแบบนี้ให้เห็นอีกนะ ซึ่งบางทีเราก็มีแอบหลุดบ้างมี ยิ่งตอนด่าเพื่อนในโทรศัพท์ที่บ้าน มันโทรมาพูดไม่ถูกใจก็ด่าเพื่อนว่า อีควายเป็นอะไรมากปะมึง แม่ก็บอกว่าทำไมถึงด่าเพื่อนแบบนี้ คบเพื่อนศัตรูหรือมึงอะ วางสายเดี๋ยวนี้เลยนะ...” ID1

“...ก่อนที่ผมจะสอบได้ข้าราชการ ก็ทะเลาะกันเรื่องที่เราแต่งตัวแปลก ๆ พอมีปากเสียงกันเสร็จ ทีนี้เขาก็พูดกับผมว่า ทำไมมึงไม่พูดกับกูทุกเรื่อง ผมก็บอกว่า แล้วจะพูดได้ยังไงในเมื่อ บางเรื่องแม่รับไม่ได้ เหตุการณ์วันนั้นมันจบลงได้ไม่ค่อยดีเท่าไร เพราะว่าทุกครั้งที่ผมทะเลาะกับแม่มันเหมือนกับระเบิด เขาระเบิดผมก็ระเบิด แล้วสุดท้ายมันก็จบด้วยการเดินแยกกันไปคนละทาง ซึ่งอารมณ์มันก็จะค้างกันอยู่แบบนั้นแหละ...” ID1

“...ครั้งนั้นที่ทะเลาะกันตอน ม.3 แม่ถึงขั้นพูดว่าจะพาผมไปหาจิตแพทย์ เพื่อจะไปรักษาให้เราหายจากเป็นแบบนี้ เหมือนอันนี้เป็นทรนของคนรุ่นผมว่าเป็นศัตรูรักษาได้ เป็นศัตรูแล้วต้องพบจิตแพทย์ เขาพูดว่า ถ้ามึงไม่เลิกเป็นนะ จะพาไปหาหมอ ซึ่งพี่สาวก็เห็นดีเห็นงามไปด้วยที่จะพาไปหาหมอ เราบอกว่าก็ไปสิ ถ้ากูไม่ให้ข้อมูลสักอย่าง จะทำอะไรก็ได้ ตอนนั้นคิดแบบนี้จริง ๆ นะ...” ID1

“...เนื่องจากพ่อเราเป็นทหาร ตอนเด็ก ๆ พ่อก็เอาหนังสือเตรียมทหารมาให้อ่าน ฉันก็บอก อ่านทำไม ฉันไม่อยากจะ เป็น พ่อก็แบบอ่านไป เดียวจะพาไปสอบโรงเรียน อยากเป็นทำไม ฉันก็เลยสวนกลับไปว่าก็เห็นมาทั้งชีวิตแล้วนะชีวิตของทหารวัน ๆ ไม่ทำอะไรเลย เดียวก็เข้ากรม ประชุม เสรีจูปกลับบ้าน แล้วก็มากินเหล้า พ่อก็เงิบ ๆ ไปหลังจากนั้น...” ID2

“...แม่ชอบพูดว่า แบบกูขอได้มัยเนี่ย แต่เรื่องนี้เรื่องเดียว คือเรื่องอื่นจะเอาอะไร จะทำอะไร คือให้หมดเลย กูไม่อยากจะให้เป็นแบบนี้อะ กูอยากคนอื่นที่มึงเป็นแบบนี้ กูออกไปข้างนอกเนี่ย คนก็พูดกันว่ามึงเป็นศัตรู กูเนี่ยอายุ ไม่รู้จะเอาหน้าไปไว้

ที่ไหนแล้วเนี่ยกับพ่อมิ่งนะ แล้วถ้าเกิดเรียนจบไปแล้วมิ่งจะไปทำงานอะไร มิ่งได้คิดมั่งมั๊ย...” ID3

“...ตอนที่เรากับเพื่อนตุ๊ดที่โรงเรียน ไปเที่ยววงานวัดแถว ๆ หมู่บ้านด้วยกัน ที่นี้พ่อแม่รู้ว่าเราจะไปเที่ยวกับเพื่อนกลุ่มนี้ เลยสั่งห้ามเราไม่ให้ออกจากบ้านไปไหนเลย คือพ่อแม่บอกว่าไม่ชอบให้ไปเที่ยวกับเพื่อนกลุ่มนี้ ถ้าออกไปก็ไม่ต้องกลับบ้าน...” ID3

“...ทุกครั้งที่ผมโดนตีเพราะแบบตุ้งตุ้ง หรือ มีวิกมีชุดแอบไว้ ถ้าเกิดแม่เห็นก็จะโดนตี ซึ่งทุกครั้งเวลาตีก็จะพูดว่า ขอเท่าไรก็ไม่ให้ แบบปวดหัวละ หนูน่าจะตาย ๆ ไปซะ ซึ่งพูดเพื่อทำให้เราทำ ซึ่งผมก็เสียใจมากเลยนะกับคำพูดเหล่านั้น ที่แม่พูดออกมา...” ID3

“...พ่อแม่เค้าก็จะชมลูกชายคนอื่นให้เราได้ยินตามสไตล์คนบ้านนอก ว่าลูกชายบ้านนั้นนะ เค้าเรียนจบแล้วทำงานที่ดี ๆ มีเมียมีลูกกันน่ารักเสีย ซึ่งความหมายนัยยะที่พ่อแม่จะสื่อก็คือ ให้เราอย่าเป็นตุ๊ด เค้าก็เลยพูดเรื่องคนอื่น ๆ เพื่อไม่อยากให้เราเป็นนะ...” ID3

“...หลังจากที่ป้าตีเรา เขาก็บอกว่าให้กลับไปคิดมาใหม่ นะ คือ ป้าอาย ป้าอายเพื่อน แล้วป้าเลี้ยงลูกผิดตรงไหน ทำไมถึงเป็นไรมิ่งจะต้องเป็นกะเทย ซึ่งเราก็ตอบกลับไปว่า คนมันเป็นมันก็คือเป็นป้า มันเหมือนเกิดมาก็เป็นแบบนี้เลย เหมือนป้าเกิดมา ป้าเป็นผู้ชายนั่นแหละ...” ID4

“...มีอีกรอบหนึ่งที่ทะเลาะกันตอนเราอยู่มหาลัยปี 2 ตอนนั้นเราจะหนีออกจากบ้านเลยนะ เพราะว่าเราก็ดูไม่ไหว ทะเลาะกันเรื่องกะเทยนี้แหละเป็นเรื่องใหญ่โต เราารู้สึกว่าเราไม่โอเคกับพ่อเรามาก ๆ นี้ก็บ่นทุกเรื่องในใจ ตั้งแต่เกิดมาพูดออกมาให้พ่อกับแม่ฟังถึงความน้อยใจของเรา เราอยากหนีออกจากบ้าน เราไม่อยากเรียนแล้วด้วย เพราะเรารู้สึกว่าเราอยู่ต่อไปไม่ได้แล้ว ที่บ้านเรายังไม่เข้าใจเราเลย แล้วจะให้ใครมาเข้าใจเรา...” ID4

“...เวลาที่เรากับครอบครัวไปงานรวมญาติกัน ถ้าเกิดเราแสดงอาการหรือพฤติกรรมที่เริ่มต้งต้ง แล้วดันมีคนแซวหรืออะไรเงี้ย ป้าจะมองหน้าเราทันทีเลย ซึ่งมันเป็นสัญญาณที่ว่าเราเตรียมตัวโดนด่า โดนตี ที่บ้านแน่นอน...” ID4

“...เรามักจะโดนกดดันว่าจะต้องเรียนดี และห้ามแสดงออกว่าต้งต้ง คือยุคสมัยนั้นพ่อเลี้ยงจะบูลลี่เราหนักมาก ไม่ว่าจะเดิน ขาดิด หรือ ต้งต้ง ซึ่งเราต้องบังคับตัวเอง ซึ่งเราก็ไม่ได้เป็นคนต้งต้งอะไรอย่างนั้นนะ แต่บางทีมันก็มีหลุด เราก็เลยจะโดนด่า โดนตีบ่อย เพราะเค้าโฟกัสเราอยู่ตลอด...” ID5

“...เราจะโดนล้อ อย่างเช่นคำที่โดนล้อว่า เปิดตุ๋น คือตอนนั้นเราไม่เข้าใจคำว่าเปิดตุ๋น คืออะไร แต่เราเพิ่งมาเข้าใจตอนโตว่า อ้อ ใ้คำว่าเปิดตุ๋น มันหมายถึงว่า พวกกะเทย เพราะว่าเปิดพอมันโดนตุ๋น ส่วนที่โดนตุ๋นเปื่อยที่สุดคือ ตูด มันก็เลยใช้เป็นคำแสลงที่ไปล้อเลียน LGBT เราก็เลยโดนล้อมาตั้งแต่เด็ก ๆ ซึ่งตอนนี้เรารู้สึกไม่ชอบคำนี้มาก ๆ เลยนะ...” ID5

“...มีอยู่ครั้งหนึ่งเขาจะบังคับให้เราไปเกณฑ์ทหาร หรือไปเรียน รด. เพื่อจะให้เราเข้มแข็งเหมือนผู้ชายมากขึ้น ซึ่งตอนแรกเราไม่ยอมเรียน รด. เลย สุดท้ายก็ต้องสมัครเข้าไปเรียน รด. เพราะไม่ยอมเกณฑ์ทหาร เราถูกกดดันแบบนี้หนักมาก ๆ เลยนะ มันทำให้เราเครียดและรู้สึกกดดันตลอดเวลา ส่งผลให้เราเป็นคนเก็บกด...” ID5

“...เรามีปมในใจมาตลอดเลยนะ เรื่องความรุนแรงในครอบครัว เพราะเราโดนจำกัดความคิด จำกัดทุกอย่าง เราต้องเชื่อฟังเค้าอย่างเดียว ห้ามขัดคำสั่ง เหมือนเป็นอารมณ์พ่อเลี้ยงแม่เลี้ยงในนวนิยายมากเลยนะ...” ID5

“...ตั้งแต่เราจำความได้สักตอนประถมยาวมาถึงก่อนเริ่มทำงานก็โดนด่า โดนกดดันมาตลอดนะ ถึงแม้ว่าตอนมหาวิทยาลัยเราจะออกมาอยู่หอ แต่เราก็ต้องกลับบ้านไปขอเงินที่บางส่วนจากเขาเพื่อมาใช้จ่าย ครั้งสุดท้ายน่าจะโดนด้วยคำพูด

เสียดสีเฉย ๆ นะ ไม่ได้มีการทบตีอะไร เพราะ เหมือนเราโตแล้วอะ แล้วเราก็เริ่มต่อต้านมากขึ้น เพราะว่าเราเริ่มโตเป็นผู้ใหญ่ละ...” ID5

“...แม่บังคับให้ผมต้องไปสวดมนต์ทุกวัน แบบทุกวันจริง ๆ ไม่มีวันไหนที่เค้าไม่นั่งเฝ้าอยู่หน้าห้องพระเลย ซึ่งเค้าไม่เข้าไปในห้องพระด้วยนะ เค้าให้ผมอยู่ในห้องพระคนเดียว ซึ่งแม่ทำเหมือนการเป็นเกย์มันเป็นโรคอะไรสักอย่างนึงเลย สวดมนต์เยอะ ๆ ก็คงหาย...” ID6

“...ส่วนใหญ่ของผมนะหนักไปทางด้านทำร้ายจิตใจมากกว่า เพราะว่าหลังจากที่สวดมนต์อยู่หลายเดือน แม่ก็จะพาไปอยู่วัดที่ขอนแก่น ซึ่งแม่รู้จักพระอาจารย์ที่นั่น ซึ่งผมเป็นคนที่ไม่ชอบวัด ไม่อิน รำคาญ แต่เพื่อให้แม่สบายใจก็ต้องยอมฝืนใจตัวเองไปอยู่เพื่อเขาสบายใจ...” ID6

“...ตอนเด็ก ๆ มักจะมีเรื่องที่ทำให้โดนดู โดนว่า และโดนตีบ้าง ก็คือการที่เราแสดงอาการสาวที่ชัดเจนขึ้น พอเราแสดงพฤติกรรมมากขึ้น ก็จะมีการต่อต้านจากพ่อแม่ ซึ่งช่วงที่รุนแรงมากจะเป็นช่วงมัธยม แต่พอขึ้นมหาวิทยาลัยก็ห่าง ๆ ไป เนื่องจากที่เราไม่ได้อยู่ที่บ้านกับเขาแล้ว...” ID7

“...ส่วนใหญ่ตอนโดนพ่อตีก็จะบังคับให้เลิกคบกับเพื่อนสนิทที่เป็นตุ๊ดเนี่ยแหละ เค้าพยายามทำข้อตกลงให้เราเลิกคบเพื่อนคนที่เราคบอยู่ เขาบอกว่า มึงจะเลิกคบ เลิกยุ่งกับมันเดี๋ยวนี้ ซึ่งตอน ม.ต้นเรากับเพื่อนอยู่ห้องเดียวกัน แต่พอตอน ม.ปลายแม่จับแยกห้องเลย เพราะแม่เป็นครูที่โรงเรียน แล้วมีอำนาจในการจับแยกห้องนักเรียนได้ แต่สุดท้ายคนมันเป็นเพื่อนกัน มันก็กลับมาเจอกันอยู่ดีอะ...” ID8

“...เราโดนมาตั้งแต่สมัยตั้งแต่ประถมจนถึง ม.6 แล้ว ที่แบบเรารู้สึกว่ามันไม่ไหวแล้ว คือพอเนี่ยจะเป็นเรื่องการลงไม้ลงมือกัน แต่แม่จะเป็นเรื่องความดราม่าชอบร้องไห้ ซึ่งทุกวันนี้ผมยังรู้สึกเลยว่า ภูทำอะไรผิดหรือ ทำไมต้องร้องไห้แล้ว

เราโดนปลูกฝังว่าการทำพ่อแม่ร้องไห้มันคือ เรื่องที่แย่มาก เราก็รู้สึกแบบแฮ้ยเรา เป็นลูกที่เหี้ย...” ID8

“...ผมรู้สึกว่าการกระทำทางด้านจิตใจรุนแรงกว่าทางร่างกายอีกนะ เนื่องจากแม่ เป็นคนที่เรารักมาก มากกว่าพ่ออีก ถ้าพูดตรง ๆ เรารู้สึกว่าไม่อยากทำให้แม่ เสียใจ แต่ว่าเราก็เปลี่ยนตัวเองไม่ได้เหมือนกัน เราจะพยายามเปลี่ยนไปชอบ ผู้หญิงมันก็ไม่ได้อะ มันไม่ใช่ตัวเรา ซึ่งโตมาเราถึงได้รู้ว่ามันไม่ใช่สิ่งที่จะหายได้ เหมือนหวัด แต่สมัยเด็กยังเข้าใจว่ามันจะหายได้ เพราะว่าพ่อแม่ก็คิดว่ามันจะหายได้ คิดว่าการแบบบังคับมันจะทำให้เราหายเป็นปกติได้...” ID8

3. ความรุนแรงในรูปแบบความเงียบ (Silent Treatment as Violence)

ความเงียบถือเป็นอีกหนึ่งรูปแบบของความรุนแรงหรือการลงโทษที่หลายครอบครัว นำมาใช้ในการแสดงออกถึงการละเลย ไม่ใส่ใจ ตลอดจนการหลีกเลี่ยงการแก้ไขปัญหาอย่างเหมาะสม ซึ่งบุคคลในครอบครัวที่เป็นผู้กระทำความรุนแรงในรูปแบบความเงียบได้นำมาเป็นอีก หนึ่งวิธีการที่จะใช้เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและเพศสภาพของบุตรตนเอง โดยจากข้อมูลพบว่า ความรุนแรงในรูปแบบความเงียบเป็นสิ่งที่มึผลกระทบต่อบุตรในทางลบ (Negative Results) หรือ เป็นอีกหนึ่งช่องทางที่อาจจะก่อให้เกิดความรุนแรงในรูปแบบอื่น ๆ ตามมาภายหลัง ตัวอย่างจาก เรื่องเล่าประสบการณ์ ดังนี้

“...สมัยก่อนเราเคยขาดกันเหมือนกับว่าเชือกฟางที่มันขาด แต่ไอ้เชือกฟางที่มันขาดนั้นนะ ผมไม่รู้ว่าครอบครัวอื่นเป็นยังไงแต่สำหรับครอบครัวผม ต่อให้จะทะเลาะกันยังไงเขาก็คือแม่ อันนี้มันเป็นคำที่ผมต้องยอมจำนน ต่อให้เราหัวรั้งแค่ไหน เขาไม่คุยกับเราแค่นั้น หลังจากทะเลาะกันทุกครั้ง เขาจะไม่คุยกับผม หลายวันเลยนะ แต่ผมก็ยังทำตัวกับเขาปกติ มันจะมีช่วงแรก ๆ ที่เราทะเลาะกัน เราไม่คุยกันเลยเป็นเดือน ตอนนั้นเราอยู่บ้าน แล้วรู้สึกว่าไร้ตัวตนมาก...” ID1

“...ผมรู้สึกว่าคุณทุกคนในบ้านตอนนั้นไม่รู้เรื่อง แล้วทุกคนก็ไม่อยากคุยกับเรา เหมือนเราเป็นคนแปลกแยกจากครอบครัว ทีนี้เราก็ก็นั่งอยู่แต่ในห้อง พอกลับจากที่โรงเรียนเราก็ก็นั่งในห้อง...” ID1

“...หลังจากที่พ่อทำร้ายเรา พ่อก็แค่นี้ ๆ ไป ไม่พูดคุยกับใครทั้งสิ้น อยู่กันแบบ เงียบ ๆ จำได้ว่าประมาณแบบช่วง ป.6 ม.1 เนี่ยแหละ ตอนนั้นฉันกำลังแรดเลยแหละ ค่าคุยกับฉันน้อยมาก แทบไม่คุยเลย คือค่าให้เงินไปโรงเรียนนะ จะวางเงินไว้บนตู้เย็นอยู่ทุกวัน แต่ค่าจะไม่พูดอะไร หรือถ้าคุยฉันก็รู้สึกว่าพ่อไม่เหมือนเดิม...” ID2

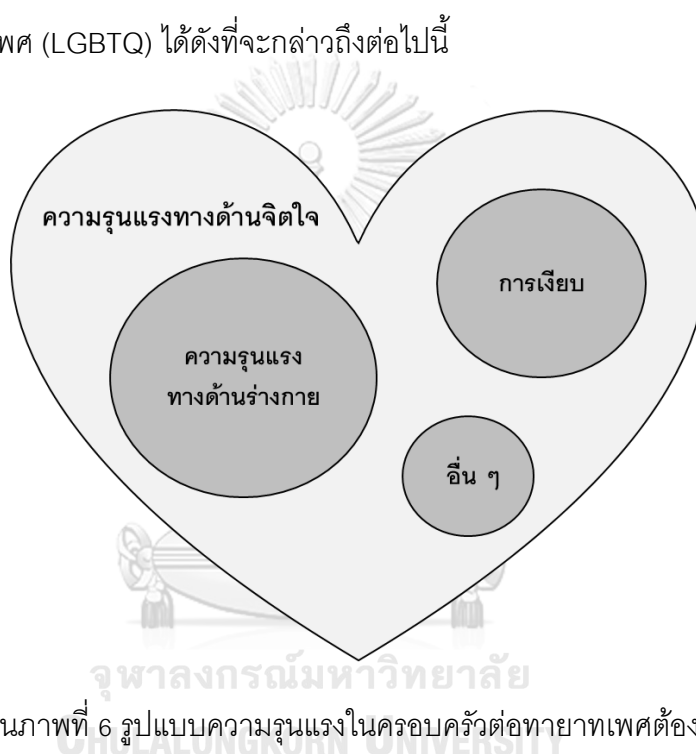
“...แม่เป็นคนรู้เรื่องคนแรกที่เราเป็นเกย์ แล้วเขาทำเหมือนว่าเกย์มันเป็นเรื่องอะไรสักอย่างที่ในโลกไม่ให้การยอมรับใด ๆ ทั้งสิ้น แม่ใช้วิธีการไม่คุยกับผม ไม่กินข้าวพร้อมผม แล้วแม่ก็บังคับให้ผมไปสวดมนต์ เพราะคิดว่ามันสามารถทำให้หายเป็นเกย์ได้...” ID6

“...มีการเถียงกันบ่อยมากกับพ่อ ด้วยลักษณะพฤติกรรมที่แสดงออกชัดเจนแล้วช่วงแรก ๆ พ่อมาค้นของแล้วเจอเครื่องสำอาง แล้วถามว่านี่ของใคร ทำไมต้องเอามาใช้มันของผู้หญิงไม่ใช่หรอ แล้วพ่อก็ฟาดเลย จะไม่พูดเยอะ เขารับไม่ค่อยได้กับเรื่องแบบนี้ หลังจากที่เราโดนตีก็ไม่พูดกันเลย ถึงแม่เจอหน้ากันทุกวันในบ้าน แต่ก็ไม่คุยกัน เกือบ ๆ 2 เดือนได้อะ...” ID7

จากการศึกษาวิจัยเรื่องเล่าประสบการณ์ความรุนแรงในครอบครัวของทนายท เพศต้องห้าม (LGBTQ) พบว่า รูปแบบของความรุนแรงที่ครอบครัวได้พึงกระทำต่อทนายทของตนเองมีทั้งหมด 3 รูปแบบ คือ ความรุนแรงทางร่างกาย ความรุนแรงทางจิตใจ ความรุนแรงในรูปแบบของการเฆี่ยน โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (KeyInformant) ทุกคนในงานวิจัยนี้ ต่างมีประสบการณ์ความรุนแรงที่เหมือนกันอยู่ 2 รูปแบบ คือ ความรุนแรงทางด้านร่างกาย และความรุนแรงทางด้านจิตใจ โดยความหนักเบาของความรุนแรงขึ้นอยู่กับบริบทของครอบครัวและสถานการณ์ที่แตกต่างกัน

ตลอดจนความถี่ในการถูกระทำความรุนแรงก็มีช่วงเวลาที่ยาวนานแตกต่างกันขึ้นอยู่กับการยอมรับในตัวตนของทายาทเพศต้องห้าม (LGBTQ)

สำหรับรูปแบบความรุนแรงที่ส่งผลกระทบต่อในระยะยาวต่อการดำเนินชีวิตของทายาทเพศต้องห้าม (LGBTQ) มากที่สุด คือ ความรุนแรงทางด้านจิตใจ เนื่องจากทุกความรุนแรงที่พ่อหรือแม่เลือกกระทำต่อบุตรของตนเองนั้น ต่างได้สร้างบาดแผลในใจให้แก่บุตรทั้งสิ้น ทั้งแบบระยะสั้นและแบบระยะยาว โดยสามารถสรุปรูปแบบความรุนแรงในครอบครัวต่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ได้ดังที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้

ทั้งนี้ การใช้ความรุนแรงในครอบครัวได้ส่งผลกระทบต่อสุขภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจ การบาดเจ็บทางร่างกายเป็นผลกระทบต่อสุขภาพทางกายที่เห็นได้อย่างชัดเจน ส่วนทางด้านจิตใจนั้นทายาทเพศต้องห้าม (LGBTQ) ได้ถูกระทำโดยพ่อหรือแม่ซึ่งเป็นบุคคลที่ตนรักและไว้วางใจที่สุด ย่อมสร้างความบอบช้ำทางใจอย่างรุนแรง ทำให้เกิดปัญหาทางจิตและมีผลต่อพฤติกรรมและบุคลิกภาพในระยะยาว เด็กที่ถูกข่มเหงทารุณโดยพ่อและแม่มักจะมีพัฒนาการด้านอารมณ์สังคม และสติปัญญาช้า มีปัญหาทางกายและทางจิต มีบุคลิกภาพก้าวร้าว และมีแนวโน้มที่จะเป็นยุวอาชญากร เด็กที่ถูกทารุณ โดยพ่อแม่ เช่น ถูกทุบตี หรือ ถูกด่าว่าด้วยคำหยาบคาย มักจะมีภาวะซึมเศร้า และฆ่าตัวตายสูง ฉะนั้นแล้ว การใช้ความรุนแรงภายในครอบครัว ถือเป็นปัญหาทาง

สุขภาพที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับคนในสังคมจำนวนมาก ซึ่งสามารถเกิดขึ้นได้กับบุคคลทุกเพศ ทุกวัย และทุกชนชั้น แต่สังคมไทยยังถือว่าปัญหาดังกล่าวเป็นเรื่องส่วนตัวที่แต่ละคนต้องแก้ไขเองตามลำพัง ทำให้ปัญหาไม่ได้รับการแก้ไขและมีผลกระทบต่อความผาสุกของครอบครัวและสังคมสถานพยาบาลต่าง ๆ ยังไม่มีการจัดบริการทางสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับปัญหาความรุนแรงส่วนใหญ่แล้ว บริการที่ให้เป็นการบำบัดทางจิตเมื่อผู้ถูกกระทำเกิดความผิดปกติทางจิตอย่างรุนแรงแล้ว ซึ่งเป็นการช่วยเหลือที่ล่าช้าเกินไป ส่วนผู้กระทำมักจะไม่ได้รับการบำบัดแก้ไขพฤติกรรม ทำให้มีการใช้ความรุนแรงต่อไปไม่สิ้นสุดและรุนแรงมากขึ้น

4.2.3 ทำไมจึงเกิดความรุนแรงต่อทายาทเพศต้องห้าม? (Why?)

สำหรับสาเหตุของการใช้ความรุนแรงในครอบครัวต่อทายาทเพศต้องห้าม (LGBTQ) ของสังคมไทย ล้วนเกิดจากการมลทินประทับ (Stigmatization) ของสมาชิกในครอบครัวที่มีต่อบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ว่าเป็นสิ่งที่ “แตกต่าง” ไปจากบรรทัดฐานทางสังคมโดยทั้งสิ้น ซึ่งสามารถจำแนกการมลทินประทับต่อเพศสภาพที่หลากหลาย (LGBTQ) ของครอบครัวในสังคมไทยได้ 4 ประเภท ดังนี้

1. การมลทินประทับบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ว่าเป็นผู้ที่มีความ “ผิดปกติ” “วิปริต” หรือเป็นความบกพร่องทางจิตรูปแบบหนึ่ง

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ถูกกระทำความรุนแรงทุกครอบครัว พบว่า พ่อหรือแม่ที่เป็นผู้ใช้ความรุนแรงต่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ล้วนมีการมลทินประทับต่อตนเองในลักษณะดังกล่าว ซึ่งส่งผลให้พ่อแม่ซึ่งมีบทบาทเป็นผู้ปกครองของตนพยายามที่จะเปลี่ยนแปลงความ “ผิดปกติ” “วิปริต” หรือเป็นความบกพร่องทางจิตให้กลับสู่ความเป็น “ปกติ” ที่บรรทัดฐานทางสังคมยอมรับ นั่นคือ “ความเป็นชาย” และ “ความเป็นหญิง” ผ่านรูปแบบการใช้ความรุนแรงที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับบริบทของครอบครัว โดยสามารถยกตัวอย่างจากเรื่องเล่าประสบการณ์ได้ดังนี้

“...มุมมองต่อ LGBT ของพ่อแม่ไม่รับเลย ผมว่าให้เต็มสิบ ก็คือ ศูนย์ เลยเพราะขนาดเขาแค่เห็นคนที่เห็นตุ๊ดเป็นกะเทยแสดงอยู่ในละครเขายังพูดว่า ทำไมต้อง

เอามาเล่นละครด้วยนะ หรือแบบเวลาที่เขาเห็นคนที่ เป็นกะเทยเดินอยู่ข้างนอก เขาจะรู้สึกไม่ชอบ แล้วก็นุดหงิดอะไรประมาณนั้น ซึ่งพ่อแม่ไม่อยากให้เราเป็น เขารับไม่ได้ เขารู้สึกว่าติด เกย์ กะเทย เป็นสิ่งที่น่ารังเกียจของสังคม ...” ID1

“...เราประเมินว่า ครอบครัวพ่อแม่เป็นทหารหมดเลยอะ ก็อาจจะมองว่า มันเป็นเรื่องที่แปลกประหลาดแหละ มันไม่เหมือนกับคนปกติทั่วไป ทำให้ถึงแบบเกิดมาแล้วไม่ใช่ชีวิตแบบตามปกติ หรือ ไม่เป็นเหมือนเค้าที่เป็นแบบ Straight ซึ่งเราคิดว่ามุมมองการเป็นทหารของพ่อ ทำให้ไม่เข้าใจ LGBT ส่วนหนึ่งนะ เพราะเรารู้สึกว่าเค้าถูกเทรนมาให้เข้มแข็งอดทน ด้วยคาแรกเตอร์ของทหาร แล้วด้วยทัศนคติทหารอะ ทุกวันนี้เราก็กังไม่สามารถแบบแก้ผ้าอาบน้ำรวมกันในหมู่ชายชาติทหารได้ แต่เค้าสามารถทำได้เพราะเค้าอยู่ด้วยกันแบบผู้ชาย หรือ อาจจะมีการเลี้ยงดูของปู่ย่าก็ได้ ที่ยังมองว่าการเป็นเพศทางเลือก มันอาจจะ เป็นอะไรที่แบบผิด เพราะพ่อก็ถูกปูสอนมาแบบทหารเหมือนกัน...” ID2

“...พ่อแม่เราเหมือนมีทัศนคติ พวกเกย์ ทอม แบบลบเลยแหละ แบบว่าเหมือนคนสมัยก่อน เค้าจะมีภาพจำว่าพวกติดพวกเกย์เป็นพวกผิดปกติ แล้วเขาก็จะชอบพูดกับเราบ่อย ๆ ว่าขอเท่าไรก็ไม่ให้ ภูน้ำจะตาย ๆ ไปซะ ซึ่งมันทำให้เรา ท้อและเสียใจมากเลยนะ และก็มียุครั้งหนึ่งที่เขากำลังตีเรา เค้าก็พูดว่า เกิดมา ให้เป็นชายก็ไม่ยอมเป็นชาย...” ID3

“...มุมมอง LGBT ถ้าเป็นป้าคือ รับไม่ได้เลย ป้ารู้สึกว่า พวกเนี่ยเหมือนเป็นพวก วิปริต เพราะเค้าจะเชื่อว่ามันก็มีแค่ผู้หญิงกับผู้ชาย เหมือนพวกติด กะเทยเป็น พวกอุปทาน เป็นพวกจิตใจไม่เข้มแข็ง ซึ่งป้ามักจะพูดกับเราว่า ทำไมต้องเป็น กะเทย ป้าทำเวรทำกรรมอะไรไว้ แล้วก็ดีเราโดยใช้ไม่หวายดี คือเราก็อธิบายให้ เค้าฟังนะว่าเป็นกะเทยมันไม่เหมือนไขหวัดนะที่จะรักษาได้ แต่เค้าบอกว่าเรา อุปทานหมู่ไปเอง จินตนาการไปเอง ซึ่งเราก็กังจะพูดยังไง ตอนนั้นในใจเราก็กังคิด ในใจว่า อยากโตไว ๆ เป็อ อยากหนีออกจากบ้านไม่อยากจะอยู่แล้ว ส่วนมันเป็น คนรับได้ในระดับหนึ่ง แต่ม้าก็จะบอกเราเสมอว่า แก่ไม่เป็นได้มัย แก่ไม่ต้องแต่ง

หญิงได้มัย แก่ไม่ต้องทำงานมได้มัย แก่ไม่ต้องไว้ผมยาวได้มัย ซึ่งแม่จะออกแนว บ่น ๆ เซิงกดดันมากกว่า...” ID4

“...มีครั้งหนึ่งเรามีประเด็นเรื่องเกี่ยวกับ LGBT เนี่ยแหละ คือ วันนั้นเรารู้สึกไม่ไหว แล้ว เราตั้งคำถามเลยว่า ทำไมเราเป็นแบบนี้แล้ว เค้ำถึงยอมรับไม่ได้ เพราะพอ หลังจากที่เรารู้ว่าเราเป็นเกย์ เค้ำจะกดดันเราให้ปรับเปลี่ยน Mindset ของเราว่าการเป็นมันเป็นเรื่องผิดปกติ ห้ามเป็นเด็ดขาด และต้องกลับมาเป็นผู้ชาย ซึ่งครอบครัวผมพยายามเปลี่ยนแปลงตัวเรา โดยการทุบตีเรา กดดันเรา หรือแม้กระทั่งแนะนำผู้หญิงหรือแนะนำครอบครัวอื่นให้ คือ ไม่รู้เค้ำเอาความคิดนี้มาจากไหนมาให้ผู้หญิงมาจีบแล้วเราจะหายเป็นเกย์ แต่ตอนนั้นเราก็บอกผู้หญิงไปตรง ๆ นะว่าเราไม่ได้ชอบคุณนะ เพราะเรารู้ตัวเองแล้วว่าเราไม่ได้ชอบผู้หญิง...” ID5

“...ป้ากับม่า มีทัศนคติยังไงกับคนที่ เป็น LGBT ลบแบบลบเลยเพราะว่า หนึ่งคือ คนจีนไม่ค่อยชอบอยู่แล้ว สองคือป้ากับม่าค่อนข้างที่จะหัวโบราณมาก ทำให้ เค้ำคิดว่าเรื่องพวกนี้เป็นเรื่องที่ผิด ซึ่งป้ากับม่าจะมองว่า LGBT มันเป็นเรื่องอะไรสักอย่างที่ไม่ให้โลกนี้ไม่ให้เกิดการยอมรับใด ๆ ทั้งสิ้นเลย โดยเฉพาะป้าเนี่ยน่าจะ ไม่ชอบหนักเลยแหละ เพราะว่าด้วยความที่ป้าเคยเป็นตำรวจ แล้วเป็นคนจีน หัวโบราณ ทำให้เค้ำไม่ชอบเพศที่สาม ไม่ว่าจะ เป็นเกย์ กะเทย เลสเบี้ยน ส่วนแม่คิดว่าการสวดมนต์มันสามารถทำให้หายเป็นเกย์ได้ ซึ่งให้ผมสวดมนต์ทุก วันอะ แล้วม่าก็จะนั่งเฝ้าหน้าห้องตลอด...” ID6

“...พ่อแม่มองว่าเป็นตุ๊ด กะเทยมันเป็นโรค มองว่าเหมือนป่วย เคยจะพาไปหา หมอจิตเวช ก็จะบอกกับเค้ำตลอดว่า พาไปสิบหมอกก็ไม่หายหรอก จะก็หมอ ๆ ก็ เป็นอย่างเงี้ย คือมันเป็นในเรื่องจิตใต้สำนึกของเรา ไม่ได้เกิดมาเพื่อที่จะแบบ ร่วมชีวิตกับผู้หญิง เราทำไม่ได้อะ แล้วก็เคยเสนอให้เราไปสมัครราชการ พวก ตำรวจ ทหาร เราก็นึกในใจว่าสภาพอย่างเราจะเป็นอย่างนี้ แต่บางครั้งก็เผลอพูด ไปว่าจะยึดเยียดให้เป็นอะไรดูสภาพตัวเราด้วยเถอะ...” ID7

“...เค้าก็จะมองว่าการที่มึงเป็น LGBT เนี่ย ก็เหมือนมึงเป็นเด็กเกเร เค้าก็ต้องเอาไปปรับพฤติกรรมให้กลับมาเป็นปกติ ซึ่งพ่อแม่เราจะหัวโบราณหน่อย เชื่อตามมายาคติสมัยนั้นที่เค้าตั้งไว้ว่าเป็นแก๊ง เป็นตุ๊ดเดียวก็ตายเพราะติดเอดส์ หรือมองว่าผิดปกติ เค้าก็เลยพยายามที่จะทำให้เรากลับเป็นสูปกติ เพื่อที่จะให้เราไม่ต้องเจอสภาวะแบบนี้...” ID8

2. การมลทินประทับว่าการมีทายาทชายที่เป็นบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) เป็นการบ่อนทำลายภาพลักษณ์ของครอบครัว

สำหรับการมลทินประทับดังกล่าวมีปัจจัยทางฐานะทางสังคมของพ่อแม่เป็นตัวแปรชี้วัด “ความสมบูรณ์” ของสถาบันครอบครัว ซึ่งมายาคติสถาบันครอบครัวของสังคมไทยยังคงให้คุณค่ากับการมีทายาทที่มีเพศสภาพชายหรือหญิงเท่านั้น ฉะนั้นหากทายาทเป็นผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศก็เปรียบเสมือนเป็นบุคคลที่ไม่ปฏิบัติตามแบบแผน หรือบทบาททางเพศที่สังคมกำหนดไว้ ฉะนั้นแล้วจึงส่งผลกระทบต่อให้คุณค่าเรื่อง “ความสมบูรณ์” ของครอบครัวต้องมีจุดต่างพร้อยและเป็นสิ่งที่น่าอับอายต่อบุคคลที่ครอบครัวรู้จักในแวดวงสังคม จึงส่งผลให้พ่อหรือแม่เลิกที่จะปรับเปลี่ยนทายาทของตนเองให้กลับสู่เพศสภาพตามมายาคติครอบครัวของสังคมไทย ผ่านการกลวิธีที่หลากหลายซึ่งหนึ่งในกลวิธี คือ การใช้ความรุนแรงทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจต่อทายาทตนเอง ตัวอย่างจากเรื่องเล่าประสบการณ์ ดังนี้

“...ที่เขายอมรับเราที่เป็น LGBT ไม่ได้เพราะว่าเขาอายุ เขาต้องอายุแน่ ๆ คือมีอยู่ครั้งหนึ่งเขาไปคุยกับแก๊งเพื่อนของเขาแล้วคุยเรื่องลูกกัน ซึ่งแม่เราก็รู้อยู่แล้วว่าเราเป็นตุ๊ด แม่เราก็เลยจะไม่ชอบเอาเราไปพูดคุยเท่าไร จะเอาของพี่ชายกับพี่สาวมากกว่า แต่เขาก็ชอบถูกถามตลอดว่าเรามีแฟนหรือยัง ซึ่งเจตนาการถามนั้นก็คือจะทำให้แม่อายนั่นแหละว่ามีลูกเป็นตุ๊ด ซึ่งหลังจากวันนั้นเขาก็มาพูดระบายให้เราฟัง...” ID1

“...เราคิดว่าเค้าคงอายกับเพื่อนแหละ สังคมทหารต้องบอกก่อนเลยว่า เค้าก็จะมีคำว่าบ้านข้างบ้าน ลุงข้างบ้าน เค้าก็จะชอบมาคุยกันเรื่องลูกอย่างงั้นอย่างงี้ ซึ่ง

แบบฉันก็รู้สึกได้เหมือนกันว่าแม่ก็คงจะรู้สึกแหละ เวลาคุยเรื่องแฟนลูก หรือเรื่องอะไรอย่างเงี้ย แม่จะเป็นคนที่เงี้ยบตลอด เค้าจะไม่พูดเรื่องนี้ แต่ถ้าเรื่องเรียนเรื่องกิจกรรม คือไฟแลบ แม่ฉันก็ผู้สุดฤทธิ์ ฉันก็เลยคิดว่าเค้าก็คงจะมีบ้างแหละ ทุกวันนี้แบบอีลุงข้างบ้านฉันยังเหน็บอยู่เลยนะว่าแบบเมื่อไหร่ฉันจะบวชล่ะต่อหน้าพ่อเรา ลุงข้างบ้านเนี่ยทุกรอบ ฉันก็บอกว่าเดี๋ยวจะบวชหน้าไฟลุงอะ...”

ID2

“...ส่วนใหญ่พ่อแม่ชอบพูดว่า อาย กูอายุคน กูไม่รู้จะเอาหน้าไปไว้ที่ไหนละเนี่ย ก็บอกว่าขอ ขอเรื่องนี้เรื่องเดียว แบบขอให้ไม่เป็นตืด เปียกะเทยได้มัย ออกไปข้างนอกเนี่ย คนเขาก็พูดกัน กูเนี่ยอายชิบหาย ไม่รู้จะเอาหน้าไปไว้ที่ไหนแล้วเนี่ยกับพ่อมึงนะ...” ID3

“...เราว่าเหตุผลจริง ๆ คือป้าเขาอายุเพื่อนเค้า เพราะเพื่อนเค้าชอบแซว เป็นพวกเหี้ย ๆ อีพวกตำรวจ ที่แบบชอบกินเหล้าด้วยกัน ซึ่งเราอะ หลัง ๆ คือเราเดินเจอเราไม่ไหวเลยนะ เราารู้สึกว่าพวกเขาไม่ให้เกียรติเรา และก็ไม่สมควรที่จะได้รับการเคารพ เพราะว่าชอบแซวพ่อเราจนพ่อเราก็มาลงที่เราตลอด ซึ่งเค้าก็บอกว่าให้ไปคิดมานะ แบบป้าอายุ ป้าอายุเพื่อน แล้วก็บอกว่าป้าเลี้ยงลูกผิดตรงไหน ทำไมถึงเป็นอย่างเงี้ย แล้วงานรับปริญญาพ่อเราก็ก็นำมาร่วมยินดีด้วยนะ คงแบบรู้สึกเขิน ๆ อาย ๆ นะเราว่าเพราะงานรับปริญญาของพี่ชายเรา เค้าก็ไป เค้าไปทุกคนยกเว้นของเรา ซึ่งเรารู้สึกว่าเค้าคงอาจจะเขิน ๆ อาย ๆ แหะ เพราะว่ารับปริญญาญาติ ๆ กับคนอื่น ๆ ก็คงมากันเยอะ...” ID4

“...ป้ากับม่าเป็นพวกที่แบบแคร้สายตาคนรอบข้าง ถ้าเค้าเอาผมไปหาจิตแพทย์ ซึ่งปกติก็ขำมันไวมากอยู่แล้ว บ้านผมเป็นบ้านที่คนนับหน้าถือตาเยอะ ก็จะมีข่าวซุบซิบว่าแบบบ้านนี้ฟ้าลูกชายไปหาจิตแพทย์ ลูกชายเป็นกะเทย ลูกชายเป็นเกย์ ซึ่งเค้าไม่ทำแบบนั้นแน่ ๆ เพราะว่า กลัวสายตาคนรอบข้างมาก ๆ...”

ID6

“...ถ้าพ่อแม่จะค่อนข้างกังวลเรื่องภาพลักษณ์ เพราะสังคมการทำงานของเขา คือ วิชาชีพครู ซึ่งจะมีเรื่องการชอบอดลูกกัน พฤติกรรมเขาก็ไม่เหมือนปกติ ไม่เหมือนคนทั่วไป เค้าจะมองเราแปลก ๆ พ่อกับแม่ก็จะชอบพูดว่า ทำตัวแบบนี้ เวลาเขาไปเจอเพื่อนเขา เขายาย เขาจะแคร่แต่เรื่องงานของเขา เขาเลยไม่อยากให้เพื่อนเขาเห็นว่าเราในสภาพแบบนี้...” ID7

“...ทุกวันนี้พ่อแม่ไม่พูดเรื่องที่เราเป็น LGBT แล้ว แต่ว่าญาติ ๆ ก็จะมีแซว ๆ บ้าง คือส่วนใหญ่ ความอึดอัดไม่ได้มาจากพ่อแม่แล้ว มันจะอึดอัดมาจากญาติ พี่น้องหรือคนอื่น ๆ ที่ชอบถามว่ามีผู้หญิงมาจีบรึยัง แต่พ่อแม่เราก็จะ Dead Space ไป คือแม่อะรู้แล้ว จริง ๆ ผมพูดกับแม่แล้วว่ายังไงชาตินี้ก็คงไม่ได้ แต่งงานกับผู้หญิงอยู่แล้ว มันก็เลยทำให้เขาเสียหน้าในวงญาติ ๆ อยู่เป็นประจำ...” ID8

3. การมลทินประทับว่าทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ไม่สามารถ สืบต่อสกุล / วงศ์ตระกูลได้

สำหรับทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) จะมีเพศวิถีหรือรสนิยมทางเพศ (Sexuality) ในรูปแบบ “รสนิยมรักร่วมเพศ” ส่งผลให้การมีทายาทเพื่อสืบต่อสกุล / วงศ์ตระกูลไม่สามารถทำได้ ทั้งนี้การมีทายาทเพื่อสืบต่อสกุล / วงศ์ตระกูล ถือเป็นมายาคติหนึ่งของครอบครัวสมัยเก่า ที่มองว่าครอบครัวจะต้องมีประกอบไปด้วย พ่อ แม่ และลูก ซึ่งแต่ละบุคคลก็จะมีบทบาทที่ต้องดำเนินไปตามโครงสร้างหน้าที่ (Structural – Functional) ทางสังคมที่ได้วางไว้ โดยโครงสร้างหน้าที่ของสังคมไทยว่าด้วยเรื่องครอบครัวก็คงยังเป็นในรูปแบบเดิมอยู่ นั่นคือ การมีทายาทเพื่อสืบต่อสกุล / วงศ์ตระกูล ถือเป็นบทบาทหน้าที่หนึ่งของบุตร ฉะนั้นหากบุตรชายที่ไม่สามารถทำบทบาทหน้าที่ดังกล่าวได้ พ่อแม่ก็มีความชอบธรรมตามบรรทัดฐานของสังคมที่จะปรับเปลี่ยนเพศสภาพของบุตร เพื่อให้เป็นไปตามโครงสร้างหน้าที่ทางสังคมที่ได้กำหนดไว้ ตัวอย่างจากเรื่องเล่าประสบการณ์ ดังนี้

“...พ่อแม่ก็ยังคงคาดหวังในตัวเราในเรื่องการมีครอบครัวอยู่นะ เขาบอกว่า คำก็ยังไม่อยากเลี้ยงหลาน ซึ่งการที่เราเป็นเกย์มันทำให้สายนามสกุลขาดที่ฉันเลยนะ เพราะหลาน ๆ ของฝั่งพ่อก็เป็นผู้หญิงหมดเลย...” ID2

“...พ่อแม่อยากให้เรามีแฟนเป็นผู้หญิงมาก เราก็คือคิดหนัก เพราะจิตใจผมก็ยังเป็นแบบนี้อยู่ แค่เราไม่ได้แสดงออกหรือแต่งหญิงเท่านั้นเอง ซึ่งเราไม่สามารถทำแบบนั้นได้อยู่แล้ว แต่พ่อแม่ก็คาดหวังอยากให้เราเป็นผู้ชายและสร้างครอบครัวกับผู้หญิงนี้แหละ...” ID3

“...ในตระกูลของผมอะ มีหลานที่สามารถสืบทอดวงศ์ตระกูลได้เพียงคนเดียว นั่นก็คือ ผม ซึ่งถ้าผมไม่สืบทอดตระกูล นามสกุลของผมก็คือจะจบ แล้วสมัยก่อนที่พ่อจะเสีย จะมีการนัดรวมญาติกันตลอดทุกปี แล้วก็จะมักมีคำถามเยอะแยะมากมายว่ามีแฟนหรือยัง เมื่อไหร่จะมีหลานสักที ซึ่งก็เลยอาจจะมองว่าอาจจะเป็แรงกดดันหนึ่งที่ทำให้ครอบครัวเรามองว่าการเป็นเกย์ มันจะมาขัดกับขนบธรรมเนียมของตระกูล...” ID5

“...ป้าม๊าอยากให้มีลูกมีหลานให้แหละครับ ทุกครั้งที่กลับบ้านมาก็จะพูดอยู่เสมอว่าต้องแต่งงานมีครอบครัว มีลูกด้วยนะ ซึ่งในใจผมก็คิดว่า ผมไม่สามารถทำแบบนั้นได้นะ แต่ก็ต้องอดทนฟังแกพูด ๆ ไป ยิ่งเป็นลูกชายคนเดียวด้วย คำก็คงคาดหวังให้สืบสกุลต่อ...” ID6

“...เอาจริง ๆ พ่อกับแม่คาดหวังอยู่ทุกวันว่าจะให้มีครอบครัว ซึ่งเราจะพูดเหตุผลกับเค้าในมุมของเศรษฐกิจ ว่าสมัยนี้งานมันก็หายาก เงินเดือนก็ขึ้น ๆ ลง ๆ เศรษฐกิจฝืน แล้วเราจะมีครอบครัวได้อย่างไร เราจะมีครอบครัว เรามีลูก แล้วเราจะซัพพอร์ตลูกยังไง เพราะถ้าเรามีลูกเราก็อยากให้เขาไปอยู่ในจุดที่ดีที่สุด แต่พอเงินเดือนมันซัพพอร์ตไม่ได้ เราจะให้ลูกอยู่ในจุดที่ดีที่สุดได้อย่างไร เพราะฉะนั้นเรามองว่าเราไม่พร้อมก็ไม่ต้องมีดีกว่า...” ID7

“...เราเป็นหลานชายคนเดียวที่ถือนามสกุลนี้ แล้วมันก็เป็นสายตรงที่กำลังจะหมดไป สมัยที่ปู่อยู่เราก็เคยรู้สึกว่าคุณค่าต้องคาดหวังว่าเราจะต้องสืบทอดต่อวงศ์ตระกูล พ่อเราเป็นลูกชายคนเดียว แล้วเราต่อมานั้นจะต้องสืบต่อไป มันก็ไม่ใช่ว่าตระกูลที่แบบว่าจะต้องสืบต่ออะไร แต่เค้าก็แบบอยากจะทำต่อสกุลไปเรื่อย ๆ เค้าเคยมองการเป็น LGBT ว่ามันเป็นเรื่องที่มีผิด ว่าเราอย่างนั้นอย่างนี้เป็นแบบนี้ได้ยังไง ทั้งพ่อและแม่เคย ซึ่งมันเป็นแบบเนี้ยตั้งแต่ประภมยาวจนถึงมัธยมที่เราถูกกดดันเรื่องที่จะต้องเป็นคนสืบต่อวงศ์ตระกูล...” ID8

4. การมลทินประทับว่าอนาคตของทายาทชายที่เป็นบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) จะต้องเผชิญกับความล้มเหลวในชีวิต

สำหรับบริบทของสังคมไทย ถึงแม้จะดูเหมือนเปิดกว้างต่อ LGBTQ มากขึ้นกว่าในอดีต แต่เป็นการยอมรับอย่างมีเงื่อนไข สังคมยังมองผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) เป็นคนชายขอบ (Marginalized) อันส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของลูกไม่ว่าจะเป็นโอกาสในการประกอบอาชีพ การงานที่ดี ขาดคนดูแลตัวเองในยามแก่ชรา ตลอดจนการผลิตซ้ำการมลทินประทับ (Stigma) และตีตรา (Labeling) จากสังคมต่อบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ว่าจะต้องพบจุดจบของชีวิตด้วยโรคภัยไข้เจ็บ นั่นคือ โรคเอดส์ เป็นต้น จึงส่งผลให้พ่อแม่เลือกที่จะใช้ความรุนแรงเพื่อเป็นการป้องปรามไม่ให้บุตรของตนต้องเผชิญในอนาคต ตัวอย่างจากเรื่องเล่าประสบการณ์ ดังนี้

“...มีอยู่เหตุการณ์หนึ่งที่ผมกำลังทะเลาะกับแม่อยู่ แล้วพี่สาวก็พูดกับผมว่า นี่ทะเลาะกันเรื่องที่มีงเป็นเกย์นั่นแหละ ทีนี้แม่เขาก็เจียบไปแป่หนึ่ง แล้วเขาก็พูดขึ้นมาว่า กูมานอนคิดดูแล้วนะว่ามีงจะเป็นอะไรก็ได้ แต่มีงต้องพิสูจน์ให้กูเห็นก่อนว่าการที่มีงเป็นแบบนี้ สังคมต้องยอมรับมีง มีงต้องเลี้ยงดูตัวเองได้ เมื่อไหร่ที่มีงเลี้ยงดูตัวเองได้ เวลาคนอื่นเขาถามกูเรื่องมีง กูจะได้บอกว่าคุณมันจะเป็นอะไรก็ได้ มันเลี้ยงดูตัวเองได้...” ID1

“...พ่อแม่เราไม่เคยคาดหวังว่าเราจะต้องเป็นอะไรในอนาคต แต่เราต้องมีเสถียรภาพทางการเงิน โดยอย่างน้อย ๆ เราต้องสามารถดูแลตัวเองได้ โดยที่ไม่ต้องลำบากใคร ซึ่งพอช่วงมัธยมปลายเราเริ่มทำงานหาเงินได้ และมีเงินเก็บในระดับหนึ่ง ค่าแบบโอเคกับตัวเราหลายคนนะ ค่ายอมรับในตัวเราแบบ *completely* ซึ่งฉันเคยเปิดใจกับพ่อแม่ตอน ม.6 เลยนะว่าฉันเป็นเกย์ ซึ่งเขาก็ไม่ได้ว่าอะไรเราเลย...” ID2

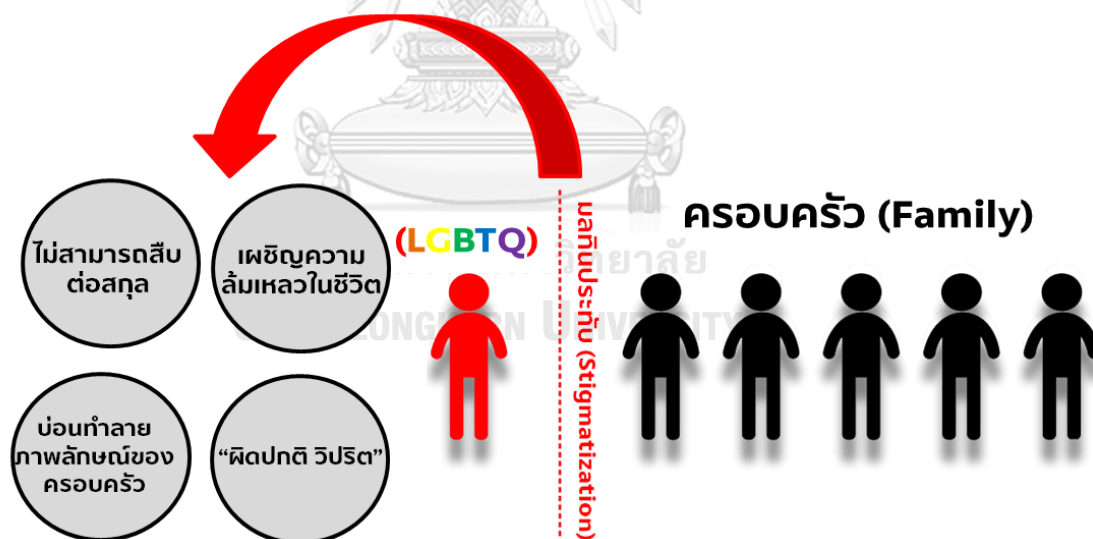
“...ความคิดของพ่อกับแม่อาจจะคิดว่าการเป็นติด จะต้องหางานทำได้ยากแน่ ๆ ค่าเลยกังวลอนาคตเรา ว่าตอนไปสมัครงาน จะไม่มีใครรับเราเข้าไปทำงาน...” ID3

“...หลัก ๆ ป้าทำร้ายเราอาจจะคงกังวลว่า เราโตไปจะมีใครคอยดูแลมั๊ย เรา จะอยู่รอดในสังคมเรารีเปล่า จะใช้ชีวิตรอดมั๊ย เพราะว่าสังคมไทย ก็รู้ในะว่ามันแบบมันไม่เปิดมันไม่มีพื้นที่สำหรับเพศทางเลือกเลย เราเลยเข้าใจว่าป้าคงคิดว่ากะเทยต้องเป็นนางโชว์ เป็นช่างแต่งหน้า คือจริง ๆ มันมีอะไรแบบนี้หน่อยแล้ว ซึ่งเรามองว่าพ่อเราก็เลยเป็นห่วงเราจุดนี้ด้วยแหละ...” ID4

“...พ่อแม่ไม่เห็นด้วยที่เราเป็น LGBT มันมีหลายปัจจัยนะ หนึ่งในนั้นก็คือพอเราโตขึ้น เราจะใช้ชีวิตยังไง ช่วงที่เราทำงานจะยังไง แล้วถ้าช่วงที่ไม่มีค่า แล้ว เราจะอยู่ยังไง เราจะตัวคนเดียวไปตลอดชีวิตหรือป่าว เขาคงกังวลเรื่องนี้ด้วยเหมือนกัน...” ID7

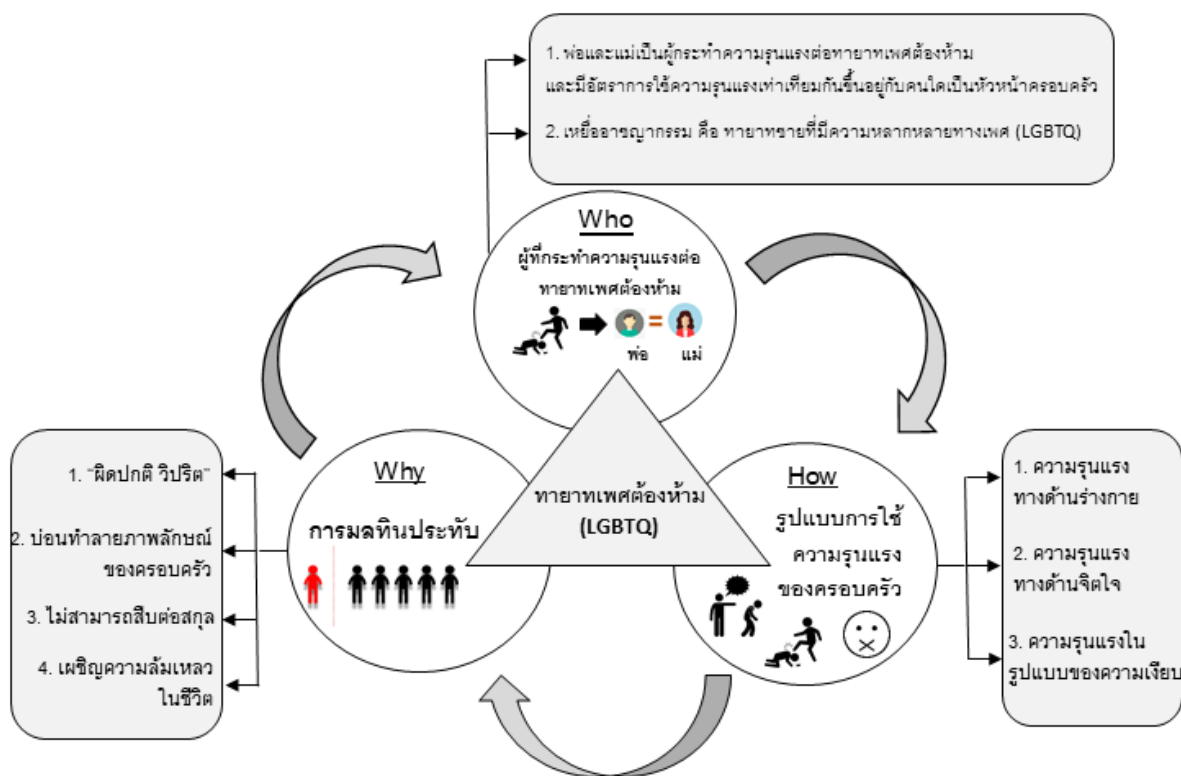
จากการมลทินประทับทั้ง 4 รูปแบบของครอบครัวที่มีต่อบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ที่ได้กล่าวไปในข้างต้น จะพบว่า มีพื้นฐานความคิดต่อเพศสภาพที่หลากหลายว่าเป็น “สิ่งผิดปกติ” ในสังคม โดยตามทฤษฎีมลทินประทับ (Erving Goffman, 1963) ได้อธิบายว่าสังคมได้สร้าง ความหมายของสรรพสิ่งต่าง ๆ รวมถึงการเข้าไปจัดการจำแนกแยกแยะผู้คนออกจากกันให้มีหลากหลายประเภท และไม่เพียงเท่านั้น ยังได้กำหนดสร้างความเป็นปกติ (Normal) ให้กับผู้คนในสังคม ซึ่งหนึ่งใน “ความปกติ” นั้นคือ เพศสภาพแบบ “ชายจริงหญิงแท้

(Heterosexual)” จึงส่งผลให้ชีวิตตรงข้ามของชายจริงหญิงแท้ของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ (Homosexual) กลายเป็นกลุ่มคนที่สังคมได้กำหนดว่าเป็น “สิ่งผิดปกติ (Abnormal)” โดยผ่านกลไกการมลทินประทับ (Stigma) ให้กับบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศถูกลดคุณค่าลง เสมือนว่าเขาเหล่านั้นด้อยต่ำกว่าคนอื่น ๆ ในสังคมที่เป็นคนปกติ กระบวนการดังกล่าว คือการเหมารวม (Stereotype) ให้กลายเป็นคนชายขอบของสังคม และด้วยสถาบันครอบครัวก็เป็นองค์ประกอบหนึ่งของสังคม ฉะนั้นแล้ว บรรทัดฐานทางสังคมก็จะนำมาใช้กับสมาชิกภายในครอบครัวด้วยเช่นกัน ซึ่งหากมีสมาชิกคนใดในครอบครัวที่มีลักษณะ “ผิดปกติ” หรือ “แปลกแยก” ไปจากบรรทัดฐานทางสังคมก็ย่อมเป็นที่รังเกียจและถูกมองว่าด้อยค่า และด้วยจากเหตุผลในข้างต้นจึงสามารถอนุมานได้ว่า การมลทินประทับดังกล่าวจึงเป็นสาเหตุให้เกิดความรุนแรงในครอบครัวต่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) และสามารถสรุปเป็นแผนภาพได้ดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ 7 การมลทินประทับทายาทเพศต้องห้ามของครอบครัวในสังคมไทย

ทั้งนี้ จากการวิเคราะห์ในเบื้องต้นในประเด็นความรุนแรงในครอบครัวต่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) โดยได้กล่าวถึงทั้งผู้ที่กระทำความรุนแรงต่อทายาทเพศต้องห้าม (Who) และรูปแบบการใช้ความรุนแรงของครอบครัวที่กระทำต่อทายาทเพศต้องห้าม (How) ตลอดจนสาเหตุของการก่อความรุนแรงต่อทายาทเพศต้องห้าม (Why) โดยทั้ง 3 ประเด็นที่นำมาวิเคราะห์นั้น จึงสามารถสรุปเป็นกระบวนการมลทินประทับทที่ก่อให้เกิดความรุนแรงต่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศได้ (The Stigma Process that Leads to Violence Against The Male LGBTQ Children) ดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ 8 กระบวนการมลทินประทับทที่ก่อให้เกิดความรุนแรงต่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ

สำหรับกระบวนการมลทินประทับทที่ก่อให้เกิดความรุนแรงต่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ โดยในส่วนของกระบวนการนั้นผู้วิจัยได้ทำการศึกษาถึงบุคคลที่เป็น

ผู้กระทำความรุนแรง (Offender) ซึ่งเป็นสมาชิกในครอบครัวและถือได้ว่าเป็นตัวแสดงหลัก (Actor) ในการก่อความรุนแรงต่อทายาทเพศต้องห้าม ทั้งนี้ เพื่อผู้วิจัยจะนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้ให้ข้อมูลสำคัญมาวิเคราะห์ถึงบทบาทหน้าที่ของสถาบันครอบครัวของสังคมไทย ตลอดจนปัจจัยที่ส่งเสริมให้พ่อหรือแม่เลือกที่จะเป็นผู้ที่กระทำความรุนแรง (Offender) ต่อทายาทเพศต้องห้าม พบว่าอัตราการทำร้ายร่างกายบุตรชายที่มีความหลากหลายทางเพศจะขึ้นอยู่กับปัจจัยความสัมพันธ์เชิงอำนาจในครอบครัวว่าด้วยเรื่องแนวคิดเกี่ยวกับหัวหน้าครอบครัวเป็นสำคัญ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ เป็นบุคคลที่มีอำนาจสูงสุดในครอบครัว ซึ่งมักได้รับสิทธิหน้าที่ในการบังคับสมาชิกในครอบครัวให้กระทำหรือไม่กระทำการใด ๆ ได้ ซึ่งโดยปกติแล้วจะเป็นบุคคลที่เป็นเพศชาย แต่สำหรับการวิจัยดังกล่าวพบว่า เพศชาย (พ่อ) และเพศหญิง (แม่) มีอัตราการกระทำความรุนแรงทางร่างกายต่อทายาทที่เท่าเทียมกัน ไม่จำเพาะแค่เฉพาะเพศชาย (พ่อ) อีกต่อไปซึ่งอาจจะเป็นผลสืบเนื่องจากบริบททางสังคมที่แปรเปลี่ยนไป เป็นเหตุให้ลักษณะโครงสร้างทางสถาบันครอบครัวเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ตลอดจนมุมมองของแนวคิดทฤษฎีเหยื่ออาชญากรรม ยังพบว่าทายาทเพศต้องห้ามล้วนถูกระทำความรุนแรงในช่วงวัยเด็กจนถึงวัยรุ่นตอนปลาย ซึ่งถือว่ายังเป็นผู้เยาว์อยู่ จึงส่งผลให้สอดคล้องกับการแบ่งประเภทเหยื่ออาชญากรรมของสตีเฟน เชีฟเฟอร์ (Stephen Schafer) ซึ่งได้จำแนกอาชญากรรมที่เกิดจากความรุนแรงในครอบครัว ว่าอยู่ในประเภทของเหยื่อที่กระตุ้นให้เกิดอาชญากรรม อันเนื่องจากเหยื่อ (ทายาทเพศต้องห้าม) อาจจะไปกระทำบางสิ่งบางอย่างที่เป็นการขัดใจหัวหน้าครอบครัว และเมื่อหัวหน้าครอบครัวได้รับการช่วยเหลือส่งเสริมก็จะลงมือกระทำความรุนแรงต่อเหยื่อเพื่อสนองต่อแรงกระตุ้นในการก่ออาชญากรรมของตนเอง

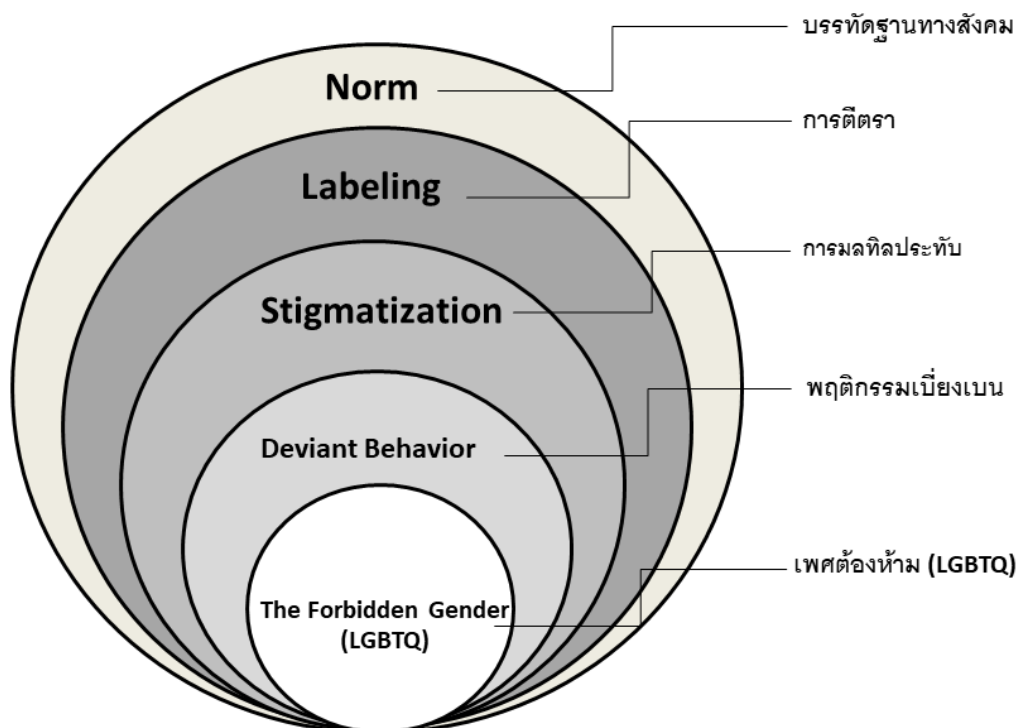
สำหรับส่วนที่ 2 ของกระบวนการมลทินประทับที่ก่อให้เกิดความรุนแรงต่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ คือ รูปแบบความรุนแรงของครอบครัวที่กระทำต่อทายาทเพศต้องห้าม (LGBTQ) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะปรับเปลี่ยนเพศสภาพ (Gender) ของทายาทให้กลับสู่ “ความปกติ” ที่สังคมได้ให้คำนิยามไว้ นั่นคือ “ความเป็นชาย” และ “ความเป็นหญิง” โดยสามารถจำแนกรูปแบบความรุนแรงได้ 3 ประเภท ประกอบด้วย 1) ความรุนแรงทางด้านร่างกาย 2) ความรุนแรงทางด้านจิตใจ 3) ความรุนแรงในรูปแบบความเจ็บ โดยผลการศึกษาวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูล

สำคัญ (KeyInformant) ทุกคนในงานวิจัยนี้ ต่างมีประสบการณ์ความรุนแรงที่เหมือนกันอยู่ 2 รูปแบบ คือ ความรุนแรงทางด้านร่างกาย และความรุนแรงทางด้านจิตใจ โดยความหนักเบาของความรุนแรงขึ้นอยู่กับบริบทของครอบครัวและสถานการณ์ที่แตกต่างกัน ตลอดจนความถี่ในการถูกระทำ ความรุนแรงก็มีช่วงเวลาที่ยาวนานแตกต่างกันขึ้นอยู่กับการยอมรับในตัวตนของทายาทเพศต้องห้าม (LGBTQ) และสำหรับรูปแบบความรุนแรงที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของทายาทเพศต้องห้าม (LGBTQ) มากที่สุด คือ ความรุนแรงทางด้านจิตใจ เนื่องจากความรุนแรงที่พ่อหรือแม่เลือกกระทำต่อบุตรของตนเองนั้น ต่างได้สร้างบาดแผลในใจให้แก่บุตรทั้งสิ้น ทั้งแบบระยะสั้นและแบบระยะยาว

และในส่วนที่ 3 ของกระบวนการมลทินประทับที่ก่อให้เกิดความรุนแรงต่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ คือ การวิเคราะห์ถึงสาเหตุของการใช้ความรุนแรงในครอบครัวต่อทายาทเพศต้องห้าม (LGBTQ) ของสังคมไทย ล้วนเกิดจากการมลทินประทับ (Stigmatization) ของสมาชิกในครอบครัวที่มีต่อบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ว่าเป็นสิ่งที่ “แตกต่าง” ไปจากบรรทัดฐานทางสังคมโดยทั้งสิ้น ซึ่งจากผลการศึกษาวิจัย จึงสามารถจำแนกการมลทินประทับต่อเพศสภาพที่หลากหลาย (LGBTQ) ของครอบครัวในสังคมไทยได้ 4 ประเภท 1) การมลทินประทับบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ว่าเป็นผู้ที่มีความ “ผิดปกติ” “วิปริต” หรือเป็นความบกพร่องทางจิตรูปแบบหนึ่ง 2) การมลทินประทับว่าการมีทายาทชายที่เป็นบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) เป็นการบ่อนทำลายภาพลักษณ์ของครอบครัว 3) การมลทินประทับว่าทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ไม่สามารถสืบต่อสกุล / วงศ์ตระกูลได้ 4) การมลทินประทับว่าอนาคตของทายาทชายที่เป็นบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) จะต้องเผชิญกับความล้มเหลวในชีวิต โดยจากการมลทินประทับทั้ง 4 รูปแบบของครอบครัวที่มีต่อบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ที่ได้กล่าวไปในข้างต้น จะพบว่ามีพื้นฐานความคิดต่อเพศสภาพที่หลากหลายว่าเป็น “สิ่งผิดปกติ” ในสังคม ผ่านกระบวนการประกอบสร้างทางสังคม ในการกำหนดความหมาย “ความปกติ” ในสังคม ตลอดจนการเข้าไปจัดการจำแนกแยะแยะผู้คนออกจากกันให้มีหลากหลายประเภทและเห็นได้เด่นชัด ซึ่งหนึ่งใน “ความปกติ” ของสังคมที่ได้ประกอบสร้างขึ้นคือ เพศสภาพแบบ “ชายจริงหญิงแท้

(Heterosexual)” อันส่งผลให้เพศสภาพ^{ชั่ว}ตรงข้ามของชายจริงหญิงแท้ อย่างเช่นผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ (Homosexual) กลายเป็นกลุ่มคนที่สังคมได้กำหนดว่าเป็น “สิ่งผิดปกติ (Abnormal)” โดยการมลทินประทับ (Stigmatization) และการตีตรา (Labeling) ให้กับบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศถูกลดคุณค่าลงเสมือนว่าเขาเหล่านั้นด้อยต่ำกว่าคนอื่น ๆ ในสังคม

ทั้งนี้จากการวิเคราะห์ถึงกระบวนการมลทินประทับที่ก่อให้เกิดความรุนแรงต่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ จะพบว่า การมลทินประทับ (Stigmatization) ถือเป็นสาเหตุที่แท้จริง (Root Cause) ของปัญหาความรุนแรงนี้ ฉะนั้นหากจะแก้ไขหรือยุติปัญหาความรุนแรงดังกล่าว จึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องทำความเข้าใจถึงโครงสร้างของการการมลทินประทับ (Stigmatization) ในองค์รวมว่ามีองค์ประกอบของกระบวนการมลทินประทับอย่างไร ซึ่งจากการวิเคราะห์ผลการวิจัยเกี่ยวกับการมลทินประทับต่อเพศสภาพที่หลากหลาย (LGBTQ) ของครอบครัวเป็นกระบวนการมลทินประทับ (Stigmatization) อุดลักษณะทางเพศของทายาทชายที่มีความ “ผิดปกติ” จากบรรทัดฐานทางสังคม (Norm) ตามแนวคิดการมลทินประทับของกอฟแมน (Goffman) ซึ่งถือได้ว่าเป็นบ่อเกิดและปัจจัยเสี่ยงที่ก่อให้เกิดการใช้ความรุนแรงในครอบครัวต่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ซึ่งวัตถุประสงค์ของการใช้ความรุนแรงนั้นเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมหรือเพศสภาพของทายาทให้กลับสู่ความเป็น “ปกติ” หรือ “ชายจริงหญิงแท้” ตามที่บรรทัดฐานทางสังคมยอมรับไว้ ทั้งนี้ สามารถสังเคราะห์ตัวแบบ (Model) โครงสร้างของการการมลทินประทับ (Stigmatization) ที่ผ่านกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ร่วมวิจัย (Key Informant) ประกอบกับการต่อยอดแนวคิดทฤษฎีมลทินประทับ (Stigma Theory) ของกอฟแมน (Goffman) และแนวคิดทฤษฎีอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้ดังที่จะกล่าวถึงต่อไป

แผนภาพที่ 9 โครงสร้างของการมลทินประทับ (Stigmatization)

1. เพศต้องห้าม (The Forbidden Gender)

บุคคลที่มีเพศสภาพ (Gender) ที่แตกต่างหรือไม่สอดคล้องกับกรอบแนวคิดหลักของสังคม ไม่ว่าจะเป็นแนวคิดทางด้านศาสนา วัฒนธรรม ค่านิยมของสังคม อันส่งผลให้บุคคลดังกล่าวถูกจำแนกให้กลายเป็นคนชายขอบ หรือในบางสังคมอาจถึงขั้นตราหน้าว่าเป็นบุคคลที่ “ผิดปกติ” หรือ “ผิดธรรมชาติ” บางสังคมมีกฎหมายลงโทษบุคคลดังกล่าว ทั้งในทางนิตินัยและพฤตินัย อันส่งผลให้บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) กลายเป็นบุคคลที่มีลักษณะของเพศต้องห้ามที่สังคมไม่ให้การยอมรับ

2. พฤติกรรมเบี่ยงเบน (Deviant Behavior)

เอมีล เดอร์ไคม์ (Emile Durkheim) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมเบี่ยงเบน (Deviant Behavior) คือ พฤติกรรม หรือ ความประพฤติที่แตกต่างไปจากบรรทัดฐานของกลุ่มโดยกลุ่มคนในสังคมเห็นว่าผิด หรือแตกต่างจากคนทั่วไป ผลของการกระทำมีตั้งแต่ส่งผลเพียงเล็กน้อยไม่ก่อให้เกิดความ

เสียหายต่อสังคม จนกระทั่งพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อสังคมอย่างรุนแรง โดยผู้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนจะได้รับโทษไม่เป็นทางการ หรือได้รับโทษเล็กน้อย ไปจนถึงได้รับโทษทางกฎหมาย โดยสำหรับบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ก็ถือว่าเป็นหนึ่งในพฤติกรรมที่แตกต่างไปจากบรรทัดฐานของสังคมและคนในสังคมต่างมองว่าเป็นคนที่มีความ “ผิดปกติ” หรือ “แปลกแยก” ไปจากสังคม แต่ถึงกระนั้นหากในบางครอบครัวสามารถยอมรับการที่มีทายาทเป็นผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ว่าเป็นเพียงเพศวิถีที่หลากหลายและพฤติกรรมทางเพศนี้ ก็ไม่ได้สิ่งที่ “ผิดแปลก” พฤติกรรมเบี่ยงเบนตามนิยามของเอมีล เดอร์ไคม์ (Emile Durkheim) ก็จะไม่ถูกการมองว่าเป็นสิ่งที่เบี่ยงเบนหรืออันตรายต่อสังคม แต่ในทางตรงกันข้าม หากมองว่าบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) เป็นภัยหรืออันตรายต่อสังคมก็จะเข้าสู่การมลทินประทัບ (Stigmatization) ในลำดับต่อไป

3. การมลทินประทัບ (Stigmatization)

จากการศึกษาวิจัยพบว่า ทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) จะถูกสังคมและครอบครัวทำการมลทินประทัບ (Stigma) ว่าการเป็นผู้ที่มีเพศสภาพหลากหลายเป็นสิ่งที่ต่างจากบรรทัดฐานของสังคม ซึ่งการมลทินประทัບดังกล่าวจึงเปรียบเสมือนเป็นการตีตราบอกให้รู้ว่าคุณที่มีความหลากหลายทางเพศเป็นสิ่งที่ “ผิดปกติ” ต่างพร้อม มีรอยมลทิน และไร้คุณค่า ซึ่งอัตลักษณ์ดังกล่าวมีความแตกต่างไปจากบุคคลอื่น ๆ จึงกล่าวได้ว่าเป็น “การมลทินประทัບ (Stigmatization)” ให้กับบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) โดยการมลทินประทับนี้นั้นเป็นหนึ่งในกระบวนการสร้างความเป็น “คนชายขอบ” เบียดขับสร้างความเป็นอื่น (The Otherness) แบ่งแยกคนส่วนน้อยให้ออกไปจากกระแสหลักของสังคม ดังนั้น คนชายขอบจึงเปรียบได้กับบุคคลหรือกลุ่มคนที่สังคมไม่สนใจ ไม่รับรู้ ถูกมองข้าม ถูกทำให้เป็นคนที่ไร้ค่าตลอดจนถูกทำให้มีชีวิตอยู่แบบถูกจำกัดพื้นที่ทางความคิดและทางสังคมด้วยเช่นกัน ทำให้บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศขาดอำนาจในการต่อรอง และไม่ได้รับความเป็นธรรม ไม่สามารถเข้าถึงทรัพยากร บริการสวัสดิการต่าง ๆ ตามสิทธิขั้นพื้นฐานที่ควรจะได้รับ และสามารถถูกมองได้ถึงขั้นเป็นตัวปัญหา/ตัวอันตรายของสังคม เช่น ในกรณีผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศในสังคมของมุสลิม-อิสลาม เป็นต้น

4. การตีตรา (Labeling)

สำหรับกระบวนการตีตรา (Labeling) ในตัวแบบดังกล่าวนี้จะมุ่งเน้นไปที่พฤติกรรม สภาพแวดล้อม (Circumstances) โดยเฉพาะจากอำนาจของสถาบันหลักของสังคม ตลอดจนระเบียบและข้อบังคับในสังคมที่ได้กำหนดขึ้น ซึ่งถือว่าการตีตรา (Labeling) ผ่านอำนาจของสถาบันทางสังคมต่อผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ในสังคมให้กลายเป็นคนนอกสังคม ที่มีเพศสภาพและรสนิยมทางเพศแตกต่างไปจากบรรทัดฐานทางสังคม จึงส่งผลให้เกิดปฏิกิริยาโต้ตอบของคนในสังคมว่าการเป็นบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบนที่เป็นภัยต่อสังคม ส่งผลให้กลุ่มคนเหล่านี้กลายเป็นคนนอกสังคมตามทฤษฎีการตีตราของโฮเวิร์ด เบคเคอร์ (Howard Becker)

5. บรรทัดฐานทางสังคม (Norm)

บรรทัดฐานของสังคม หมายถึง แบบแผนของพฤติกรรมหรือระเบียบกฎเกณฑ์ ที่สังคมใช้สำหรับแยกแยะค่านิยม ทศนคติและพฤติกรรมที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม แบบแผนของพฤติกรรมหรือระเบียบกฎเกณฑ์ดังกล่าว อาจบอกอย่างชัดเจนหรือเป็นนัยก็ได้ ซึ่งหากมีผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามบรรทัดฐานของสังคม ก็อาจถูกกีดกันให้ออกไปจากกลุ่ม ตลอดจนการได้รับการลงโทษอย่างรุนแรงตามกฎหมายที่สังคมนั้นบัญญัติไว้ว่าเป็นความผิดทางอาญา ทั้งนี้ โฮเวิร์ด เบคเคอร์ (Howard Becker) ได้ขยายความสำหรับที่มาของบรรทัดฐานทางสังคม ว่าเกิดจากกลุ่มคนในสังคมได้สร้างพฤติกรรมเบี่ยงเบนโดยการกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อทำให้พฤติกรรมที่แตกต่างไปจากค่านิยมหรือบรรทัดฐานทางสังคม เป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบน และได้นำหลักเกณฑ์นี้ไปใช้ตีตรา (Labeling) กับบุคคลบางประเภท ทำให้บุคคลเหล่านี้กลายเป็นคนนอกสังคม ซึ่งผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ก็เป็นพฤติกรรมหรือลักษณะที่สังคมได้กำหนดว่ามีพฤติกรรมเบี่ยงเบน (Deviant Behavior) ไปจากค่านิยมหรือบรรทัดฐานทางสังคมแบบรักเพศตรงข้าม (Heteronormativity) ฉะนั้นแล้ว ผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) จึงส่งผลให้เกิดมลทินประทับ (Stigmatization) ในระดับสถาบันครอบครัว และการตีตรา (Labeling) ในระดับสถาบันหลักอื่น ๆ ขึ้นว่ากลุ่มคนที่รักเพศเดียวกัน (Homosexuality) เป็นสิ่งที่ไม่ควรเกิดขึ้นในสังคม

4.3 ผลกระทบจากประสบการณ์ความรุนแรงที่ครอบครัวได้กระทำต่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ)

สำหรับผลกระทบที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงในครอบครัว มีทั้งผลกระทบที่มีต่อตัวบุคคลที่ถูกกระทำไม่ว่าจะเป็นทางร่างกาย ทางจิตใจ และพฤติกรรม รวมไปถึงผลกระทบต่อครอบครัว ทั้งนี้เนื่องจากครอบครัวที่มีพฤติกรรมรุนแรงจะไม่สามารถทำหน้าที่ครอบครัวได้ดีเพราะสัมพันธ์ภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัวถูกทำลาย บุคคลที่เป็นหัวหน้าหรือเสาหลักของครอบครัวคือสามีภรรยา หรือพ่อแม่ ไม่สามารถทำหน้าที่ของตนได้ครอบครัวไม่สงบสุข ขาดความรัก ขาดความอบอุ่น ขาดการดูแลเอาใจใส่ ขาดความสามัคคีและความไว้วางใจ ซึ่งกันและกัน เป็นเหตุให้เกิดการแตกร้าง (Intaravijit, 2013) ครอบครัวลักษณะนี้จะไม่สามารถดำเนินชีวิตอยู่ได้อย่างปกติในสังคม และในที่สุดก็จะแตกและแยกทางกันไป และสิ่งสุดท้ายคือผลกระทบต่อสังคม เนื่องจากพฤติกรรมความรุนแรงในครอบครัวมีผลต่อทั้งความสันติสุขและเศรษฐกิจของสังคม

โดยจากผลการวิจัย พบว่าไม่เพียงแต่ผลกระทบทางด้านร่างกายที่สามารถเห็นได้อย่างเด่นชัดจากทางกายภาพเท่านั้น ยังหมายรวมถึงบาดแผลที่ไม่ได้ทิ้งร่องรอยด้วย นั่นคือทางด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ ตลอดจนผลกระทบในมิติอื่น ๆ อีกมากมาย ซึ่งผลกระทบเหล่านี้ ล้วนมีอิทธิพลต่อการใช้ชีวิตประจำวันของเหยื่อหรือผู้ถูกกระทำ ความรุนแรงทั้งในระยะสั้น และระยะยาว โดยทั้งสิ้น ทั้งนี้สามารถวิเคราะห์จำแนกผลกระทบจากความรุนแรงในครอบครัวได้ระดับกว้าง ๆ 3 ประเภท ดังนี้

1. ผลกระทบต่อผู้ถูกกระทำโดยตรง

สำหรับผลกระทบทางด้านร่างกายของเหยื่อที่ถูกกระทำ ความรุนแรง พบว่า ทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ทุกคน ล้วนมีบาดแผลที่ปรากฏตามร่างกาย อาทิ กระจก ร้าว รอยฟกช้ำทั้งใบหน้าและร่างกาย อันเกิดจากการใช้สิ่วหรือการใช้อาวุธมาประกอบกรกระทำ ความรุนแรง เช่น เข็มขัด ไม้หวาย ฯลฯ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระดับความรุนแรงของแต่ละครอบครัวที่แตกต่างกันออกไป

นอกจากนี้ความรุนแรงในครอบครัวยังส่งผลกระทบต่อทางด้านจิตใจของทายาทด้วย เช่นเดียวกัน โดยผลกระทบในรูปแบบนี้จะสร้างความเสียหายที่ซ่อนเร้นอยู่ในระดับความรู้สึกนึกคิด หรือจิตใต้สำนึก ซึ่งอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตในระยะยาวของบุตร จากผลการศึกษา พบว่า ผลกระทบทางด้านจิตใจที่เหยื่อได้รับในอดีต ยังคงปรากฏขึ้นอยู่มาจนถึงปัจจุบัน แม้ว่าตนจะไม่ได้รับความรุนแรงจากครอบครัวแล้ว โดยผลกระทบนั้นมีตั้งแต่การคิดฆ่าตัวตาย เนื่องจากเป็นตกอยู่ในสภาวะของโรคซึมเศร้า (Major Depressive Disorder) หรือ การเป็นโรคกลัว (Phobia) เนื่องจากจิตใต้สำนึกได้ฝังความกลัวของเหยื่อให้รู้สึกหวาดกลัวกับสถานการณ์บางอย่างที่มีความคล้ายคลึงกับภาพความรุนแรงในอดีต ตลอดจนเหยื่อของความรุนแรงต้องเผชิญกับการหวาดกลัวการเข้าสังคม เนื่องจากขาดจุดยืนทางสังคมและขาดความมั่นใจในตัวตนของตัวเอง รวมถึงผลกระทบทางจิตอื่น ๆ ที่ความรุนแรงในครอบครัวได้สร้างบาดแผลภายในจิตใจให้แก่เหยื่อในรูปแบบที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับกระบวนการเยียวยาแผลในจิตใจของแต่ละบุคคล

1.1 ผลกระทบทางด้านร่างกาย

สำหรับผลกระทบทางด้านร่างกายของเหยื่อหรือทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผู้ร่วมวิจัย (Key Informants) ทุกคนถูกกระทำ ความรุนแรงทางด้านร่างกายทั้งในรูปแบบของการใช้สิทธิของผู้กระทำความรุนแรง หรือใช้อาวุธมาประกอบกรกระทำ ความรุนแรง ซึ่งการกระทำ ความรุนแรงดังกล่าวได้สร้างบาดแผลทางกายภาพให้เห็นอย่างเด่นชัด อาทิ กระดูกร้าว รอยฟกช้ำตามใบหน้าและร่างกาย โดยระดับความรุนแรงจะขึ้นอยู่กับความเข้มข้นของการมลทินประทับ (Stigma) ต่อผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ของแต่ละครอบครัว โดยสามารถยกตัวอย่างจากเรื่องเล่าประสบการณ์ ดังนี้

“...ตอนนั้นจำได้ว่าแม่ตีเราด้วยไม้หวายสุดแรงประมาณ 5 ที่ได้จนเขาเหนื่อย คือตอนนั้นเขาโกรธมากอะ เขาสติหลุด พอตีไปที่แรกเหมือนเขาก็ยังโกรธอยู่ หลังจากนั้นครั้งที่ 2 3 4 5 ก็ตามมาก็คือ เราเจ็บจนขาไปทั้งตัวตั้งแต่โดนตีครั้งที่ 2 ละ ซึ่งครั้งนี้ถือว่าเป็นการถูกแม่โดนที่หนักที่สุดในชีวิตที่เคยเจอมาละ คือ หลังฉันเต็มไปด้วยรอยฟกช้ำดำเขียว...” ID1

“...พ่อได้ยินเสียงที่เราด่าร้องก็เดินมาจากหลังบ้านแบบ ดิ่ง ๆ ๆ ฟาดหัวเข้าให้ที่หนึ่ง คือ ตีด้วยมือเนี่ยแหละ หลังจากนั้นก็ตีหลัง ตีมือ ตีอยู่ประมาณแบบสี่ห้าทีอะ จนฉันไม่รู้สีกตัวเหมือนหลับไปเลย ด้วยความที่แบบแรงผู้ชายอะ แล้วฉันก็ยังเด็กอยู่อะ ตื่นมาอีกทีคืออยู่ในอกแม่...” ID2

“...มืออยู่ครั้งหนึ่งที่เราเอาวิกผมกลับมาบ้าน ซึ่งเราก็เอาแอบไว้ใต้ที่นอน ซึ่งครั้งนั้นแม่เห็นก็เลยโดนตีตรงมือด้วยไม้กวาด คือ เจ็บมาก มือแบบชาเลย ตีแรงจนเราร้องไห้เลยอะ หลังจากตีเสร็จมือบวมเลยอะ ตอนนั้นก็เลยกลายเป็นคนกลัวแม่ไปเลย และครั้งที่โดนหนักที่สุดคือ ถูกตีที่แขนด้วยไม้กวาด แบบเจ็บมาก แขนเขียวและบวมเลย ขนาดผมบอกว่า เจ็บแล้ว ๆ แม่ก็ยังไม่สนใจแวนะ ครั้งนั้นนะแรงสุดฟาดประมาณสิบทีได้ ตีจนเราก็นั่งเพื่อป้องกันตัวเอง...” ID3

“...ครั้งที่เราโดนหนักที่สุด คือ วันเซ็งเม้งแล้ววันนั้นเราตื่นสาย แล้วเขาก็เดินขึ้นมาที่ห้องแล้วจับเราลากลงจากบันได แล้วหลังเราชุดบันไดจนเลือดซิบไปหมด แกรมเราก็ยังโดนตีซ้ำด้วยไม้หวายอีก เราเจ็บปวดมาก แล้วพอรุ่งเช้าก็ต้องไปเจอเพื่อนที่เรียนพิเศษ ตอนนั้นเพื่อนก็น่าจะเห็นรอยแผลรอยซ้ำของเราแหละ...” ID4

“...เรารู้สึกว่าป่าไม้ได้ตีเพราะหวังดีแล้วอะ อันนั้นมันบ้าแล้วอะ มันไม่ใช่ อาเราก็จะเข้ามาคอยปลอบตลอดนะ เพราะเค้าสงสารเราที่โดนตีทุกครั้งอะ มันหนักมากเลยนะ เราโดนหวายตีจนตัวเราม่วงไปหมดมันไม่เขี้ยวอะ คือมันม่วงเลยอะ เราแบบเจ็บมาก เพราะตอนเค้าฟาด เค้าไม้ได้ตีแบบพ่อแม่ปกติอะ คือเค้าฟาดสุดแรง ฟาดจนเนื้อแตกก็มีนะ แต่ก่อนใช้สายพานฟาด แล้วเปลี่ยนมาเป็นไม้ใหญ่ ๆ แล้วฟาดก็คือเนื้อมันแตกแบบ หยุ อาบน้ำบางที่เลือดซิบอะ เค้าไม้ได้ตีให้แบบให้เราจำอะ ตีให้เราหลอนมากกว่า...” ID4

“...ครั้งที่เราสะเทือนใจมากที่สุด คือเหตุการณ์ตอนที่เราคุยโทรศัพท์กับแฟน คือเค้าก็ลงมาจากข้างบนมาตบตีเรา ตบเราจนรู้สึกว่ามีไหวแล้ว เราก็ตะโกนแล้วบอกว่า ทำไมวะ ทำไม เราถึงเป็นแบบนี้ไม่ได้ ก็มันเป็นแบบนี้แล้วอะ เราไม่ได้

ชอบผู้หญิง คือเราโดนหนักถึงขั้นโดนฟาด โดนตบหน้า โดนทิ้งผม โดนเยอะจน
เราลงไปนอนกองกับพื้น มันเหมือนกับโดนยำและ หลังจากวันนั้นเราไม่ได้ไป
เรียนเลย เราต้องหยุด เพราะว่าเราไม่ไหว มันมีรอยฟกช้ำ มีทั้งตัวเลย ขาก็โดน
หน้าเราโดนตบ จนหน้ามันชาเป็นรอยมือ...” ID5

“...วันนั้นผมก็นอนอยู่เฉย ๆ อยู่ ๆ ป้าก็เดินเข้ามาที่ห้องแล้วก็ปลุกขึ้นมาตบหน้า
เรา แล้วตบแบบแรงมากจนหน้าหัน แล้วก็โดนถามว่าแบบทำไมถึงเป็นเกย์ ผมก็
ไม่ตอบ ผ่านไปประมาณแค่แบบ สามสี่วิ เค้ก็ตบอีกรอบแล้วเค้ก็ถามใหม่
แล้วเค้ก็ตบแล้วก็ถามอีกสักพักใหญ่ ๆ จำได้แค่ว่าตอนนั้นหน้าชาเลย จนผม
ทนไม่ไหวแล้ว ผมก็เลยลุกออกจากห้องไปแล้วเก็บตัวอยู่ในช่องเก็บของ
ประมาณสองสามวันแบบไม่ออกจากห้องเลย...” ID6

“...ถ้าโดนก็หนักระดับหนึ่ง บางทีก็เป็นรอยช้ำ หรือรอยแดง แต่หลัง ๆ ไม่ค่อยโดน
ละเพราะพอกลับบ้านก็พยายามหลบหน้าพ่อ ป้าเข้าบ้านผมออกจากบ้าน หรือ
ว่าป้าเข้าห้องผมย้ายไปอยู่อีกห้องหนึ่ง ผมรู้เวลาของเค้ว่าจะมุฟตัวเอง...” ID6

“...ครั้งนี้เราโดนเข็มขัด โดนตบ แล้วก็โดนกระแทบ จากเมื่อก่อนผมไม่เคยโดน
อะไรแบบนี้ อย่างมากก็โดนแค่ไม้เรียวเพราะพ่อเป็นครู แต่หลัง ๆ โดนมือโดน
ตีนเลยเหวอ ซึ่งครั้งนี้เราเห็นรอยแดง ๆ ชัดมาก เหมือนเป็นรอยช้ำเลือด หน้าเรา
ก็โดนตบจนช้ำเขียวไปหมด...” ID7

“...ช่วง ม.ปลาย เป็นช่วงที่ทะเลาะกันรุนแรง เขาพูดถึงสภาพของตัวเรา เราก็ก
เถียงว่าจะมายุ่งอะไรกับตัวเรา หลังจากนั้นเราโดนต้อย แล้วมันโดนหัวแหวนรุ่น
เค้ แล้วมันเจ็บมาก คือหน้าเราบวม จมูกบวมเยอะมาก จนต้องพาเราต้องไป
หาหมอ พบว่ากระดูกอ่อนตรงจมูกมันเคลื่อน แล้วเราต้องไปฉีดฟิลเลอร์...” ID7

“...ครั้งหนึ่งที่เรจำได้ขึ้นใจมาก ๆ เป็นครั้งที่มันทำให้เราไม่เคยลืมวันนั้นเป็นวันที่
เค้โมโหมาก เราก็กเลยโดนหนักที่สุด เรจำได้เหมือนมีโดนตีหลายครั้งมาก แล้ว
หลังจากโดนตีเสร็จ เราก็กเลยหนีเข้าไปอยู่ในห้องน้ำแล้วล็อกประตู แล้ววันนั้นเค้

ก็ยังคงโมโหมาก เค้าพึ่งประตูเข้ามา แล้วก็ตีต่อด้วยเข็มขัดที่แขวนอยู่หน้า
ห้องน้ำ ตอนนั้นจำได้ว่าลงไปร้องกับพื้นห้องน้ำเลยนะ คือเรานอนแบบดิ้น ๆ อยู่
บนพื้นห้องน้ำเพราะเจ็บมาก ร้องให้ทั้งคืนเลย...” ID8

1.2 ผลกระทบเชิงลบทางด้านจิตใจ

สำหรับผลกระทบเชิงลบทางด้านจิตใจที่ทนายทนายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ที่ได้รับความรุนแรงในครอบครัว คือ บาดแผลภายในจิตใจให้บุตรได้รับการกระทบกระเทือนต่อความคิด อารมณ์ และการแสดงออกพฤติกรรมของเหยื่อ โดยผลกระทบในรูปแบบนี้จะสร้างความเสียหายที่ซ่อนเร้นอยู่ในระดับความรู้สึกนึกคิด หรือจิตใต้สำนึก ซึ่งอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตในระยะยาวของบุตร จากผลการศึกษา พบว่า ผลกระทบทางด้านจิตใจที่เหยื่อได้รับในอดีต ยังคงปรากฏขึ้นอยู่มาจนถึงปัจจุบันแม้ว่าตนจะไม่ได้ได้รับความรุนแรงจากครอบครัวแล้ว โดยผลกระทบนั้นมีตั้งแต่การคิดฆ่าตัวตาย, โรคซึมเศร้า (Major Depressive Disorder), โรคกลัว (Phobia) ตลอดจนเหยื่อต้องเผชิญกับการหวาดกลัวการเข้าสังคม เนื่องจากขาดจุดยืนทางสังคมและขาดความมั่นใจในตัวตนของตนเอง รวมถึงผลกระทบทางจิตอื่น ๆ โดยสามารถยกตัวอย่างจากเรื่องเล่าประสบการณ์ ดังนี้

“...เราก็แบบรู้สึกน้อยเนื้อต่ำใจตัวเอง ถ้าเกิดว่าเราเป็นแบบนั้นที่พ่อแม่ยอมรับ
เราคงโอเคมั้ง แต่ว่านี่เราไม่ได้เป็นแบบนั้นนะ เขาก็อายุที่มีลูกอย่างเราแหละ...”

ID1

“...ช่วงหลังจากที่โดนพ่อถูกตี ในมุมของเราเองเปลี่ยนไปนะ เพราะเรารู้สึกว่า
มันไม่มีเหตุผลแล้วการที่เค้าเจ็บกับเราเลย เราต้องอยู่ในความกดดัน เพราะพ่อ
เราเจ็บใส่เรา แล้วเราไม่รู้หรือสามารถตีความได้เลยว่าเค้าคิดอะไรอยู่...” ID2

“...ฉันก็งั้นเหมือนกันว่าทำไมช่วง ม.ต้น ฉันก็เกเร คือการบ้านก็ไม่ค่อยส่ง เรียนก็
ไม่คอยเรียน อาจจะเป็นเพราะว่าเหมือนแบบช่วงนั้น พ่อเคื่อก็เหมือนเจ็บ ๆ ไป
แล้วแม่ก็ทำงานหนักขึ้น ช่วงนั้นก็ไมค่อยเจอพ่อกับแม่เท่าไร กลับบ้านมาฉันก็อยู่

กับตัวเอง มันก็เลยแบบอาจจะจะเป็นจุดเริ่มต้นให้เราเจอ เพราะไม่มีใครให้คำปรึกษาหรือพักพิงเราแหละมั้ง...” ID2

“...ทำไมพอถึงแบบทำกับเราอย่างนี้ ทำไมไม่ตามใจฉันบ้าง ฉันก็ไม่ได้ไปทำผิด ฉันไม่ได้ไปแย่งน้องมา น้องต่างหากที่มาแย่งฉัน แล้วทำไมอยู่ดี ๆ ถึงต้องมาทำฉันขนาดนี้โดยที่แบบเรื่องแค่นี้ แล้วมันก็เป็นปมอยู่ในใจฉันตลอดเลยนะว่าพ่อไม่รักฉัน...” ID2

“...พ่อแม่ชอบพูดว่ากับเราว่า ภูน่าจะตาย ๆ ไปซะ เหมือนพูดทำให้เราท้อ ทำให้เรารู้สึกผิด ซึ่งบางทีเราก็กังใจมากเลยนะกับคำพูดเหล่านั้น...” ID3

“...ช่วงที่เราได้ขึ้นมาอยู่กรุงเทพเป็นช่วงที่อิสระที่สุดในชีวิต ซึ่งมีเหตุการณ์หนึ่งที่ขอพี่ชายไปเที่ยวกับเพื่อนที่หัวหินตอน ม.5 ซึ่งปกติถ้าอยู่กับพ่อแม่เราไม่เคยไปเที่ยวอะไรอย่างงี้กับเพื่อนเลย ครั้งนั้นพี่ก็ให้ไป คือเหมือนเราได้ใช้ชีวิตที่เป็นของตัวเองสักที...” ID3

“...เราร้องไห้ตลอดเลยนะ พอถูกแม่ตี แล้วพอหลังจากนั้นก็เข้าไปอยู่ในห้อง แล้วก็คิด ทบทวนกับตัวเองหรือบางทีเขียนระบายในสมุด คือ ผมก็ไม่รู้จะระบายกับใคร ก็จะเขียนลงไปในสมุดว่า ทำไมต้องเป็นอย่างงี้ด้วย เขียน ๆ ๆ เพื่อเป็นการระบาย ซึ่งเราก็มองไม่เข้าใจว่าทำไมแม่ถึงตีเรา...” ID3

“...พอเราโดนแบบนี้เยอะ ๆ มันส่งผลกระทบต่อเรามาก เมื่อต้องไปเจอคนอื่น ๆ คือเราจะเกร็ง ๆ ตอนผมไปฝึกสอน ทำเดิน คำพูด เราเกร็งไปหมด รู้สึกเหมือนไม่เป็นตัวของตัวเอง ขนาดแค่เวลาแบบมองหน้าคนอื่นในงานศพ งานแต่ง คนแถวบ้าน เราก็กังใจเหมือนกับเรากำลังหลบและต้องเก็บอาการตลอดเวลา เราไม่มีความสุข มันเลยทำให้ผมไม่ค่อยได้ไปไหน หรือพบเจอใคร...” ID3

“...จริง ๆ ผมเหมือนขาดความอบอุ่นอะ ยิ่งเมื่อก่อนรู้สึกว่ามีเหมือนข้าง ๆ เราไม่มีใครเลย แล้วก็สงสัยหลายอย่างว่า ทำไมถึงตีเรา ทำไมถึงชอบพูดตัดพ่อให้เรารู้สึกเสียใจ แล้วอยากให้เราเลิกเป็นนะหน้าหนา...” ID3

“...ตั้งแต่ตอนเด็ก ๆ ด้วยความที่บ้านเราโหดมาก เราก็ต้องแอบตลอดเวลา เพราะแบบกลัวมาก ทั้งทำทางการเดิน การพูด คือเรากลัวที่บ้านจะรู้มาก เพราะถือว่าการเป็นกะเทยเป็นเรื่องต้องห้ามของที่บ้านเลย...” ID4

“...พ่อตีให้เราหลอนไปเลยแบบเวลาเห็นเค้าหรือเวลาเห็นไม้ เราแบบกลัว ความผิด บางทีเรานอนสะดุ้งตื่นตลอดเพราะว่า เรากลัว เพราะสมัยก่อนเวลาเค้ามาจะชอบมาปลุกตอนกลางคืนแล้วชวนทะเลาะเรื่องที่เป็นกะเทย หลัง ๆ เราชอบแบบสะดุ้งตอนกลางคืนบ่อย คือผวากลัวไปเลย...” ID4

“...เอาจริง ๆ มันสร้างปมกับเราในใจที่ค่อนข้างใหญ่มาก ๆ นะ ถ้าถามว่ามันบาดแผลมันหายไปบ้างมั๊ย มันก็แค่กลาง ๆ ไปบ้าง บางอย่างมันก็ยังติดอยู่ในหัวเราตลอด มันทำให้เรา sensitive ทุกครั้งถ้าได้ยินเสียงดัง ๆ คนตะโกน ตะคอก มันเหมือนย้อนสิ่งที่เราเคยเจอมา แล้วบางทีเราก็จะนึกถึงวันเก่า ๆ ถ้าเราเห็นอะไรที่มันสะกิดใจ เช่นเรื่องเด็กที่เค้าเป็น LGBT โดนตีเราก็จะมองย้อนถึงตัวเองตลอดว่า แต่ก่อนเราก็โดนแบบนี้ เราโดนหนักกว่านี้อีก...” ID4

“...ครอบครัวเราไม่มีใครยอมรับเราเลยสักคน มันส่งผลให้โลกของเรามันแคระนะ บางทีมันทำให้เราเป็นเด็กไม่สดใส สมัยก่อนเราหมั่นมาก ถ้าเราไม่ได้เจอเพื่อนหรืออยู่กับเพื่อนนะ เรากลายเป็นเด็กที่มีปัญหาไปแล้วหรือไม่เราก็คงจะบ้าไปแล้วแน่ ๆ...” ID4

“...เราเริ่มรู้สึกที่ตัวเองได้รับอิสรภาพก็เมื่อตอนเราอยู่หอที่มหาลัย เราได้ทำทุกอย่างที่เป็นผู้หญิง ไม่ว่าจะไว้ผมยาว ซักครีม ซักเสื้อผ้า ได้บำรุงตัวเอง...” ID4

“...พอเราโดนทำร้ายหนักมาก ๆ มันทำให้เรากดดัน ส่งผลให้เราต้องเก็บความรู้สึกตัวเอง กลับกลายเป็นว่าเราไม่คุยกับใคร แม้แต่พี่สาวแท้ ๆ ของตัวเอง เพราะเรารู้สึกไม่ไว้ใจใครเลย ณ ตอนนั้น...” ID5

“...เรารู้สึกที่ไม่มีใครรักเราเลย แล้วเรารู้สึกไร้ค่ามาก เรารู้สึกว่าเราอยากตาย เรารู้สึกว่าเราไม่น่าเกิดมาเลย ณ ตอนนั้น ประมาณมัธยมได้ละ ม.4 ม.5 ได้ เรา

รู้สึกที่เราไม่อยากจะอยู่บนโลกใบนี้เลย เรารู้สึกว่าพ่อแม่ก็ไม่ดูแลเรา ที่บ้านก็บังคับเรา เราพยายามทำดีที่สุดในส่วนของเรา คือ การเรียนดี เรายังต้องขวนขวายตัวเอง เราเหนื่อย แต่ทำไมเรื่องที่เราเป็นเกย์ ถึงไม่ปล่อยให้เราทำตามใจตัวเองบ้าง...” ID5

“...หลังจากที่เราโดนทำร้ายร่างกายหนักที่สุด พ่อที่บ้านไปส่งเราที่หน้าโรงเรียน เราไม่เรียน เราไปที่อื่นทุกวัน เพราะเราไม่อยากเรียน เราไม่อยากทำอะไรเลย เราเครียดมาก คือเราหาทางออกไม่ได้...” ID5

“การที่แม่เลี้ยงทำร้ายเราอยู่ตลอดเวลา ทั้งคำพูดทั้งร่างกายเรา มันส่งผลให้เราเป็นโรคซึมเศร้า เราเครียด เราคิดว่ามันสะสมมาตั้งแต่ ณ ตอนนั้น ส่งผลให้เราคิดว่าตัวเองไร้ค่ามาเรื่อย ๆ เหมือนกับว่าไม่มีใครสนใจเรา ไม่มีใครรักเรา เรา รู้สึกไม่มีใครแสดงออกว่ารักเราเลย...” ID5

“...ตอนที่ปากกับม้ากดดันหนัก ๆ ทั้งตบหน้าเรา ทั้งบังคับให้เราไปสวดมนต์ ผมแบบ deep มากเป็นช่วงที่ผมแบบเอาจริง ๆ ผมเคยคิดว่ามันต้องขนาดนี้เลยหรอวะ...” ID6

“...ผลกระทบอีกอย่างน่าจะเป็นเรื่องการพูด หรือการเข้าหาผู้ใหญ่ ผมต้อง Fix บุคลิกของตัวเองให้เป็นผู้ชายที่สุด เพราะเมื่อก่อนผมเห็นปากกับม้าชอบถูกถามจากญาติ ๆ หรือเพื่อน ๆ เป็นประจำว่าผมมีแฟนหรือยัง ซึ่งตัวผมเองก็รู้สึกไม่สะดวกใจที่จะตอบมาก หลายครั้งที่ผมต้องพูดโกหกไปเพื่อให้ยังคงรักษาภาพลักษณ์ตามปากกับม้าคาดหวังเอาไว้ แต่ลึก ๆ ผมรู้สึกไม่สบายใจมากนะครับ มันทำให้ผมกลายเป็นคนโกหกคนอื่นอยู่ตลอดเวลา...” ID6

“...ถ้าเป็นเรื่องถูกเนื้อต้องตัวเราจะมีความรู้สึกว่ากับพ่อแม่เราจะชินเรื่องทำรุนแรงที่เขากระทำกับเรามาอยู่เสมอ แต่ถ้าเป็นกับคนอื่นจะมาทำรุนแรงกับเราจะมาตีหัว เราไม่ยอมเลยนะ เพราะเรารู้สึกว่า ยูเป็นใครอะ ยูมาแตะต้องตัวเราได้อย่างไร...” ID7

“...ทุก ๆ ครั้งที่ถูกทำร้ายร่างกายก็ไม่เคยร้องเลย เชื่อกันว่าตั้งแต่เป็นวัยรุ่นจะทุกข์แค่มิเคยร้องไห้เลยนะ แต่ตอนเด็ก ๆ เรามีความรู้สึกว่าเราเป็นคนอ่อนแอมาก คือเราแบบทำอะไรไม่เข้มแข็งเลย ซึ่งตอนนี้เรากลับไม่เคยร้องไห้ ไม่ใช่คนที่พีคอะไรกับเรื่องอะไรเลย หรือพูดอีกอย่าง คือ ไม่ sensitive เลยดีกว่า ขนาดญาติตายยังไม่ร้องไห้เสียใจเลย...” ID7

“...ช่วงมัธยมลักษณะนิสัยของเราจะเป็นคนเฮฮา ตลก แต่ว่าจริง ๆ แล้ว เราตัวเดียวที่เล็ก ๆ เราเป็นคนที่มึนปมหลายอย่าง ทั้งเรื่องของความไม่มั่นใจในตัวเอง เพราะเราโดนเปรียบเทียบหลายอย่างมาก ทั้งที่บ้าน ทั้งที่โรงเรียน เปลือกนอกเราจะแสดงออกมาเหมือนเราเป็นคนร่าเริง แต่ในใจเราจะมีความแบบ negative อยู่ตลอดเวลา อยากจะเอาชนะคนอื่น ๆ...” ID8

“...เราเป็นคนที่ไม่สามารถอยู่บนพื้นห้องน้ำได้ จะรู้สึกวากแล้ว หรือ ระวังพื้นห้องน้ำ ยิ่งถ้าจะให้ลงไปนั่งหรือไปนอน คือไม่ได้เลย ถ้าเป็นเวลาปกติไม่สามารถจริง ๆ ถ้าเมาไม่มากก็ไม่ได้ คือต้องแบบเอาตัวเองออกมาจากห้องน้ำ ไม่สามารถอยู่นานได้ มันจะแหยง มันจะรู้สึกไม่ปลอดภัย ไม่เซฟตี้ ซึ่งเราเพิ่งมารู้ว่า มันเป็นภาพจำตอนที่เรารู้จักพ่อแม่เราตอนเด็ก ๆ ในห้องน้ำ...” ID8

“...เราโดนปลุกฝังมาตั้งแต่เด็กว่า เราเป็นเด็กที่ไม่ดีที่เราเป็นเกย์ และเราก็กลัวคนไม่รักด้วย มันทำให้ผมรู้สึกว่าผมไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของโลกใบนี้ เพราะว่าเหมือนโดนปลุกฝังมาตั้งแต่เด็กว่ามีแค่เพศชาย ๆ หญิง ๆ เท่านั้น...” ID8

“...ผมกลายเป็นคนที่จิตใจมันแข็งแกร่งกว่าอะ ล่าสุดที่คนฆ่าเสีย คือเราเสียใจแต่ที่เราไม่ได้ร้องไห้เลยอะ แล้วเราก็ไม่ได้รู้สึกอยากร้อง แต่เราเสียใจนะ ตอนเนี่ยเรากลายเป็นคนที่จิตใจเย็นชา เอาจริง ๆ หลาย ๆ อย่างมันทำให้เราจิตใจแบบก้าวร้าว แข็งกระด้าง เรากลัวเราไม่ร้องไห้แม้ว่าพ่อแม่เราจะเสียชีวิต...” ID8

“...เรารู้สึกโดดเดี่ยวมาก ทุกวันนี้ยังโดดเดี่ยวเลย รู้สึกว่าเรามีปัญหาอะไรเราไม่ค่อยอยากจะทำอะไรที่บ้าน เราต้องสู้ทุกอย่างด้วยตัวเอง ทุกวันนี้ทำงานก็ยังรู้สึกอยากมีแฟน หรืออยากมีใครสักคนที่ให้ความรักกับเรา...” ID8

1.3 ผลกระทบเชิงบวกทางด้านจิตใจ

สำหรับผลกระทบเชิงบวกทางด้านจิตใจที่ทนายชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ได้รับจากการถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว คือ การแสดงออกทางพฤติกรรมของเหยื่อที่มีลักษณะผกผันต่อความรุนแรงที่ได้รับ เช่น การแปรเปลี่ยนความรู้สึกแค้นที่ถูกทำร้ายร่างกาย เป็นการพยายามพิสูจน์ตัวเองเพื่อครอบครัวยอมรับในตัวตนของเหยื่อ ตลอดจนการเป็นคนที่ไม่ชอบใช้ความรุนแรงกับผู้อื่น อันเนื่องมาจากเหยื่อมีมุมมองที่เป็นลบต่อการใช้ความรุนแรงเป็นต้น โดยสามารถยกตัวอย่างจากเรื่องเล่าประสบการณ์ ดังนี้

“...ปกติถ้าคนเราเจอเรื่องแบบนี้ก็จะพยายามเก็บเนื้อเก็บตัว แต่ผมไม่เป็นแบบนี้ ผมก็ยังใช้ชีวิตปกติ แล้วผมก็รู้สึกว่าในใจลึกๆ ว่าวันหนึ่งฉันต้องดีพอให้เขาเคารพในสิ่งที่ฉันเป็น อันนี้ก็คือเป็นความตั้งใจของผมตั้งแต่เด็กแล้ว วันหนึ่งเราจะต้องพิสูจน์ให้เขาเห็นนะว่า ต่อให้เราเป็นแบบนี้เราก็อยู่ได้ด้วยตัวของเราได้ เราดูแลเขาได้นะ...” ID1

“...ฉันไม่ได้ชอบไปตีกับคนอื่น แต่คนอื่นชอบมาหาเรื่องฉันตลอดเลย ซึ่งฉันก็พยายามที่จะหลีกเลี่ยงตลอด...” ID2

“...ผมไม่เคยการใช้ความรุนแรงกับคนอื่นเลย” ID3

“...บางอย่างมันก็ยังติดอยู่ในหัวเราตลอด เราไม่ชอบความรุนแรงเลย แล้วเราก็จะไม่ทำแบบนั้น เราไม่ชอบเห็นคนตีกัน เราไม่ชอบเห็นคนทะเลาะกัน โวยวายกัน มันทำให้เรา sensitive ทุกครั้งถ้าได้ยินเสียงดัง ๆ...” ID4

“...เราต้องพยายามทำให้ดีกว่าพี่น้องเราทุกอย่าง ไม่ใช่แค่ทำให้ดีกว่า แต่มันต้องเหนือกว่าทุกคน แล้วเค้าจะได้ยอมรับเรา ว่าถึงแม้เราจะเป็นแบบนี้ แต่เรา

เรียนเก่งนะ ซึ่งเรื่องการเรียนเราได้ดีที่สุดในบรรดาพี่น้องทั้งหมด มันก็เลยทำให้เราแบบโอเค ปากกับม๊า ก็เลยค่อนข้างไว้ใจว่าเราว่าอย่างน้อยก็ยังอยู่รอดในสังคม เพราะลึก ๆ แล้วเขากลับเราแบบแก่ไปแล้วไม่มีใครดูแล แล้วจะเราอยู่ในสังคมแบบนั้นได้มั๊ย...” ID4

“...เราก็อิงคิดอยู่ในใจเลยว่า ที่จริงเราควรป่วยเป็นโรคซึมเศร้ามากเลยนะ แบบชีวิตเรตั้งแต่เด็ก คือ มันใกล้เคียงกับอาการของโรค แต่เนื่องจากเรายังมี inspiration ที่ว่า ฉันอยากสวย อยากทำหน้าที่เกาหลี อยากมีผู้ชาย Asian หล่อ ๆ ที่ยังรออยู่บนโลกใบนี้ ฉันจะมาตายตอนนี่ไม่ได้ฉันยังไม่สวยเลย ฉันต้องสวย ต้องรวย ต้องมีผิว คือ แรงบันดาลใจทุกวันที่ทำให้อยู่ได้ และอีกอย่างด้วยความที่เรามีเพื่อนที่มันเข้าใจทุกสถานการณ์ ซึ่งแค่เรามีเพื่อนคุยอยู่ตลอดอะ มันก็ทำให้ทุกสิ่งโอเคขึ้นนะ...” ID4

“...เราไม่เคยใช้กำลังไปทำกับคนอื่นต่อเลยนะ...” ID5

“...ผมรู้อิงเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงทุกรูปแบบมาก มันไม่ใช่วิธีการแก้ไขที่ดีและยังเย็นเลย หน้าซำมันยังสร้างบาดแผลให้กับคน ๆ นั้นไปอีกยาวนาน...” ID6

“...ทุกวันนี้ เราพยายามวางตัวให้ไม่ถูกเหยียดหยาม เราพยายามทำตัวให้มันโดดเด่นไปในทางที่ดี พยายามเอาหน้าที่การงานเข้ามาเกี่ยวข้องเพื่อมากลบเรื่อง การแต่งตัวและเรื่องตัวตนของเรา...” ID7

“...เราไม่ใช่กำลังแก้ปัญหา อย่างถ้าใครเริ่มมีปัญหากับเราละ เค้าเริ่มยุ่งคนโน้นคนนี้ เราก็อยุ่งกลับให้คนอื่นเกลียดเค้าแทน เราจะไม่ค่อยใช้กำลังเด็ดขาด...” ID7

“...ผมไม่เคยใช้กำลังเลยนะ แต่ว่าก็รู้ว่าทำไมเหมือนกัน อาจจะเป็นเพราะผมไม่ได้โดนบ่อยก็ได้ มันจะโดนเป็นฤดูกาลปีนึงโดนสองสามครั้ง มันเลยไม่ได้ดูเหมือนโดนทำร้ายจนเป็นปกติ เราก็อิงรู้สึกที่เราไม่ได้ติดตรงนี้มา เราไม่เคย

เลยที่จะแบบทำร้ายคนอื่นก่อน ไม่เคยมีเรื่องทะเลาะวิวาทตลอดการมีชีวิตที่ผ่านมา... ID8

“...ตอนนี้ผมมีแนวคิดที่ว่าถึงเราจะเป็น LGBT เราจะเป็นอะไรก็ได้ แต่สมัยนั้นคือมันโดนบังคับให้ prove แต่ต้องบอกเลยว่าเราไม่เหนียว เพราะด้วยความที่ตอนนั้นเราไม่ได้มองว่าเรา prove ตัวเองเพราะเราเป็น LGBT แต่เราอยากมีอนาคตที่ดีอยู่แล้ว มันคือชีวิตของเรา...” ID8

2. ผลกระทบต่อครอบครัว

จากผลการศึกษาวิจัย พบว่า ทายาทที่ถูกกระทำ ความรุนแรงของทุกครอบครัวจะสร้างกำแพงทางความสัมพันธ์กับครอบครัวทั้งต่อผู้ที่กระทำ ความรุนแรง และสมาชิกคนอื่น ๆ ภายในครอบครัว อันส่งผลให้บุตรพยายามปลีกตัวออกห่างจากครอบครัว และไปสร้างความสัมพันธ์อื่นที่เป็นที่พึงพิงทางด้านจิตใจแทน เช่น เพื่อนฝูง เป็นต้น ซึ่งปัญหาการใช้ความรุนแรงในครอบครัวถือเป็นตัวบ่อนทำลายความสัมพันธ์ภายในครอบครัวที่สมาชิกพึงมี และความรุนแรงเป็นหนึ่งในสาเหตุสำคัญที่ทำให้ครอบครัวเกิดความแตกแยก และหากปล่อยให้อยู่ในสภาวะนี้เป็นระยะเวลานาน ๆ ก็จะมีวิวัฒนาการเป็นวัฏจักรแห่งความรุนแรงวนซ้ำไปซ้ำมาขึ้น

2.1 ผลกระทบเชิงลบต่อครอบครัว

สำหรับผลกระทบเชิงลบต่อครอบครัวที่ทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) โดยส่วนใหญ่ผู้ร่วมวิจัย (Key Informants) จะสร้างกำแพงทางความสัมพันธ์กับครอบครัวทั้งต่อผู้ที่กระทำ ความรุนแรง และสมาชิกคนอื่น ๆ ภายในครอบครัว ด้วยวิธีการปลีกตัวออกห่างจากครอบครัว ตลอดจนการแสดงออกถึงความเฉยชาและนิ่งเฉยต่อความคิด ความเห็น และความรู้สึกของสมาชิกในครอบครัว โดยสามารถยกตัวอย่างจากเรื่องเล่าประสบการณ์ ดังนี้

“...ผมรู้สึกว่าทุกคนในบ้านตอนนั้นไม่รู้เรื่อง แล้วทุกคนก็ไม่อยากคุยกับเราเหมือนเราเป็นคนแปลกแยกจากครอบครัว ทีนี้เราก็ตายอยู่แต่ในห้อง พอกลับจากที่โรงเรียนเราก็ตายในห้องเลย...” ID1

“...ฉันแบบโกรธพ่อฉันมาก ฉันรู้สึกว่าคุณดูที่วิวอยู่ก่อนนะ แล้วทำไมน้องเป็นฝ่ายถูก ด้วยเหตุผลที่น้องเป็นน้องเหรอ ฉันรู้สึกว่า การที่เด็กมันไม่ได้ตั้งใจ แล้วมันกรี๊ด แหกปาก แล้วฉันแค่นั้นไปว่าน้องอะไรอย่างเงี้ย ฉันรู้สึกว่าไม่เห็นมันจะผิดตรงไหน แล้วอยู่ ๆ พ่อมาตีฉัน แล้วต้องตีกันขนาดนี้เลยเหรอ ซึ่งตอนนั้นฉันก็เจ็บทั้งตัวและใจมากที่โดนทำร้าย มันทำให้เป็นปมในใจอย่างหนึ่งว่า พ่อรักน้องมากกว่าฉันรีเปล่า...” ID2

“...ถ้าเป็นไปได้เราอยากกล้าพูดกล้าคุยเรื่อง LGBT กับครอบครัวมากกว่านี้ แบบตั้งแต่เนิ่น ๆ ให้มันเร็วกว่านี้ เพื่อที่เค้าช่วย support เราในบางอย่าง เพราะตอนเด็ก ๆ เราชวนขวยหาเอง มันทำให้ฉันกลายเป็นคนที่ไม่รู้เลยว่าตัวเองชอบอะไร หรืออยากทำอะไร ถ้ากล้าคุย กล้าพูดกันมากกว่านี้ก็คงจะดีกว่านี้...” ID2

“...ตอนเด็ก ๆ เวลาแม่ตีผม ผมทั้งกลัวและหลอนแม่ไปเลย ไม่อยากจะมีปฏิสัมพันธ์รวมกันในครอบครัวตัวเองเลย เราคิดมาตลอดนะว่าทำไมครอบครัวคนอื่นพ่อแม่ยังเข้าใจได้เลย แล้วถ้ามันเปลี่ยนกันได้ง่าย ๆ เป็นผู้ชายไปให้แล้วแต่คือเราก็ทำไม่ได้ไง แต่ผมไม่กล้าพูดกับแม่นะ ผมกลัวว่า ถ้าถามแม่ เราต้องตีเราแน่ ๆ ซึ่งถ้าเกิดสมมุติเค้าเข้าใจผม เค้าสนับสนุนผม ผมคงไปไกลกว่านี้แน่ ๆ...” ID3

“...บางที่ผมเบื่อ ตอนที่ ต้องออกไปไหนกับครอบครัวมาก เพราะเราก็ทำตัวไม่ถูก แล้วถ้าเกิดเวลาผมไปกับพ่อกับแม่ แล้วไปเจอคนอื่นก็พูดคุยกับเขา ผมจะเกร็งไปหมด ซึ่งผมไม่ค่อยชอบแบบนั้น ผมเลือกที่จะอยู่บ้านดีกว่า ผมเลยเวลาที่บ้านจะไปงาน ผมจะไม่ค่อยได้ไปด้วย...” ID3

“...ที่พ่อกังใจตอนที่เรารู้สึกอ่อนแอ ไม่มีเลยนะ แถมพอกลับมาบ้านก็ยังโดนซ้ำเติมเพิ่มเข้าไปอีก มันน่าหดหู่มากเลยครับ ตอนสมัยเด็ก ๆ ผมอยากหนีออกจากบ้านมาก ๆ...” ID3

“...เวลาเราอยู่บ้านเราใคร่เก็บกด สมัยเด็ก ๆ ยิ่งตอนที่บ้านเริ่มรู้ว่าเราเป็นกะเทย เราไม่ค่อยคุยกับที่บ้านเลย เพราะถ้าคุยเรากลัวเค้าจะถามเราเรื่องที่เราเป็นกะเทย เราก็เลยไม่ค่อยคุย เราเลี่ยงกิจกรรมกับที่บ้าน ไม่ว่าจะกินข้าวจะไปเที่ยวไหน จะไปทำอะไร เราก็จะเลี่ยงด้วยการไม่ไป เพราะว่าเราไม่อยากอยู่ในสถานการณ์ที่มัน อิมคริม กดดัน แล้วมันไม่ใช่ตัวเรา...” ID4

“...มันเป็นปมในใจเรามาก ๆ นะ เพราะตั้งแต่สมัยเด็ก ๆ จนถึงทุกวันนี้ เราก็ไม่ค่อยคุยกับป้านะ เรื่องที่เราเป็นกะเทย เราสงสัยว่าการที่เรามีลูกแบบเรา ทำไมถึงไม่ให้เราอยากเป็นอะไรก็ได้ แล้วมาทบทวนเราเพื่อเปลี่ยนแปลงเรา ซึ่งมันไม่ใช่การสอนที่ดี มันทำให้เราเป็นปมในใจ พอมันเป็นมันไม่หายนะ เราถึงกับคิดกับตัวเองว่า ทำไมเราต้องมาเจออะไรแบบนี้ ทำไมพ่อเราเค้าไม่เหมือนพ่อคนอื่นเลย ทำไมเราต้องโดนอะไรแบบนี้ เราเจ็บ ความเจ็บตัวไม่เท่าไร เราเจ็บใจแบบเจ็บมาก เราารู้สึกว่าไม่อยากจะมีพ่อแบบเนี่ย ตอนนั้นรู้สึกที่เราไม่ต้องมีพ่อก็ได้...” ID4

“...แม่เราพูดว่า เอ็งไม่เอาพี่น้องเลย แล้วพี่น้องทุกคนพูดกันหมดว่าเราเป็นคนเดียวในบ้านที่ไม่เอาพี่น้องเลย เห็นคนอื่นดีกว่าพี่น้อง ซึ่งเราก็รู้สึกด้วยว่าความที่เราแปลกแยกแต่เด็ก เราไม่มีช่วงเวลาที่พี่น้องมาพูดคุยกับเรา แถมพี่น้องเราเค้าสนิทกันยกเว้นเรา...” ID4

“...บางทีเรารู้สึกก็อยากคนอื่นที่เค้าเป็นกะเทยแล้วพ่อแม่ยอมรับนะ เพราะเค้าไม่เคยโดนไรแบบเราเลยอะ แล้วเขามีความสุขในการใช้ชีวิตมาก ซึ่งถ้าบ้านเรายอมรับเรา เราจะไปต้องการ หรือโยนหาการยอมรับจากใครอีก ขอแค่ที่บ้านมันเป็นจุดเริ่มต้นที่ยอมรับ ทุกอย่างมันก็จะโอเคมากๆ แต่ของบ้านเราคือ มันไม่ใช่...” ID4

“...ตอนนั้นประมาณปี 2 ฉันจะหนีออกจากบ้าน เพราะฉันไม่ไหวละ ฉันจัดกระเป๋ารีบร้อยละ เพราะว่าเราทะเลาะกัน เรื่องกะเทยอีกรอบ ซึ่งหนักมากจริง ๆ ก็คิดในใจว่า ก็คงไม่ไปเรียนแล้วที่มหาลัษณะ แพลนไว้ว่าจะไปอยู่ภูเก็ต

คนเดียว แต่แม่เราห้ามไว้ แล้วคือแม่ก็ร้องไห้หนักมาก เราก็เลยยังไม่ไปก็ได้...”

ID4

“...ทั้งพ่อเลี้ยงแม่เลี้ยงเรื่องความโอ้เรา คือไม่มีเลยนะ ความเห็นอกเห็นใจก็ไม่มีเลยเหมือนกัน คือ เราต้องดูแลตัวเอง ต้องทำทุกอย่าง เราต้องรับผิดชอบตัวเอง เช่น รีดผ้า ซักผ้า ทำงานบ้าน ทำห้อง เราต้องทำตั้งแต่ประถม จนถึงทุกวันนี้ ซึ่งต่างจากลูกเขาเนาะที่เขาให้เราทำให้ทุกอย่างแทน มันเลยยิ่งตอกย้ำการไม่มีตัวตน กับการไม่มีใครรักเราเลยมาตลอด...” ID5

“...ทำอะไรไม่ได้ตั้งใจเค้าอะ เค้าก็จะมาลงกับเราเสมอ ขนาดแค่เราต้องบ่น จักรยานไปรับเค้าที่หน้าปากซอย เพราะเค้าไม่ยอมเดินเลขไป 5 นาที เราโดนตบหน้าตรงนั้นเลย แล้วมีคนเยอะ ๆ คือ หน้าเราชามาก ตอนนั้นรู้สึกแบบเสีย self มาก เรารู้สึกแบบทำไมเราถึงต้องโดนแบบเนี่ย เราแบบเกลียดแม่เลี้ยงเรา เข้ากระดูกดำเลยนะตอนนั้น...” ID5

“...เรารู้สึกเล็ก ๆ นะ ว่าทำไมเราต้องมาดูแลเขาด้วยวะ ทั้งที่เค้ามีลูกอยู่แล้ว ขนาดลูกเค้าเองยังไม่เคยให้เงินแม่เค้าเลย ยิ่งเราไม่ใช่ลูก ทำไมเราต้องให้เงินด้วย แล้วเราก็โดนเขาทำร้ายอย่างหนักหน่วงด้วย แต่พอเราโตเราย้อนกลับไปมองอดีตในมุมเค้า คงอาจจะมี ความเครียดหรือความกดดันอะไรบางอย่าง ที่เค้าจะต้องหาทางระบายออก ซึ่งการระบายออกของเขามันเป็นการที่เราต้องโดนทำร้าย...” ID5

“...หลังจากโดนตบหน้าครั้งนั้นไป เราก็ได้สร้างกำแพงกับพ่อแม่มันขึ้น ซึ่งมันเหมือนเป็นกระบวนการทางจิตใจบางอย่างที่ปกป้องตัวเราอะ ซึ่งก่อนหน้าเหตุการณ์นี้ผมก็ยังเป็นคนแบบชวนป้ามาคุยตลอด แต่พอมันเกิดเหตุการณ์นี้ขึ้นมา มันกลายเป็นว่า ตัวของผมเองอะมันสร้างกำแพงขึ้นมาโดยอัตโนมัติ ผมกลายเป็นคนที่ไม่คุยกับพ่อแม่ มีอะไรไม่ปรึกษาท่าน เพราะว่าจากเดิมที่เคยปรึกษาตลอด อยากรู้อะไรก็ตาม กลายเป็นคนที่แบบถอยตัวออกห่าง ซึ่งป้ากับแม่ก็พยายามถามเราว่า ทำไมอยู่กับเพื่อนดูร่าเริงจัง แต่พออยู่ที่บ้านถึงไม่

ค่อยพูดเลยละ ผมก็ได้แต่ตอบเฉยไปว่าต่างกันหรือครับ ทั้ง ๆ ที่ในใจเรารู้ว่า
ต่างกันอยู่แล้ว...” ID6

“...ไม่เพียงแต่ปากกับมือเท่านั้นนะ ที่เราสร้างกำแพง กับคนอื่น ๆ ในครอบครัว
เราก็สร้างขึ้นอยู่เช่นเดียวกัน เพราะด้วยสภาพจิตใจผมด้วยแหละที่ว่าเราเคยเจอ
อะไรมา มันทำให้เราแบบกลัวบอกพี่สาวไปแล้วกลายเป็นคำที่รับไม่ได้
เหมือนกับปากกับมือเข้าไปอีก...” ID6

“...เรากลายเป็นคนไม่ค่อยอยากกลับบ้าน จากเดิมที่จะกลับแบบ สามสี่วันก็
กลับ กลายเป็นว่าต้องหยุดแบบสิบวันถึงจะยอมกลับ อาจเพราะว่าเราอยากใช้
เวลาอยู่กับเค้าให้อยู่เหนียวที่สุด เพราะเรารู้สึกอึดอัด มันไม่ใช่ตัวตนของเรา เรา
ต้อง keep ตัวเองไว้ตลอดเวลา เราเหนื่อย...” ID6

“...การมีส่วนร่วมในครอบครัวเราก็จะชอบเลี้ยงตลอด เช่น มื้อเย็นส่วนใหญ่จะ
พร้อมหน้ากัน จะมีแค่ผมนี่แหละที่ไม่พร้อม จะกินก่อนหรือไม่ก็กินทีหลัง
ตลอด...” ID6

“...เราคิดเสมอแหละว่า บ้านคนอื่นเค้าคงไม่ค่อยโดนทุบ โดนตีแบบนี้แน่ ๆ แต่บ้าน
เราเหมือนเราโดนจนชินไปแล้ว เราชินกับความรุนแรง แต่เราก็ไม่เคยไปใช้ความ
รุนแรงกับใครเลยนะ ซึ่งถ้าเราเกิดมาอยู่ในครอบครัวที่ไม่เป็นแบบนี้ได้ก็คงดี
เหมือนกัน...” ID7

“...บ้านผมถ้าจะไปเที่ยวกัน เราจะไม่ค่อยไปเที่ยวกับพ่อแม่ เพราะถ้าไปเที่ยวกับ
พ่อแม่เราจะรู้สึกว่าเราจะไม่ได้แต่งตัว มันไม่เป็นตัวของตัวเอง แล้วด้วยความที่
เราเป็นคนที่ชอบสำอาง ออกข้างนอกเราไม่ทาคุชชั่นไอซ์อยู่ไม่ได้ เราจะรู้สึกว่า
หน้าโทรม เราเป็นภูมิแพ้ แล้วเราใต้ตาทำให้หน้าเราดูโทรม เราไม่ชอบ...”

ID7

“...เรากับพ่อจะไม่สนิทกัน เราจะมีช่องว่างกันอยู่ เค้าก็ไม่อยากจะทำบอกเราทุกเรื่อง เรายังถูกเลี้ยงมาอย่างนี้เราก็ก็นิ่งเฉย เรายังเลยถ้าเค้าไม่บอกก็ไม่ใช่ไร เรายังไม่ได้บอกอะไร เราก็ก็นิ่งเฉยกับพ่อน้อยมาก... ID7

“...บางที่เราเดินผ่านพ่อ เราแอบอยากจะทำอะไรแล้วแบบมาด่า แต่เราก็ก็นิ่งบอกตัวเองว่า เออ ไม่ควรทำ ทำไปก็เดี๋ยวมันจะมีผลไปในทางที่ไม่ดี แต่เหมือนมันก็น่าคิดแบบนี้เหมือนกัน...” ID7

“...การที่เราถูกกระทำรุนแรง ผมรู้สึกว่ามันทำให้เราเป็นคนก้าวร้าว ไม่เชิงก้าวร้าวแบบเรารู้สึกว่าก่อนหน้าเนี่ยผมแบบต่อต้านพ่อแม่ค่อนข้างเยอะ มันทำให้เราไม่ได้อยากอยู่กับเค้า เราถึงอยากมีชีวิตเป็นของตัวเอง...” ID8

“...ถ้ากลับไปแล้ว ถูกพ่อทำร้ายอีกทีหนึ่ง คือไม่ยอมแน่นอน เราอาจจะสู้กลับหรือหนี เราจะไม่มีอยู่ตรงนั้น ไม่ยอมแน่นอน ถ้าเป็นตอนเนี่ยเรารู้สึกว่าเราปิกกล้าหาญมากแล้ว เรารู้สึกว่าเราไม่ได้เป็นคนที่แย่ เราไม่ได้ทำอะไรผิด เพราะเรารู้สึกว่าทำไมเราต้องโดนตี แล้วก็จะตัดพ่อตัดลูกกันไปเลย...” ID8

“...ถ้าสมมุติเราตายจะเป็นห่วงแม่มากที่สุด เพราะว่าเรารู้สึกว่าแม่รักเรา เรารู้สึกว่านางเป็นคนชอบร้องไห้ แล้วถ้าเราตายเค้าคงเสียใจมาก ส่วนพ่อไม่ค่อยคิดถึงเลย พ่อรู้สึกว่าคุณก็คงจะเฉย ๆ...” ID8

2.2 ผลกระทบเชิงบวกต่อครอบครัว

สำหรับผลกระทบเชิงบวกต่อครอบครัวที่ทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ได้แสดงพฤติกรรมเชิงบวกต่อความสัมพันธ์ในครอบครัว แม้ว่าจะเหยื่อเคยตกเป็นผู้ถูกกระทำรุนแรงก็ตาม โดยปัจจัยที่ทำให้เหยื่อแสดงพฤติกรรมเชิงบวกต่อครอบครัว คือ การยอมรับในอัตลักษณ์ทางเพศที่หลากหลายของทายาท ซึ่งส่งผลให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวที่เคยแตกร้างมาก่อน ได้รับการดูแลเยียวยาใหม่ โดยสามารถยกตัวอย่างจากเรื่องเล่าประสบการณ์ ดังนี้

“...พอเริ่มทำงานขึ้น หาเงินได้ มีประสบการณ์มากขึ้น ค่าแบบโอเคเลย เค้ายอมรับในตัวเราเลยแบบ completely ตั้งแต่ ม.4 แล้วพอตอน ม.6 ฉันไปเปิดใจคุยกับพ่อแม่ว่าฉันเป็นเกย์ ซึ่งเขาก็ไม่ได้ว่าอะไรเราเลย แล้วทุกวันนี้ฉันก็รู้สึกว่าฉันโชคดีมากแล้ว ที่ฉันเกิดมาเป็นแบบนี้แล้วพ่อแม่ฉันยอมรับและเลี้ยงดูฉันมาอย่างดีและกอดฉัน ฉันอยาก keep ให้มันเป็นแบบนี้ไปให้นานที่สุด...” ID2

“...พอเราได้อนุญาตให้แต่งผู้หญิง แต่งหน้า เดินไปเดินมา มันแฮปปี้ มันมีความสุขมาก คือเราได้เที่ยวที่บ้านแล้ว ได้ทำทุกอย่างที่เราอยากทำที่เราไม่เคยได้ทำตอนเด็ก ๆ...” ID4

“...ปัจจุบันด้วยความที่เราอาจจะมาอยู่ที่อเมริกา ทำให้เราเหมือนโตขึ้นหน่อย สิ่งที่แฮปปี้สำหรับทุกวันนี้ คือการได้คุยโทรศัพท์กับแม่ เพราะเราคุยกับแม่บ่อยช่วงนี้ ซึ่งความรู้สึกจริง ๆ มันทำให้ healing จิตใจเรามากนะ ทำให้รู้สึกว่านี่แหละคือครอบครัว...” ID4

“...พอหลัง ๆ เราสนิทกับพี่สาว เราเปิดอกคุย คือ ทุกคนเซอร์ไพรส์กับการที่เราถูกกระทำ เพราะเค้ารู้อยู่แล้วว่าเราไม่โกหก พี่สาวกับเราเลย treat กันมากขึ้น มันทำให้เรามีที่พึ่งพิงใจในสักที จากที่อดีตเราไม่มีใครเลย...” ID5

“...ปัจจุบันความสัมพันธ์กับแม่ comfort ค่อนข้างเยอะ เพราะว่าสองปีที่เราอยู่ด้วยกันเค้าเหมือนเปิดใจยอมรับเราค่อนข้างเยอะจนเค้าโอเคกับการที่เราเป็นแบบเนี่ย แต่พอก็ยังไม่ Comfort เท่าไหร่ แต่ถึงยังไงมันก็ทำให้เรา comfort กว่าเมื่อก่อนเยอะเลย...” ID8

3. ผลกระทบต่อชุมชนและสังคม

ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวไม่ว่าจะต่อสมาชิกคนใดในครอบครัว หรือ เพศสภาพเป็นอย่างไร ล้วนถือเป็นปัญหาใหญ่ของทุกสังคม และย่อมส่งผลกระทบต่อทางตรงก็ทางอ้อมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งจากบททวนวรรณกรรมเรื่องความรุนแรงในครอบครัว พบว่า หากพื้นฐานครอบครัวที่ตั้งต้นจากความรุนแรง จะเป็นแหล่งบ่มเพาะความรุนแรงให้กับบุตรได้ โดยจาก

ผลการวิจัยของหัวข้อ “ทฤษฎีความรุนแรง: แนวคิดการประกอบสร้างทางสังคมต่อการจัดการประ
 การณ์ความรุนแรง” (นญา, 2560) พบว่า ประเด็นการสืบทอดความรุนแรง (Reproduction of
 Violence) ในมิติการโต้ตอบความรุนแรงด้วยการใช้ความรุนแรง สามารถสรุปได้ว่า ปัจเจกบุคคลที่
 ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว (The Abused) เป็นประจำหรืออยู่ในวงจรความรุนแรง
 (Cycle of Family violence) มาอย่างยาวนาน โดยส่วนใหญ่จะมีการปรับตัวเอง (Adaptation) ให้
 เข้ากับโครงสร้างที่รุนแรง (Violent Structure) โดยในส่วนนี้เป็นกระบวนการทางสังคมที่สำคัญที่
 ทำให้บุคคลเหล่านั้นมีการเรียนรู้ที่จะเปลี่ยนแปลงบทบาท (Changing Role) จากบทบาท
 ผู้ถูกกระทำทั้งทางตรง/ทางอ้อม (Direct or Indirect Victim) แบบเดิม ๆ แปรเปลี่ยนไปเป็น
 บทบาทของผู้กระทำความรุนแรง (The Abuser) เสียเอง ทั้งนี้ เพื่อความอยู่รอดในวงจรหรือ
 โครงสร้างความรุนแรงเหล่านั้น ซึ่งอาจจะเริ่มต้นมาจากการตอบโต้ด้วยการใช้ความรุนแรง
 (Violent Reaction) เพื่อป้องกันตัวเองหรือปกป้องผู้อื่น (To Defend Oneself/Others) หรือเพื่อ
 ลงโทษผู้ที่กระทำความรุนแรงโดยตรง (To Punish The Abuser) นอกจากนี้ การตอบโต้ผู้ที่กระทำ
 ความรุนแรง (Violent Reaction Toward The Abuser) อาจทวีความรุนแรงมากจนถึงขั้นมี
 ผู้เสียชีวิตได้ หรือที่รู้จักในชื่อ Battered Person Syndrome ซึ่งเป็นอาการความบอบช้ำทางกาย/
 จิตใจอย่างรุนแรง แสดงออกถึงสัญญาณความผิดปกติทางจิตของบุคคลที่ถูกสมาชิกในครอบครัว
 ทำร้ายมาเป็นเวลานาน ก่อให้เกิดความกดดันจนต้องฆ่า กล่าวคือ เป็นการอธิบายภาวะของเหยื่อ
 หรือผู้ที่ถูกกระทำด้วยความรุนแรงจนต้องกลายเป็นผู้ใช้ความรุนแรงเสียเอง อีกทั้งบางคนสะท้อน
 ให้เห็นถึงความต้องการที่จะหลุดพ้นจากโครงสร้างความรุนแรงในครอบครัวซึ่งสะท้อนผ่านการ
 โต้ตอบด้วยการทำร้ายตัวเอง (Self-Abuse) การฆ่าตัวตาย (Suicide) นอกจากนี้ปัจเจกบุคคลที่ถูก
 กระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวเหล่านั้น ยังมีแนวโน้มที่จะถ่ายทอดความรุนแรงไปยังผู้อื่น
 (Transmission of Violence) ต่อไปได้เช่นกัน ฉะนั้นแล้ว ความรุนแรงในครอบครัวจึงถือเป็นตัว
 ป้อนทำลายประเทศให้สูญเสียศักยภาพในการพัฒนาในอนาคตได้เช่นเดียวกัน เนื่องจากมนุษย์ถือ
 เป็นทรัพยากรที่สำคัญในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ ซึ่งหากทรัพยากรมนุษย์ไร้คุณภาพและ
 เต็มไปด้วยความรุนแรง ก็คงเป็นการยากที่จะทำให้สังคมและประเทศพัฒนาได้อย่างยั่งยืน ในทาง
 ตรงกันข้ามอาจเป็นตัวบั่นทอนความเจริญของประเทศก็มีความเป็นไปได้สูงเช่นกัน

ทั้งนี้ จากผลการศึกษาวิจัยผลกระทบจากความรุนแรงในครอบครัวต่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) พบว่า ทายาทได้รับผลกระทบทั้งในเชิงบวกและเชิงลบจากการถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว ซึ่งโดยส่วนใหญ่ผลกระทบจะไปในทิศทางของเชิงลบมากกว่า ทั้งที่ส่งผลต่อตัวเหยื่อ ที่ได้รับบาดเจ็บทางกายภาพและทางด้านจิตใจ อันนำไปสู่การมีปมด้อยในชีวิต หรืออาจถึงขั้นฆ่าตัวตาย ไม่เพียงเท่านั้นความรุนแรงในครอบครัวยังสร้างความรำคาญต่อความสัมพันธ์ของสมาชิกทุกคนในครอบครัว อันส่งผลให้สถาบันครอบครัวมีแนวโน้มที่จะแตกสลายในท้ายที่สุด ซึ่งปัญหาความรุนแรงในครอบครัวที่ส่งผลกระทบ ทั้งในระดับปัจเจกบุคคลและสถาบันครอบครัวนี้ ก็จะนำไปสู่การเป็น “ปัญหาของสังคม” ในลำดับต่อไปเช่นกัน

บทที่ 5

การวิพากษ์โดยใช้ทฤษฎีเคเวียร์ถึงความรุนแรงในครอบครัวต่อทายาทชายที่มี ความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) (Queer Theoretical Critique of The Domestic Violence Against The Male LGBTQ Children)

สำหรับการวิพากษ์ของทฤษฎีเคเวียร์จะมีความแตกต่างจากทฤษฎีแนววิพากษ์ทั่วไป (Critical Theory) ที่จะมุ่งเน้นการโจมตีหรือหักล้างแนวคิดของข้อตรงข้ามให้พังทลายลง ซึ่งทฤษฎีเคเวียร์จะวิพากษ์โดยเน้นการทำความเข้าใจของกระบวนการประกอบสร้างทางสังคม (Social Construction) เกี่ยวกับเรื่องเพศของกลุ่มคน 2 กลุ่ม อันได้แก่ กลุ่มคนที่รักเพศตรงข้าม (Heteronormativity) และ กลุ่มคนที่รักเพศหลากหลาย (Homosexuality) ว่ามีการประกอบสร้างทางสังคม (Social Construction) เป็นมาอย่างไร ผ่านประวัติศาสตร์ทางสังคมและการเมือง เพื่อให้ทราบถึงบรรทัดฐานทางสังคม (Norm) ของสังคมในยุคปัจจุบัน ทั้งนี้ การได้ทราบถึงกระบวนการประกอบสร้างทางสังคม จะสะท้อนให้เห็นถึงการกำหนดบทบาทและหน้าที่จากกลุ่มคนหรือสถาบันหลักของสังคม เพื่อเป็นบรรทัดฐานทางสังคมให้สมาชิกในสังคมปฏิบัติตาม ซึ่งในทางตรงกันข้ามสมาชิกที่ไม่ใช่กลุ่มคนหรือสถาบันหลักของสังคม ก็จำเป็นต้องได้รับผลกระทบไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง

ฉะนั้นแล้ว การวิพากษ์ของทฤษฎีเคเวียร์จึงเป็นการอธิบายกระบวนการประกอบสร้างทางด้านเพศสภาพและเพศวิถีของมนุษย์ที่เกิดขึ้นในสังคม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะสะท้อนให้เห็นถึงอิทธิพลของกลุ่มคนหรือสถาบันหลักของสังคมที่เป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์บทบาทและหน้าที่ในเรื่องเพศของสังคมในสังคม ตลอดจนอธิบายถึงกระบวนการภายหลังจากสังคมต้องเผชิญกับบริบทของสังคมเปลี่ยนแปลงไป รูปแบบการดำเนินชีวิตของคนก็ต้องเปลี่ยนแปลงไปด้วย จึงส่งผลให้บรรทัดฐานทางสังคมเดิมถูกสั่นคลอนขึ้น และหากหลักเกณฑ์ทางสังคมนั้นมีความย้อนแย้งกับวิถีชีวิตของคนในปัจจุบัน ก็จะนำไปสู่การรื้อถอนการประกอบสร้าง (Deconstruction) และประกอบ

สร้างบรรทัดฐานทางสังคมใหม่ (Reconstruction) ขึ้นในท้ายที่สุด เพื่อให้สอดคล้องกับพลวัตทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

ทั้งนี้ การวิพากษ์โดยใช้ทฤษฎีเคียวรี่ถึงความรุนแรงในครอบครัวต่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ในสังคมไทย กลุ่มคนที่รักเพศตรงข้าม (Heterosexual) ได้ประกอบสร้างทางบรรทัดฐานทางสังคม (Norm) และกำหนดหลักเกณฑ์ว่าด้วยเรื่องของเพศให้ เป็นไปตามแบบสังคมของคนทีรักเพศตรงข้าม (Heteronormativity) เพื่อเป็นการจำแนกชัดตรงข้าม อย่างกลุ่มคนที่รักเพศหลากหลาย (Homosexuality) ให้กลายเป็นบุคคลที่เป็น “ชายขอบ” ของสังคม อันเนื่องมาจากมีอัตลักษณ์ทางเพศที่ขัดต่อบรรทัดฐานทางสังคม

และในลำดับถัดไปผู้วิจัยจะนำเสนอการวิพากษ์โดยใช้ทฤษฎีเคียวรี่กับผลการศึกษาวิจัย การมลทินประทับทายาทเพศต้องห้ามของครอบครัวในสังคมไทย เนื่องจากความรุนแรงในครอบครัวต่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ของสังคมไทยล้วนมีสาเหตุมา จากการมลทินประทับทายาทครอบครัวที่มองว่าบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) เป็น สิ่งที่แตกต่างไปจากบรรทัดฐานทางสังคม (Norm) ที่ได้กำหนดไว้ โดยสำหรับผลการวิจัยการ มลทินประทับทายาทของครอบครัวที่มีต่อผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) จะมีทั้งหมด 4 รูปแบบ ดังนี้ 1) การมลทินประทับบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ว่าเป็นผู้ที่มีความ “ผิดปกติ” “วิปริต” หรือเป็นความบกพร่องทางจิตรูปแบบหนึ่ง 2) การมลทิน ประทับทายาทว่ามีทายาทชายที่เป็นบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) เป็นการบ่อน ทำลายภาพลักษณ์ของครอบครัว 3) การมลทินประทับทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ไม่สามารถสืบต่อสกุล / วงศ์ตระกูลได้ 4) การมลทินประทับทายาทของทายาทชายที่ เป็นบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) จะต้องเผชิญกับความล้มเหลวในชีวิต ซึ่งการวิพากษ์ด้วยทฤษฎีเคียวรี่ต่อการมลทินประทับทายาททั้ง 4 รูปแบบดังกล่าว ผู้วิจัยจะเน้นวิพากษ์ ถึงการตอกย้ำการประกอบสร้าง ว่าด้วยเรื่องของบรรทัดฐานของกลุ่มรักเพศตรงข้าม (Heteronormativity) ที่สังคมไทยยังคงใช้เป็นกรอบแนวคิดของสังคมกระแสหลักอยู่ โดยมี รายละเอียด ดังนี้

1. การมลทินประทับบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ว่าเป็นผู้ที่มีความ “ผิดปกติ” “วิปริต” หรือเป็นความบกพร่องทางจิตรูปแบบหนึ่ง

สำหรับการมลทินประทับดังกล่าวบ่งชี้ให้เห็นเด่นชัด ถึงที่มาของการประกอบสร้างแนวคิดนี้ว่ามาจากผลผลิตของวาทกรรมทางการแพทย์ ซึ่งได้ระบุว่า บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศว่าเป็นบุคคลที่มีความ “ผิดปกติ” หรือ มีความบกพร่องทางจิต โดยวาทกรรมทางการแพทย์สมัยใหม่ได้เข้ามามีบทบาทในการตีตรา (Labeling) ความหลากหลายทางเพศในสังคมไทยให้กลายเป็นความวิปริต ผิดปกติ ผิดธรรมชาติ (Abnormal) ตั้งแต่ พ.ศ. 2500 เป็นต้นมา โดยมีนายแพทย์สุด แสงวิเชียรเป็นนายแพทย์คนแรก ๆ ของไทยที่จำแนกประเภทของ “กะเทย” โดยกำหนดว่า เป็นผู้ที่มีอวัยวะกำกวม ไม่สามารถระบุได้ว่าเป็นหญิงหรือชาย และเป็นบุคคลที่มีพฤติกรรมตรงข้ามกับเพศกำเนิดโดยได้สร้างวาทกรรมเรียก “กะเทย” ใหม่ว่า “ลักเพศ” ซึ่งหมายถึงการที่บุคคล “ลัก” เอาพฤติกรรมของเพศตรงข้ามมาเป็นของตน และในปี พ.ศ.2508 นายแพทย์สุด แสงวิเชียรได้ตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์สยามนิกรโดยพาดหัวข่าวว่า “วิจัยกะเทย แก้ปัญหารักร่วมเพศ ระบุอาการป่วยทางจิต” โดยระบุว่าพฤติกรรมดังกล่าวเป็นความผิดปกติทางจิต ซึ่งรักษาได้ยากกว่าทางร่างกาย แต่สามารถบำบัดได้ (พัชรินทร์ และ วัชรวุฒิ, 2015)

โดยวาทกรรมทางการแพทย์สมัยใหม่ดังกล่าว ได้ตอกย้ำถึงบรรทัดฐานทางสังคมแบบกลุ่มรักเพศตรงข้าม (Heteronormativity) เด่นชัดขึ้นว่าสังคมที่เป็น “ปกติ” ควรที่จะมีเพียงเพศสภาพชาย และเพศสภาพหญิง เท่านั้น ส่วนผู้ที่มีเพศสภาพอื่น ๆ ที่อยู่นอกเหนือจากบรรทัดฐานทางสังคมแบบกลุ่มรักเพศตรงข้าม (Heteronormativity) ก็จะถูกมองว่า กลุ่มคน “ผิดปกติ” และในท้ายที่สุดหากกลุ่มคนรักเพศหลากหลาย (Homosexuality) เข้าไปสั่นคลอนสถาบันหลักของสังคม เช่น ศาสนา การเมือง ก็จะถูกตีตรา (Labeling) จากสถาบันหลักของสังคม ว่าเป็น “ภัยคุกคาม” หรือ “ตัวอันตราย” ต่อสังคม จึงไม่เป็นที่น่าแปลกใจเลยที่สถาบันครอบครัว ซึ่งเป็นสถาบันที่เล็กที่สุดของสังคมจึงต้องคล้อยตามกับบรรทัดฐานทางสังคมว่าด้วยเรื่องเพศในรูปแบบนี้ โดยสามารถยกตัวอย่างจากเรื่องเล่าประสบการณ์ ดังนี้

“...เราประเมินว่า ครอบครัวพ่อเป็นทหารหมดเลยอะ ก็อาจจะมองว่า มันเป็นเรื่องที่แปลกประหลาดแหละ มันไม่เหมือนกับคนปกติทั่วไป ทำให้ถึงแบบเกิดมาแล้วไม่ใช่ชีวิตแบบตามปกติ...” ID2

“...มุมมอง LGBT ถ้าเป็นป้าคือ รับไม่ได้เลย ป้ารู้สึกว่ พวกเนี้ยเหมือนเป็นพวก วิปริต เพราะเค้าจะเชื่อว่ามันก็มีแค่ผู้หญิงกับผู้ชาย เหมือนพวกตุ๊ด กะเทยเป็นพวกอุปทาน เป็นพวกจิตใจไม่เข้มแข็ง...” ID4

“...ป้ากับม้า มีทัศนคติยังงี้กับคนที่ เป็น LGBT ลบแบบลบเลยเพราะว่า หนึ่งคือคนจีนไม่ค่อยชอบอยู่แล้ว สองคือป้ากับม้าค่อนข้างที่จะหัวโบราณมาก ทำให้เค้าคิดว่าเรื่องพวกนี้เป็นเรื่องที่ไม่ดี ซึ่งป้ากับม้าจะมองว่า LGBT มันเป็นเรื่องอะไรสักอย่างที่ไม่ให้โลกนี้ไม่ให้การยอมรับได้ ๆ ทั้งสิ้นเลย...” ID6

“...พ่อแม่มองว่าเป็นตุ๊ด กะเทยมันเป็นโรค มองว่าเหมือนป่วย เคยจะพาไปหาหมอจิตเวช...” ID7

ทั้งนี้ การที่สถาบันครอบครัวมีแนวคิดแบบกลุ่มรักเพศตรงข้าม (Heteronormativity) ที่ถูกฝังรากลึกจากบรรทัดฐานทางสังคมกระแสนั้น ส่งผลให้ทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ซึ่งเป็นหนึ่งสมาชิกของสถาบันครอบครัว ได้ถูกกระทำความรุนแรงทั้งทางร่างกายและจิตใจ โดยบิดาหรือมารดาของตัวเอง ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะปรับเปลี่ยนเพศสภาพของทายาทที่ “ผิดปกติ” “วิปริต” หรือมีความบกพร่องทางจิต ให้กลับสู่เพศสภาพที่เป็น “ปกติ” ตามบรรทัดฐานทางสังคมที่ให้คุณค่ากับแนวคิดแบบกลุ่มคนรักเพศตรงข้าม (Heteronormativity)

2. การมลทินประทับว่าการมีทายาทชายที่เป็นบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) เป็นการบ่อนทำลายภาพลักษณ์ของครอบครัว

จากการศึกษาพบว่า การมลทินประทับในรูปแบบดังกล่าวเกิดจากการประกอบสร้างว่าด้วยเรื่อง “สถาบันครอบครัว” ของสังคมไทยที่ยังคงให้คุณค่ากับการมีทายาทที่มีเพศสภาพชายหรือหญิงเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่เป็นทฤษฎีที่เก่าแก่และมีอิทธิพลต่อวงการสังคมศาสตร์ทฤษฎีหนึ่ง เนื่องจากเป็นทฤษฎีที่สามารถใช้อธิบายสังคมมนุษย์และการกระทำ

ภายในสังคมมนุษย์ ทฤษฎีนี้มองสังคมมนุษย์ว่าเป็นระบบ ๆ หนึ่งซึ่งระบบนั้นประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ที่ทำงานสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน อย่างไรก็ตามระบบมีหน้าที่ที่ชัดเจนและมีขอบเขต (Boundary) ที่แน่นอนในขณะเดียวกันก็มีกระบวนการในการทำงานเพื่อรักษา (Maintenance) ขอบเขตนั่นเอาไว้ หรืออาจกล่าวได้ว่า สังคมที่เป็นระบบจะมีอาณาเขตที่แน่นอนและมีการวางระเบียบในตนเองโดยการทำงานของส่วนประกอบต่าง ๆ มีลักษณะพึ่งพาอาศัยกัน (Homostasis) เพื่อให้เกิดดุลยภาพ (Equilibrium) ในสังคมนั้น ๆ สังคมในฐานะที่เป็นระบบที่รักษาตนเองได้มีความต้องการจำเป็นจำนวนหนึ่ง (Needs or Requisites) เมื่อสามารถสนองความต้องการนั้น ๆ ได้แล้วจะทำให้สังคมดำรงอยู่ได้ (Parsons, 2007)

สำหรับสถาบันครอบครัวก็เช่นกัน มีหน้าที่ในตัวเองและทำหน้าที่เพื่อให้สังคมโดยรวมดำรงอยู่ได้ ทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่อธิบายว่า การแต่งงานคือการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ซึ่งกันและกันของชายและหญิงที่ต่างทำหน้าที่ตามประเพณี (Traditional Gender Roles) กล่าวคือ ภรรยาได้รับการปกป้องคุ้มครอง และได้รับการสนับสนุนทางการเงิน (Financial Support) จากสามี ในขณะที่สามีได้รับการสนับสนุนทางอารมณ์ (Emotional Support) และมีคนดูแลบ้านและเลี้ยงลูก สมาชิกในครอบครัวย่อมมีหน้าที่และต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนเพื่อตอบสนองความต้องการของสมาชิก เช่น พ่อ มีหน้าที่หาเลี้ยงครอบครัวและรับผิดชอบเรื่องค่าใช้จ่ายในครอบครัว แม่มีหน้าที่อบรมสั่งสอนลูกและดูแลเรื่องงานบ้าน ลูกมีหน้าที่เชื่อฟังพ่อแม่ นอกจากนี้สมาชิกในครอบครัวต้องทำหน้าที่ของตนแล้ว ครอบครัวย่อมต้องปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลงในสังคมโดยรวมด้วย

ดังนั้น เมื่อไหร่ก็ตามที่สมาชิกครอบครัวทำหน้าที่ของตน ครอบครัวก็จะสามารถดำรงต่อไปได้ แต่ในทางตรงกันข้ามทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่มองว่าสถาบันครอบครัวในปัจจุบันล้มเหลวเนื่องจากสังคมที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว ทำให้ครอบครัวไม่สามารถปรับตัวให้ทันต่อเหตุการณ์นั้น ๆ ได้ เพื่อให้ครอบครัวดำรงอยู่ได้ ซึ่งการที่ครอบครัวมีทายาทเป็นผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศก็เปรียบเสมือนเป็นบุคคลที่ไม่ปฏิบัติตามแบบแผน หรือบทบาททางเพศที่สังคมกำหนดไว้ตามที่ได้อธิบายไปในข้างต้น ซึ่งโครงสร้างหน้าที่นี้ภายใต้บรรทัดฐานทางสังคมแบบครอบครัวที่รักเพศตรงข้าม (Heteronormativity) นั้นเอง ฉะนั้นแล้ว การมีทายาทที่มีความหลากหลายทางเพศ

(LGBTQ) จึงส่งผลกระทบต่อคุณค่าเรื่อง “ความสมบูรณ์ของครอบครัว” ต้องมีจุดต่างพร้อยและเป็นสิ่งที่น่าอัปยศต่อบุคคลที่ครอบครัวรู้จักในแวดวงสังคม ส่งผลให้พ่อหรือแม่จึงเลือกที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางเพศ หรือเพศสภาพของทนายาตนเองให้กลับสู่เพศสภาพตามมายาคติครอบครัวของสังคมไทย ผ่านกระบวนการใช้ความรุนแรงต่อทนายาททั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ โดยสามารถยกตัวอย่างจากเรื่องเล่าประสบการณ์ ดังนี้

“...เขาต้องอายแน่ ๆ คือมีอยู่ครั้งหนึ่งเขาไปคุยกับแก๊งเพื่อนของเขาแล้วคุยเรื่อง ลูกกัน ซึ่งแม่เราก็รู้อยู่แล้วว่าเราเป็นตุ๊ด แม่เราก็เลยจะไม่ชอบเอาเราไปพูดคุย เเท่าไร...” ID1

“...เค้าคงอายกับเพื่อนแหละ สังคมทหารต้องบอกก่อนเลยว่า เค้าก็จะมีคำว่าบ้า ช้างบ้าน ลุงช้างบ้าน เค้าก็จะชอบมาคุยกันเรื่องลูกอย่างนั้นอย่างนี้ ซึ่งแบบฉันก็ รู้สึกได้เหมือนกันว่าแม่ก็คงจะรู้สึกแหละ เวลาคุยเรื่องแฟนลูก หรือเรื่องอะไร อย่างเงี้ย แม่จะเป็นคนที่เงี้ย...” ID2

“...ส่วนใหญ่พ่อแม่ชอบพูดว่า อาย ทุายคน ทุไม่รู้จะเอาหน้าไปไว้ที่ไหนละเนี่ย กับบอกว่าขอ ขอเรื่องนี้เรื่องเดียว แบบขอให้ไม่เป็นตุ๊ด เบี้ยกะเทยได้มัย ออกไป ช้างนอกเนี่ย คนเขาก็พูดกัน ทุเนี่ยอายชิบหาย ไม่รู้จะเอาหน้าไปไว้ที่ไหนแล้ว เนี่ยกับพ่อมึงนะ...” ID3

“...เราว่าเหตุผลจริง ๆ คือป้าเขาอายเพื่อนเค้า เพราะเพื่อนเค้าชอบแซว เป็น พวกเหี้ย ๆ อีพวกตำรวจ ที่แบบชอบกินเหล้าด้วยกัน ซึ่งเราอะ หลัง ๆ ชอบแซว พ่อเราจนพ่อเราก็ดำรงที่เราตลอด ซึ่งเค้าก็บอกว่าให้ไปคิดมานะ แบบป้าอาย ป้าอายเพื่อน แล้วก็บอกว่าป้าเลี้ยงลูกผิดตรงไหน ทำไมถึงเป็นไรว่างเงี้ย...”

ID4

“...พ่อแม่จะค่อนข้างกังวลเรื่องภาพลักษณ์ เพราะสังคมการทำงานของเขา คือ วิชาชีพครู ซึ่งจะมีเรื่องการชอบอวดลูกกัน พฤติกรรมเราก็ไม่เหมือนปกติ ไม่

เหมือนคนทั่วไป แค่ว่าจะมองเราแปลก ๆ พ่อกับแม่ก็จะชอบพูดว่า ทำตัวแบบนี้ เวลาเขาไปเจอเพื่อนเขา เขาอายุ... ID7

3. การมลทินประทับว่าทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ไม่สามารถสืบต่อสกุล / วงศ์ตระกูลได้

สำหรับการมลทินประทับของครอบครัวในรูปแบบนี้ จะมีความเชื่อมโยงกับรสนิยมทางเพศ (Sexual Orientation) ของทายาทชายที่มีลักษณะแบบ “รสนิยมรักร่วมเพศ” ซึ่งลักษณะดังกล่าว คือ การที่ทายาทมีพฤติกรรมทางเพศหรือความรักในทางโรมานติกพิเศษกับบุคคลในเพศเดียวกัน โดยยึดความรู้สึกส่วนตัวและการแสดงออกทางสังคมโดยยึดจากความชอบ พฤติกรรมที่พวกเขาแสดงออก จึงส่งผลให้การมีทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ไม่สามารถสืบต่อสกุล / วงศ์ตระกูลได้ ทั้งนี้ การมีทายาทเพื่อสืบต่อสกุล / วงศ์ตระกูล ถือเป็นมายาคติหนึ่งของครอบครัวในแบบรักเพศตรงข้าม (Heteronormativity) ที่มองว่าครอบครัวจะต้องมีประกอบไปด้วย พ่อ แม่ และลูก ซึ่งแต่ละบุคคลก็จะมีบทบาทที่ต้องดำเนินไปตามบรรทัดฐานที่สังคมได้วางไว้

สำหรับบรรทัดฐานทางสังคมของครอบครัวไทยว่าด้วยเรื่องเพศ ก็คงยังยึดถือแค่รูปแบบเดียวเช่นในอดีตที่ผ่านมา นั่นคือ ครอบครัวแบบรักเพศตรงข้าม (Heterosexual) ซึ่งรสนิยมทางเพศจะต้องสอดคล้องกับเพศกำเนิด เพื่อที่จะสามารถมีทายาทเพื่อสืบต่อสกุล / วงศ์ตระกูลได้ ซึ่งกระบวนการประกอบสร้างบรรทัดฐานทางสังคมนี้ ก็เป็นตามการให้คำนิยามและข้อกำหนดทางสังคมที่กลุ่มคนรักร่วมเพศ (Homosexuality) ได้สร้างไว้ ส่งผลให้กลุ่มคนที่มีรสนิยมทางเพศแบบ “ชายกับชาย” และ “หญิงกับหญิง” ซึ่งตนไม่สามารถทายาทสืบต่อวงศ์ตระกูลได้อยู่แล้ว อันเนื่องมาจากมีเพศวิถีที่หลากหลาย ประกอบกับโครงสร้างหน้าที่ของสังคมไทย ยังคงถือว่าการมีทายาทสืบต่อวงศ์ตระกูลเป็นบทบาทหน้าที่หนึ่งของบุตรที่พึงต้องกระทำ ฉะนั้นหากทายาทที่ไม่สามารถทำบทบาทหน้าที่ดังกล่าวได้ พ่อแม่ก็มีความชอบธรรมตามบรรทัดฐานของสังคมที่จะปรับเปลี่ยนเพศสภาพของบุตร เพื่อให้เป็นไปตามค่านิยมของสังคมในรูปแบบของกลุ่มคนรักเพศตรงข้าม (Heteronormativity) โดยสามารถยกตัวอย่างจากเรื่องเล่าประสบการณ์ ดังนี้

“...พ่อแม่อยากให้เรามีแฟนเป็นผู้หญิงมาก เราก็คือคิดหนัก เพราะจิตใจผมก็ยังเป็นแบบนี้อยู่ แค่เราไม่ได้แสดงออกหรือแต่งหญิงเท่านั้นเอง ซึ่งเราไม่สามารถทำแบบนั้นได้อยู่แล้ว แต่พ่อแม่ก็คาดหวังอยากให้เราเป็นผู้ชายและสร้างครอบครัวกับผู้หญิงนี่แหละ...” ID3

“...การนัดรวมญาติกันตลอดทุกปี แล้วก็จะมักมีคำถามเยาะเย้ยมากมายว่ามีแฟนหรือยัง เมื่อไหร่จะมีหลานสักที ซึ่งก็เลยอาจจะมองว่าอาจจะเป็แรงกดดันหนึ่งที่ให้ครอบครัวเรามองว่าการเป็นเกย์ มันจะมาขัดกับขนบธรรมเนียมของตระกูล...” ID5

“...ป้าม้ายอยากให้ผมมีลูกมีหลานให้แหละครับ ทุกครั้งที่กลับบ้านมาก็จะพูดอยู่เสมอว่าต้องแต่งงานมีครอบครัว มีลูกด้วยนะ ซึ่งในใจผมก็คิดว่า ผมไม่สามารถทำแบบนั้นได้...” ID6

4. การมลทินประทับว่าอนาคตของทายาทชายที่เป็นบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) จะต้องเผชิญกับความล้มเหลวในชีวิต

สำหรับทัศนคติดังกล่าวบ่งชี้ให้เห็นเด่นชัด ถึงที่มาของการประกอบสร้างแนวคิดนี้ว่ามาจากผลผลิตการผลิตซ้ำของสถาบันสื่อที่ตีตรา (Labeling) บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) นับตั้งแต่โดยตั้งแต่หลังปี พ.ศ.2500 เป็นต้นมา คือ ช่วงที่การผลิตองค์ความรู้ทางการแพทย์ชีวภาพ ได้เข้ามามีอิทธิพลต่อสังคมไทยอย่างกว้างขวาง และทวีความเข้มข้นเกี่ยวกับการจัดการบุคคลที่มีเพศนอกขนบในหลากหลายลักษณะ ดังเช่น จากข่าวในหนังสือพิมพ์สยามนิกร ฉบับวันที่ 18 ตุลาคม พ.ศ. 2508 ที่พาดหัวข่าวว่า “วิจัยกะเทย แก้ปัญหารักร่วมเพศ ระบุอาการป่วยทางจิต” โดยเนื้อหาของข่าวได้กล่าวถึง สุดแสงวิเชียร ผู้ให้คำจำกัดความของ คำสามคำ คือ ลักเพศ-ลักร่วมเพศ ลักร่วมเพศในเพศชาย ลักร่วมเพศในหญิง โดยระบุไว้อย่างชัดเจนว่า พฤติกรรมดังกล่าวเป็นความผิดปกติทางจิต ซึ่งรักษาได้ยากกว่าทางกาย แต่สามารถบำบัดได้³⁵ และต่อมาผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศได้ถูกนิยามว่า เป็นผู้แสดงหลักทางสังคมที่ถูกทำให้

³⁵ วิจัยกะเทย(2508). แก้ปัญหารักร่วมเพศ ระบุอาการป่วยทางจิต. สยามนิกร; 19(พิเศษ): 1.

กลายเป็น “ตัวปัญหา” ที่ต้องทำการกวาดล้าง ดังจะเห็นได้จากข่าวในหนังสือพิมพ์สยามนิกร ฉบับวันที่ 23 ตุลาคม พ.ศ. 2508 พาดหัวข่าวว่า “กวาดล้างลักเพศครั้งใหญ่”³⁶ จากเนื้อหาของข่าว อธิบายถึง “กะเทย” ในฐานะที่เป็นกลุ่มคนที่ประกอบอาชีพโสเภณี หรือเที่ยวเตร่ในเวลากลางคืน แล้วถูกดำเนินคดีตามกฎหมายว่า บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศเป็น “ปัญหาของสังคม” และตกเป็นพาดหัวข่าวว่าบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศจะต้องประกอบอาชีพขายบริการทางเพศ ตลอดจน บทความเรื่อง “สังคมไทยกำลังวิปริต เกย์ กะเทย เลสเบี้ยน เกย์อ่อนกรุง” ฉบับเดือนมิถุนายน-กรกฎาคม พ.ศ.2527 ในเนื้อหาเป็นการอธิบายถึงกามโรค โรคเอดส์ และปัญหาสังคม ในบทความดังกล่าวชี้ให้เห็นถึงการเชื่อมโยงของจำนวนเกย์ที่เพิ่มจำนวนมากขึ้น โดยการสร้างวาทกรรมว่า เกิดจากพฤติกรรมกรรมกรเลี่ยนแบบจากสื่อ ดังนั้นพ่อแม่ผู้ปกครองควรดูแลบุตรที่มีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งการนำเสนอบทความดังกล่าวนี้ว่าส่งผลทางลบต่อผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ โดยการผลิตซ้ำของสถาบันสื่อที่ได้กล่าวได้ข้างต้น ได้สะท้อนให้เห็นถึงการประกอบสร้างทางสังคมที่ได้ต่อยอดบรรทัดฐานทางสังคมในรูปแบบของกลุ่มคนรักเพศตรงข้าม (Heteronormativity) ผ่านกระบวนการผลิตซ้ำจากเชิงสถาบัน

และถึงแม้ว่าสังคมไทยดูเหมือนจะเปิดกว้างต่อกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) มากขึ้นกว่าในอดีต แต่ก็เป็นการยอมรับอย่างมีเงื่อนไข สังคมยังมองผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) เป็นคนชายขอบ (Marginalized) อันมีนอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของทายาท ทั้งในด้านโอกาสในการประกอบอาชีพการงานที่ดี รวมถึงทายาทจะต้องขาดคนดูแลตัวเองในยามแก่ชรา เนื่องจากไม่มีทายาทคอยเลี้ยงดูยามแก่ชรา ซึ่งทั้งหมดทั้งมวลนี้ล้วนเกิดจากการผลิตซ้ำของสถาบันสื่อ ที่พยายามที่จะมลทินประทับ และตีตราบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ว่าจะต้องเผชิญกับความล้มเหลวในชีวิต เช่น มีจุดจบของชีวิตด้วยการติดโรคเอดส์ หรือประกอบอาชีพที่ไม่ได้รับการยอมรับสังคม ฉะนั้นจึงส่งผลให้พ่อแม่เลือกที่จะใช้ความรุนแรงเพื่อเป็นการป้องปรามไม่ให้ทายาทต้องเผชิญสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ โดยสามารถยกตัวอย่างจากเรื่องเล่าประสบการณ์ ดังนี้

³⁶ กวาดล้างลักเพศครั้งใหญ่(2508). สยามนิกร 23 ตุลาคม 2508; 29: 1.

“...กุमानอนคิดดูแล้วนะว่ามึงจะเป็นอะไรก็ได้ แต่มึงต้องพิสูจน์ให้กูเห็นก่อนว่า การที่มึงเป็นแบบนี้ สังคมต้องยอมรับมึง มึงต้องเลี้ยงดูตัวเองได้ เมื่อไหร่ที่มึงเลี้ยงดูตัวเองได้ เวลาคนอื่นเขาถามกูเรื่องมึง กูจะได้บอกว่าคุณมัน มันจะเป็นอะไรก็ได้ มันเลี้ยงดูตัวเองได้...” ID1

“...พอช่วงมัธยมปลายเราเริ่มทำงานหาเงินได้ และมีเงินเก็บในระดับหนึ่ง เค้ายอมรับในตัวเรามากเลยนะ เค้ายอมรับในตัวเราแบบ completely ซึ่งฉันเคยเปิดใจกับพ่อแม่ตอน ม.6 เลยนะว่าฉันเป็นเกย์ ซึ่งเขาก็ไม่ได้ว่าอะไรเราเลย...”

ID2

“...ความคิดของพ่อกับแม่อาจจะคิดว่าการเป็นตุ๊ด จะต้องหางานทำได้ยากแน่ ๆ เค้ายกกังวลอนาคตเรา ว่าตอนไปสมัครงาน จะไม่มีใครรับเราเข้าไปทำงาน...”

ID3

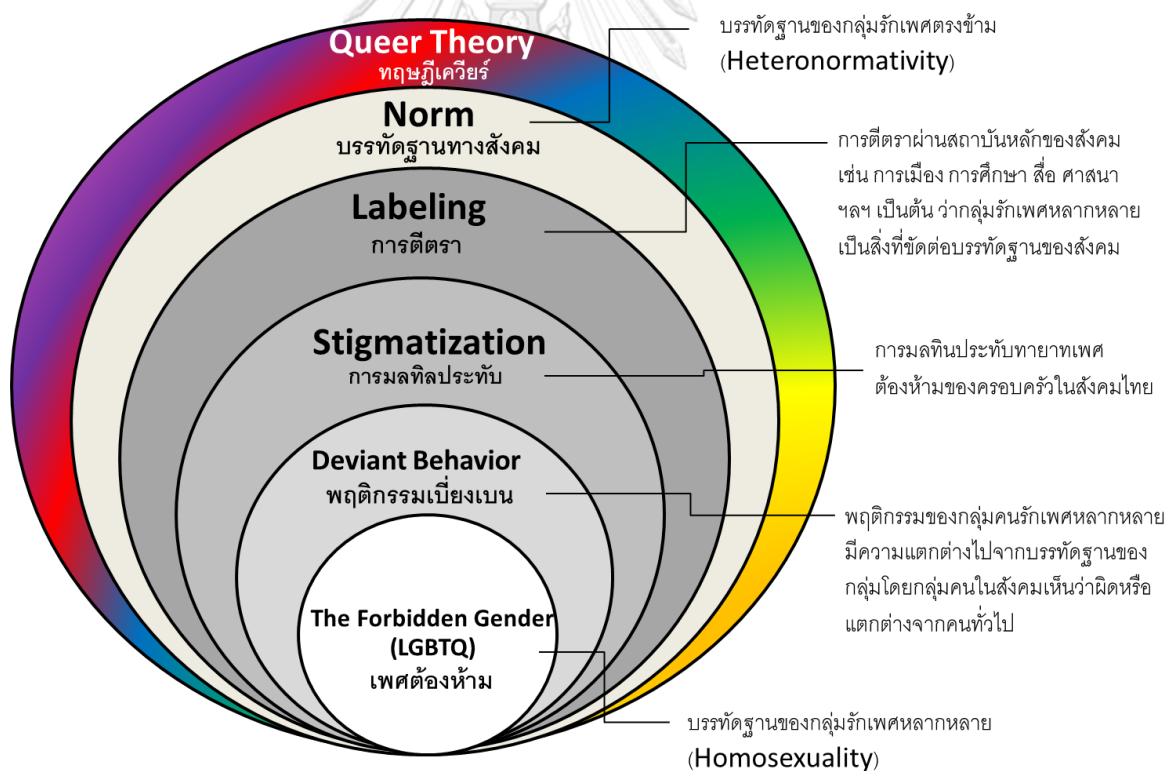
“...หลัก ๆ ป้าทำร้ายเราอาจจะคงกังวลว่า เราโตไปจะมีใครคอยดูแลเรามั้ย เราจะอยู่รอดในสังคมเรารีเปล่า จะใช้ชีวิตรอดมั้ย เราเลยเข้าใจว่าป้าคงคิดว่ากะเทยต้องเป็นนางโชว์ เป็นช่างแต่งหน้า คือจริง ๆ มันมีอะไรแบบนี้หน่อยแล้ว ซึ่งเรามองว่าพ่อเราก็เลยเป็นห่วงเราจุดนี้ด้วยแหละ...” ID4

“...พ่อแม่ไม่เห็นด้วยที่เราเป็น LGBT เพราะพอเราโตขึ้น เราจะใช้ชีวิตยังไง ช่วงที่เราทำงานจะยังไง แล้วถ้าช่วงที่ไม่มีเค้าแล้ว เราจะอยู่ยังไง เราจะตัวคนเดียวไปตลอดชีวิตหรือป่าว...” ID7

ทั้งนี้ จากการวิพากษ์การมลทินประทับของครอบครัวไทยต่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) โดยทฤษฎีเคียวริที่ได้กล่าวไปในข้างต้นทั้ง 4 รูปแบบ ก็ถือเป็นการยืนยันถึงการ “ดำรงอยู่” ของบรรทัดฐานทางสังคมต่อแนวคิดแบบกลุ่มคนรักเพศตรงข้าม (Heteronormativity) ว่ายังคงมีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของสังคมไทย และหลักฐานที่เป็นการยืนยันอีกหนึ่งอย่าง นั่นคือ พ่อแม่ของทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศมีช่วงอายุตั้งแต่ 55-65 ปี ซึ่งทุกคนล้วนอยู่ในช่วงระยะเวลาของการประกอบสร้างและการผลิตซ้ำทางสังคม ว่าด้วยเรื่องเพศที่

หลากหลายเป็นสิ่งที่ “ผิดปกติ” จึงส่งผลให้พ่อแม่ถูกบรรทัดฐานทางสังคมหล่อหลอมกรอบแนวคิด ว่า สังคมต้องมีเฉพาะกลุ่มคนรักเพศตรงข้าม (Heteronormativity) เท่านั้น ซึ่งการที่สมาชิกใน ครอบครัวเป็นบุคคลที่ไม่เป็นตามบรรทัดฐาน ครอบครัวจึงจำเป็นที่จะต้องปรับเปลี่ยนบุคคลนั้นให้ กลับสู่ความเป็น “ปกติ” ที่สังคมให้คุณค่าและยอมรับ โดยหนึ่งในวิธีการปรับเปลี่ยนทายาทของตน ที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) คือ การใช้ความรุนแรงต่อบุตรทั้งทางร่างกาย และจิตใจ เพื่อคาดหวังให้บุตรเกิดความกลัว ต่อการแสดงอัตลักษณ์ทางเพศที่ขัดต่อแนวคิดแบบกลุ่มคนรัก เพศตรงข้าม (Heteronormativity)

โดยสำหรับการวิพากษ์โดยใช้ทฤษฎีเคเวียร์ (Queer Theory) ต่อความรุนแรงในครอบครัว ต่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ในช่วงต้น สามารถสรุปการประกอบสร้าง ทางสังคมต่อประเด็นเพศต้องห้ามในสังคมไทยได้ ดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ 10 การประกอบสร้างทางสังคมต่อประเด็นเพศต้องห้าม ผ่านกรอบทฤษฎีเคเวียร์

1. บรรทัดฐานทางสังคมของกลุ่มคนรักเพศตรงข้าม (Heteronormativity)

จากการวิพากษ์โดยทฤษฎีเคียวรีในข้างต้น จะพบว่า บรรทัดฐานทางสังคมว่าด้วยเรื่องเพศของสังคมไทย กลุ่มคนรักเพศตรงข้าม (Heterosexual) ถือเป็นกลุ่มคนที่มีอิทธิพลต่อประกอบสร้างทางบรรทัดฐานทางสังคม (Norm) และกำหนดหลักเกณฑ์ว่าด้วยเรื่องของเพศให้เป็นไปตามรูปแบบของกลุ่มตน ผ่านกลไกของสถาบันหลักของสังคม เช่น สถาบันทางการเมือง สถาบันศาสนา ตลอดจนวาทกรรมต่าง ๆ เพื่อสร้างการจำแนกกลุ่มคนที่รักเพศหลากหลาย (Homosexuality) ให้กลายเป็นบุคคลที่เป็น “ชายขอบ” ของสังคม อันเนื่องมาจากมีอัตลักษณ์ทางเพศที่ขัดต่อบรรทัดฐานทางสังคม และจากการกำหนดบรรทัดฐานทางสังคมแบบกลุ่มคนรักเพศตรงข้าม (Heteronormativity) จึงทำให้ทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ได้ถูกระบุว่ามีพฤติกรรมเบี่ยงเบน (Deviant Behavior) ไปจากค่านิยมหรือบรรทัดฐานทางสังคมแบบรักเพศตรงข้าม (Heteronormativity) ฉะนั้นแล้ว ทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) จึงถูกการมลทินประทับ (Stigmatization) ในระดับสถาบันครอบครัว และการตีตรา (Labeling) ในระดับสถาบันหลักอื่น ๆ ของสังคม

2. การตีตรา (Labeling)

สถาบันหลักทางสังคมไทย ไม่ว่าจะสถาบันทางการเมือง ศาสนา การศึกษา ตลอดจนสื่อ ได้มีกระบวนการตีตรา (Labeling) ผ่านอำนาจหน้าที่ของสถาบัน โดยได้กำหนดระเบียบแบบแผนในรูปแบบสังคมของคนรักเพศตรงข้าม (Heteronormativity) เพื่อสร้างความเป็นอื่นในสังคมให้กับกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ในสังคมว่า เป็นกลุ่มคนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน อันบ่งชี้ว่าเป็นบุคคลที่มีความ “ผิดปกติ” และถือว่าเป็น “ภัยคุกคาม” ต่อก่านิยมและบรรทัดฐานทางสังคมอันดีงาม

3. การมลทินประทับ (Stigmatization)

จากการวิพากษ์โดยทฤษฎีเคียวรี พบว่า การมลทินประทับของครอบครัวต่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ทั้ง 4 รูปแบบเป็นการยืนยันถึงการ “ดำรงอยู่” ของบรรทัด

ฐานทางสังคมต่อแนวคิดแบบกลุ่มคนรักเพศตรงข้าม (Heteronormativity) ว่ายังคงมีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของสังคมไทย โดยการประกอบสร้างและการผลิตซ้ำทางสังคม ว่าด้วยเรื่องเพศที่หลากหลายเป็นสิ่ง “ผิดปกติ” จึงส่งผลให้พ่อแม่ถูกบรรทัดฐานทางสังคมหล่อหลอมกรอบแนวคิด ว่า สังคมต้องมีเฉพาะกลุ่มคนรักเพศตรงข้าม (Heteronormativity) เท่านั้น ซึ่งหากทายาทชายไม่เป็นตามบรรทัดฐาน ครอบครัวจึงจำเป็นที่จะต้องปรับเปลี่ยนบุคคลนั้นให้กลับสู่ความเป็น “ปกติ” ที่สังคมได้กำหนดไว้ ผ่านการใช้ความรุนแรงทั้งทางร่างกายและจิตใจ

4. พฤติกรรมเบี่ยงเบน (Deviant Behavior)

สำหรับสังคมไทยที่มีบรรทัดฐานทางสังคมว่าด้วยเรื่องเพศแบบกลุ่มคนรักเพศตรงข้าม (Heteronormativity) จะมีกลไกในการสร้างความเป็นอื่นให้กลุ่มคนรักเพศหลากหลาย (Homosexuality) ว่าเป็นกลุ่มคนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน (Deviant Behavior) ซึ่งสำหรับการศึกษาวิจัยนี้ ได้สะท้อนให้เห็นในระดับของสถาบันครอบครัวไทยยังคงมองว่า ทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศนั้นเป็นพฤติกรรมที่เบี่ยงเบน ประกอบกับยังขัดต่อบรรทัดฐานทางสังคม (Norm) ที่ได้กำหนดไว้ จึงส่งผลให้ครอบครัวได้มลทินประทับสร้างความเป็น “ผิดปกติ” แก่ทายาทของตนเอง

5. บรรทัดฐานทางสังคมของกลุ่มคนรักเพศหลากหลาย (Homosexuality)

สำหรับในมุมมองของแนวคิดทฤษฎีเคเวียร์ เพศต้องห้ามหรือทายาทที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) จัดว่าเป็นกลุ่มคนรักเพศหลากหลาย (Homosexuality) ซึ่งเป็นขั้วตรงข้ามกับกลุ่มคนรักเพศตรงข้าม (Heteronormativity) ซึ่งสำหรับสังคมไทย กลุ่มคนที่รักเพศตรงข้าม (Heterosexual) ถือเป็นกลุ่มคนที่มีอำนาจในการประกอบสร้างทางบรรทัดฐานทางสังคม (Norm) และกำหนดหลักเกณฑ์ว่าด้วยเรื่องของเพศให้เป็นไปตามแบบสังคมของตนเอง เพื่อเป็นการจำแนกขั้วตรงข้ามให้เด่นชัด ตลอดจนสร้างอิทธิพลให้เป็นกลุ่มคนรักเพศหลากหลาย (Homosexuality) กลายเป็นบุคคลที่เป็น “ชายขอบ” ของสังคม เพื่อยึดครองพื้นที่ทางสังคมให้ได้มากที่สุด

ทั้งนี้ อิทธิพลของกระบวนการประกอบสร้างทางด้านเพศสภาพและเพศวิถีของมนุษย์ที่เกิดขึ้นในสังคมไทยนี้ หากเทียบเคียงกับประวัติศาสตร์โลกว่าด้วยเรื่องเพศจะพบว่าในอนาคตอันใกล้นี้ สังคมไทยจะต้องเผชิญกับความท้าทายที่มีความเห็นแย้งต่อประเด็นเรื่องความเท่าเทียมกันทางเพศ ตลอดจนการเคลื่อนไหวทางการเมืองที่จะมีเพิ่มมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นผลจากบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และบรรทัดฐานทางสังคมของกลุ่มคนรักเพศตรงข้าม (Heteronormativity) ที่ล้าสมัย และไร้พลวัตในการปรับตัวนี้ก็จะนำไปสู่การรื้อถอนการประกอบสร้าง (Deconstruction) และประกอบสร้างบรรทัดฐานทางสังคมใหม่ (Reconstruction) ขึ้นในท้ายที่สุด เพื่อให้สอดคล้องกับพลวัตทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปของสังคมไทย

บทที่ 6

อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

(Discussion and Recommendation)

6.1 สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “เพศต้องห้าม: การวิเคราะห์ในเชิงอาชญาวิทยาและวิพากษ์โดยใช้ทฤษฎีเคียวรีถึงความรุนแรงในครอบครัวต่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ในสังคมไทย” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงกระบวนการที่ก่อให้เกิดความรุนแรงในครอบครัว ตามแนวคิดทฤษฎีมลทินประทับ (Stigma Theory) ตลอดจนผลกระทบจากความรุนแรงในครอบครัว และความเข้าใจของครอบครัวไทยต่อประเด็นความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ทั้งนี้ยังนำผลการศึกษาวิจัยมาวิพากษ์ถึงบริบทของสังคมไทยด้วยทฤษฎีเคียวรี (Queer Theory) ต่อประเด็นความไม่เท่าเทียมกันทางเพศ อันส่งผลให้เกิดความรุนแรงในครอบครัวต่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) โดยใช้วิธีวิจัยในเชิงคุณภาพผ่านการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กับกลุ่มประชากรที่เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ซึ่งเมื่อได้รับข้อมูลเป็นที่เรียบร้อยแล้วจะมีการนำมาวิเคราะห์โดยใช้ทฤษฎีสถานราก (Grounded theory) ในการศึกษาปรากฏการณ์ที่ได้รับจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เพื่อนำมาประกอบการตอบวัตถุประสงค์การวิจัยที่ได้กำหนดไว้ ทั้งนี้มีผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ที่เข้าข่ายคุณสมบัติในการศึกษาวิจัยทั้งหมด 8 ท่าน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)	อายุ (Age)	เพศสภาพ (Gender)	สถานภาพทางการเงินของครอบครัว (Family Financial Status)	หัวหน้าครอบครัว (Head of The Family)
ID1	31 ปี	เกย์	ระดับดี	แม่
ID2	28 ปี	เกย์	ระดับปานกลาง	พ่อ
ID3	25 ปี	เกย์	ระดับปานกลาง	แม่
ID4	28 ปี	กะเทย	ระดับดี	พ่อ
ID5	28 ปี	เกย์	ระดับปานกลาง	แม่เลี้ยง (น้ำ)
ID6	23 ปี	เกย์	ระดับดี	พ่อ
ID7	26 ปี	เกย์	ระดับปานกลาง	พ่อ
ID8	27 ปี	เกย์	ระดับดี	พ่อ

แผนภาพที่ 11 สรุปข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant)

จากเรื่องเล่าประสบการณ์ความรุนแรงในครอบครัวของผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง 8 ท่าน มีพื้นฐานครอบครัวที่หลากหลาย ตลอดจนความรุนแรงที่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้รับก็มีความเข้มข้นที่แตกต่างกัน โดยผ่านการสะท้อนคิดประสบการณ์ความรุนแรงของตัวเอง (Self-Reflection) และใช้เรื่องเล่า (Narrative) ในการบอกเล่าเรื่องราวต่าง ๆ เกี่ยวกับประสบการณ์ความรุนแรงในครอบครัว ซึ่งในความแตกต่างหลากหลายของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ก็มีจุดร่วมหรือความเหมือนกันอยู่ในหลาย ๆ มิติ ทั้งนี้ จากการศึกษาเรื่องเล่าประสบการณ์ความรุนแรงในครอบครัวที่มีต่อทายาทที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) โดยวิเคราะห์ภายใต้กรอบแนวคิดทฤษฎีมลทินประทับ (Stigma Theory) ซึ่งเป็นการทำความเข้าใจปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ที่มีสาเหตุการก่อความรุนแรงจากการมลทินประทับต่อบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ว่าเป็นสิ่งที่ “ผิดปกติ” ไปจากบรรทัดฐานทางสังคมว่าด้วยเรื่องเพศ ฉะนั้นแล้วการอธิบายปรากฏการณ์ทางสังคมผ่านกรอบแนวคิดทฤษฎีมลทินประทับ (Stigma Theory) จะสะท้อนให้เห็นถึง “ความจริงทางสังคม” (Norm) อันเป็นผลผลิตจากการประกอบสร้างของมนุษย์ (Social Constuction) ที่เกิดจากกลไกการทำงานของสถาบันต่าง ๆ ในสังคม ซึ่งในขณะเดียวกันมนุษย์เองก็เป็นผลผลิตจากการประกอบสร้างของสังคมด้วยเช่นเดียวกัน

โดยผู้วิจัยจะนำประเด็นสำคัญที่ได้จากการศึกษาวิจัยมาอภิปรายถึงกระบวนการมลทินประทับที่ก่อให้เกิดความรุนแรงต่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) โดยแบ่งออกเป็น 3 ประเด็นหลัก อันประกอบไปด้วย 1) ใครคือผู้ที่กระทำความรุนแรงต่อทายาทเพศต้องห้าม? (Who?) 2) ทายาทเพศต้องห้ามถูกกระทำความรุนแรงจากครอบครัวอย่างไร? (How?) 3) ทำไมจึงเกิดความรุนแรงต่อทายาทเพศต้องห้าม? (Why?) ดังต่อไปนี้

1. ใครคือผู้ที่กระทำความรุนแรงต่อทายาทเพศต้องห้าม? (Who?)

สำหรับการทำความเข้าใจถึงกระบวนการมลทินประทับที่ก่อให้เกิดความรุนแรงต่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ ในลำดับแรกจำเป็นต้องศึกษาถึงบุคคลที่เป็นผู้กระทำความรุนแรง (Offender) ซึ่งเป็นสมาชิกในครอบครัวและถือได้ว่าเป็นตัวแสดงหลัก (Actor) ในการก่อความรุนแรงต่อทายาทเพศต้องห้าม โดยจากผลการศึกษาวิจัยพบว่า อัตราการทำร้ายร่างกาย

บุตรชายที่มีความหลากหลายทางเพศจะขึ้นอยู่กับปัจจัยความสัมพันธ์เชิงอำนาจในครอบครัวว่า ด้วยเรื่องแนวคิดเกี่ยวกับหัวหน้าครอบครัวเป็นสำคัญ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ เป็นบุคคลที่มีอำนาจสูงสุดในครอบครัว ซึ่งมักได้รับสิทธิหน้าที่ในการบังคับสมาชิกในครอบครัวให้กระทำหรือไม่กระทำ การใด ๆ ได้ ซึ่งโดยปกติแล้วจะเป็นบุคคลที่เป็นเพศชาย แต่สำหรับกรณีวิจัยดังกล่าวพบว่า เพศชาย (พ่อ) และเพศหญิง (แม่) มีอัตราการกระทำ ความรุนแรงทางร่างกายต่อทายาทที่เท่าเทียมกัน ไม่จำเพาะแค่เฉพาะเพศชาย (พ่อ) อีกต่อไปซึ่งอาจจะเป็นผลสืบเนื่องจากบริบททางสังคมที่แปรเปลี่ยนไป เป็นเหตุให้ลักษณะโครงสร้างทางสถาบันครอบครัวเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ส่งผลให้ผู้ ที่ทำหน้าที่หัวหน้าครอบครัวในยุคปัจจุบันมีความแตกต่างหลากหลายจากในอดีต

2. ทายาทเพศต้องห้ามถูกกระทำ ความรุนแรงจากครอบครัวอย่างไร? (How?)

จากผลการวิจัยพบว่า รูปแบบความรุนแรงของครอบครัวที่กระทำต่อทายาทเพศต้องห้าม (LGBTQ) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะปรับเปลี่ยนเพศสภาพ (Gender) ของทายาทให้กลับสู่ “ความปกติ” ที่สังคมได้ให้คำนิยามไว้นั้นคือ “ความเป็นชาย” และ “ความเป็นหญิง” โดยสามารถ จำแนกรูปแบบความรุนแรงได้ 3 ประเภท ประกอบด้วย 1) ความรุนแรงทางด้านร่างกาย 2) ความรุนแรงทางด้านจิตใจ 3) ความรุนแรงในรูปแบบความเจ็บ โดยแตกต่างกันไปตามบริบทการกระทำ ผิดของแต่ละครอบครัวนั้นในแต่ละสถานการณ์ ทั้งนี้ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ทุกคนที่ ในงานวิจัยนี้ ต่างมีประสบการณ์ความรุนแรงที่เหมือนกันอยู่ 2 รูปแบบ คือ ความรุนแรงทางด้านร่างกาย และความรุนแรงทางด้านจิตใจ โดยความหนักเบาของความรุนแรงขึ้นอยู่กับบริบทของ ครอบครัวและสถานการณ์ที่ต่างกัน ตลอดจนความถี่ในการถูกกระทำ ความรุนแรงก็มีช่วงเวลา ที่ยาวนานแตกต่างกันขึ้นอยู่กับการยอมรับในตัวตนของทายาทเพศต้องห้าม (LGBTQ) ซึ่งรูปแบบ ความรุนแรงที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของทายาทเพศต้องห้าม (LGBTQ) มาก ที่สุด คือ ความรุนแรงทางด้านจิตใจ เนื่องจากทุกความรุนแรงที่พ่อหรือแม่เลือกกระทำต่อบุตรของ ตนเองนั้น ต่างได้สร้างบาดแผลในใจให้แก่บุตรทั้งสิ้น ทั้งแบบระยะสั้นและแบบระยะยาว

3. ทำไมจึงเกิดความรุนแรงต่อทายาทเพศต้องห้าม? (Why?)

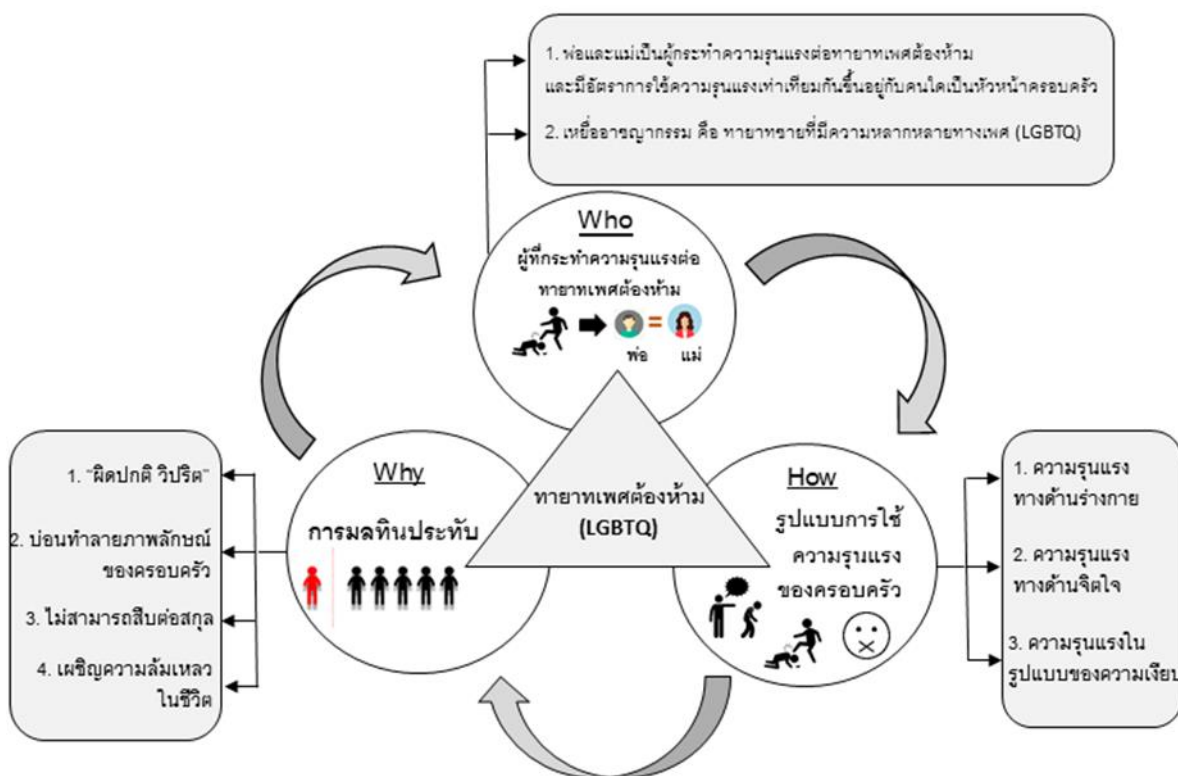
สำหรับสาเหตุของการใช้ความรุนแรงในครอบครัวต่อทายาทเพศต้องห้าม (LGBTQ) ของสังคมไทย ล้วนเกิดจากการมลทินประทับ (Stigmatization) ของสมาชิกในครอบครัวที่มีต่อบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ว่าเป็นสิ่งที่ “แตกต่าง” ไปจากบรรทัดฐานทางสังคมโดยทั้งสิ้น ซึ่งสามารถจำแนกการมลทินประทับต่อเพศสภาพที่หลากหลาย (LGBTQ) ของครอบครัวในสังคมไทยได้ 4 รูปแบบ ดังนี้

1. การมลทินประทับบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ว่าเป็นผู้ที่มีความ “ผิดปกติ” “วิปริต” หรือเป็นความบกพร่องทางจิตรูปแบบหนึ่ง
2. การมลทินประทับว่าการมีทายาทชายที่เป็นบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) เป็นการบ่อนทำลายภาพลักษณ์ของครอบครัว
3. การมลทินประทับว่าทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ไม่สามารถสืบต่อสกุล / วงศ์ตระกูลได้
4. การมลทินประทับว่าอนาคตของทายาทชายที่เป็นบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) จะต้องเผชิญกับความล้มเหลวในชีวิต

ทั้งนี้ จากการมลทินประทับทั้ง 4 รูปแบบของครอบครัวที่มีต่อบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ที่ได้กล่าวไปในข้างต้น จะพบว่ามีพื้นฐานความคิดต่อเพศสภาพที่หลากหลายว่าเป็น “สิ่งผิดปกติ” ในสังคม โดยตามทฤษฎีมลทินประทับ (Erving Goffman, 1963) ได้อธิบายว่า สังคมได้สร้างความหมายของสรรพสิ่งต่าง ๆ รวมถึงการเข้าไปจัดการจำแนกแยะแยะผู้คนออกจากกันให้มีหลากหลายประเภท และไม่เพียงเท่านั้น ยังได้กำหนดสร้างความเป็นปกติ (Normal) ให้กับผู้คนในสังคม ซึ่งหนึ่งใน “ความปกติ” นั้นคือ เพศสภาพแบบ “ชายจริงหญิงแท้ (Heterosexual)” จึงส่งผลให้ชั่วตรงข้ามของชายจริงหญิงแท้อย่างผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ (Homosexual) กลายเป็นกลุ่มคนที่สังคมได้กำหนดว่าเป็น “สิ่งผิดปกติ (Abnormal)” โดยผ่าน

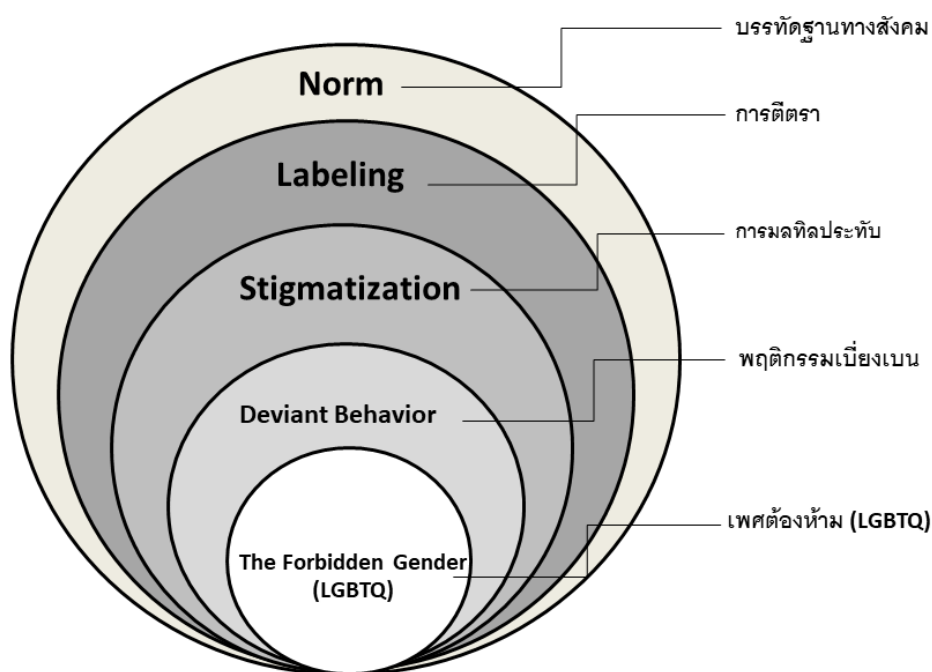
กลไกการมลทินประทับ (Stigma) ให้กับบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศถูกลดคุณค่าลง เหมือนว่าเขาเหล่านั้นด้อยต่ำกว่าคนอื่น ๆ ในสังคมที่เป็นคนปกติ

ซึ่งจากการวิเคราะห์ในเบื้องต้นในประเด็นความรุนแรงในครอบครัวต่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) โดยได้กล่าวถึงทั้งผู้ที่กระทำความรุนแรงต่อทายาทเพศต้องห้าม (Who) และรูปแบบการใช้ความรุนแรงของครอบครัวที่กระทำต่อทายาทเพศต้องห้าม (How) ตลอดจนสาเหตุของการก่อความรุนแรงต่อทายาทเพศต้องห้าม (Why) โดยทั้ง 3 ประเด็นที่นำมาวิเคราะห์นั้น จึงสามารถสรุปเป็นกระบวนการมลทินประทับที่ก่อให้เกิดความรุนแรงต่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศได้ (The Stigma Process that Leads to Violence Against The Male LGBTQ Children) ดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ 12 กระบวนการมลทินประทับที่ก่อให้เกิดความรุนแรงต่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ

ทั้งนี้จากการวิเคราะห์ถึงกระบวนการมลทินประทับที่ก่อให้เกิดความรุนแรงต่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ จะพบว่า การมลทินประทับ (Stigmatization) ถือเป็นสาเหตุที่แท้จริง (Root Cause) ของปัญหาความรุนแรงนี้ ฉะนั้นหากจะแก้ไขหรือยุติปัญหาความรุนแรงดังกล่าว จึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องทำความเข้าใจถึงโครงสร้างของการการมลทินประทับ (Stigmatization) ในองค์รวมว่ามีองค์ประกอบของกระบวนการมลทินประทับอย่างไร จึงสามารถสังเคราะห์ตัวแบบ (Model) โครงสร้างของการการมลทินประทับ (Stigmatization) ที่ผ่านกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ร่วมวิจัย (Key Informant) ประกอบกับการต่อยอดแนวคิดทฤษฎีมลทินประทับ (Stigma Theory) ของกอฟแมน (Goffman) และแนวคิดทฤษฎีอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้ดังที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้

แผนภาพที่ 13 โครงสร้างของการมลทินประทับ (Stigmatization)

และสำหรับผลกระทบที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงในครอบครัว มีทั้งผลกระทบที่มีต่อบุคคลที่ถูกกระทำไม่ว่าจะเป็นทางร่างกาย ทางจิตใจ และพฤติกรรม รวมไปถึงผลกระทบต่อครอบครัว โดยจากผลการวิจัยพบว่า ไม่เพียงแต่ผลกระทบทางด้านร่างกายที่สามารถเห็นได้อย่างเด่นชัดจากทางกายภาพเท่านั้น ยังหมายรวมถึงบาดแผลที่ไม่ได้ทิ้งร่องรอยด้วย นั่นคือทางด้าน

จิตใจ ด้านความสัมพันธ์ ตลอดจนผลกระทบในมิติอื่น ๆ อีกมากมาย ซึ่งผลกระทบเหล่านี้ ล้วนมีอิทธิพลต่อการใช้ชีวิตประจำวันของเหยื่อหรือผู้ถูกกระทำ ความรุนแรงทั้งในระยะสั้น และระยะยาว โดยทั้งสิ้น ทั้งนี้สามารถวิเคราะห์จำแนกผลกระทบจากความรุนแรงในครอบครัวได้ระดับกว้าง ๆ 3 ประเภท ดังนี้

1. ผลกระทบต่อผู้ถูกกระทำโดยตรง

จากผลการศึกษาวิจัย พบว่า ผลกระทบทางด้านร่างกายของเหยื่อที่ถูกกระทำ ความรุนแรงนั้น ทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ทุกคน ล้วนมีบาดแผลที่ปรากฏตามร่างกาย อาทิ กระจุกไร้ว รอยฟกช้ำทั้งใบหน้าและร่างกาย อันเกิดจากการใช้สิริระ หรือการใช้อาวุธมาประกอบการกระทำ ความรุนแรง เช่น เข็มขัด ไม้หวาย ฯลฯ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระดับความรุนแรงของแต่ละครอบครัวที่แตกต่างกันออกไป นอกจากนี้ ความรุนแรงในครอบครัวยังส่งผลกระทบต่อทางด้านจิตใจของทายาทด้วยเช่นเดียวกัน โดยผลกระทบในรูปแบบนี้จะสร้างความเสียหายที่ซ่อนเร้นอยู่ในระดับความรู้สึกนึกคิด หรือจิตใต้สำนึก ซึ่งอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตในระยะยาวของบุตร

2. ผลกระทบต่อครอบครัว

จากผลการศึกษาวิจัย พบว่า ทายาทที่ถูกกระทำ ความรุนแรงของทุกครอบครัวจะสร้างกำแพงทางความสัมพันธ์กับครอบครัวทั้งต่อผู้ที่กระทำ ความรุนแรง และสมาชิกคนอื่น ๆ ภายในครอบครัว อันส่งผลให้บุตรพยายามปลีกตัวออกห่างจากครอบครัว และไปสร้างความสัมพันธ์อื่นที่เป็นที่พึงพิงทางด้านจิตใจแทน เช่น เพื่อนฝูง เป็นต้น ซึ่งปัญหาการใช้ความรุนแรงในครอบครัวถือเป็นตัวบ่อนทำลายความสัมพันธ์ภายในครอบครัวที่สมาชิกพึงมี และความรุนแรงเป็นหนึ่งในสาเหตุสำคัญที่ทำให้ครอบครัวเกิดความแตกแยก และหากปล่อยให้อยู่ในสภาวะนี้เป็นระยะเวลาอันยาวนาน ๆ ก็จะมีวิวัฒนาการเป็นวัฏจักรแห่งความรุนแรงวนซ้ำไปซ้ำมาขึ้น

3. ผลกระทบต่อชุมชนและสังคม

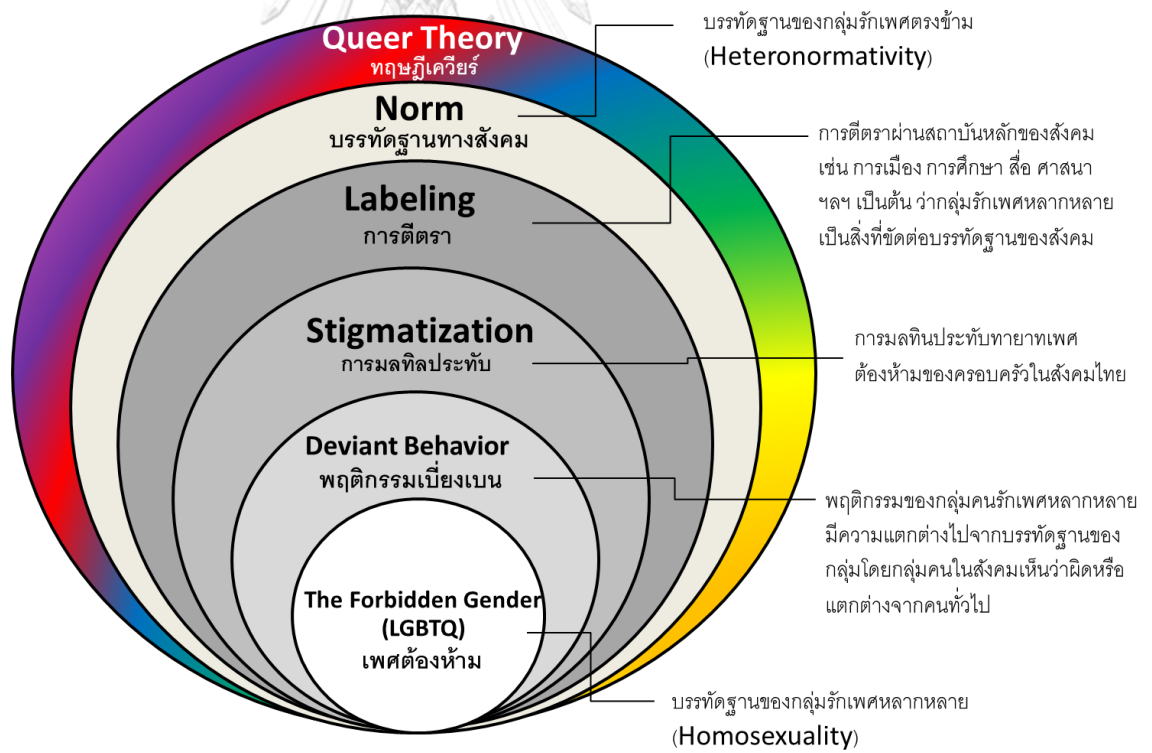
ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวไม่ว่าจะต่อสมาชิกคนใดในครอบครัว หรือ เพศสภาพเป็นอย่างไร ล้วนถือเป็นปัญหาใหญ่ของทุกสังคม และย่อมส่งผลกระทบไม่ทางตรงก็ทางอ้อมอย่าง

หลีกเลี่ยงไม่ได้ จากผลการศึกษาวิจัยผลกระทบจากความรุนแรงในครอบครัวต่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) พบว่า ทายาทได้รับผลกระทบทั้งในเชิงบวกและเชิงลบจากการถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว ซึ่งโดยส่วนใหญ่ผลกระทบจะไปในทิศทางของเชิงลบมากกว่า ทั้งที่ส่งผลต่อตัวเหยื่อ ที่ได้รับบาดเจ็บทางกายภาพและทางด้านจิตใจ อันนำไปสู่การมีปมด้อยในชีวิต หรืออาจถึงขั้นฆ่าตัวตาย ไม่เพียงเท่านั้นความรุนแรงในครอบครัวยังสร้างความร้าวฉานต่อความสัมพันธ์ของสมาชิกทุกคนในครอบครัว อันส่งผลให้สถาบันครอบครัวมีแนวโน้มที่จะแตกสลายในท้ายที่สุด ซึ่งปัญหาความรุนแรงในครอบครัวที่ส่งผลกระทบ ทั้งในระดับปัจเจกบุคคลและสถาบันครอบครัวนี้ ก็จะนำไปสู่การเป็น “ปัญหาของสังคม” ในลำดับต่อไปเช่นกัน

โดยสำหรับการวิพากษ์ของทฤษฎีเคียวรี่จะมีความแตกต่างจากทฤษฎีแนววิพากษ์ทั่วไป (Critical Theory) ที่จะมุ่งเน้นการโจมตีหรือหักล้างแนวคิดของข้อตรงข้ามให้พังทลายลง ซึ่งทฤษฎีเคียวรี่จะวิพากษ์โดยเน้นการทำความเข้าใจของกระบวนการประกอบสร้างทางสังคม (Social Construction) เกี่ยวกับเรื่องเพศของกลุ่มคน 2 กลุ่ม อันได้แก่ กลุ่มคนที่รักเพศตรงข้าม (Heteronormativity) และ กลุ่มคนที่รักเพศหลากหลาย (Homosexuality) ว่ามีการประกอบสร้างทางสังคม (Social Construction) เป็นมาอย่างไร ผ่านประวัติศาสตร์ทางสังคมและการเมือง เพื่อให้ทราบถึงบรรทัดฐานทางสังคม (Norm) ของสังคมในยุคปัจจุบัน โดยสำหรับงานวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยจะนำเสนอการวิพากษ์โดยใช้ทฤษฎีเคียวรี่กับผลการศึกษาวิจัย การมลทินประทับทายาทเพศต้องห้ามของครอบครัวในสังคมไทย เนื่องจากความรุนแรงในครอบครัวต่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ของสังคมไทยล้วนมีสาเหตุมาจากการมลทินประทับทายาทครอบครัวที่มองว่าบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) เป็นสิ่งที่แตกต่างไปจากบรรทัดฐานทางสังคม (Norm) ที่ได้กำหนดไว้ โดยสำหรับผลการวิจัยการมลทินประทับทายาทของครอบครัวที่มีต่อผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) จะมีทั้งหมด 4 รูปแบบดังที่กล่าวไว้ในข้างต้น

ทั้งนี้ จากการวิพากษ์การมลทินประทับทายาทของครอบครัวไทยต่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) โดยทฤษฎีเคียวรี่ที่ได้กล่าวไปในข้างต้นทั้ง 4 รูปแบบ ก็ถือเป็นการยืนยันถึงการ “ดำรงอยู่” ของบรรทัดฐานทางสังคมต่อแนวคิดแบบกลุ่มคนรักเพศตรงข้าม (Heteronormativity) ว่ายังคงมีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของสังคมไทย และหลักฐานที่เป็นการยืนยันอีก

หนึ่งอย่าง นั่นคือ พ่อแม่ของทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศมีช่วงอายุตั้งแต่ 55-65 ปี ซึ่งทุกคนล้วนอยู่ในช่วงระยะเวลาของการประกอบสร้างและการผลิตซ้ำทางสังคม ว่าด้วยเรื่องเพศที่หลากหลายเป็นสิ่ง “ผิดปกติ” จึงส่งผลให้พ่อแม่ถูกบรรทัดฐานทางสังคมหล่อหลอมกรอบแนวคิดที่ว่า สังคมต้องมีเฉพาะกลุ่มคนรักเพศตรงข้าม (Heteronormativity) เท่านั้น ซึ่งการที่สมาชิกในครอบครัวเป็นบุคคลที่ไม่เป็นตามบรรทัดฐาน ครอบครัวจึงจำเป็นที่จะต้องปรับเปลี่ยนบุคคลนั้นให้กลับสู่ความเป็น “ปกติ” ที่สังคมให้คุณค่าและยอมรับ โดยหนึ่งในวิธีการปรับเปลี่ยนทายาทของตนที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) คือ การใช้ความรุนแรงต่อบุตรทั้งทางร่างกาย และจิตใจ เพื่อคาดหวังให้บุตรเกิดความกลัว ต่อการแสดงอัตลักษณ์ทางเพศที่ขัดต่อแนวคิดแบบกลุ่มคนรักเพศตรงข้าม (Heteronormativity) โดยสำหรับการวิพากษ์โดยใช้ทฤษฎีควีเรียร์ (Queer Theory) ต่อความรุนแรงในครอบครัวต่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ในข้างต้นสามารถสรุปถึงการประกอบสร้างทางสังคมต่อประเด็นเพศต้องห้ามในสังคมไทยได้ ดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ 14 การประกอบสร้างทางสังคมต่อประเด็นเพศต้องห้าม ผ่านกรอบทฤษฎีควีเรียร์

6.2 อภิปรายผลการวิจัย

ความรุนแรงในครอบครัวต่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) นั้นถือเป็นความรุนแรงในครอบครัวที่มี “ลักษณะพิเศษ” กว่าความรุนแรงทั่วไป เนื่องจากสาเหตุของการใช้ความรุนแรงต่อเด็กหรือทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ล้วนมาจากการมลทินประทับ (Stigmatization) ว่าเป็นผู้ที่มีอัตลักษณ์ทางเพศที่แตกต่างจากบรรทัดฐานทางสังคมนั้นเป็นสิ่งที่ “ผิดปกติ” และ “น่าอับอาย” ในสังคม จึงส่งผลให้พ่อหรือแม่เลือกที่จะใช้ความรุนแรงเพื่อเป็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของลูกให้กลับสู่ความเป็น “ปกติ” ของสังคมที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งจากการศึกษาวิจัยนี้ มีประเด็นที่น่าสนใจสำหรับการนำมาอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

ประเด็นที่ 1 หัวหน้าครอบครัวของสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปจากอดีต

โดยจากการลงพื้นที่ไปสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พบว่า แนวคิดเกี่ยวกับผู้ปกครองหรือหัวหน้าครอบครัว (Patriarchal Perspective) ซึ่งจากในอดีตที่สังคมได้สร้างกฎเกณฑ์ให้เพศชายมีอำนาจเหนือเพศหญิงในความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรส สามีจึงมีอำนาจเหนือภรรยาและบุตรที่ต้องการทั้งการปกป้องคุ้มครองและการควบคุมการใช้ความรุนแรงของชายจึงเป็นเครื่องมือในการรักษาอำนาจที่เหนือกว่าซึ่งผู้หญิงส่วนใหญ่ก็ยอมรับสถานะภาพที่ด้อยกว่า สิ่งเหล่านี้เสมือนกรอบทางสังคมที่ให้ความชอบธรรมกับสังคมชายเป็นใหญ่มาเป็นกลไกในการขับเคลื่อนสถาบันทางสังคมทุกระดับ ซึ่งแนวความคิดนี้ถูกทำให้กลายเป็นบรรทัดฐานทางสังคม (Norms) มาอย่างยาวนานและยังคงมีอิทธิพลอยู่ในสังคม โดยรากเหง้าของการถูกระทำ ความรุนแรงในครอบครัวเกิดจากการกำหนดบทบาทของสังคมที่กำหนดให้ภรรยาและลูกด้อยกว่าสามี โดยผ่านการลดทอนบางสิ่งบางอย่างให้เกิดการเสียเปรียบเชิงอำนาจ ซึ่งถ้าใครก็ตามถูกสังคมกำหนดบทบาทให้ด้อยกว่าในความสัมพันธ์เชิงอำนาจกับคนอื่น โอกาสที่เขาจะถูกกระทำ ความรุนแรงมีอยู่เสมอ (กฤตยา, 2555) นอกจากนี้ ความสัมพันธ์เชิงอำนาจในสถาบันครอบครัวยังเกี่ยวข้องกับทรัพยากรจากภายนอกด้วย เช่น อำนาจทางการเงิน การเมือง ความสำเร็จในหน้าที่การงาน สถานะทางสังคม เป็นต้น ซึ่งล้วนมีความสำคัญต่อกระบวนการต่อรองเชิงอำนาจระหว่างสมาชิกในครอบครัวทั้งสิ้น

ซึ่งสำหรับผลการวิจัยพบว่า หัวหน้าครอบครัวของผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง 8 ครอบครัว ไม่ได้เป็นพ่อหรือผู้ชายอีกต่อไปตามแนวคิดทฤษฎีครอบครัวที่บิดาปกครอง (Patriarchal Family) อีกต่อไป โดยปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลให้เกิดพลวัตดังกล่าว เกิดจากสถานภาพทางเศรษฐกิจของสมาชิกในครอบครัวทำให้แต่ละคนมีอำนาจในการจัดหาทรัพยากรในครอบครัวที่แตกต่างกัน จึงส่งผลให้สมาชิกคนใดในครอบครัวที่สามารถจัดหาทรัพยากรในครอบครัวได้มากที่สุด จะได้รับบทบาทให้เป็นหัวหน้าครอบครัวแทน ไม่ว่าจะสมาชิกคนนั้นจะเป็นผู้ชายหรือผู้หญิงก็ตาม ฉะนั้นแล้วบริบทสังคมปัจจุบันปัจจัยทางเศรษฐกิจ จึงเป็นหนึ่งในนั้นปัจจัยที่กำหนดอำนาจการต่อรองของสมาชิกในครอบครัว ส่งผลให้ในสังคมไทยมีโครงสร้างทางสังคม ว่าด้วยเรื่องบทบาทหน้าที่ของสถาบันครอบครัวเปลี่ยนแปลงไป โดยได้มีการผสมผสานกัน ทั้งในรูปแบบของ ครอบครัวที่มารดาปกครอง (Matriarchal Family) และครอบครัวเสมอภาค (Equalitarian Family) เพิ่มเติมขึ้น นอกเหนือจากครอบครัวที่บิดาปกครอง (Patriarchal Family) ที่เป็นบรรทัดฐานทางสังคมในยุคสมัยเดิม

ประเด็นที่ 2 ผู้ที่กระทำความรุนแรงต่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) เป็นหัวหน้าครอบครัว

จากผลการศึกษารายวิจัย พบว่า บุคคลในครอบครัวที่เป็นผู้กระทำความรุนแรงทางด้านร่างกายต่อทายาทที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) กลับไม่ใช่ผู้ที่เป็นเพศชาย หรือบิดา ตามที่ข้อมูลเชิงสถิติหลาย ๆ สำนักด้านความรุนแรงในครอบครัว อาทิ ข้อมูลสถานการณ์ความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และความรุนแรงในครอบครัว ในปี 2558 ของกระทรวงสาธารณสุข พบว่ามีผู้เข้ารับบริการที่ศูนย์พึ่งได้ในโรงพยาบาล จำนวน 523 แห่ง จำนวนทั้งสิ้น 23,977 ในจำนวนนี้เป็นเด็กที่ถูกกระทำความรุนแรงจำนวน 10,712 ราย (ร้อยละ 44.68) ส่วนสตรีถูกกระทำความรุนแรงจำนวน 13,265 ราย (ร้อยละ 55.32) เฉลี่ยเด็กและสตรีถูกกระทำความรุนแรง 66 ราย/วัน โดยผู้ที่กระทำความรุนแรง คือ สามีนีหรือพ่อ ซึ่งจากผลการศึกษารายวิจัยพบว่าอัตราการทำร้ายร่างกาย ทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศจะขึ้นอยู่กับปัจจัยความสัมพันธ์เชิงอำนาจในครอบครัว ว่าด้วยเรื่องแนวคิดเกี่ยวกับหัวหน้าครอบครัวเป็นสำคัญ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ เป็นบุคคลที่มีอำนาจสูงสุดในครอบครัว ซึ่งมักได้รับสิทธิหน้าที่ในการบังคับสมาชิกในครอบครัวให้กระทำหรือไม่กระทำ

การใด ๆ ได้ ซึ่งโดยปกติแล้วจะเป็นเพศชาย ตามระบบสังคมแบบชายเป็นใหญ่ที่มีมานานพร้อมกับเริ่มต้นระบบเมืองและผังรากอยู่ในความเชื่อ เอเดียน ริช (สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2554) กล่าวว่า การถืออำนาจของชายเป็นใหญ่เป็นอำนาจของผู้ชายในทางครอบครัว สังคม อุดมการณ์ระบบการเมือง โดยผู้ชายใช้อำนาจโดยตรงผ่านพิธีกรรม ประเพณี กฎหมาย ภาษาขนบธรรมเนียมสำนวนโวหาร การศึกษา เป็นต้น ซึ่งมีส่วนกำหนดบทบาทของเพศหญิงที่ควรทำหรือไม่ควรทำ ซึ่งแนวคิดดังกล่าวอยู่บนพื้นฐานของระบบสังคมที่ชายเป็นใหญ่ ซึ่งในปัจจุบันเป็นสังคมนิยมอุตสาหกรรมสมัยใหม่ผู้หญิงมีการศึกษามากขึ้น มีรายได้ มีสิทธิทางสังคมและการเมือง แต่ยังคงพบว่าผู้หญิงยังถูกกำหนดบทบาททางเพศที่ไม่เท่าเทียมกับผู้ชายอันเป็นผลมาจากกระบวนการทางสังคมที่ผู้หญิงยอมรับตั้งแต่วัยเด็กสังคมโลกยุคใหม่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้น สิทธิสตรีได้รับการยอมรับมากขึ้น เท่าเทียมผู้ชาย ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยดังกล่าว โดยพบว่าเพศชาย (พ่อ) และเพศหญิง (แม่) มีอัตราการทำควมรุนแรงทางร่างกายต่อทายาทที่เท่าเทียมกัน ไม่จำเพาะแค่เฉพาะเพศชาย (พ่อ) อีกต่อไป ซึ่งอาจจะเป็นผลสืบเนื่องจากพลวัตทางสังคมที่แปรเปลี่ยนไป เป็นเหตุให้ลักษณะโครงสร้างหน้าที่ของสถาบันครอบครัวเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ส่งผลให้ผู้ที่ทำหน้าที่หัวหน้าครอบครัวในยุคปัจจุบันมีความแตกต่างหลากหลายจากในอดีต

ประเด็นที่ 3 ช่วงเวลาที่ทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ถูกกระทำควมรุนแรงในครอบครัว คือ ช่วงวัยรุ่น (อายุ 12 – 18 ปี)

จากการศึกษาวิจัย พบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญทุกคนล้วนเริ่มถูกรับกระทำควมรุนแรงทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ในช่วงมัธยมศึกษาตอนต้นหรืออายุเฉลี่ยประมาณ 12 ปี ทั้งสิ้น ซึ่งสาเหตุเนื่องจากตามทฤษฎีพัฒนาการอัตลักษณ์ของกลุ่มรักร่วมเพศเดียวกัน (Homosexual Identity Development) ของคาส (Cass) อธิบายว่าบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) จะเริ่มต้นการรับรู้การเปลี่ยนแปลงทั้งด้านความคิด อารมณ์ และพฤติกรรมของตนในช่วงวัยรุ่น เนื่องจากฮอร์โมนในร่างกายมีการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่วัยเจริญพันธุ์ ทำให้เกิดความต้องการทางเพศ อันนำไปสู่ขั้นแรกของการพัฒนาการอัตลักษณ์ของกลุ่มรักร่วมเพศเดียวกัน คือ ขั้นสับสนในอัตลักษณ์ (Identity Confusion) บุคคลเริ่มได้รับข้อมูลเกี่ยวข้องกับการรักเพศเดียวกัน

และเกิดความสงสัยกับตนเอง ว่าอาจจะมีหลากหลายทางเพศหรือพฤติกรรมในลักษณะรักเพศเดียวกันหรือไม่ ยังคงมีความคิดว่าตนเองยังมีความรักแบบต่างเพศอยู่ และปฏิเสธหรือต่อต้านความรู้สึกภายในของตน หากปฏิเสธความสงสัยนั้นและพยายามลดพฤติกรรมหรือความสนใจต่อการรักเพศเดียวกันลงได้สำเร็จ ก็จะทำให้เกิดการยึดอัตลักษณ์ว่าตนเองมีความรักแบบต่างเพศ หากยอมรับว่าตนเองเป็นผู้รักเพศเดียวกันโดยไม่มีข้อสงสัยหรือต้องการหาความหมายและไม่สนใจในเรื่องที่ตนไม่ปรารถนา ก็จะทำให้เกิดการยึดอัตลักษณ์ว่าตนเองมีความหลากหลายทางเพศแบบรักเพศเดียวกัน แต่หากเริ่มมีการยอมรับแต่ยังมีความสงสัยในการรักเพศเดียวกันของตนเองหรือมีการปฏิเสธและลดพฤติกรรมรักเพศเดียวกันไม่สำเร็จบุคคลก็จะก้าวสู่ขั้นต่อไปนั่นคือ ขั้นเปรียบเทียบอัตลักษณ์ (Identity Comparison) ทายาทชายที่มีความสงสัยในการรักเพศเดียวกันของตนแต่ยังคงแสดงออกว่าตนมีความรักแบบรักต่างเพศจะเกิดความไม่สอดคล้องระหว่างการรับรู้ของตนเองกับการรับรู้ของผู้อื่นต่อตน จนเกิดความรู้สึกไร้ทิศทาง แยกแยกแตกต่างจากคนอื่นและอดีตของตนเอง เนื่องจากมีความคิดว่าตนไม่ใช่คนเดิมอีกต่อไป ในขั้นนี้บุคคลอาจไว้วางใจที่จะบอกเพื่อนที่สนิทหรือที่ปรึกษา กระบวนการแก้ไขความไม่สอดคล้องในขั้นนี้จะเกิดจากการพิจารณาหาความหมายการรักเพศเดียวกันของตน ทั้งนี้ ทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) จึงเริ่มมีการแสดงอัตลักษณ์ทางเพศในแบบรักเพศหลากหลาย (Homosexual) ในช่วงวัยรุ่น ตามทฤษฎีพัฒนาการอัตลักษณ์ของกลุ่มรักร่วมเพศเดียวกัน (Homosexual Identity Development) ของคาส (Cass) จึงส่งผลให้ครอบครัวที่อยู่ภายใต้ชายคาเดียวกันต่างสังเกตได้ถึง "ความผิดปกติ" ของพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปของทายาทได้ อันนำไปสู่การใช้ความรุนแรงทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจของพ่อหรือแม่ อันมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะปรับเปลี่ยนทายาทของตนเองให้กลับสู่เพศสภาพตามมายาคติครอบครัวของสังคมไทย

แต่ถึงกระนั้นเมื่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) เติบโตขึ้นเข้าสู่การเข้ามหาวิทยาลัยหรือวัยผู้ใหญ่ (อายุ 18 ปีขึ้นไป) ความรุนแรงในครอบครัวที่เคยถูกกระทำนั้นจะมีอัตราส่วนที่ลดน้อยลง เนื่องจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญทุกรายไปอาศัยอยู่ที่หอพักของมหาวิทยาลัย หรือแยกออกไปอยู่อาศัยเป็นการส่วนตัว ส่งผลให้ตัดวงจรการใช้ความรุนแรงของครอบครัวลงเนื่องจากครอบครัวไม่ได้อยู่ภายใต้ชายคาเดียวกัน จึงทำให้การก่อเหตุไม่เกิดขึ้นเนื่องจากเหยื่ออาชญากรรม

ไม่ได้อยู่ในอาณาเขตที่จะลงมือกระทำความรุนแรงได้ และเมื่อทนายทนายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) เข้าสู่วัยที่สามารถหาเงินเลี้ยงดูตนเองได้แล้ว จากผลการศึกษาวิจัย พบว่า การกระทำความรุนแรงทางด้านร่างกายจะยุติลง เหลือเพียงการกระทำความรุนแรงในรูปแบบของจิตใจไว้เท่านั้นที่ยังคงดำรงต่อไปอยู่

ทั้งนี้ ในมุมมองของทฤษฎีของเหยื่ออาชญากรรม สำหรับประเด็นช่วงเวลาที่ทนายทนายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว คือ ช่วงวัยรุ่น (อายุ 12 – 18 ปี) นั้นก็มีความสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีเหยื่ออาชญากรรม จะพบว่าทนายทนายเพศต้องห้ามล้วนถูกกระทำความรุนแรงในช่วงวัยเด็กจนถึงวัยรุ่นตอนปลาย ซึ่งถือว่ายังเป็นผู้เยาว์อยู่ จึงส่งผลให้สอดคล้องกับการแบ่งประเภทเหยื่ออาชญากรรมของสตีเฟน เช็ฟเฟอร์ (Stephen Schafer) ซึ่งได้จำแนกอาชญากรรมที่เกิดจากความรุนแรงในครอบครัว ว่าอยู่ในประเภทของเหยื่อที่กระตุ้นให้เกิดอาชญากรรม อันเนื่องจากเหยื่ออาจจะไปกระทำบางสิ่งบางอย่างที่เป็นการขัดใจหัวหน้าครอบครัว และเมื่อหัวหน้าครอบครัวได้รับการช่วยเหลือส่งเสริมก็จะลงมือกระทำความรุนแรงต่อเหยื่อ และความรุนแรงในครอบครัวยังสามารถแบ่งประเภทของเหยื่อได้อีกหนึ่งประเภท คือ เหยื่อที่มีความอ่อนแอทางชีวภาพ เนื่องจากเหยื่อ มีความอ่อนแอทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ หรือแม้กระทั่งถูกรอบทางสังคมกดทับ ทำให้หัวหน้าครอบครัวมีความคิดที่จะทำร้ายหรือกระทำความรุนแรงแก่ทนายทนายที่มีความหลากหลายทางเพศ

ประเด็นที่ 4 การบังคับใช้ทางกฎหมายยังไม่สามารถป้องปรามและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวได้

เหตุการณ์กระทำความรุนแรงต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง อันส่งผลกระทบต่อด้านร่างกายก็ดี จิตใจก็ดี ล้วนแต่เป็นความผิดทางอาญาทั้งสิ้น แม้การกระทำความรุนแรงนี้จะเกิดขึ้นกับสมาชิกในครอบครัวก็ตาม ซึ่งสำหรับปัญหาการกระทำความรุนแรงในครอบครัวถือว่าเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อทั้งต่อบุคคลในครอบครัวผู้ได้รับความรุนแรงโดยตรงและต่อสังคมโดยรวม สังคมจึงเริ่มหันมาสนใจที่จะศึกษาปัญหาความรุนแรงในครอบครัวเพื่อที่จะทำการคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว และหาแนวทางในการยุติความรุนแรงในครอบครัว โดยในตอนเริ่มแรก ประเทศไทยใช้วิธีการลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับแก่

ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัว แต่จากการศึกษาพบว่า ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมีความละเอียดอ่อนซับซ้อนแตกต่างจากการทำร้ายร่างกายระหว่างบุคคลทั่วไป มาตรการการลงโทษทางอาญามีได้ประกันว่าผู้กระทำความรุนแรงจะไม่ก่อเหตุรุนแรงอีก ทั้งเป็นผลร้ายด้านอาชีพการงานของผู้กระทำความรุนแรงและมีผลกระทบต่อสภาพความเป็นอยู่และเศรษฐกิจของครอบครัวโดยรวม ผู้เสียหายส่วนใหญ่จึงประสงค์ที่จะให้ผู้กระทำความรุนแรงยุติพฤติกรรมรุนแรงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตมากกว่าการบังคับใช้กฎหมายที่มีลักษณะเด็ดขาดและรุนแรงเช่นกฎหมายอาญาดังนั้น จึงเกิดแนวคิดในการบัญญัติกฎหมายที่มีได้มุ่งเน้นในการนำตัวผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวมาลงโทษ แต่ต้องการฟื้นฟูสถาบันครอบครัว โดยให้สามารถใช้มาตรการคุมครองได้ และต่อมาจึงได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ขึ้นใช้บังคับ

จากการศึกษาพบว่า พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 มีวัตถุประสงค์ที่ต้องการคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว บำบัดฟื้นฟูผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัว และรักษาสัมพันธ์ภาพอันดีงามของครอบครัว พระราชบัญญัตินี้จึงมีเนื้อหาสาระสำคัญกำหนดหลักเกณฑ์กว้าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวโดยใช้วิธีการที่แตกต่างจากการดำเนินคดีอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา เช่น กำหนดให้ผู้พบเห็นการกระทำรุนแรงในครอบครัวมีหน้าที่แจ้งเหตุต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ กำหนดหน้าที่ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีบทบาทในการเข้ามาช่วยเหลือและคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว มีบทบัญญัติลงโทษผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัว มีบทบัญญัติในการฟื้นฟูเยียวยาผู้ถูกกระทำ เช่น การออกคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ให้แก่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวเป็นการชั่วคราว มีบทบัญญัติกำหนดให้ศาลสามารถกำหนดวิธีการอย่างอื่นแทนการลงโทษทางอาญาได้ รวมทั้งมีบทห้ามการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเรื่องความรุนแรงในครอบครัวต่อสาธารณชน เป็นต้น

ไม่เพียงเท่านั้นสำหรับการฟ้องร้องต่อศาล ในกรณีครอบครัวกระทำความรุนแรงต่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ก็ถือว่าเข้าข่าย "คดีอุทลุม" ดังบัญญัติไว้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1562 ว่า "ผู้ใดจะฟ้องบุพการีของตนเป็นคดีแพ่งหรือ

คดีอาญามีได้ แต่เมื่อผู้นั้นหรือญาติสนิทของผู้นั้นร้องขออัยการจะยกคดีขึ้นว่ากล่าวก็ได้” แต่ถึงกระนั้นกฎหมายยังเปิดโอกาสให้ฟ้องบุพการีของตนเองได้ แต่จะต้องร้องขอให้อัยการดำเนินการแทนตนจึงจะสามารถฟ้องร้องต่อศาลได้

ซึ่งสำหรับในบริบทของสังคมไทย แม้ว่าจะมีกฎหมายคุ้มครองการกระทำ ความรุนแรงในครอบครัว ไม่ว่าจะเป็กฎหมายอาญาก็ดี พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ก็ดี แต่การฟ้องร้องบุพการีของตนเองก็ถือว่าไม่เป็นที่ยอมรับและได้รับยอมรับจากคนในสังคม เนื่องจากการดำเนินคดีทางกฎหมายในคดีลักษณะนี้จะสร้างความอับอายให้ทั้งผู้ถูกกระทำ ความรุนแรงและครอบครัวไปในเวลาเดียวกัน จึงส่งผลกระทบต่อความรุนแรงในครอบครัวของสังคมไทยมีการทวีความรุนแรงขึ้นทุกปี ตามข้อมูลสรุปสถิติจำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัวของประเทศไทยประจำปี พ.ศ. 2554-2559 โดยสำนักกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พบว่าปี พ.ศ. 2556 เป็นปีที่มีเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัวสูงที่สุด คือ จำนวน 1,295 เหตุการณ์ และภายหลังปี 2559 เป็นต้นมาพบว่าตัวเลขเหตุการณ์เพิ่มสูงขึ้นถึงประมาณ 1,400 เหตุการณ์ และบางปีเกือบ 1,500 เหตุการณ์³⁷ ซึ่งจำนวนความรุนแรงในครอบครัวที่เพิ่มขึ้นนั้นได้สะท้อนให้เห็นถึงการบังคับใช้ทางกฎหมายยังไม่สามารถป้องปรามและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวได้

ประเด็นที่ 5 การตีตรา (Labeling) บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ว่าเป็นสิ่งที่ “ผิดปกติ” จากสถาบันของสังคม อันเป็นส่วนกระตุ้นให้เกิดการกระทำ ความรุนแรงในครอบครัว

สำหรับสถาบันของสังคมที่มีผลอย่างมาก คือสถาบันทางการแพทย์ซึ่งได้มีการตีตรา บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ผ่านวาทกรรมทางการแพทย์สมัยใหม่จากซีกโลก ตะวันตก โดยได้ระบุว่าบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศในสังคมไทยให้กลายเป็นความวิปริต ผิดปกติ ผิดธรรมชาติ (Abnormal) ตั้งแต่ พ.ศ. 2500 เป็นต้นมา โดยได้กำหนดว่า “กะเทย” เป็นผู้ที่ มีอวัยวะกำกวม ไม่สามารถระบุได้ว่าเป็นหญิงหรือชาย และเป็นบุคคลที่มีพฤติกรรมตรงข้ามกับ

³⁷ Voice TV, “เควีร์ อนาคตของเพศที่ไร้กรอบ [ออนไลน์], 26 กันยายน 2014,

เพศกำเนิดโดยได้สร้างวาทกรรมเรียก “กะเทย” ใหม่ว่า “ลักเพศ” ซึ่งหมายถึงการที่บุคคล “ลัก” เอา พฤติกรรมของเพศตรงข้ามมาเป็นของตน และในปี พ.ศ.2508 นายแพทย์สุดแสงวิเชียรได้ตีพิมพ์ใน หนังสือพิมพ์สยามนิกรโดยพาดหัวข่าวว่า “วิจัยกะเทย แก้ปัญหารักร่วมเพศ ระบุอาการป่วยทาง จิต” โดยระบุว่าพฤติกรรมดังกล่าวเป็นความผิดปกติทางจิต ซึ่งรักษาได้ยากกว่าทางร่างกาย แต่ สามารถบำบัดได้³⁸

ไม่เพียงสถาบันทางการแพทย์เท่านั้น ยังมีสถาบันสื่อที่สร้างกระบวนการตีตราบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ว่าเป็นสิ่งที่ “ผิดปกติ” โดยตั้งแต่หลังปี พ.ศ.2500 เป็นต้นมา คือ ช่วงที่การผลิตองค์ความรู้ทางการแพทย์ชีวภาพ ได้เข้ามามีอิทธิพลต่อสังคมไทยอย่าง กว้างขวาง ดังพบว่า มีความเข้มข้นเกี่ยวกับการจัดการเพศนอกขนบ ในหลากหลายลักษณะ ดังจะ เห็นได้จากข่าวในหนังสือพิมพ์สยามนิกร ฉบับวันที่ 18 ตุลาคม พ.ศ. 2508 ที่พาดหัวข่าวว่า “วิจัย กะเทย แก้ปัญหารักร่วมเพศ ระบุอาการป่วยทางจิต” นอกจากนี้ได้มีนิตยสารทางการแพทย์หลาย ฉบับในช่วงปี พ.ศ.2527-2545 โดยยกตัวอย่างการพาดหัวบทความบางส่วนของสื่อก็ยิ่งสะท้อน ความรุนแรงต่อคนรักร่วมเพศเดียวกันในสังคมอยู่ เช่น นิตยสารผู้บริโภค บทความเรื่อง “สังคมไทย กำลังวิปริต เกย์ กะเทย เลสเบี้ยน เกล็ดนกรุง” ฉบับเดือนมิถุนายน-กรกฎาคม พ.ศ.2527 ใน เนื้อหาเป็นการอธิบายถึงกามโรค โรคเอดส์ และปัญหาสังคม ในบทความดังกล่าวชี้ให้เห็นถึงการ เชื่อมโยงของจำนวนเกย์ที่เพิ่มจำนวนมากขึ้น โดยการสร้างวาทกรรมว่า เกิดจากพฤติกรรม การเลียนแบบจากสื่อ ดังนั้นพ่อแม่ผู้ปกครองควรดูแลบุตรที่มีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งการ นำเสนอบทความดังกล่าวนับว่าส่งผลทางลบต่อผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ)

ซึ่งจากผลการศึกษาวิจัย พ่อและแม่ของทุกครอบครัวของผู้ให้ข้อมูลสำคัญล้วนอยู่ใน ช่วงเวลาของการตีตราของทั้ง 2 สถาบันโดยทั้งสิ้น อันสะท้อนได้จากการมลทินประทับของ ครอบครัวต่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ 2 รูปแบบ คือ การมลทินประทับบุคคลที่มีความ หลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ว่าเป็นผู้ที่มีความ “ผิดปกติ” “วิปริต” หรือเป็นความบกพร่อง ทางจิตรูปแบบหนึ่ง และการมลทินประทับว่าอนาคตของทายาทชายที่เป็นบุคคลที่มีความ

³⁸ พชรินทร์ สิริสุนทร และ วัชรวุฒิ ชื่อสัตย์. (2015). บทความวิจัย สุขภาวะทางเพศ และกิจกรรมทางเพศของนักศึกษาชายรักร่วม. ภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2558.

หลากหลายทางเพศ (LGBTQ) จะต้องเผชิญกับความล้มเหลวในชีวิต ซึ่งทั้ง 2 การมลทินประทัพนี้นี้ ก็เป็นผลของการผลิตซ้ำการตีตรา (Lebaling) ของสถาบันของสังคมนั่นเอง

ประเด็นที่ 6 ภาครัฐได้มีการออกนโยบายสาธารณะที่เป็นการส่งเสริมความเท่าเทียมกันทางเพศแล้ว แต่สถาบันอื่น ๆ ในสังคมโดยเฉพาะสถาบันครอบครัวยังไม่สามารถนำไปปฏิบัติตามได้

ในปี พ.ศ. 2558 ภาครัฐได้มีการออกกฎหมาย พระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. 2558 ซึ่งถือเป็นกฎหมายฉบับแรกของรัฐไทยที่ให้การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของกลุ่มความหลากหลายทางเพศอย่างชัดเจน โดยมาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้ระบุว่า “การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ” หมายความว่า “การกระทำหรือไม่กระทำการใด อันเป็นการแบ่งแยก กีดกัน หรือจำกัดสิทธิประโยชน์ใด ๆ ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม โดยปราศจากความชอบธรรม เพราะเหตุที่บุคคลนั้นเป็นเพศชายหรือเพศหญิง หรือมีการแสดงออกที่แตกต่างจากเพศโดยกำเนิด” ทั้งนี้ วลีที่ว่า “การแสดงออกที่แตกต่างจากเพศโดยกำเนิด” มีความหมายรวมถึงบุคคลที่แตกต่างจากจากเพศชาย และเพศหญิงทั่วไป ได้แก่ ชายรักชาย หญิงรักหญิง และคนข้ามเพศ ซึ่งถือแม้ว่าปัจจุบันจะผ่านมาแล้ว 5 ปี (พ.ศ. 2563) กลับพบว่า ปัญหาสาธารณะ (Public Issue) จำนวนมากที่รัฐบาลให้ความสนใจถึงขั้นที่นำประเด็นเข้าสู่วาระทางนโยบาย (Agenda-Setting) จนสามารถออกมาเป็นรูปธรรม เช่น กฎหมาย นโยบายสาธารณะ บริการสาธารณะ เป็นต้น ในขั้นของการนำไปนโยบายไปปฏิบัติหรือปรับใช้จริงยังคงเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลให้การจัดบริการสาธารณะหรือดำเนินนโยบายไม่เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดีหรือตามที่คาดหวังไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สำหรับประเทศกำลังพัฒนาอย่างประเทศไทยอันถือได้ว่ามีระบบราชการที่ซับซ้อนมากที่สุดที่หนึ่งในโลกซึ่งมาจากหลายปัจจัย อาทิ การจัดโครงสร้างการบริหารงานส่วนต่าง ๆ ซึ่งแบ่งออกเป็น ส่วนกลาง ภูมิภาค และท้องถิ่นที่เชื่อมโยงถึงการทับซ้อนกันของอำนาจหน้าที่แต่ละหน่วยงาน ภายใต้พื้นที่เดียวกัน และฐานคติหรือประเพณีแบบไทย ๆ ประกอบกับภายใต้สภาพการณ์ที่บริบทและเงื่อนไขทางการบริหารปกครองได้มีการปรับเปลี่ยนไปสู่สภาพการณ์ที่มีความสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้นนอกเหนือจากประเด็นปัญหาในเชิงโครงสร้างอันสะท้อนบริบทรอบตัวทางการเมืองและการบริหารของไทยอันมีตัวแสดงหน้าใหม่ นอกเหนือจากภาครัฐมาปฏิสัมพันธ์ในพื้นที่หรือกระบวนการ

นโยบายหนึ่ง ๆ อีกเป็นจำนวนมาก (วสันต์ เหลืองประภัสร์ 2553) จึงส่งผลให้การนำพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. 2558 ไม่สมฤทธิ์ผลเท่าที่ควร

ซึ่งไม่เพียงแต่ศักยภาพของภาครัฐเท่านั้น ที่เป็นอุปสรรคต่อการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ การเปลี่ยนผ่านของสังคมก็มีส่วนด้วยเช่นเดียวกัน กล่าวคือ การเปลี่ยนผ่านทางสังคมจะมีองค์ประกอบทั้งหมด 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การตระหนักรู้ (Awareness) มีความเกี่ยวข้องกับการรับรู้ความรู้ และการสำนึกของผู้ของประสบการณ์การเปลี่ยนผ่าน ชิคและเมลิส (Chick and Meleis, 1986) อธิบายว่า การเปลี่ยนผ่านเป็นปรากฏการณ์ส่วนบุคคล โดยกระบวนการและผลลัพธ์ของการเปลี่ยนผ่านมีความเกี่ยวข้องกับการให้ความหมายและการให้ความหมายซ้ำของการเปลี่ยนผ่าน ดังนั้น การที่บุคคลกำลังเผชิญอยู่ในภาวะของการเปลี่ยนผ่าน บุคคลจะต้องมีความตระหนักรู้ว่ากำลังมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น (Meleis, et al, 2000)

ขั้นที่ 2 การเข้าไปเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนผ่าน (Engagement) เป็นระดับที่บุคคลแสดงความเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนผ่าน ระดับของการตระหนักรู้มีอิทธิพลต่อระดับของการเข้าไปเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนผ่าน การเข้าไปเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนผ่านจะเกิดขึ้นไม่ได้ถ้าไม่มีการตระหนักรู้ ตัวอย่างเช่น พ่อหรือแม่กระทำความรุนแรงต่อทายาทที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ถ้าไม่ตระหนักหรือขาดความเข้าใจต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่เกิดขึ้น ก็อาจจะกระทำความรุนแรง เพราะขาดการเข้าไปมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องโยงกับการเปลี่ยนผ่านทางสังคมสมัยใหม่ที่เปิดกว้างต่อความหลากหลายทางเพศแล้ว (Meleis et al, 2000)

ขั้นที่ 3 การเปลี่ยนแปลงและความแตกต่าง (Change and Difference) การเปลี่ยนแปลงและความแตกต่างเป็นคุณลักษณะที่จำเป็นของการเปลี่ยนผ่าน ถึงแม้จะมีความหมายเหมือนกัน แต่คุณลักษณะไม่สามารถที่จะสับเปลี่ยน หรือใช้ในความหมายเดียวกันได้ การเปลี่ยนผ่านทุกชนิดเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลง แต่ไม่ใช่ทุกการเปลี่ยนแปลงจะเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนผ่าน เช่น อารมณ์ที่เปลี่ยนแปลงไม่ใช่การเปลี่ยนผ่าน ซึ่งเช่นเดียวกับการมีพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. 2558 ซึ่งถือเป็นกฎหมายฉบับแรกของรัฐไทยที่ให้การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของกลุ่ม

ความหลากหลายทางเพศอย่างชัดเจน ซึ่งถือว่าการเปลี่ยนแปลงแต่ก็ยังไม่ถือว่าการเปลี่ยนผ่านทางสังคมให้เคารพความเท่าเทียมกันทางเพศ (Meleis et al, 2000)

ขั้นที่ 4 ระยะเวลาของการเปลี่ยนผ่าน (Transition Time Span) การเปลี่ยนผ่านทุกชนิดมีคุณลักษณะที่มีการเคลื่อนไหวและไม่อยู่นิ่งตลอดเวลา คุณลักษณะของการเปลี่ยนผ่าน คือ ระยะเวลาที่จับจุดที่ปรากฏ ซึ่งการรับรู้และการแสดงออกของการเปลี่ยนแปลงไปยังระยะการเปลี่ยนผ่านทางสังคมจำเป็นที่จะต้องใช้เวลาให้สังคมได้เรียนรู้และปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลง ซึ่งภายหลังที่สังคมสามารถปรับตัวได้แล้ว ก็จะทำให้เกิดความพร้อมกับการเริ่มของสังคมแบบใหม่ (Meleis et al, 2000)

ทั้งนี้ สำหรับพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. 2558 ก็อยู่ในขั้นที่ 4 คือ ระยะเวลาของการเปลี่ยนผ่าน ซึ่งการรับรู้และการแสดงออกของการเปลี่ยนผ่านทางสังคม ยังคงต้องใช้เวลาให้สังคม รวมถึงสถาบันครอบครัวได้เรียนรู้และปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลง ซึ่งภายหลังที่สังคมและสถาบันครอบครัวสามารถปรับตัวได้ พระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. 2558 ก็จะสามารถบังคับใช้และส่งเสริมความเท่าเทียมกันทางเพศได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

6.3 ข้อเสนอแนะ (Recommendation)

ทนายทนายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ที่เติบโตมาในครอบครัวที่ใช้ความรุนแรงกับตนเองเพื่อปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์ทางเพศของตน ต่างมีวิธีการจัดการกับประสบการณ์ ความรุนแรงที่หลากหลายรูปแบบและมีวิธีการแตกต่างออกไปตามกระบวนการรับรู้และตีความประสบการณ์ความรุนแรงของแต่ละบุคคล ซึ่งจากการศึกษาวิจัยพบว่า แนวทางการยุติความรุนแรงความรุนแรงในครอบครัวต่อทนายทนายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) นั้น เป็นทั้งวิธีการและเป้าหมายที่จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากสถาบันครอบครัวและทุกภาคส่วนของสังคมต่อการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ตลอดจนรื้อถอนการประกอบสร้างทางสังคม (Deconstruction) ว่าด้วยเรื่องของความหลากหลายทางเพศที่เกิดขึ้นในบริบทของ

สังคมไทยในปัจจุบัน เพื่ออ้างไว้ซึ่งความเสมอภาคกันทางเพศ ตลอดจนการเคารพสิทธิและเสรีภาพในการเป็นมนุษย์คนหนึ่งในสังคมที่เต็มไปด้วยความหลากหลาย

ทั้งนี้ สำหรับการยุติความรุนแรงความรุนแรงในครอบครัวต่อทายาทเป็นผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ 3 ระดับ ดังนี้

1. ระดับครอบครัว

การสร้างความเข้าใจความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ให้แก่สถาบันครอบครัวสำหรับครอบครัวที่รับรู้ว่ายาทของตนเองเป็นผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ต่างล้วนมีความรู้สึกผิดและความละอายเป็นความรู้สึกเริ่มต้นที่พบได้ทั่วไป สำหรับพ่อแม่ของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) และพ่อแม่ส่วนใหญ่ก็มักจะคิดว่าตนเป็นสาเหตุที่ทายาทของตนเป็นผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ซึ่งปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้เป็นผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ก็ยังไม่สามารถบ่งชี้ได้ว่า สภาพแวดล้อมในการเลี้ยงดูเป็น “สาเหตุ” ที่ทำให้เป็นผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ซึ่งการเป็นผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) เป็นเพียงตัวตนของเด็กเท่านั้น และผลการศึกษาวิจัยจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ พบว่า การยอมรับของครอบครัวช่วยส่งเสริมสุขภาพและความผาสุกได้ ความรักและการสนับสนุนของครอบครัวช่วยลดพฤติกรรมเสี่ยงและการทำร้ายตนเอง เช่น การใช้สารเสพติด ปัจจัยความเสี่ยงด้านสุขภาพ และการฆ่าตัวตาย

จากผลการศึกษาวิจัย พบว่า สาเหตุของการกระทำความรุนแรงในครอบครัวต่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ล้วนมาจากความไม่เข้าใจอัตลักษณ์ทางเพศที่หลากหลายของครอบครัว ว่าความหลากหลายทางเพศเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นควบคู่ประวัติศาสตร์ของโลกมาตั้งแต่ในอดีตกาล ซึ่งกรอบแนวคิดที่ว่าด้วยเรื่องเพศแบบแบบคนรักเพศตรงข้าม (Heteronormativity) เกิดขึ้นภายหลังจากศาสนาคริสต์และวาทกรรมทางการแพทย์เข้ามามีอิทธิพลในการจัดระเบียบโลกใหม่ ส่งผลให้เกิดการประกอบสร้างว่าด้วยเรื่องบรรทัดฐานทางเพศใหม่ขึ้น ซึ่งประเทศไทยก็นำเอาบรรทัดฐานทางสังคมนี้มาใช้ในสมัยของรัชกาลที่ 5 เช่นเดียวกัน

ซึ่งตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาได้มีการผลิตซ้ำกรอบแนวคิดแบบคนรักเพศตรงข้าม (Heteronormativity) ในสังคมไทยเรื่อยมาจวบจนปัจจุบัน

ฉะนั้นแล้ว การสร้างความเข้าใจความหลากหลายทางเพศให้กับสถาบันครอบครัวจึงจำเป็นต้องดำเนินควบคู่กับสถาบันทางสังคมอื่น ๆ ด้วย เนื่องจากสถาบันครอบครัวเป็นเพียงระบบสังคมขนาดเล็กที่อยู่ภายใต้การควบคุมของสถาบันหลักของสังคมนั้น ๆ เช่น สถาบันการเมือง สถาบันศาสนา ฯลฯ จึงไม่มีอำนาจหรืออิทธิพลมากพอที่สามารถปรับเปลี่ยนบรรทัดฐานทางสังคมได้ ทั้งนี้ ชั้นแรกของการสร้างความเข้าใจความหลากหลายทางเพศให้กับสถาบันครอบครัว คือ การสร้างความตระหนักรู้ (Awareness) ว่าการเป็นผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ไม่ใช่เรื่องของทางเลือกหรืออุบัติเหตุ และก็ไม่ใช่เรื่องที่เกิดจากกระแสทางสังคมที่มาประเทศสหรัฐอเมริกา ตลอดจนไม่เกิดจากการเลียนแบบเพื่อนที่เป็นผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ซึ่งในความเป็นจริงแล้ว ตามข้อมูลของสถาบันวิลเลียมส์ คณะนิติศาสตร์ของมหาวิทยาลัย UCLA พบว่า ประชากรเชื้อสายเอเชียและหมู่เกาะแปซิฟิกในสหรัฐอเมริกาจำนวน 325,000 คนหรือคิดเป็น 2.8% ระบุตนเองว่าเป็นบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) แม้จะยังไม่ทราบแน่ชัดว่าปัจจัยใดที่เป็นตัวกำหนดรสนิยมทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศ แต่ผู้คนที่มีความหลากหลายทางเพศจะรู้สึกว่ามีสิ่งที่แตกต่างจากคนอื่นตั้งแต่วัยเด็ก

นอกเหนือจากการทำความเข้าใจความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) อีกหนึ่งวิธีการที่สถาบันครอบครัว สามารถทำความเข้าใจใหม่ คือ แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทพ่อแม่ไม่ได้ขึ้นกับเพศสภาพ (Gender) ซึ่งมาyacติของครอบครัวในสังคมไทย ยังคงมองว่า ครอบครัวที่สมบูรณ์จะต้องประกอบไปด้วย พ่อ แม่ที่เป็นชายจริงหญิงแท้เท่านั้น ซึ่งก็เป็นผลผลิตจากบรรทัดฐานทางสังคมแบบคนรักเพศตรงข้าม (Heteronormativity) จึงส่งผลให้การมีครอบครัวแบบคนรักเพศหลากหลาย (Homosexuality) นั้นเป็นเรื่อง “แปลกประหลาด” ในสังคม ตลอดจนถึงที่ครอบครัวแบบคนรักเพศหลากหลาย (Homosexuality) นั้นยังต้องเผชิญอยู่ในปัจจุบัน คือ สังคมมีปฏิกริยาที่ไม่เห็นด้วยกับการมีบุตรของครอบครัวแบบคนรักเพศหลากหลาย เนื่องจากยังมองว่าเด็กจะได้รับพฤติกรรมเลียนแบบจากครอบครัวแบบคนรักเพศหลากหลาย รวมถึงเด็กจะได้ผลกระทบจากสังคมที่ยังไม่ยอมรับกับครอบครัวลักษณะนี้ ซึ่งภายใต้เหตุผลดังกล่าวของสังคมนี้กลับสะท้อนให้

เห็นถึงการฝังรากลึกต่อแนวคิดครอบครัวแบบคนรักเพศตรงข้าม (Heteronormativity) ที่ยังเป็นกังวลต่อสิ่งที่สังคมยังเห็นว่ายังมั่นคงเป็นสิ่งที่แตกต่างไปจากบรรทัดฐานทางสังคมในรูปแบบเดิม

ทั้งนี้ การสร้างความเข้าใจใหม่เกี่ยวกับแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทพ่อแม่ไม่ได้ขึ้นกับเพศสภาพ (Gender) จำเป็นที่จะต้องได้รับการผลักดันจากสถาบันทางการเมืองในการออกกฎหมายเพื่อสร้างความชอบธรรมในทางนิติบัญญัติ เช่น การแก้ไขประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยเรื่องของการสมรส ให้ครอบคลุมถึงกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศเพิ่มเติม รวมถึงกฎหมายครอบครัวที่จะเป็นการรับรองความเท่าเทียมการทางเพศต่อการมีครอบครัวแบบคนรักเพศหลากหลาย (Homosexuality) ซึ่งในทางพฤตินัยทางผู้วิจัยมองว่า ทุก ๆ การปรับเปลี่ยนบรรทัดฐานทางสังคมเรื่องใดเรื่องหนึ่ง จำเป็นต้องใช้เวลา เพื่อที่จะทำให้การกระทำนั้นเป็น "สิ่งปกติ" ของสังคม โดยผ่านการผลิตซ้ำพฤติกรรมจนกลายเป็นการประกอบสร้างบรรทัดฐานใหม่ของสังคม (Reconstruction)

2. ระดับชุมชน

การเสริมสร้างให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทในการป้องกันความรุนแรงในครอบครัวได้มีการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรมแล้ว โดยอ้างอิงจากงานวิจัยเรื่อง "การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนเพื่อป้องกันความรุนแรงในครอบครัว" (พัชรินทร์นันทจันทร์ และคณะ, 2554) พบว่า จากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยในตำบลแห่งหนึ่งในจังหวัดนนทบุรีมีกระบวนการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนเพื่อป้องกันความรุนแรงในครอบครัวประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การประเมินชุมชนและสร้างความตระหนักด้วยการสร้างสัมพันธ์ภาพกับสมาชิกในชุมชนและผู้นำชุมชน ประเมินการรับรู้ความเชื่อ ทศนคติและปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและค้นหากลุ่มเสี่ยง

2. การสร้างเครือข่าย ด้วยการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ให้แก่บุคคลที่เกี่ยวข้องเลือกผู้อาวุโส (เครือข่ายอย่างไม่เป็นทางการ) เพื่อเป็นผู้ไกล่เกลี่ยและให้คำปรึกษา

3. การปฏิบัติการป้องกันความรุนแรงในครอบครัวโดยผู้อาวุโสแต่ละหมู่บ้านแบ่งกันรับผิดชอบคนละ 15-20 ครัวเรือน ในการสอดส่องโดยเฉพาะกลุ่มเสี่ยง ให้การไกล่เกลี่ยและคำปรึกษา รวมทั้งมีการส่งต่อในรายที่มีปัญหาซับซ้อน

4. การเสริมสร้างความเข้มแข็งของการปฏิบัติการต่าง ๆ โดยทีมผู้วิจัยประเมินผลการดำเนินงานของผู้อาวุโส สำหรับการส่งเสริมให้สมาชิกในชุมชนที่ร่วมกัน ดำเนินงานเข้าร่วมและนำเสนอผลงานของชุมชนในการประชุมวิชาการ และให้ชุมชนร่วมกัน ตั้งชื่อ “ชุมชนไร้รุนแรง”

จากผลการศึกษาวิจัยในข้างต้น พบว่า ประชาชนในชุมชนตระหนักเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวมากขึ้น มีความร่วมมือร่วมใจกัน ในการป้องกันการเกิดปัญหาความรุนแรงในครอบครัวในชุมชนของตนเอง มีการเฝ้าระวังการเกิดปัญหาความรุนแรงในครอบครัวโดยเครือข่ายอย่างไม่เป็นทางการในชุมชน เครือข่ายสามารถปฏิบัติงานในชุมชนและประสานงานกับทีมสุขภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพส่งผลให้ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวเกิดขึ้นน้อยลง

ทั้งนี้ สำหรับความรุนแรงในครอบครัวต่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ถือว่าเป็นความรุนแรงในครอบครัวที่มี “ลักษณะพิเศษ” กว่าความรุนแรงในครอบครัวทั่วไป เนื่องจากสาเหตุของการใช้ความรุนแรงต่อเด็กหรือทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ล้วนมาจากการมลทินประทับ (Stigmatization) ซึ่งหากใช้แนวทางการเสริมสร้างให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทในการป้องกันความรุนแรงในครอบครัว เช่นเดียวกับงานวิจัยที่กล่าวมาในข้างต้นนั้น ลำดับแรกผู้นำชุมชนหรือผู้อาวุโสจำเป็นต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ว่าไม่ใช่เรื่องของทางเลื้อกหรืออุบัติเหตุ และก็ไม่ใช่เรื่องที่เกิดจากกระแสทางสังคม ตลอดจนไม่เกิดจากการเลียนแบบเพื่อนที่เป็นผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) เสียก่อน ถึงจะสามารถใช้แนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนเพื่อป้องกันความรุนแรงในครอบครัวนี้ได้

3. ระดับภาครัฐ

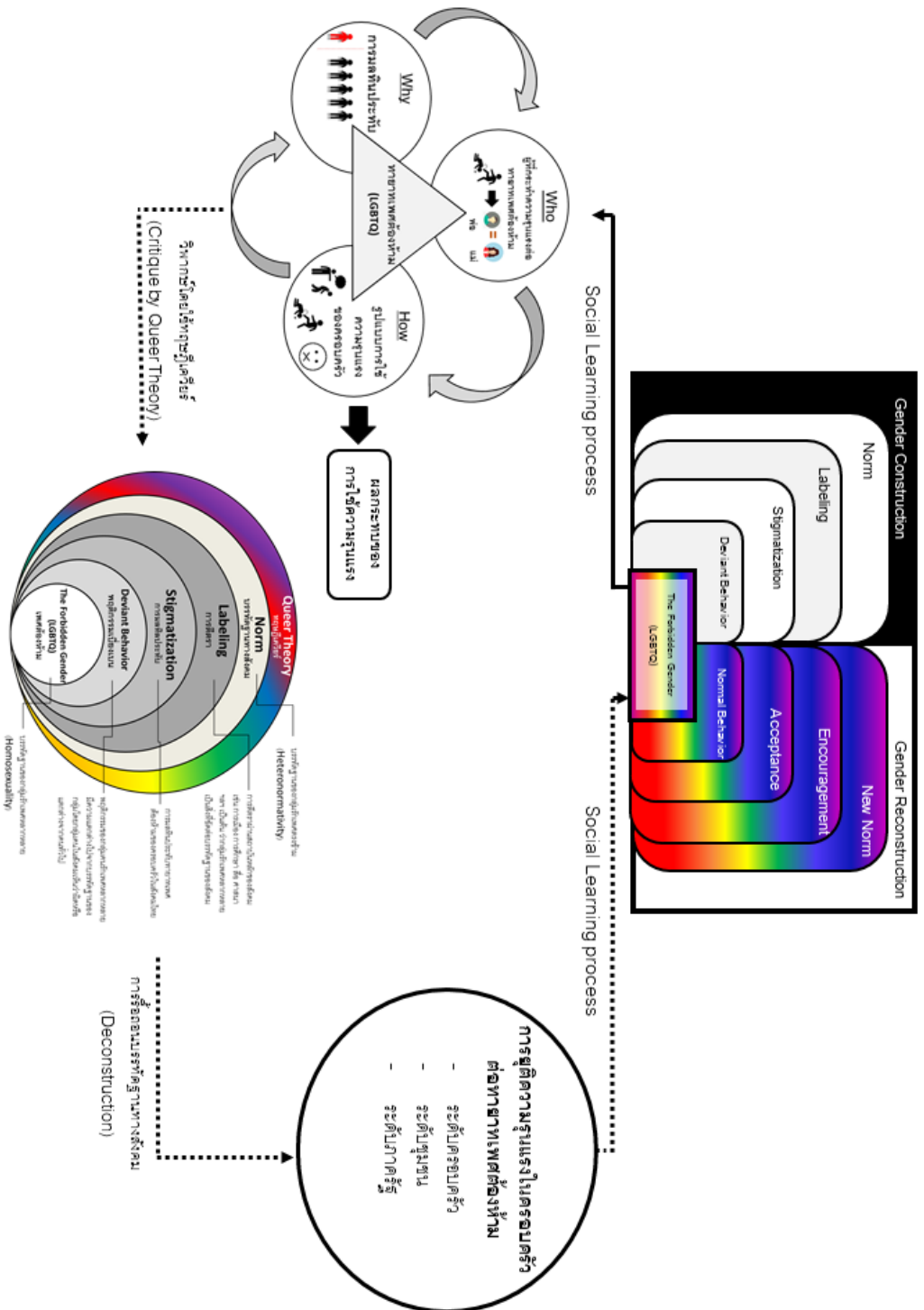
สำหรับแนวทางการยุติความรุนแรงความรุนแรงในครอบครัวต่อทายาทเป็นผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ของภาครัฐ คือ การบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำ

ด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 อย่างรูปธรรมมากขึ้น สำหรับข้อจำกัดของการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 นั้นส่วนหนึ่งมาจากการบัญญัติกฎหมายที่ควรมีการเปลี่ยนแปลง โดยมุ่งเน้นการร่างกฎหมายให้สอดคล้องกับแนวนโยบายแห่งรัฐ และคำนึงถึงการนำกฎหมายไปปฏิบัติใช้จริง โดยไม่เน้นในเรื่องการบริหารจัดการด้านเอกสารมากเกินไป เช่น เจ้าหน้าที่และบุคคลโดยทั่วไป อาจประสบปัญหาการเขียนใบคำร้องขอคุ้มครองสวัสดิภาพ หรือสัญญาการยอมความที่แม้ว่าจะมีการเขียนข้อความว่า "ผู้เสียหายจะไม่กระทำการอันเป็นเหตุกระตุ้นให้เกิดการใช้ความรุนแรงในครอบครัว" ก่อนลงนามใน คร.9 ซึ่งถือว่าเป็นแนวทางการเน้นในเรื่องเอกสารมากกว่า โดยมีได้คำนึงถึงเรื่องการถือปฏิบัติแก้ไขปรับปรุงผู้กระทำ ความรุนแรง และเยียวยาคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงได้จริงตามกฎหมาย โดยงานประชุมวิชาการเกี่ยวกับการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมไทย (Thai Criminal Justice Reform Forum) ได้กล่าวถึง เรื่องการปฏิรูปองค์ประกอบสำคัญของกระบวนการบัญญัติกฎหมายและการนำกฎหมายไปบังคับใช้ โดยมีรายละเอียด ดังนี้เรื่องกฎหมาย (Legitimation) และกระบวนการบัญญัติกฎหมาย ควรให้สอดคล้องกับแนวนโยบายอาญาแห่งรัฐ ซึ่งสำนักกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม ทำงานเรื่องการวิจัยและพัฒนากฎหมายและกระบวนการยุติธรรมอยู่แล้ว จะเป็นช่องทางในการเข้ามาเปลี่ยนแปลงกฎหมายได้อีกมาก ซึ่งหน่วยงานดังกล่าวสามารถเป็นหน่วยงานด้านวิชาการเพื่อเสนอว่ามีความจำเป็นต้องออกเป็นกฎหมายหรือปรับปรุงกฎหมายได้ นอกจากนี้กฎหมายที่ออกมาแล้ว ควรนำไปสู่การบังคับใช้อย่างรวดเร็ว แม้ว่าจะมีการประกาศลงราชกิจจานุเบกษาผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างรวดเร็ว แต่กระบวนการที่ประชาชนจะรับรู้กฎหมายใช้เวลายาวนานมาก แม้กระทั่งคนที่อยู่ในกระบวนการยุติธรรมเรื่องการบังคับใช้กฎหมาย (Implement) นอกจากกฎหมายจะรับรู้ในวงกว้างได้ช้าแล้ว แต่วิธีการนำไปปฏิบัติจะมีความแตกต่างจากตัวอักษรอยู่มาก หรือปฏิบัติเน้นตามตัวอักษรอย่างมาก ซึ่งจะเห็นว่าการบังคับใช้กฎหมายจะเน้นเรื่องแบบพิธี ซึ่งควรเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งสร้างทำความเข้าใจความเข้าใจกับประชาชนในมุกกว้าง หรือจัดหาพื้นที่เพื่อนำกฎหมายไปบังคับใช้ล่วงหน้าก่อน เพื่อตรวจสอบว่าการบังคับใช้กฎหมายมีอุปสรรคหรือปัญหาใดบ้าง และควรเตรียมแผนในการจัดทำกฎหมายวิธีสบัญญัติอย่างเร่งด่วน และให้ทันการณ์เพื่อรองรับต่อการบังคับใช้กฎหมายต่อไป

ทั้งนี้ การศึกษาวิจัยเรื่อง “เพศต้องห้าม: การวิเคราะห์ในเชิงอาชญาวิทยาและวิพากษ์โดยใช้ทฤษฎีเควีย์ร์ถึงความรุนแรงในครอบครัวต่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ในสังคมไทย” จากที่กล่าวมาในข้างต้นทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นกระบวนการมลทินประทับที่ก่อให้เกิดความรุนแรงต่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) และผลกระทบที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงในครอบครัว ตลอดจนการวิพากษ์ถึงการมลทินประทับของครอบครัวไทยต่อทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) โดยทฤษฎีเควีย์ร์ และในท้ายสุดจะเป็นการเสนอแนะแนวทางในการยุติความรุนแรงความรุนแรงในครอบครัวต่อทายาทเป็นผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ในสังคมไทย โดยสามารถสรุปผลการศึกษาวิจัย เป็นแผนภาพได้ดังต่อไปนี้ (หน้า 206)

The Domestic Violence Against The Male LGBTQ Children in The Thai Society as Structure

สำหรับข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยขอเสนอ 4 ประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับปัญหาความรุนแรงในครอบครัว และความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ที่น่าสนใจ ซึ่งสามารถหยิบยกไปทำการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาและต่อยอดองค์ความรู้ต่อไปนี้ ดังต่อไปนี้

1. ความรุนแรงในครอบครัวต่อทายาทหญิงที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ของสังคมไทย เนื่องจากบริบทของทายาทหญิงที่มีความหลากหลายทางเพศ จะมีความซับซ้อนมากกว่าทายาทชาย เนื่องจากมีการประกอบสร้างบรรทัดฐานทางสังคม 2 ประเด็น คือ การประกอบสร้างว่าด้วยเรื่องบรรทัดฐานทางสังคมของเพศสภาพหญิง (Feminism) และการประกอบสร้างว่าด้วยเรื่องบรรทัดฐานทางสังคมของเพศสภาพที่หลากหลาย (Homosexuality) ที่มีเพศกำเนิดเป็นเพศหญิง ซึ่งถ้าผู้วิจัยเชื่อว่าน่าจะเป็นผลการศึกษาที่แตกต่างจากทายาทชายที่มีความหลากหลายทางเพศ และการศึกษานี้ก็ยังสามารถนำมาใช้อธิบายการประกอบสร้างทางสังคมเกี่ยวกับแนวคิดของกลุ่มคนรักเพศตรงข้าม (Heteronormativity) ได้ด้วยเช่นกัน

2. ปัจจัยที่ส่งเสริมให้ครอบครัวยอมรับและส่งเสริมทายาทที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ของสังคมไทย เพื่อลดบทเรียนและกระบวนการยอมรับของครอบครัว ตลอดจนการนำไปสู่การส่งเสริมอัตลักษณ์ทางเพศที่หลากหลายของครอบครัว ซึ่งทางผู้วิจัยมองว่า หากสามารถศึกษาและสืบทราบถึงปัจจัยและกระบวนการยอมรับของครอบครัวได้ ก็ถือว่าเป็นอีกหนึ่งวิธีการที่จะทำให้เกิดการยุติความรุนแรงในครอบครัวต่อทายาทที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ได้

3. ความรุนแรงต่อผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ในสถาบันอื่น ๆ ในสังคมไทย ซึ่งจากการศึกษาของผู้วิจัยพบว่า ปัญหาความรุนแรงต่อผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศไม่เพียงเกิดขึ้นแต่ในสถาบันครอบครัวเท่านั้น ยังมีสถาบันการศึกษา สถาบันข้าราชการ และสถาบันหลักอื่น ๆ ในสังคม ที่มีการกระทำความรุนแรง หรือเลือกปฏิบัติอันมีเหตุมาจากมีเพศสภาพที่ไม่เป็นไปตามบรรทัดฐานแบบของกลุ่มคนรักเพศตรงข้าม (Heteronormativity) ทั้งนี้ หากมีงานศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความหลากหลายทางเพศมากพอ ผู้วิจัยเชื่อว่าการสร้างบรรทัดฐานทางสังคมรูปแบบใหม่ (Reconstruction) ก็คงจะปรากฏได้เร็วมากขึ้น

บรรณานุกรม

- Allport, G. W. (1954). *The nature of prejudice*. Cambridge, Mass.,: Addison-Wesley Pub. Co.
- Association, A. P. (2008). Answers to your questions: For a better understanding of sexual orientation and homosexuality. *Washington, DC: Author*. Retrieved from www.apa.org/topics/orientation.pdf.
- Baron, R. A., & Byrne, D. E. (2000). *Social psychology* (9th ed.). Boston: Allyn and Bacon.
- Burke, V. (2016). Research on family violence in world perspective objectives of for today. Retrieved from <http://slideplayer.com/slide/10118365/>
- Butler, J. (1993). *Bodies that matter : on the discursive limits of "sex"*. New York: Routledge.
- Cass, V. C. (1984). Homosexual identity formation: Testing a theoretical model. *The Journal of Sex Research*, 20, 143-167.
- Clinard, M. B., & Meier, R. F. (2001). *Sociology of deviant behavior* (11th ed.). Fort Worth: Harcourt College Publishers.
- Eccles, T., A., Sayegh, M., A., Fortenberry, J., D., Zimet, G., D. (2004). More normal than not: Qualitative assessment of the developmental experiences of gay male youth. *J Adolesc Health*. 425.e411-425.e418.
- Elizabeth Smith, T. J., Roz Ward, Jennifer Dixon, Anne Mitchell, Lynne Hillier. (2014). From blues to rainbows: the mental health and well-being of gender diverse and transgender young people in Australia. *Australian Research Centre in Sex Health and Society*.
- Forward, S., & Buck, C. (1989). *Toxic parents : overcoming their hurtful legacy and reclaiming your life*. New York: Bantam Books.
- Goffman, E. (1963). *Stigma; notes on the management of spoiled identity*. Englewood Cliffs, N.J.,: Prentice-Hall.
- Halperin, D. M. (2000). How to Do The History of Male Homosexuality. *GLQ : A Journal of Lesbian and Gay Studie* 87 - 123.

- Hunter, S., Shannon, C., Knox, J., & Martin, J. I. (1998). Lesbian, gay, and bisexual youths and adults: knowledge for human services practice. *Thousand Oaks: Sage.*
- ifbprides. (2561). LGBTQ+ คืออะไรแล้วมีความหมายอะไรกับเราหรือไม่ Retrieved from <https://www.ifbprides.org/lgbtq> คืออะไรแล้วมีความหมาย
- Jackon, P. A. (2000). An Exposition of Thai Identities: Global Queering and Re-Imagining Queer Theory. *Culture. Health & Sexuality Vol.2, No.4.*
- Matsueda, R. L. (1992). Reflected Appraisals, Parental Labelling, and Delinquency: Specifying a Symbolic Interactionist Theory. *American Journal of Sociology.*
- McClennen, J. C. (2010). *Social work and family violence : theories, assessment, and intervention.* New York, NY: Springer.
- Organization, W. H. The ecological framework. Retrieved from <http://www.who.int/violenceprevention/approach/ecology/en/>. Retrieved 29 July 2017 <http://www.who.int/violenceprevention/approach/ecology/en/>
- Ponterotto, J. G., Utsey, S. O., & Pedersen, P. (2006). *Preventing prejudice : a guide for counselors, educators, and parents* (2nd ed.). Thousand Oaks, Calif.: Sage Publications.
- Ryan, C. (2009). Supportive families, healthy children: Helping families with lesbian, gay, bisexual & transgender children. *CA: Family Acceptance Project, Marian Wright Edelman Institute, San Francisco State University.*
- Ryan, C. (2010). Engaging families to support lesbian, gay, bisexual and transgender (LGBT) youth: The Family Acceptance Project. *The Prevention Researcher.*
- Sedgwick, E. K. (1990). *Epistemology of the closet.* Berkeley: University of California Press.
- Seidman, S. (2004). *Beyond the closet : the transformation of gay and lesbian life.* New York: Routledge.
- Seidman, S. (2013). *Contested knowledge social theory today*(5th ed., pp. 1 online resource).
- Smith, E. R., Mackie, D. M., & Claypool, H. M. (2015). *Social psychology* (Fourth edition. ed.). New York: Psychology Press.

Smith, S. a. W., Julia. Woman. (1998). *Autobiography. Madison: University.*

VoiceTV. (2557). เควีียร์ อนาคตของเพศที่ไร้กรอบ Retrieved from

<https://www.voicetv.co.th/read/118983>

แก้วแดง, ร. (2541). การศึกษาไทยในเวทีโลก รวบรวมบทความทางการศึกษาในรอบ ปี พ.ศ. 2540-2541. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ขันตี, พ. (2553). ทฤษฎีอาชญาวิทยา : หลักการ งานวิจัย และนโยบายประยุกต์. กรุงเทพฯ สุเนตรฟิล์ม.

งามขำ, ณ. (2555). ทำความเข้าใจว่าด้วยความรุนแรง ของฮันนาห์ อาเรนต์ ขำ คำ ฆ่า: อุตลักษณ์ คุณค่า ความรุนแรง. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จิตสว่าง, ส. (2554). อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา Retrieved from

www.polsci.chula.ac.th/sumonthip/crisheet1.doc

ช่วยคำชู, อ. (2555). ความรุนแรงในครอบครัว : สาเหตุ ผลกระทบ และแนวทางการช่วยเหลือ. วารสารธรรมศาสตร์, 130-145.

ชัยวุฒิ, ต. (2554). ประสบการณ์การเปิดเผยความโน้มเอียงทางเพศของชายรักชายต่อครอบครัว. คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชื่อสัตย์, พ. ส. แ. ว. (2015). บทความวิจัย สุขภาวะทางเพศ และกิจกรรมทางเพศของนักศึกษาชายรักชาย. ภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ร่วมจาปา, เ. (2545). วาทกรรมเกี่ยวกับ "เกย์" ในสังคมไทย พ.ศ. 2508-2542 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ไรท์และโซเฟีย. (2548). *Introducing* หลังสตรีนิยม, แปลโดย ไชยันต์ ไชยพร. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มูลนิธิเด็ก, 102.

วิจัยกะเทย. (2508). แก่ปัญหาารักร่วมเพศ ระบุอาการป่วยทางจิต. สยามนิกร.

สยามนิกร. (2508). กวาดล้างลัทธิเพศครั้งใหญ่ สยามนิกร

สัญญาวิวัฒน์, ส. (2534). ทฤษฎีสังคมวิทยา. หลักสังคมวิทยา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2562). 'กฎหมายครอบครัว' ฉบับใหม่ ใส่ใจครอบครัว-เหยื่อความรุนแรง. Retrieved from <https://www.thaihealth.or.th/Content/48539-'กฎหมายครอบครัว'%20ฉบับใหม่%20ใส่ใจครอบครัว-เหยื่อความรุนแรง.html>

สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2559). รายงานข้อมูลสถานการณ์ด้านความรุนแรงในครอบครัวสำหรับการรายงานตามมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 ประจำปี 2558 Retrieved from https://library2.parliament.go.th/giventake/content_nla2557/d120859-06.pdf

แสงอุทัย, ห. (2548). คำอธิบายกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.127. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

อาชวณิชกุล, ก. (2555). ความรุนแรงในครอบครัว "วัฒนธรรมเงียบ" ที่ต้องทำลาย!! Retrieved from https://www.prachachat.net/news_detail.php?newsid=1355984941

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	ณรงค์ศักดิ์ กล้าปราบใจ
วัน เดือน ปี เกิด	09 มีนาคม 2535
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
วุฒิการศึกษา	ปริญญาตรี รัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปริญญาตรี นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ที่อยู่ปัจจุบัน	292/137 The Niche Mono Ratchavipha แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY